

URZĄD STATYSTYCZNY W OPOLU
STATISTICAL OFFICE IN OPOLE

**ROCZNIK STATYSTYCZNY
WOJEWÓDZTWA
OPOLSKIEGO**

*STATISTICAL YEARBOOK
OF THE OPOLSKIE VOIVODSHIP*

2010

KOMITET REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO

*EDITORIAL BOARD
OF STATISTICAL OFFICE*

PRZEWODNICZĄCY *PRESIDENT*

Ewa Szkic-Czech

REDAKTOR GŁÓWNY *EDITOR-IN-CHIEF*

Maria Mołodowicz

CZŁONKOWIE *MEMBERS*

Monika Bartel, Jadwiga Hołda, Sylwia Hulbój, Maria Kaliciak
Małgorzata Kania, Janina Kuźmicka, Sylwia Lew

Opracowanie merytoryczne	<i>Editors supervision</i>
Zespół pracowników Urzędu Statystycznego w Opolu	<i>Team of the Statistical Office in Opole</i>

Redakcja techniczna, skład i grafika komputerowa	<i>Technical supervision, typesetting and computer graphics</i>
Jolanta Bardoń	

Projekt okładki	<i>Covern design</i>
Lidia Motrenko-Makuch	

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła	<i>When publishing SO data please indicate source</i>
---	--

ISSN 0485-3237

DRUK:

Urząd Statystyczny we Wrocławiu
Wydział Poligrafii w Legnicy

Nakład 120 egz.

PRINTING:

*Statistical Office in Wrocław
Printing Department in Legnica*

Edition 120 copies

SZANOWNI PAŃSTWO

Urząd Statystyczny w Opolu przekazuje Państwu kolejne, trzydzieste siódme wydanie „Rocznika Statystycznego Województwa Opolskiego”, w polsko-angielskiej wersji językowej.

Pod względem obszarów tematycznych opracowanie stanowi kontynuację poprzednich edycji. Prezentację danych rozpoczynają tablice przeglądowe, charakteryzujące sytuację społeczno-gospodarczą województwa w 2009 r. na tle danych krajowych. Następnie w retrospekcji za lata 2000–2009 zawarte zostało zestawienie ważniejszych informacji o województwie.

Tablice zamieszczone w poszczególnych działach tematycznych przedstawiają szczegółowe dane za 2009 r. oraz wybrane dane za lata poprzednie. Każdy dział zawiera uwagi ogólne, a także wyjaśnia terminy, definicje, zakres i źródła informacji, stosowane nomenklatury i klasyfikacje.

W tegorocznej edycji Rocznika po raz pierwszy prezentujemy dane statystyczne w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007, która zastąpiła dotychczas stosowaną Polską Klasyfikację Działalności 2004.

Publikacja, poza wydaniem książkowym dostępna jest również na płycie CD oraz w wersji elektronicznej na stronie Internetowej Urzędu <http://www.stat.gov.pl/opole>.

Przekazując Państwu najnowsze wydanie „Rocznika Statystycznego Województwa Opolskiego 2010” pozostaję z nadzieją, że przedstawione statystyki stanowią będą źródło wszechstronnej wiedzy o sytuacji społeczno-gospodarczej regionu, przydatnej wielu różnym Użytkownikom, a w szczególności będą użyteczne w kształtowaniu współpracy gospodarczej, zwłaszcza współpracy transgranicznej.

Jednocześnie uwadze Czytelników pragnę polecić publikację „Województwo Opolskie 2010 – podregiony, powiaty, gminy”, stanowiącą rozszerzenie Rocznika w przekrojach terytorialnych.

Dyrektor

Urzędu Statystycznego w Opolu

Ewa Szkic-Czech

dr Ewa Szkic-Czech

DEAR READERS

The Statistical Office in Opole hereby presents you with the next, thirty-seventh, edition of the "Statistical Yearbook of Opolskie Voivodship" in Polish-English version.

Thematic range in this publication is a continuation of the previous editions. The presentation of data is opened by an array of thematic review, characterizing socio-economic situation of the voivodship in 2009 in comparison with the data of the country. In flashback to the years 2000–2009 the summary of the important information on the voivodship is included.

Tables contained in the thematic blocks present detailed data for 2009 as well as the selected data for the previous years. Each block includes general notes, as well as explains terms, definitions, range and sources of information, used nomenclatures and classifications.

In this year edition of the Statistical Yearbook the statistical data has been presented for the first time in accordance with the Polish Classification of Activity (PKD) 2007, that has replaced the Polish Classification of Activity 2004, used previously.

The publication, except for printed edition is available also on CD and on the Office's website <http://www.stat.gov.pl/opole>.

Presenting the newest edition of "Statistical Yearbook of Opolskie Voivodship" it is my hope, that the presented statistics will be a source of comprehensive knowledge on the socio-economic situation of the region, useful to many various Users, especially in shaping the economic cooperation, particularly in cross-border cooperation.

At the same time I would like to recommend to our Readers another publication entitled "Opolskie Voivodship 2010 – Subregions, Powiats and Gminas", which is an extension of Statistical Yearbook in territorial cross-sections.

*Director
of the Statistical Office in Opole*

Ewa Szkic-Czech

SPIS TREŚCI

CONTENTS

	Str. Page
Przedmowa	Preface 3–4
Spis tablic i wykresów	List of tables and graphs 6–19
Objaśnienia znaków umownych. Skróty	Symbols. Abbreviations 20–21
Uwagi ogólne	General notes 22–27

TABLICE PRZEGLĄDOWE

REVIEW TABLES

I. Województwo na tle kraju w 2009 r.	<i>Voivodship on the background of the country in 2009</i> 28–33
II. Ważniejsze dane o województwie	<i>Major data on the voivodship</i> 34–51

DZIAŁY

CHAPTERS

I. Geografia	<i>Geography</i> 52–53
II. Stan i ochrona środowiska	<i>Environmental protection</i> 54–73
III. Podział administracyjny i samorząd teryto- rialny	<i>Administrative division and territorial self-go- vernment</i> 74–78
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar spra- wiedliwości	<i>Public safety. Justice</i> 79–83
V. Ludność. Wyznania religijne	<i>Population. Religious denominations</i> 84–104
VI. Rynek pracy	<i>Labour market</i> 105–134
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpie- czeń społecznych	<i>Wages and salaries. Social security benefits</i> ... 135–143
VIII. Budżety gospodarstw domowych	<i>Household budgets</i> 144–150
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania	<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i> 151–161
X. Edukacja i wychowanie	<i>Education</i> 162–189
XI. Ochrona zdrowia i opieka społeczna	<i>Health care and social welfare</i> 190–201
XII. Kultura. Turystyka. Sport	<i>Culture. Tourism. Sport</i> 202–210
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informa- cyjne	<i>Science and technology. Information society</i> 211–220
XIV. Ceny	<i>Prices</i> 221–224
XV. Rolnictwo i leśnictwo	<i>Agriculture and forestry</i> 225–250
XVI. Przemysł i budownictwo	<i>Industry and construction</i> 251–260
XVII. Transport i łączność	<i>Transport and communications</i> 261–266
XVIII. Handel i gastronomia	<i>Trade and catering</i> 267–272
XIX. Finanse przedsiębiorstw	<i>Finances of enterprises</i> 273–285
XX. Finanse publiczne	<i>Public finance</i> 286–292
XXI. Inwestycje. Środki trwałe	<i>Investments. Fixed assets</i> 293–304
XXII. Rachunki regionalne	<i>Regional accounts</i> 305–309
XXIII. Prywatyzacja. Podmioty gospodarki naro- dowej	<i>Privatization. Entities of the national economy</i> 310–316

SPIS TABLIC I WYKRESÓW

LIST OF TABLES AND GRAPHS

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY	
Położenie geograficzne województwa w 2009 r.	Geographic location of the voivodship in 2009	1 52
Powierzchnia i granice w 2009 r.	Area and borders in 2009	2 52
Układ pionowy powierzchni	Elevations	3 52
Dane meteorologiczne	Meteorological data	4 53
Dane meteorologiczne według miesięcy	Meteorological data by months	5 53
 DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	 CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION	
Uwagi ogólne	General notes	x 54
Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania	Geodetic area by direction of use	1 /6/ 60
Grunty rolne i leśne wyłączone z produkcji rolniczej i leśnej	Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes	2 /7/ 61
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane	Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land	3 /8/ 61
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	Water withdrawal for needs of the national economy and population	4 /9/ 62
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	Water consumption for needs of the national economy and population	5 /10/ 62
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych	Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling fish ponds	6 /11/ 63
Jakość wody dostarczanej ludności do spożycia z wodociągów w 2009 r.	Quality of water supplied to the population for consumption from waterworks in 2009	7 /12/ 63
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód powierzchniowych lub do ziemi	Industrial and municipal waste water discharged into surface waters or into the ground	8 /13/ 64
Jednostki odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków	Entities discharging waste water by place of discharge and waste water treatment plants possessed	9 /14/ 64
Oczyszczalnie ścieków	Waste water treatment plants	10 /15/ 65
Emisja i redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza	Emission and reduction of industrial air pollutants	11 /16/ 65
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych	Air pollution reduction systems in plants especially noxious	12 /17/ 66
Odpady wytworzone i nagromadzone oraz tereny ich składowania	Generated and accumulated waste and their storage yards areas	13 /18/ 67
Odpady według rodzajów	Waste by type	14 /19/ 68

		Tabl. Table	Str. Page
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona	<i>Legally protected areas possessing unique environmental value</i>	15 /20/	68
Parki krajobrazowe	<i>Scenic parks</i>	16 /21/	69
Rezerваты przyrody	<i>Nature reserves</i>	17 /22/	69
Pomniki przyrody	<i>Nature monuments</i>	18 /23/	70
Wymiar i wpływ z opłat i kar na celowe fundusze ekologiczne	<i>Rates and receipts from fees and fines to the ecological funds</i>	19 /24/	70
Kierunki finansowania Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	<i>Directions of financing of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds</i>	20 /25/	71
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące)	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices)</i>	21 /26/	71
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management</i>	22 /27/	73
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	74
Jednostki administracyjne województwa	<i>Administrative units of voivodship</i>	1 /28/	76
Gminy w 2009 r.	<i>Gminas in 2009</i>	2 /29/	76
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2009 r.	<i>Powiats and cities with powiat status in 2009</i>	3 /30/	76
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2009 r.	<i>Councillors of organs of local self-government entities in 2009</i>	4 /31/	77
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej	<i>Paid employment and wages and salaries in the public administration</i>	5 /32/	78
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	79
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych według rodzajów przestępstw	<i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings by type of crime</i>	1 /33/	80
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych według rodzajów przestępstw	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by type of crime</i>	2 /34/	82
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego według rodzajów przestępstw	<i>Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted on the basis of an indictment by type of crime</i>	3 /35/	82
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej	<i>Registered activity of the state fire department</i>	4 /36/	83

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE	CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS		
Uwagi ogólne	General notes	x	84
Ludność	Population	1 /37/	87
Ludność według płci i wieku	Population by sex and age	2 /38/	87
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	Working and non-working age population ..	3 /39/	88
Prognoza ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	Working and non-working age population projection	4 /40/	89
Miasta i ludność w miastach	Towns and urban population	5 /41/	90
Gminy zamieszkane przez ludność wiejską	Gminas and rural population	6 /42/	90
Mediana wieku ludności (wiek środkowy ludności) według płci	Median age population (median age of population) by sex	7 /43/	90
Ruch naturalny ludności	Vital statistics	8 /44/	91
Małżeństwa zawarte i rozwiązane	Marriages contracted and dissolved	9 /45/	91
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeńców	Marriages contracted by age of bridegrooms and brides	10 /46/	92
Małżeństwa zawarte według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców	Marriages contracted by previous marital status of bridegrooms and brides	11 /47/	93
Zawarte małżeństwa wyznaniowe	Church or religious marriages	12 /48/	94
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa	Divorces by age of spouses at the moment of filing petition for divorce	13 /49/	94
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie	Divorces by the number of underage children in the marriage	14 /50/	96
Urodzenia	Births	15 /51/	96
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki	Live births by birth order and age of mother	16 /52/	97
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności	Female fertility and reproduction rates of population	17 /53/	98
Zgony według płci i grup wieku zmarłych w 2009 r.	Deaths by sex and age groups of deceased in 2009	18 /54/	98
Zgony według przyczyn	Deaths by causes	19 /55/	99
Zgony niemowląt według płci i wieku w 2009 r.	Infant deaths by sex and age in 2009	20 /56/	100
Zgony niemowląt według przyczyn	Infant deaths by causes	21 /57/	100
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję	Suicides registered by police	22 /58/	101
Przeciętne dalsze trwanie życia	Life expectancy	23 /59/	101
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały	Internal and international migration of population for permanent residence	24 /60/	102
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków	Internal migration of population for permanent residence by direction	25 /61/	102
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów	Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants	26 /62/	103
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów	International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants	27 /63/	104
Niektóre wyznania religijne w 2009 r.	Selected religious denominations in 2009	28 /64/	104

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET	
Uwagi ogólne	General notes	x 105
Aktywność ekonomiczna ludności	Economic activity of the population	
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej	Economic activity of the population aged 15 and more	1 /65/ 115
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2009 r.	Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2009	2 /66/ 116
Pracujący	Employment	
Pracujący	Employed persons	3 /67/ 117
Pracujący według statusu zatrudnienia	Employed persons by employment status ...	4 /68/ 118
Przeciętne zatrudnienie	Average paid employment	5 /69/ 119
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni	Full- and part-time paid employees	6 /70/ 120
Przyjęcia do pracy	Hires	7 /71/ 121
Zwolnienia z pracy	Terminations	8 /72/ 122
Absolwenci podejmujący pierwszą pracę	School leavers starting work for the first time	9 /73/ 123
Miejsca pracy wolne i nowo utworzone	Job vacancies and newly created	10 /74/ 124
Bezrobocie	Unemployment	
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy	Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers	11 /75/ 125
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani	Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls	12 /76/ 125
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy	Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority	13 /77/ 126
Bezrobotni zarejestrowani będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	Registered unemployed persons with a specific situation on the labour market	14 /78/ 127
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu	Registered unemployed persons benefitting from labour market programme	15 /79/ 127
Wydatki Funduszu Pracy	Expenditures of Labour Fund	16 /80/ 127
Warunki pracy	Work conditions	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture)	17 /81/ 128
Wydarzenia i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)	Contact-mode of injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture)	18 /82/ 129
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie	Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture	19 /83/ 131
Choroby zawodowe	Occupational diseases	20 /84/ 131
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia	Persons working in hazardous conditions	21 /85/ 132
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych	Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions	22 /86/ 133
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	Occupational accidents and occupational diseases benefits	23 /87/ 134

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS		
Uwagi ogólne	General notes	x	135
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Wynagrodzenia brutto według składników wynagrodzeń i sekcji	Gross wages and salaries by wages and salaries components sections	1 /88/	138
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sektorów własności i sekcji	Average monthly gross wages and salaries by ownership sectors and sections	2 /89/	140
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sekcji	Average monthly gross wages and salaries by sections	3 /90/	141
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits		
Emeryci i renciści	Retirees and pensioners	4 /91/	142
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto	Gross retirement pay and pension benefits	5 /92/	143
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne	General notes	x	144
Gospodarstwa domowe	Households	1 /93/	148
Przeciętny miesięczny dochód rozporzą- dzalny na 1 osobę w gospodarstwach do- mowych	Average monthly per capita available income in households	2 /94/	148
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych	Average monthly per capita expenditures in households	3 /95/	149
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych	Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs in households	4 /96/	149
Gospodarstwa domowe wyposażone w nie- które przedmioty trwałego użytkowania	Households furnished with selected durable goods	5 /97/	150
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS		
Uwagi ogólne	General notes	x	151
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure		
Wodociągi i kanalizacja	Water-line and sewerage systems	1 /98/	155
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych	Consumers and consumption of electricity in households	2 /99/	155
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych	Gas-line system as well as consumers and consumption of gas from gas-line system in households	3 /100/	156
Ogrzewnictwo	House-heating	4 /101/	156
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej	Population using water-line, sewerage and gas-line systems	5 /102/	157
Komunikacja miejska	Urban transport	6 /103/	157
Odpady komunalne i nieczystości ciekłe	Municipal waste and liquid waste	7 /104/	158

		Tabl. Table	Str. Page
Składowiska odpadów komunalnych	Landfill sites with municipal waste	8 /105/	158
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej i osiedlowej	Generally accessible and estate urban area green belts	9 /106/	158
Mieszkania	Dwellings		
Zasoby mieszkaniowe	Dwelling stocks	10 /107/	159
Mieszkania wyposażone w instalacje	Dwellings fitted with installations	11 /108/	159
Mieszkania oddane do użytkowania	Dwellings completed	12 /109/	160
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb	Dwellings completed by number of rooms	13 /110/	161
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION		
Uwagi ogólne	General notes	x	162
Edukacja według szczebli kształcenia	Education by level	1 /111/	167
Szkoły według organów prowadzących	Schools by school governing authority	2 /112/	169
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych ...	Pupils and students studying foreign lan- guages in schools for children and youth and in post-secondary schools	3 /113/	172
Uczący się obowiązkowo języków obcych w szkołach dla dorosłych	Students studying obligatory foreign lan- guages in schools for adults	4 /114/	173
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Education for people with special educa- tional needs	5 /115/	173
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz młodzieżowe ośrodki socjoterapii	Special education centres, youth education centres and youth social therapy centres ..	6 /116/	174
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży	Boarding-schools and dormitories for chil- dren and youth	7 /117/	174
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży	Art schools for children and youth	8 /118/	174
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych	Personal computers in schools for children and youth and in post-secondary schools	9 /119/	175
Wychowanie pozaszkolne	Extracurricular education	10 /120/	176
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	Primary schools for children and youth (ex- cluding special schools)	11 /121/	176
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools)	12 /122/	177
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	Basic vocational schools for youth (exclu- ding special schools)	13 /123/	178
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia	Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education	14 /124/	179
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	General secondary schools for youth (exclu- ding special schools)	15 /125/	179
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	Specialized secondary schools for youth (excluding special schools)	16 /126/	179
Technika dla młodzieży (bez szkół specja- lnych)	Technical secondary schools for youth (ex- cluding special schools)	17 /127/	180
Uczniowie i absolwenci techników dla mło- dzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia	Students and graduates of technical secon- dary schools for youth (excluding special schools) by fields of education	18 /128/	180

	Tabl. Table	Str. Page
Szkoły policealne według form kształcenia (bez szkół specjalnych)	<i>Post-secondary schools (excluding special schools)</i>	19 /129/ 181
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education</i>	20 /130/ 181
Szkoły wyższe	<i>Higher education institutions</i>	21 /131/ 182
Studenci szkół wyższych według form studiów, typów szkół i grup kierunków studiów	<i>Student of higher education institutions by study forms, type of schools and fields of education</i>	22 /132/ 182
Absolwenci szkół wyższych według form studiów, typów szkół i grup kierunków studiów	<i>Graduates of higher education institutions by study forms, type of schools and fields of education</i>	23 /133/ 185
Cudzoziemcy – studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół	<i>Foreigners – students and graduates by study forms and type of schools</i>	24 /134/ 187
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships</i>	25 /135/ 187
Domy i stołówki studenckie	<i>Student dormitories and canteens</i>	26 /136/ 188
Szkoły dla dorosłych	<i>Schools for adults</i>	27 /137/ 188
Wychowanie przedszkolne	<i>Pre-primary education</i>	28 /138/ 189

DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 190
Pracownicy medyczni	<i>Medical personnel</i>	1 /139/ 194
Lekarze specjaliści	<i>Doctors specialists</i>	2 /140/ 194
Ambulatoryjna opieka zdrowotna	<i>Out-patient health care</i>	3 /141/ 195
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna ...	<i>Emergency medical services and first-aid</i>	4 /142/ 195
Stacjonarna opieka zdrowotna	<i>In-patient health care</i>	5 /143/ 196
Szpitala ogólne	<i>General hospitals</i>	6 /144/ 196
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne ...	<i>Public pharmacies and pharmaceutical outlets</i>	7 /145/ 198
Krwiodawstwo	<i>Blood donation</i>	8 /146/ 198
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings</i>	9 /147/ 198
Żłobki	<i>Nurseries</i>	10 /148/ 199
Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży	<i>Care and education centres for children and young people</i>	11 /149/ 200
Rodziny zastępcze	<i>Foster families</i>	12 /150/ 200
Stacjonarna pomoc społeczna	<i>Stationary social welfare</i>	13 /151/ 201
Świadczenia pomocy społecznej	<i>Social assistance benefits</i>	14 /152/ 201

DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT

Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 202
Kultura	Culture	
Biblioteki publiczne (z filiami)	<i>Public libraries (with branches)</i>	1 /153/ 204
Muzea	<i>Museums</i>	2 /154/ 204

		Tabl. Table	Str. Page
Teatry i instytucje muzyczne	<i>Theatres and music institutions</i>	3 /155/	205
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice	<i>Cultural centres and establishments, clubs, community centres</i>	4 /156/	205
Kina stałe	<i>Fixed cinemas</i>	5 /157/	206
Abonenci radiowi i telewizyjni	<i>Radio and television subscribers</i>	6 /158/	206
Turystyka	Tourism		
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania	<i>Collective tourist accommodation establishments</i>	7 /159/	206
Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania	<i>Catering establishments in collective tourist accommodation establishments</i>	8 /160/	208
Turyści zagraniczni korzystający z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania	<i>Foreign tourists accommodated in collective tourist accommodation establishments</i>	9 /161/	209
Sport	Sport		
Kluby sportowe	<i>Sports clubs</i>	10 /162/	210
Wybrane dziedziny i dyscypliny sportowe w klubach sportowych w 2008 r.	<i>Selected sports fields and disciplines in sports clubs in 2008</i>	11 /163/	210
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	211
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej	<i>Units and employment in research and development activity</i>	1 /164/	214
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia ...	<i>Employment in research and development activity by educational level</i>	2 /165/	214
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące)	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices)</i>	3 /166/	215
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące)	<i>Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices)</i>	4 /167/	215
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej	<i>Degree of consumption of research equipment in research and development activity</i>	5 /168/	215
Nakłady bieżące na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące)	<i>Expenditures on innovation activities in industry (current prices)</i>	6 /169/	216
Środki automatyzacji procesów produkcyjnych w przemyśle	<i>Means for automating production processes in industry</i>	7 /170/	217
Przychody netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przemyśle	<i>Net revenues from sales of new or significantly improved products in industry</i>	8 /171/	219
Społeczeństwo informacyjne	Information society		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet ...	<i>Enterprises using Internet</i>	9 /172/	220
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie teleinformatyczne	<i>Enterprises using selected ICT systems</i>	10 /173/	220

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES	
Uwagi ogólne	General notes	x 221
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	Price indices of consumer goods and services	1 /174/ 222
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług	Retail prices of selected goods and services	2 /175/ 222
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	Average procurement prices of major agricultural products	3 /176/ 224
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach	Average market-place prices received by farmers	4 /177/ 224
 DZIAŁ XV. ROLNICTWO I LEŚNICTWO	 CHAPTER XV. AGRICULTURE AND FORESTRY	
Uwagi ogólne	General notes	x 225
Rolnictwo	Agriculture	
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie	Trends and major economic and production results in agriculture	1 /178/ 230
Użytkowanie gruntów według granic administracyjnych	Land use by administrative borders	2 /179/ 231
Użytkowanie gruntów według siedziby użytkownika	Land use by the official residence of land user	3 /180/ 232
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices)	4 /181/ 233
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	Structure of gross and market agricultural output (constant prices)	5 /182/ 233
Powierzchnia zasiewów	Sown area	6 /183/ 235
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów	Selected crop production and yields	7 /184/ 236
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych	Area, production and yields of ground vegetables	8 /185/ 237
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew	Area, production and yields of tree fruit	9 /186/ 238
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	Area, production and yields of berry fruit	10 /187/ 239
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie	Cattle, pigs, sheep and horses	11 /188/ 240
Drób	Poultry	12 /189/ 242
Produkcja żywca rzeźnego	Production of animals for slaughter	13 /190/ 242
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów	Production of meat, fats and pluck	14 /191/ 243
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych	Production of cows' milk and hen eggs	15 /192/ 243
Melioracje użytków rolnych	Drainage of agricultural land	16 /193/ 244
Ciągniki rolnicze	Agricultural tractors	17 /194/ 244
Zasoby siły pociągowej	Draft force resources	18 /195/ 244
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik	Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient	19 /196/ 245
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące)	Value of agricultural products procurement (current prices)	20 /197/ 245
Skup ważniejszych produktów rolnych	Procurement of major agricultural products	21 /198/ 246
Wartość skupu ważniejszych produktów rolnych (ceny bieżące)	Value of major agricultural products procurement (current prices)	22 /199/ 247

	Tabl. Table	Str. Page
Leśnictwo	Forestry	
Powierzchnia gruntów leśnych	Forest land	23 /200/ 248
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane	Renewals, afforestations and other forest breeding work	24 /203/ 248
Pozyskanie drewna	Removals	25 /202/ 249
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień	Trees and shrubs outside the forest and removals	26 /203/ 250
Pożary lasów	Forest fires	27 /204/ 250
 DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	 CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION	
Uwagi ogólne	General notes	x 251
Przemysł	Industry	
Podstawowe dane o przemyśle	Basic data on industry	1 /205/ 253
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące)	Sold production of industry (current prices)	2 /206/ 253
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące)	Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices)	3 /207/ 255
Zatrudnienie i wynagrodzenia w przemyśle w 2009 r.	Employment and wages and salaries in industry in 2009	4 /208/ 255
Budownictwo	Construction	
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące)	Construction and assembly production (current prices)	5 /209/ 256
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące)	Construction and assembly production by type of constructions (current prices) ..	6 /210/ 257
Budynki oddane do użytkowania	Buildings completed	7 /211/ 258
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków	Buildings completed by type of buildings	8 /212/ 258
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie	Average paid employment in construction ..	9 /213/ 260
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie	Average monthly gross wages and salaries in construction	10 /214/ 260
 DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	 CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS	
Uwagi ogólne	General notes	x 261
Transport	Transport	
Linie kolejowe eksploatowane	Railway lines operated	1 /215/ 263
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	Hard surface public roads	2 /216/ 263
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane	Registered road vehicles and tractors	3 /217/ 264
Linie regularnej komunikacji autobusowej ...	Regular bus transport lines	4 /218/ 264
Transport samochodowy zarobkowy	Hire or reward road transport	5 /219/ 265
Wypadki drogowe	Road traffic accidents	6 /220/ 265

		Tabl. Table	Str. Page
Łączność	Communications		
Podstawowe usługi pocztowe	<i>Elementary postal services</i>	7 /221/	266
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne	<i>Telephone subscribers and telephone sets</i>	8 /222/	266
 DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	 CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	267
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące)	<i>Retail sales (current prices)</i>	1 /223/	270
Struktura sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące)	<i>Structure of retail sales (current prices)</i>	2 /224/	270
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębior- stwach handlowych (ceny bieżące)	<i>Wholesale sales in trade enterprises (cur- rent prices)</i>	3 /225/	270
Sklepy i stacje paliw według form organiza- cyjnych	<i>Shops and petrol stations by organizational form</i>	4 /226/	271
Gastronomia	<i>Catering</i>	5 /227/	271
Magazyny handlowe	<i>Trade warehouses</i>	6 /228/	271
Targowiska	<i>Marketplaces</i>	7 /229/	272
 DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	 CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	273
Przychody, koszty i wynik finansowy przed- siębiorstw według sektorów własności	<i>Revenues, costs and financial results of en- terprises by ownership sectors</i>	1 /230/	277
Przychody, koszty i wynik finansowy przed- siębiorstw według wybranych sekcji	<i>Revenues, costs and financial results of en- terprises by selected sections</i>	2 /231/	278
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyni- ków finansowych	<i>Enterprises by obtained financial results</i>	3 /232/	279
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach	<i>Economic relations in enterprises</i>	4 /233/	280
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw	<i>Current assets of enterprises</i>	5 /234/	281
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw	<i>Share equity (funds) of enterprises</i>	6 /235/	283
Kapitał zakładowy (akcyjny) przedsiębiorstw	<i>Initial capital (joint stock) of enterprises</i>	7 /236/	284
Zobowiązania przedsiębiorstw	<i>Liabilities of enterprises</i>	8 /237/	285
 DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	 CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	286
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	<i>Revenue of local self-government entities budgets by type</i>	1 /238/	288
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów	<i>Revenue of local self-government entities budgets by division</i>	2 /239/	290
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by type</i>	3 /240/	291
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by division</i>	4 /241/	292

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	General notes	x	293
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)	Investment outlays (current prices)	1 /242/	297
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według sektorów własności (ceny bieżące)	Investment outlays in enterprises by ownership sectors (current prices)	2 /243/	298
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące)	Investment outlays in enterprises by groups (current prices)	3 /244/	299
Nakłady inwestycyjne w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (ceny bieżące)	Investment outlays in budgetary state and local self-government units and entities (current prices)	4 /245/	300
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne)	Gross value of fixed assets (current book-keeping prices)	5 /246/	301
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne)	Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices)	6 /247/	302
Wartość brutto środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (bieżące ceny ewidencyjne)	Gross value of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities (current book-keeping prices)	7 /248/	303
Stopień zużycia środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych	Degree of consumption of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities	8 /249/	304
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	General notes	x	305
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące)	Gross domestic product (current prices)	1 /250/	308
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące)	Basic elements of production account and generation of income account (current prices)	2 /251/	309
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych	Nominal income in the households sector	3 /252/	309
DZIAŁ XXIII. PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	General notes	x	310
Prywatyzacja	Privatization		
Przedsiębiorstwa państwowe według stanu prawnego-organizacyjnego w 2009 r.	State owned enterprises by legal and organizational status in 2009	1 /253/	311
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.	State owned enterprises included in the privatization process from 1 VIII 1990 to 31 XII 2009	2 /254/	311

	Tabl. Table	Str. Page
Przedsiębiorstwa państwowe sprywatyzowane metodą bezpośrednią w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.	<i>State owned enterprises privatized by the direct method from 1 VIII 1990 to 31 XII 2009</i>	3 /255/ 312
Przedsiębiorstwa państwowe zlikwidowane w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.	<i>State owned enterprises liquidated from 1 VIII 1990 to 31 XII 2009</i>	4 /256/ 312
Spółki powstałe w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych i ich prywatyzacja w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.	<i>Companies established as a result of the commercialization of state owned enterprises and their privatization from 1 VIII 1990 to 31 XII 2009</i>	5 /257/ 312
Spółki powstałe na bazie majątku sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.	<i>Companies established on the basis of the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises from 1 VIII 1990 to 31 XII 2009</i>	6 /258/ 313
Podmioty gospodarki narodowej	<i>Entities of the national economy</i>	
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON	<i>Entities of the national economy registered in the REGON register</i>	7 /259/ 313
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji	<i>Entities of the national economy registered in the REGON register by legal forms and sections</i>	8 /260/ 314
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według liczby pracujących	<i>Entities of the national economy registered in the REGON register by number of employed persons</i>	9 /261/ 315
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji	<i>Commercial companies by legal status and sections</i>	10 /262/ 316

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

	Str. Page
Podział administracyjny województwa opolskiego w 2009 r.	<i>Administrative division of Opolskie Voivodship in 2009</i> 60–61
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi	<i>Industrial and municipal waste water requiring treatment discharged into waters or into the ground</i> 60–61
Struktura nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska (ceny bieżące)	<i>Structure of outlays on fixed assets in environmental (current prices)</i> 60–61
Ludność według płci i wieku w 2009 r.	<i>Population by sex and age in 2009</i> 86–87
Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku i płci	<i>Structure of population by economic age group and sex</i> 86–87
Ruch naturalny ludności	<i>Vital statistics</i> 86–87
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i grup wieku w 2009 r.	<i>International migration of population for permanent residence by sex and age groups in 2009</i> 104–105
Współczynnik aktywności zawodowej i wskaźnik zatrudnienia	<i>Activity rate and employment rate</i> 104–105
Struktura pracujących według sekcji	<i>Structure of employed persons by sections</i> 104–105
Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto od średniego wynagrodzenia w województwie według sekcji	<i>Relative deviations of average monthly gross wages and salaries from the average wages and salaries in voivodship by sections</i> 124–125

		Str. Page
Bezrobotni zarejestrowani i stopa bezrobocia w 2009 r.	<i>Registered unemployed persons and unemployment rate in 2009</i>	124–125
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według płci i czasu pozostawania bez pracy w 2009 r.	<i>Structure of registered unemployed persons by sex and duration of unemployment in 2009</i>	124–125
Dynamika sieci rozdzielczej wodociągowej i kanalizacyjnej w 2009 r.	<i>Indices of the distribution network of water-line systems and sewerage systems in 2009</i>	158–159
Zużycie wody i gazu z sieci w gospodarstwach domowych	<i>Consumption of water and gas from line system in households</i>	158–159
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2009 r.	<i>Dwellings fitted with installations in 2009</i>	158–159
Struktura mieszkań oddanych do użytkowania w 2009 r.	<i>Structure of dwellings completed in 2009</i>	158–159
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 zawartych małżeństw	<i>Dwellings completed per 1000 marriages contracted</i>	158–159
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2009/10	<i>Education by educational level in the 2009/10 school year</i>	184–185
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych w roku szkolnym 2009/10	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools in 2009/10 school year</i>	184–185
Absolwenci szkół wyższych według grup kierunków studiów w roku akademickim 2008/09	<i>Graduates of higher education institutions by fields of education in 2008/09 school year</i>	184–185
Dzieci w przedszkolach	<i>Children in nursery schools</i>	184–185
Użytkowanie gruntów w 2009 r.	<i>Land use in 2009</i>	232–233
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2008 r.	<i>Structure of market agricultural output in 2008</i> ..	232–233
Struktura zasiewów w 2009 r.	<i>Structure of sown area in 2009</i>	232–233
Zwierzęta gospodarskie na 100 ha użytków rolnych	<i>Livestock per 100 ha agricultural land</i>	232–233
Zbiory i plony zbóż podstawowych w 2009 r.	<i>Production and yields of basic cereals in 2009</i> ..	232–233
Sektory instytucjonalne i ich wzajemne powiązania	<i>Institutional sectors and their relationships</i>	312–313
Struktura podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze Regon według sektorów własności i sekcji w 2009 r.	<i>Structure of entities of the national economy recorded in the Regon register by ownership sectors and sections in 2009</i>	312–313
Struktura podmiotów gospodarki narodowej nowo zarejestrowanych i zlikwidowanych według sekcji w 2009 r.	<i>Structure of newly registered and removed entities of the national economy by sections in 2009</i>	312–313

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (–)	–	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5. <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit.</i>
(0,0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	–	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 30. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 30.</i>
Znak *	–	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych. <i>data revised.</i>
Znak #	–	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” „Of which”	–	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)	–	used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc = <i>thousand</i>	t	= tona <i>tonne</i>
mln	= milion <i>million</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
zł <i>zł</i>	= złoty = <i>złoty</i>	cm	= centymetr <i>centimetre</i>
szt <i>pcs</i>	= sztuka = <i>piece</i>	m	= metr <i>metre</i>
egz	= egzemplarz	km	= kilometr <i>kilometre</i>
kpl	= komplet	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
wol. <i>vol.</i>	= wolumin = <i>volume</i>	ha	= hektar <i>hectare</i>
g	= gram <i>gram</i>	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	l	= litr <i>litre</i>
dt	= decytona <i>deciton</i>		

hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>	poz.	= pozycja
dm ³	= decymetr sześcienny <i>cubic decimetre</i>	pkt	= punkt
m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>	ust.	= ustęp
hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
kW·h	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	i in.	= i inni
MW·h	= megawatogodzina <i>megawatt-hour</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the like</i>
GW·h	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>among others</i>
GJ	= gigadżul <i>gigajoule</i>	np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
h	= godzina <i>hour</i>	tzn. <i>i.e.</i>	= to znaczy = <i>that is</i>
d	= doba	tzw.	= tak zwany
24h	= 24 hours	ww.	= wyżej wymieniony
r.	= rok	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
t/r	= ton rocznie	S.A.	= Spółka Akcyjna <i>Joint stock company</i>
t/y	= tonnes per year	ZOZ	= Zakład Opieki Zdrowotnej <i>Health Care Institution</i>
art.	= artykuł <i>article</i>	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorial- nych do Celów Statystycznych
cd.	= ciąg dalszy	NUTS	= <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
cont.	= continued	EKG <i>ECE</i>	= Europejska Komisja Gospodarcza = <i>Economic Commission for Europe</i>
dok.	= dokończenie	EUROSTAT	= Biuro Statystyczne Wspólnot Euro- pejskich <i>Office Statistique des Communautes Européennes</i>
cont.	= continued	ONZ <i>UN</i>	= Organizacja Narodów Zjednoczonych = <i>United Nations</i>
Lp.	= liczba porządkowa	UNESCO	= Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury <i>United Nations Educational, Scienti- fic and Cultural Organization</i>
No.	= number		
nr (Nr)	= numer		
No.	= number		

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą całej gospodarki narodowej.

2. Dane prezentuje się:

- 1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007; wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności – PKD 2004.

PKD 2007, w stosunku do dotychczas stosowanej klasyfikacji PKD 2004, wprowadza zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności (ujęcie nowych, podział lub agregacja dotychczasowych), a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi. W efekcie w PKD 2007 wyróżnia się m.in. 21 sekcji i 88 działów, wobec 17 sekcji i 62 działów w PKD 2004. Zmiany te powodują również w niektórych przypadkach brak porównywalności danych przy niezmiennych nazwach poziomów klasyfikacyjnych.

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administracyjnych i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

Dane z rachunków regionalnych prezentowane są nadal w układzie PKD 2004; zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 715/2010 z dnia 10 VIII 2010 r. zmieniającym rozporządzenie Rady (WE) nr 2223/96 w zakresie dostosowań wynikających ze zmian wprowadzonych w klasyfikacji statystycznej działalności gospodarczej NACE Rev. 2 i klasyfikacji statystycznej produktów według działalności (CPA) w rachunkach narodowych; dane z rachunków regionalnych w układzie PKD 2007 będą po raz pierwszy przekazane w grudniu 2011 r.

W ramach PKD 2004 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę”.

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the entire national economy.

2. Data are presented:

- 1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007; was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) and replaced the Polish Classification of Activities – PKD 2004.

PKD 2007/NACE Rev. 2 differs from the previously used PKD 2004/NACE Rev. 1.1 classification in the introduction of changes in scope, i.e. new groupings of activity types (presentation of new types, division or aggregation of the previous ones) as well as transfers of some types of activities between individual classification levels. As a result there are, among others, 21 sections and 88 divisions in PKD 2007/NACE Rev. 2 compared with 17 sections and 62 divisions in PKD 2004/NACE Rev. 1.1. In some cases these changes result in a lack of comparability of data if the names of classification levels remain unchanged.

The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”.

Data on regional accounts are still presented according to the PKD 2004/Nace Rev. 1.1; pursuant to the Commission regulation (EU) No 715/2010 of 10 VIII 2010 amending Council Regulation (EC) No 2223/96 as regards adaptations following the revision of the statistical classification of economic activities NACE Rev. 2 and the statistical classification of products by activity (CPA) in national accounts, data on regional accounts according to the PKD 2007/Nace Rev. 2 will be provided for the first time in December 2011.

The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 1.1 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing” and “Electricity, gas and water supply”, as an additional grouping.

Pod pojęciem „**Pozostała działalność usługowa**” ujęte są sekcje PKD 2004: „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne”, „Edukacja”, „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, „Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników”;

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

— **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

— **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

3. Dane dla województwa, podregionów, powiatów i gmin odpowiadają poziomowi 2, 3, 4 i 5 Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), opracowanej na podstawie Nomenklatury of Territorial Units for Statistics (NUTS) obowiązującej w krajach Unii Europejskiej. NTS obowiązująca od 1 I 2008 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 XI 2007 r. (Dz. U. Nr 214, poz. 1573) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2007 r. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 VII 2000 r. (Dz. U. Nr 58, poz. 685) z późniejszymi zmianami.

Podregiony (poziom 3) grupują jednostki szczebla powiatowego.

4. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

5. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Dane w podziale według sekcji, działów i grup PKD opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

The item “**Other services activity**” was introduced including NACE Rev. 1.1 sections: “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Health and social work”, “Other community, social and personal service activities” and “Activities of households”;

2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

— **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,

— **private sector** – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

3. Data for voivodship, subregions, powiats and gminas correspond to levels 2, 3, 4 and 5 of the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS), compiled on the basis of the Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obligatory in countries, of the European Union. NTS in force since 1 I 2008 was introduced by the decree by the Council of Ministers of 14 XI 2007 (Journal of Laws No. 214, item. 1573) replacing the NTS in force until 31 XII 2007, pursuant to the decree by the Council of Ministers of 13 VII 2000 (Journal of Laws No. 58, item 685), with later amendments.

Subregions (level 3) group powiat-level units.

4. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- more than 49 persons.

5. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.

6. Data according to NACE Rev. 1.1 and Rev. 2 sections, divisions and groups are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

W przypadku, gdy dane statystyczne grupowane metodą przedsiębiorstw ujmują również informacje dotyczące części składowych podmiotów gospodarki narodowej (np. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych) utworzonych w celu prowadzenia działalności innej niż prowadzona w jednostce macierzystej.

7. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego, zatrudnionych i ich wynagrodzeń oraz bezrobotnych; klasyfikacja wprowadzona została z dniem 1 I 2005 r. rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644) z późniejszymi zmianami w miejsce obowiązującej do 31 XII 2004 r.;
- 2) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 3) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami;
- 4) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1317) z późniejszymi zmianami.

9. Informacje o **województwie** oraz w podziale na **miasta i wieś** podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” – pozostałe terytorium województwa.

10. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, notach i wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

When statistical data grouped by the enterprise method include information concerning component parts of entities of the national economy (e.g., auxiliary units of budgetary entities), established in order to conduct activity other than that which is conducted by the parent entity.

*7. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

*The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.*

8. Other than NACE Rev. 1.1 and Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specializations Classification**, on the basis of which councillors of organs of local self-government entities, paid employees and their wages and salaries as well as the unemployed are grouped; the classification was introduced on 1 I 2005 by a decree of the Minister of Economy and Labour, dated 8 XII 2004 (Journal of Laws No. 265, item 2644) with later amendments replacing the classification valid until 31 XII 2004;*
- 2) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;*
- 3) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the European Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316) with later amendments;*
- 4) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1317) with later amendments.*

*9. Information on **voivodship** as well as by **urban and rural area** is presented according to administrative division in a given period. The term “urban area” is understood as an area located within the administrative borders of these units, while the term “rural area” is understood as the remaining territory of the voivodship.*

*10. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables, notes and charts in which prices are not defined, data are expressed in current prices.*

Do wyceny produkcji i wartości dodanej brutto – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
— ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) od 2006 r.

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

13. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) – według stanu w dniu 30 VI.

W latach 2000 i 2001 do przeliczeń przyjęto skorygowaną liczbę ludności uwzględniającą ludność zbilansowaną w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 w podziale administracyjnym obowiązującą w dniu 31 XII 2002 r.

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

15. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

*In order to evaluate production and gross value added, unless otherwise indicated, the **basic price** category was implemented.*

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: the value added tax – VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including excise tax) as well as other taxes on products, such as the excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transports of passenger in buses with foreign registration).

11. Constant prices were adopted as follows:

- 1) agricultural output – current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry:
— 2005 constant prices (2005 average current prices) since 2006.

12. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices – in case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chain-base index method.

13. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g., beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production, consumption) – as of 30 VI.

In 2000 and 2001 corrected number of population considering balanced population, based on the results of the Population and Housing Census 2002 in the administrative division valid as of 31 XII 2002, was applied in calculations.

14. Data – unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

15. Selected information for the last year presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródło dawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

18. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

16. Due to the electronic method of data processing, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item „total”.

17. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

18. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHOROÓB
I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD – 10 Revision)

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych
Diseases of blood and blood-forming organs

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych
Diseases of blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism

Wady rozwojowe wrodzone
Congenital anomalies

Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities

Objawy i stany niedokładnie określone
Symptoms and ill-defined conditions

Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych, gdzie indziej niesklasyfikowane
Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007)
NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE – NACE Rev. 2

sekcje
sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę
x

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Electricity, gas, steam, hot water and air for air-conditioning systems supply,

Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja
x

Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities

Handel; naprawa pojazdów samochodowych
Trade; repair of motor vehicles

Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007) (dok.)
 NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE – NACE Rev. 2 (cont.)

sekcje (dok.)
sections (cont.)

Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości x	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca x	Działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>

działy
divisions

Produkcja skór i wyrobów skórzanych x	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych <i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń x	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipment not elsewhere classified (n.e.c.)</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep x	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców x	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>
Budowa budynków x	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej x	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

* * *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych, na stronie internetowej GUS <http://www.stat.gov.pl> oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications, as well as on the web page of the CSO <http://www.stat.gov.pl> as well as in the series „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodologies and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R.**VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY – stan w dniu 31 XII
 AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION – as of 31 XII

Powierzchnia ogólna w km ²	312679	9412	3,0	<i>Total area in km²</i>
Powiaty	314	11	3,5	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	65	1	1,5	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	2478	71	2,9	<i>Gminas</i>
Miasta	897	35	3,9	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	54033	1179	2,2	<i>Rural localities</i>
Sołectwa	40464	1032	2,6	<i>Village administrator's offices</i>

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
 ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				<i>Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in thous. t:</i>
pyłowych	61,7	3,1	5,0	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	1590,7	61,4	3,9	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3153	68	2,2	<i>Municipal waste water treatment plants^a (as of 31 XII)</i>
w tym: biologiczne	2277	43	1,9	<i>of which: biological</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów	813	22	2,7	<i>with increased biogene removal (disposal)</i>
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	111060,2	907,9	0,8	<i>Waste (excluding municipal waste) generated (during the year) in thous. t</i>
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania w tys. t	10053,5	267,7	2,7	<i>Municipal waste collected (during the year) by purification plants in thous. t</i>
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				<i>Investment outlays (current prices):</i>
na ochronę środowiska:				<i>for environmental protection:</i>
w milionach złotych	10671,9	316,8	3,0	<i>in million zlotys</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	4,9	7,0	x	<i>in % of total investment outlays</i>
na gospodarkę wodną:				<i>for water management:</i>
w milionach złotych	2823,2	51,2	1,8	<i>in million zlotys</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,3	1,1	x	<i>in % of total investment outlays</i>

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE
 PUBLIC SAFETY

Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				<i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:</i>
w liczbach bezwzględnych	1129577	28058	2,5	<i>in absolute numbers</i>
na 10 tys. ludności	296,1	271,9	x	<i>per 10 thous. population</i>
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w % ..	67,1	72,3	x	<i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %</i>

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dane szacunkowe.
 a Working on sewerage system. b Estimated data.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	

LUDNOŚĆ^a
POPULATION^a

Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys. ...	38167,3	1031,1	2,7	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23278,2	539,5	2,3	urban areas
wieś	14889,1	491,6	3,3	rural areas
w tym kobiety	19738,6	532,7	2,7	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	122	110	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	55,0	52,1	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,9	-0,4	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,0	-1,7	x	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population

RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA
LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES

Pracujący ^b (stan w dniu 31 XII) w tys.	13449,1	310,2	2,3	Employed persons ^b (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	3101,74	2793,82	90,1	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1892,7	47,1	2,5	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	12,1	12,9	x	Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	267332,1	6796,2	2,5	water-line distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej (łącznie z kolektorami)	100201,5	2874,5	2,9	sewerage distribution (including collectors)
gazowej	131538,1	2273,2	1,7	gas-line
Zasoby mieszkaniowe ^c (stan w dniu 31 XII):				Dwellings stocks ^c (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	13302,4	340,0	2,6	dwellings: in thousands
na 1000 ludności ...	348,5	329,7	x	per 1000 population
izby: w tysiącach	49322,6	1382,3	2,8	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1292,3	1340,6	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań:				usable floor space of dwellings:
w tysiącach m ²	938474,6	26362,3	2,8	in thousands m ²
na 1000 ludności w m ²	24588,4	25567,3	x	per 1000 population in m ²

a Patrz uwagi ogólne działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 1 na str. 84. b Według faktycznego miejsca pracy. c Na podstawie bilansów.

a See general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 1 on page 84. b By actual workplace. c Based on balances.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)**VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)**MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)**

Mieszkania oddane do użytkowania:				<i>Dwellings completed:</i>
w tysiącach	160,0	1,8	1,1	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności:				<i>per 1000 population:</i>
mieszkania	4,2	1,7	x	<i>dwellings</i>
izby	17,2	8,2	x	<i>rooms</i>
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	417,9	200,2	x	<i>usable floor space of dwellings in m²</i>

EDUKACJA^a I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnego**EDUCATION^a – as of beginning of the school year**

Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				<i>Pupils and students in schools^b in thous.:</i>
podstawowych	2234,9	54,3	2,4	<i>primary</i>
gimnazjach	1322,1	32,9	2,5	<i>lower secondary</i>
specjalnych przysposabiających do pracy	9,5	0,2	2,4	<i>special job-training</i>
zasadniczych zawodowych	235,7	7,7	3,3	<i>basic vocational</i>
liceach ogólnokształcących ^c	658,1	14,2	2,2	<i>general secondary^c</i>
liceach profilowanych	47,3	1,2	2,6	<i>specialized secondary</i>
technikach ^d	555,8	14,9	2,7	<i>technical secondary^d</i>
artystycznych ogólnokształcących ^e	13,1	0,2	1,8	<i>general art.^e</i>
policealnych	284,8	6,1	2,2	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego:				<i>Children attending pre-primary education establishments^f:</i>
w tysiącach	994,1	27,7	2,8	<i>in thousands</i>
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat ..	673	804	x	<i>per 1000 children aged 3–6</i>

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA – stan w dniu 31 XII**HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE – as of 31 XII**

Pracownicy medyczni ^g :				<i>Medical personnel^g:</i>
lekarze	79015	1873	2,4	<i>doctors</i>
dentyści	11855	362	3,1	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^h	185893	5013	2,7	<i>nurses^h</i>
Zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	23161	425	1,8	<i>Out-patient health care institutions</i>
Szpitala ogólne	793	24	3,0	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys. ...	183,0	4,5	2,4	<i>Beds in general hospitals in thous.</i>
Apteki ogólnodostępne ⁱ	10817	273	2,5	<i>Public pharmaciesⁱ</i>

a Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 162. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c, d Łącznie z uczniami: c – uzupełniających liceów ogólnokształcących, d – techników uzupełniających. e Dające uprawnienia zawodowe. f W przedszkolach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych. g Łącznie z osobami dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgniarska zarejestrowana w Izbach Lekarskich i Pielęgniarskich, które realizują świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; dane nie obejmują osób dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ; łącznie z lekarzami odbywającymi staż. h Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. i Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. w szpitalach, w sanatoriach.

a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 162. b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. c, d Including students: c – supplementary general secondary schools, d – supplementary technical schools. e Leading to professional certification. f In nursery schools and pre-primary sections of primary schools. g Including persons for whom workplace is individual medical practises and nurses registered at Chamber of Physicians and Nurses providing publicly funded medical services; excluding persons from whom the primary work place is university, welfare, units of state of locale self-government administration and National Health Fund. h Including master nurses. i Excluding pharmacies in in-patient health care facilities, e. g., in hospitals and sanatoria.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	

KULTURA. TURYSTYKA
CULTURE. TOURISM

Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8392	320	3,8	<i>Public libraries (including branches; as of 31 XII)</i>
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	134268,4	4165,1	3,1	<i>Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
Muzea (stan w dniu 31 XII)	774	13	1,7	<i>Museums (as of 31 XII)</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	20655,1	195,6	0,9	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	448	11	2,5	<i>Fixed cinemas (as of 31 XII)</i>
Widzowie w kinach stałych w tys.	38975,3	655,9	1,7	<i>Audience in fixed cinemas in thous.</i>
Turystyczne obiekty zbiorowego za- kwaterowania w tys.: miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	606,5	7,8	1,3	<i>Collective tourist accommodation es- tablishments in thous.: number of beds (as of 31 VII)</i>
korzystający z noclegów	19353,7	230,2	1,2	<i>tourists accommodated</i>

ROLNICTWO I LEŚNICTWO
AGRICULTURE AND FORESTRY

Użytki rolne ^a (stan w czerwcu)				<i>Agricultural land^a (as of June)</i>
w tys. ha	16119,6	551,9	3,4	<i>in thous. ha</i>
grunty orne	12113,6	491,8	4,1	<i>arable land</i>
sady (łącznie ze szkółkami drzew i krzewów)	331,4	0,9	0,3	<i>orchards (including nurseries)</i>
łąki i pastwiska trwałe	3179,7	56,4	1,8	<i>permanent meadows and pastures</i>
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha:				<i>Sown area (as of June) in thous. ha:</i>
zboża ogółem	8582,8	351,1	4,1	<i>total cereals</i>
ziemniaki	508,0	13,2	2,6	<i>potatoes</i>
warzywa gruntowe	206,5	2,4	1,2	<i>field vegetables</i>
Produkcja w tys. t:				<i>Production in thous. t:</i>
zboża ogółem	298266,2	17200,4	5,8	<i>total cereals</i>
ziemniaki	97028,0	2847,4	2,9	<i>potatoes</i>
warzywa gruntowe	48097,5	521,7	1,1	<i>field vegetables</i>
Plony z 1 ha w dt:				<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zboża ogółem	34,8	49,0	140,8	<i>total cereals</i>
ziemniaki	191	215	112,6	<i>potatoes</i>
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9087,9	249,3	2,7	<i>Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha</i>

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO
INDUSTRY AND CONSTRUCTION

Produkcja sprzedana przemysłu (ce- ny bieżące):				<i>Sold production of industry (current prices):</i>
w milionach złotych	896379,8	20721,8	2,3	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	23494	20081	x	<i>per capita in zł</i>
Sprzedaż produkcji budowlano- -montażowej ^b (ceny bieżące):				<i>Sales of construction and assembly production^b (current prices):</i>
w milionach złotych	83676,4	1483,0	1,8	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	2193	1437	x	<i>per capita in zł</i>

a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. b Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a By administrative borders; excluding non-farm land. b Realized by construction units – by place of performing works; data concern economic entities employing more than 9 persons.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	

TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII

TRANSPORT. COMMUNICATIONS – as of 31 XII

Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km ...	268372	8507	3,2	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	91,3	90,7	x	of which improved in %
Samochody zarejestrowane w tys. szt:				Registered cars in thous. units:
osobowe	16494,7	472,0	2,9	passenger cars
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^a	2796,8	64,7	2,3	lorries and road tractors ^a
Placówki pocztowe	8343	254	3,0	Post offices
Telefoniczne łącza główne ^b :				Telephone main line ^b :
w tysiącach	8489,7	203,5	2,4	in thousands
w tym standardowe łącza główne na 1000 ludności	7381,3	185,0	2,5	of which standard main line per 1000 population
	222,4	197,4	x	

HANDEL – stan w dniu 31 XII

TRADE – as of 31 XII

Sklepy	371839	8357	2,2	Shops
Liczba ludności na 1 sklep	103	123	119,4	Population per shop

FINANSE PUBLICZNE
PUBLIC FINANCE

Budżety gmin^c:				Budgets of gminas^c:
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	64882,1	2151,6	3,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	2547	2375	93,2	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	70002,6	2313,0	3,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	2748	2553	92,9	per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu:				Budgets of cities with powiat status:
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	50327,5	483,3	1,0	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3968	3836	96,7	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	56201,1	515,8	0,9	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4431	4094	92,4	per capita in zł
Budżety powiatów:				Budgets of powiats:
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	20084,5	667,9	3,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	789	737	93,5	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	21155,8	714,3	3,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	831	788	94,9	per capita in zł
Budżety województw:				Budgets of voivodships:
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	19548,3	639,3	3,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	512	620	120,9	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	20468,7	692,2	3,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	536	671	125,0	per capita in zł

a Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. b Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. c Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Including vans. b Data concern operators of the public telecommunication network. c Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (dok.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE
INVESTMENTS. FIXED ASSETS

Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				Investment outlays (current prices):
w milionach złotych	218580,9	4549,5	2,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	5729	4409	77,0	per capita in zł
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):
w milionach złotych	2376908,4	62700,5	2,6	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	62276	60810	97,6	per capita in zł

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ
PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji ^a	5862	190	3,2	State owned enterprises included in the privatization process ^a
skomercjalizowane	1738	61	3,5	commercialized
objęte prywatyzacją bezpośrednią w tym sprywatyzowane	2191	68	3,1	included in direct privatization of which privatized
poddane likwidacji	1933	61	3,2	subject to liquidation
w tym zlikwidowane	1094	31	2,8	of which liquidated
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON ^b (stan w dniu 31 XII)	3742673	95481	2,6	Entities of the national economy recorded in the REGON register ^b (as of 31 XII)
sektor publiczny	120488	4188	3,5	public sector
sektor prywatny	3622185	91293	2,6	private sector

RACHUNKI REGIONALNE W 2008 R.
REGIONAL ACCOUNTS IN 2008

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	1275432	29363	2,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	33462	28379	84,8	per capita in zł
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	1116476	25703	2,3	in million zlotys
na 1 pracującego w zł	78778	77734	98,7	per 1 employed person in zł
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw do- mowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	803351	18811	2,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	21076	18181	86,3	per capita in zł

^a W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. ^b Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

^a From 1 VIII 1990 to 31 XII 2009; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.
^b Excluding persons tending private farms in agriculture.

Uwaga. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za lata 2000 i 2001 dokonano przy przyjęciu skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Note. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 and 2001 are based on the revised number of population, which considers the results of Population and Housing Census of 2002.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2005	2006	2007	2008	2009
POWIERZCHNIA AREA							
Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII) Area in km ² (as of 31 XII)	9412	9412	9412	9412	9412	9412	9412
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION							
Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele: Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:							
produkcyjne ^a (poza rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem oraz rybactwem) production ^a (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing)	32,4	31,7	36,4	37,7	38,0	36,0	35,2
eksploatacji sieci wodociągowej ^b exploitation of water-line system ^b	36,9	37,9	40,9	40,0	38,0	41,1	41,2
Zużycie wody na 1 km ² w dam ³ : Consumption of water per 1 km ² in dam ³ :							
na potrzeby gospodarki narodowej i ludności for needs of the national economy and population	15,4	13,3	11,8	11,9	12,5	11,5	11,4
do produkcji przemysłowej for industrial production	5,2	4,3	4,5	4,7	5,0	4,4	4,3
Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczone w % wymagających oczyszczania ^c Industrial and municipal waste water treated in % of requiring treatment	95,9	96,7	96,5	96,6	95,6	96,8	86,3
Ścieki przemysłowe i komunalne nieoczyszczone na 1 km ² w dam ³ Industrial and municipal waste water untreated per 1 km ² in dam ³	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	1,4
Ludność korzystająca ^d z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności Population using ^d waste water treatment plants in % of total population	49,4	53,6	57,2	59,0	61,0	62,7	63,6
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza na 1 km ² w t: Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution per 1 km ² in t:							
pyłowych particulates	0,8	0,6	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
gazowych (bez dwutlenku węgla) gases (excluding carbon dioxide)	6,1	5,1	5,5	6,3	6,7	6,4	6,5

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Odprowadzone do wód (do 2002 r. – do wód powierzchniowych) lub do ziemi. d Na podstawie szacunków.

a From own intakes. b Water withdrawal by intakes before entering the water system. c Discharged into waters (until 2002 – into surface waters) or into the ground. d Estimated data.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2005	2006	2007	2008	2009
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)							
Redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych: <i>Reduction of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in % of pollutants produced:</i>							
pyłowych <i>particulates</i>	99,2	99,5	99,6	99,8	99,8	99,9	99,9
gazowych (bez dwutlenku węgla) <i>gases (excluding carbon dioxide)</i>	63,4	64,5	62,2	61,4	67,0	62,2	64,8
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^a wytworzone (w ciągu roku) na 1 km ² w t <i>Waste (excluding municipal waste)^a generated (during the year) per 1 km² in t</i>	266,7	205,3	174,6	196,2	163,2	90,2	96,5
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ^b na 1 mieszkańca w kg <i>Municipal waste collected (during the year) by purification plants^b per capita in kg</i>	311	257	243	240	260	242	259
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) – w % nakładów ogółem – na: <i>Investment outlays (current prices) – in % of total outlays – for:</i>							
ochronę środowiska <i>environmental protection</i>	5,4	6,2	7,6	8,4	11,2	6,6	7,0
gospodarkę wodną <i>water management</i>	4,4	3,1	1,4	2,1	1,9	1,5	1,1
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII): <i>Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):</i>							
w % powierzchni ogólnej <i>in % of total area</i>	27,1	27,1	27,1	27,1	27,2	27,2	27,3
na 1 mieszkańca w m ² <i>per capita in m²</i>	2351	2402	2439	2452	2455	2479	2493
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE PUBLIC SAFETY							
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych: <i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:</i>							
w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	30549	39083	34637	32628	31788	29014	28058
na 10 tys. ludności <i>per 10 thous. population</i>	284,8	367,2	330,0	312,4	305,8	280,4	271,9
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w % <i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %</i>	59,2	69,1	68,0	69,1	71,7	72,1	72,3

a Patrz uwagi ogólne działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7 na str. 57. b Dane szacunkowe; do 2001 r. określane jako odpady stałe wywiezione. Od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę klasyfikacji odpadów.

a See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 7 on page 57. b Estimated data; until 2001 defined as solid waste removed. Since 2003 data are not comparable with data for previous years due to a change in the classification of waste.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2005	2006	2007	2008	2009
LUDNOŚĆ ^a POPULATION ^a							
Ludność (stan w dniu 31 XII) <i>Population (as of 31 XII)</i>	1070598	1061009	1047407	1041941	1037088	1033040	1031097
miasta <i>urban areas</i>	563579	557289	551238	547815	544395	541597	539521
wieś <i>rural areas</i>	507019	503720	496169	494126	492693	491443	491576
w tym kobiety <i>of which females</i>	550317	546170	540212	537972	535860	533982	532724
Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII) <i>Females per 100 males (as of 31 XII)</i>	106	106	107	107	107	107	107
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII) <i>Population per 1 km² of total area (as of 31 XII)</i>	114	113	111	111	110	110	110
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII): <i>Population of age (as of 31 XII):</i>							
produkcyjnym <i>working</i>	658071	666332	677421	677762	678151	677617	677867
poprodukcyjnym <i>post-working</i>	154978	160038	164907	167365	169658	172399	175758
Małżeństwa na 1000 ludności <i>Marriages per 1000 population</i>	4,8	4,5	4,7	5,4	5,6	6,0	6,0
Rozwody na 1000 ludności <i>Divorces per 1000 population</i>	1,2	1,1	1,8	2,0	1,8	1,6	1,7
Urodzenia żywe na 1000 ludności <i>Live births per 1000 population</i>	8,7	7,9	8,1	8,1	8,2	8,9	9,0
Zgony ^b na 1000 ludności <i>Deaths^b per 1000 population</i>	8,7	8,7	9,0	9,0	9,3	9,5	9,4
Przyrost naturalny na 1000 ludności <i>Natural increase per 1000 population</i>	-0,0	-0,8	-0,9	-0,9	-1,1	-0,6	-0,4
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych <i>Infant deaths per 1000 live births</i>	6,0	5,3	4,9	5,4	4,4	5,9	5,0
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia: <i>Life expectancy at the moment of birth:</i>							
mężczyźni <i>males</i>	70,7	71,2	71,9	71,8	72,1	71,9	72,7
kobiety <i>females</i>	78,2	79,1	79,5	79,9	80,0	80,0	80,5
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicz- nych na pobyt stały na 1000 ludności <i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>	-3,5	-4,3	-3,0	-4,6	-3,9	-3,2	-1,7

a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 1 na str. 84. b Łącznie ze zgonami niemowląt.

a See general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 1 on page 84. b Including infant deaths.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2005	2006	2007	2008	2009
RYNEK PRACY LABOUR MARKET							
Pracujący ^a (stan w dniu 31 XII): Employed persons ^a (as of 31 XII):							
w tysiącach in thousands	372,0	347,2 _b 294,6	294,3	301,9	312,8	321,5	310,2
w tym kobiety of which females	178,2	169,3 _b 137,7	136,4	138,5	141,7	144,9	140,7
1999 = 100	94,7	88,4 _b 75,0	74,9	76,8	79,6	81,8	79,0
na 1000 ludności per 1000 population	347,4	327,2 _b 277,6	280,9	289,7	301,6	311,2	300,8
z ogółem w %: of total in %:							
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, hunting and forestry	x	x	17,2	16,7	16,1	15,4	15,8
przemysł i budownictwo industry and construction	x	x	30,3	30,5	31,5	31,5	31,5
handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ , transport i gospodarka magazynowa ^Δ , zakwaterowanie i gastronomia ^Δ , informacja i komunikacja trade; rep air of motor vehicles ^Δ , transport and storage, accommodation and catering ^Δ , information and communication	x	x	22,5	22,8	22,6	23,5	22,2
działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości ^Δ financial and insurance activities, real estate activities	x	x	3,1	3,1	3,1	3,1	2,9
pozostałe usługi non-market services	x	x	26,9	26,9	26,7	26,5	27,6
pracujący w sektorze prywatnym employed persons in private sector	71,8	74,1 _b 69,5	71,2	72,0	73,2	73,8	73,2
Przeciętne zatrudnienie ^c : Average paid employment ^c :							
w przemyśle: in industry:							
w tysiącach in thousands	.	.	65,0	65,8	65,9	68,1	63,8
na 1000 ludności per 1000 population	x	x	61,9	63,0	63,4	65,8	61,8
w budownictwie: in construction:							
w tysiącach in thousands	.	.	12,4	12,8	14,5	16,2	14,8
na 1000 ludności per 1000 population	x	x	11,8	12,3	13,9	15,7	14,3

a Według faktycznego miejsca pracy i od 2004 r. według faktycznego rodzaju działalności. b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w liczniku – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w mianowniku – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002. c Bez zatrudnionych za granicą.

a By actual workplace and since 2004 by actual kind of activity. b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in the numerator – of the Agricultural Census 1996, in the denominator – of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002. c Excluding persons employed abroad.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2005	2006	2007	2008	2009
RYNEK PRACY (dok.) LABOUR MARKET (cont.)							
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII): Registered unemployed persons (as of 31 XII):							
ogółem: w tysiącach total: in thousands	69,3	83,4	69,4	60,1	43,3	35,7	47,1
1999 = 100	116,5	140,3	116,7	101,0	72,9	60,0	79,2
z ogółem w %: of total in %:							
kobiety females	58,1	53,3	55,8	59,0	60,4	58,4	51,4
w wieku do 24 lat up to age 24	28,6	25,5	20,5	19,7	18,7	20,4	22,3
pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok out of work for longer than 1 year	41,4	48,6	47,6	46,5	40,2	26,5	20,2
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w % Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %	15,7	19,4 ^a 21,6	18,7	16,2	11,9	9,8	12,9
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS							
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł Average monthly gross wages and salaries in zł	1731,65	1910,22	2126,53	2225,47	2423,56	2667,92	2793,82
1999 = 100	111,7	123,2	137,2	143,5	156,3	172,1	180,2
w tym: przemysł of which: industry	.	.	2166,44	2277,34	2541,78	2798,97	2882,40
budownictwo construction	.	.	1622,54	1759,97	1976,35	2191,76	2166,44
Przeciętna liczba emerytów i rencistów ^b w tys. Average number of retirees and pensioners in thous.:	218,0	214,1	213,4	212,9	214,0	216,7	219,0
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych from non-agricultural social security system	175,1	173,1	176,0	176,9	179,4	183,3	186,8
rolników indywidualnych farmers	42,9	41,0	37,4	36,0	34,6	33,4	32,2
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto ^c w zł: Average monthly gross retirement pay and pension in zł:							
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych from non-agricultural social security system	835,93	978,45	1097,91	1182,57	1220,34	1344,35	1463,51
rolników indywidualnych ^c farmers ^c	641,26	742,76	801,89	851,10	864,34	913,44	969,13

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Rynek pracy”, ust. 3 na str. 111. ^b Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych. ^c Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

^a See general notes to the chapter “Labour market”, item 3 on page 111. ^b Excluding retirement pay and pension paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pension execute under international agreements. ^c Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2005	2006	2007	2008	2009
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS							
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km: Network (as of 31 XII) in km:							
wodociągowej rozdzielczej water-line distribution	6152,7	6305,9	6544,4	6583,6	6626,6	6724,2	6796,2
kanalizacyjnej rozdzielczej (łącznie z kolektorami) sewerage distribution (including collectors)	1154,3	1417,6	2014,4	2117,2	2260,5	2908,3	2874,5
gazowej gas-line	1098,7	1933,5	2068,8	2097,9	2215,9	2220,5	2273,2
Zużycie w gospodarstwach domowych: Consumption in households:							
wody z wodociągów: water from water-line systems:							
w hm ³ in hm ³	36,0	33,9	31,5	31,4	30,7	30,4	29,8
na 1 mieszkańca w m ³ per capita in m ³	33,6	31,9	30,1	30,0	29,6	29,4	28,9
energii elektrycznej ^a w miastach: electricity ^a in urban areas:							
w GW·h in GW·h	384,6	394,0	404,3	416,2	408,5	423,0	423,3
na 1 mieszkańca w kW·h per capita in kW·h	680,9	704,0	731,4	757,7	748,1	779,4	782,9
gazu z sieci ^b : gas from gas-line system ^b :							
w hm ³ in hm ³	64,9	64,4	68,1	66,6	64,4	62,1	65,1
na 1 odbiorcę w m ³ per consumer in m ³	428,4	430,2	443,9	432,9	416,6	400,7	420,4
Zasoby mieszkaniowe ^c (do 2001 r. – – zamieszkane; stan w dniu 31 XII): Dwellings stocks ^c (until 2001 – inhabited; as of 31 XII):							
mieszkania: dwellings:							
w tysiącach in thousands	321,8	329,5	334,1	335,3	336,6	338,4	340,0
na 1000 ludności per 1000 population	300,6	310,6	319,0	321,8	324,5	327,5	329,7
izby na 1000 ludności rooms per 1000 population	1170,1	1252,0	1291,4	1303,4	1316,1	1330,5	1340,6
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² : usable floor space of dwellings in m ² :							
na 1000 ludności per 1000 population	21542,7	23604,4	24447,4	24712,4	25003,4	25332,8	25567,3
przeciętna 1 mieszkania average per dwelling	71,7	76,0	76,6	76,8	77,0	77,3	77,5
Mieszkania oddane do użytkowania: Dwellings completed:							
mieszkania: dwellings:							
w tysiącach in thousands	1,1	1,3	1,2	1,3	1,4	1,8	1,8
na 1000 ludności per 1000 population	1,0	1,2	1,1	1,3	1,3	1,8	1,7

a Do 2004 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. b W jednostkach naturalnych według, których następuje rozliczenie z odbiorcami. c Na podstawie bilansów.

a Until 2004 excluding households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture. b In natural units on the basis of which settlements with clients occur. c Based of balances.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2005	2006	2007	2008	2009
-----------------------------------	------	------	------	------	------	------	------

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)**MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)**

Mieszkania oddane do użytkowania: (dok.)
Dwellings completed: (cont.)

izby na 1000 ludności	4,3	5,2	5,0	5,6	6,8	9,4	8,2
rooms per 1000 population							
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² : usable floor space of dwellings in m ² :							
na 1000 ludności	97,9	127,0	132,8	156,1	180,1	235,3	200,2
per 1000 population							
przeciętna 1 mieszkania	95,4	108,1	120,5	121,8	138,4	133,0	117,0
average per dwelling							

EDUKACJA^a I WYCHOWANIE**EDUCATION^a**

Uczniowie w szkołach^b (stan na początku roku
szkolnego) w tys.:

Pupils and students in schools^b (as of begin-
ning of the school year) in thous.:

podstawowych	85,3	77,2	65,4	62,0	58,9	56,4	54,3
primary							
gimnazjach	31,4	45,0	41,6	39,1	36,6	34,4	32,9
lower secondary							
specjalnych przysposabiających do pracy special job-training	x	x	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
zasadniczych zawodowych ^c	16,9	8,2	7,7	7,6	7,9	7,8	7,7
basic vocational ^c							
liceach ogólnokształcących ^c	21,3	17,3	16,6 ^d	16,3 ^d	16,0 ^d	15,1 ^d	14,2 ^d
general secondary ^c							
liceach profilowanych	x	3,1	6,6	5,1	3,5	2,1	1,2
specialized secondary							
technikach ^c	25,0	18,1	13,0 ^e	13,9 ^e	14,5 ^e	15,0 ^e	14,9
technical secondary ^c							
artystycznych ogólnokształcących ^f	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2
general art							
policealnych	4,5	4,7	7,2	7,3	6,3	7,3	6,1
post-secondary							

Absolwenci szkół^{bg} w tys.:

Graduates in schools^{bg} in thous.:

podstawowych	31,8 ^h	14,7	12,6	12,0	11,7	10,4	10,3
primary							
gimnazjów	x	14,9	14,0	13,9	13,3	11,8	11,3
lower secondary							
specjalnych przysposabiających do pracy special vocational-training	x	x	x	x	0,0	0,0	0,0

a Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 162. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c W roku szkolnym 2000/01 dane dotyczą szkół ponadpodstawowych, w latach szkolnych 2002/03 – 2005/06 – szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych, od roku szkolnego 2006/07 – szkół ponadgimnazjalnych; w pozycji „technika” – w przypadku szkół ponadpodstawowych dane dotyczą średnich szkół zawodowych. d,e Łącznie z uczniami: d – uzupełniających liceów ogólnokształcących, e – techników uzupełniających. f Dające uprawnienia zawodowe. g Z poprzedniego roku szkolnego. h Dane obejmują absolwentów klasy VIII i klasy VI.

a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 162. b Excluding schools for adults, excluding post-secondary schools. c In 2000/01 school year data concern upper secondary (post-primary) schools, in 2002/03 – 2005/06 school year – upper secondary (post-primary) schools and upper secondary schools, since 2006/07 school year upper secondary schools; in the position “technical” – in case of upper secondary (post-primary) schools data concern vocational secondary schools. d,e Including students: d – supplementary general secondary schools, e – supplementary technical schools. f Leading to professional certification. g From the previous school year. h Data include graduates of 8th class and 6th class.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2005	2006	2007	2008	2009
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE (dok.) EDUCATION ^a (cont.)							
Absolwenci szkół ^{bc} w tys.: (dok.) Graduates in schools ^{bc} in thous.:							
zasadniczych zawodowych ^d basic vocational ^d	5,5	5,0	2,4	2,6	2,3	2,3	2,5
liceów ogólnokształcących ^e general secondary ^e	4,1	4,9	5,6	5,4	4,8	5,1	5,2
liceów profilowanych specialized secondary	x	x	2,4	2,3	1,9	1,3	1,1
techników ^f technical secondary ^f	5,1	4,5	4,1	2,5	2,5	2,8	3,3
artystycznych ogólnokształcących ^g general art ^g	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1
policealnych post-secondary	2,0	1,5	2,2	2,5	2,2	1,9	2,0
Studenci szkół wyższych ^h (stan w dniu 30 XI) w tys. Students of higher education institutions (as of 30 XI) in thous.	31,8	35,2	37,2	36,7	37,6	38,7	39,6
Absolwenci szkół wyższych ^c w tys. Graduates of higher education institutions ^c in thous.	5,9 ⁱ	7,9	8,3	8,0	7,3	7,5	10,0
Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na po- czątku roku szkolnego) w tys. Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.	9,8	10,1	8,9	8,3	8,2	9,1	8,7
Absolwenci szkół dla dorosłych ^c w tys. Graduates of schools for adults ^c in thous.	2,6	2,6	3,0	2,8	2,1	2,2	2,0
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego): Pre-primary education (as of beginning of the school year):							
miejsca w przedszkolach w tys. places in nursery schools in thous.	32,0	29,5	28,0	27,7	26,6	26,6	26,9
dzieci w tys.: children in thous.:							
w przedszkolach in nursery schools	27,1	24,8	23,6	23,6	23,3	24,1	25,0
w oddziałach przedszkolnych przy szko- łach podstawowych in pre-primary sections in primary schools	1,5	2,1	2,5	2,5	2,5	2,7	2,7
Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6	580	577	617	647	668	701	726

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 162. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Z poprzedniego roku szkolnego. d–f Dane dotyczą szkół: d – ponadpodstawowych, w roku szkolnym 2004/05 również ponadgimnazjalnych, od 2005/06 ponadgimnazjalnych, e – ponadpodstawowych do roku szkolnego 2004/05, od 2005/06 ponadgimnazjalnych, f – ponadpodstawowych średnich szkół zawodowych do roku szkolnego 2005/06 a od roku szkolnego 2006/07 również ponadgimnazjalnych. g Dające uprawnienia zawodowe. h Łącznie z filiami i zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji; bez cudzoziemców. i Z roku kalendarzowego.

a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 162. b Excluding schools for adults, excluding post-secondary schools. c From the previous school year. d–f Data concern: d – upper secondary (post-primary) schools, in 2004/05 school year also upper secondary schools, since 2005/06 upper secondary schools, e – upper secondary (post-primary) schools, until 2004/05 school year, since 2005/06 upper secondary schools, f – upper secondary (post-primary) vocational schools until 2005/06 school year and in 2006/07 also upper secondary schools. g Leading to professional certification. h Including sections, excluding academies of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration; excluding foreigners. i The calendar year.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2005	2006	2007	2008	2009
OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE							
Pracownicy medyczni ^a (stan w dniu 31 XII): <i>Medical personnel^a (as of 31 XII):</i>							
lekarze <i>doctors</i>	1773	1938	1633	1688	1763	1798	1873
lekarze dentyści <i>dentists</i>	157	251	298	319	335	333	362
pielęgniarki ^b <i>nurses^c</i>	4865	4643	4241	4425	4491	4594	5013
Łóżka w szpitalach ogólnych (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności <i>Beds in general hospitals (as of 31 XII) per 10 thous. population</i>	46,7	44,5	39,8	40,0	40,7	43,1	43,2
Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności <i>In-patients in general hospitals per 10 thous. population</i>	1441	1563	1565	1579	1597	1675	1646
Zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII) <i>Out-patient health care institutions (as of 31 XII)</i>	233	195	335	338	350	379	425
Apteki ogólnodostępne ^c (stan w dniu 31 XII) <i>Public pharmacies^c (as of 31 XII)</i>	192	215	263	272	276	278	273
Liczba ludności na 1 aptekę <i>Population per 1 pharmacy</i>	5576	4935	3983	3831	3758	3716	3777
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca: <i>Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:</i>							
lekarskie <i>doctors</i>	4,8	5,1	5,7	5,7	6,0	6,1	6,2
stomatologiczne <i>dental</i>	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Dzieci w żłobkach ^d (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3 <i>Children in nurseries^d (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3</i>	33,6	31,9	35,2	37,5	36,5	38,4	42,2
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM							
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII) <i>Public libraries (including branches; as of 31 XII)</i>	337	329	325	324	322	320	320
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol. <i>Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.</i>	4025	3978	4010	4021	4053	4074	4039

a Od 2002 r. łącznie z indywidualnymi praktykami lekarskimi i pielęgnarskimi zarejestrowanymi w Izbach Lekarskich i Pielęgniarskich, które realizują świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; według podstawowego miejsca pracy; od 2005 r. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ; łącznie z lekarzami odbywającymi staż. b łącznie z magistrami pielęgniarstwa. c Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, np. w szpitalach, w sanatoriach. d łącznie z oddziałami żłobkowymi.

a Since 2002 including individual medical practices and nurses registered at Chamber of Physicians and Nurses providing publicly funded medical services; by basic workplace; since 2005 excluding persons from whom the primary work place is university, units of state or locale self-government administration and National Health Fund; doctors including interns. b Including master nurses. c Excluding pharmacies in in-patient health care facilities, e.g., in hospitals and sanatorias. d Including nursery wards.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2005	2006	2007	2008	2009
KULTURA. TURYSTYKA (dok.) CULTURE. TOURISM (cont.)							
Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	178	171	162	159	154	153	154
<i>Public library borrowers per 1000 population</i>							
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek pu- blicznych w wol.: <i>Public library loans in vol.:</i>							
na 1000 ludności	3220	3180	3193	3161	3082	3039	3125
<i>per 1000 population</i>							
na 1 czytelnika	18,1	18,7	19,7	19,9	20,0	19,9	20,2
<i>per borrower</i>							
Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,5	1,6	1,6	1,4	1,4	1,7	1,7
<i>Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population</i>							
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytut- kach muzycznych na 1000 ludności	209	190	176	113	123	197	162
<i>Audience in theatres and music institutions per 1000 population</i>							
Muzea (stan w dniu 31 XII)	13	13	13	13	13	13	13
<i>Museums (as of 31 XII)</i>							
Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 lud- ności	191	174	185	176	149	188	190
<i>Museum and exhibition visitors per 1000 population</i>							
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	21	18	14	14	13	13	11
<i>Fixed cinemas (as of 31 XII)</i>							
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	6,2	5,2	4,9	4,9	4,7	4,6	3,8
<i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population</i>							
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności <i>Audience in fixed cinemas per 1000 popula- tion</i>	280	315	430	554	552	458	636
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 lud- ności: <i>Subscribers (as of 31 XII) per 1000 popula- tion:</i>							
radiowi	227	231	230	214	210	200	191
<i>radio</i>							
telewizyjni	223	227	225	209	205	195	186
<i>television</i>							
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwatero- wania (stan w dniu 31 VII)	104	90	118	114	121	116	110
<i>Collective tourist accommodation establish- ments (as of 31 VII)</i>							
w tym hotele	22	19	26	24	27	26	25
<i>of which hotels</i>							
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	59,6	56,9	71,1	71,7	75,9	73,3	75,9
<i>Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population</i>							
Korzystający z noclegów na 1000 ludności <i>Tourists accommodated per 1000 population</i>	133	136	180	188	210	234	223

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2005	2006	2007	2008	2009
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY							
Użytki rolne ^a (stan w czerwcu) w tys. ha <i>Agricultural land^a (as of June) in thous. ha</i>	574,7	564,0 ^b	540,1	552,8	546,8	559,2	551,9
w tym grunty orne: <i>of which arable land:</i>							
w tysiącach hektarów <i>in thousands hectares</i>	491,7	497,3 ^b	483,1	494,2	487,3	500,2	491,8
w % powierzchni ogólnej <i>in % of total area</i>	52,2	52,8	51,3	52,5	51,8	53,1	52,3
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha <i>Sown area (as of June) in thous. ha</i>	473,3	452,1 ^b	458,9	477,1	468,7	484,9	475,7
w tym w %: <i>of which in %:</i>							
zboża podstawowe (łącznie z mieszan- kami zbożowymi) <i>basic cereals (including cereal mixed)</i>	66,1	66,8	66,6	64,2	64,0	66,0	66,7
w tym: pszenica <i>of which: wheat</i>	34,9	35,0	33,2	30,8	30,4	33,1	33,4
żyto <i>rye</i>	5,5	4,0	3,3	3,0	3,3	3,9	4,0
ziemniaki <i>potatoes</i>	5,5	3,4	2,3	2,7	2,6	2,8	2,8
buraki cukrowe <i>sugar beets</i>	5,0	5,1	4,2	4,1	3,8	2,2	2,9
Zbiory w tys. t: <i>Crop production in thous. t:</i>							
zboża podstawowe (łącznie z mieszan- kami zbożowymi) <i>basic cereals (including cereal mixed)</i>	1197,9	1288,0	1411,7	1108,9	1355,0	1593,7	1494,1
w tym: pszenica <i>of which: wheat</i>	728,5	772,0	802,0	619,4	744,1	934,9	833,0
żyto <i>rye</i>	73,3	62,8	52,0	35,7	52,2	74,3	67,9
ziemniaki <i>potatoes</i>	572,0	350,2	227,9	216,1	273,3	318,6	284,7
buraki cukrowe <i>sugar beets</i>	1128,2	1002,0	896,8	931,3	1027,4	646,6	823,8
Plony z 1 ha w dt: <i>Yields per 1 ha in dt:</i>							
zboża podstawowe (łącznie z mieszan- kami zbożowymi) <i>basic cereals (including cereal mixed)</i>	38,3	42,6	46,2	36,2	45,2	49,8	47,1
w tym: pszenica <i>of which: wheat</i>	44,1	48,8	52,7	42,1	52,2	58,3	52,4
żyto <i>rye</i>	28,0	34,9	33,8	24,9	33,8	39,6	36,1
ziemniaki <i>potatoes</i>	219	225	213	169	227	233	215
buraki cukrowe <i>sugar beets</i>	475	433	465	479	576	601	603

^a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 20 V.

a By administrative borders; excluding non-farm land. b Data of the Agricultural Census as of 20 V.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2005	2006	2007	2008	2009
ROLNICTWO I LEŚNICTWO (cd.) AGRICULTURE AND FORESTRY (cont.)							
Zwierzęta gospodarskie: Livestock:							
bydło (stan w czerwcu): cattle (as of June):							
w tysiącach sztuk in thousands heads	144,5	136,1 ^a	124,9	122,1	124,7	122,3	121,4
na 100 ha użytków rolnych ^b w szt per 100 ha of agricultural land ^b in heads	25,2	24,3 ^a	22,6	21,6	22,3	21,5	21,6
trzoda chlewna (stan w końcu lipca): pigs (end of July):							
w tysiącach sztuk in thousands heads	688,1	734,9 ^a	743,1	708,1	698,0	598,7	595,0
na 100 ha użytków rolnych ^b w szt per 100 ha of agricultural land ^b in heads	119,9	131,2 ^a	134,2	125,2	125,1	105,2	106,0
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^b : Production per 1 ha of agricultural land ^b :							
żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^c w kg animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^c in kg	184,9	171,6	182,9	201,4	201,3	177,6	180,6
mleko krowiego w l cows' milk in l	475	571	539	479	472	449	459
Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^b : Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land ^b :							
ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg basic cereal grains (including cereal mixed) in kg	830	917	865	736	844	727	1137
ziemniaki w kg potatoes in kg	26	30	72	80	64	80	80
buraki cukrowe w kg sugar beets in kg	1966	1789	1518	1745	1841	1136	1467
żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w kg animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in kg	88	95	120	135	144	132	143
mleko krowie w l cows' milk in l	268	340	465	369	371	380	398

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 20 V. b Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; w wadze poubojowej ciepłej.

a Data of the Agricultural Census as of 20 V. b Calculations are based on agricultural land by official residence of the land user excluding non-farm land. c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and venison; in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2005	2006	2007	2008	2009
-----------------------------------	------	------	------	------	------	------	------

 ROLNICTWO I LEŚNICTWO (dok.)
 AGRICULTURE AND FORESTRY (cont.)

Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{ab} w kg: <i>Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land^{ab} in kg:</i>							
mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) <i>mineral or chemical (including mixed fertilizers)</i>	127,1	136,1	175,0	143,6	196,2	186,6	.
wapniowych <i>lime</i>	189,1	196,5	113,6	104,2	100,4	99,6	.
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych ^a w szt <i>Agricultural tractors (as of June) per 100 ha of agricultural land^a in units</i>	7,7 ^d	7,4 ^c	7,6 ^d	x	7,8	8,3	8,4
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha <i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>	252,9	253,4	254,9	255,5	255,8	256,5	256,3
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII): <i>Forest areas (as of 31 XII):</i>							
w tysiącach hektarów <i>in thousands hectare</i>	246,6	247,0	248,1	248,5	248,8	249,4	249,3
na 1 mieszkańca w ha <i>per capita in ha</i>	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Lesistość (stan w dniu 31 XII) w % <i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>	26,2	26,2	26,4	26,4	26,4	26,5	26,5
Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³ <i>Removals (timber) per 100 ha of forest area in m³</i>	360,8	330,5	383,7	405,3	446,8	423,0	434,5

 PRZEMYSŁ
 INDUSTRY

Produkcja sprzedana przemysłu: <i>Sold production of industry:</i>							
w milionach złotych (ceny bieżące) <i>in million zlotys (current prices)</i>	.	.	17251,3	18069,3	20505,3	22847,8	20721,8
2005 = 100 (ceny stałe) <i>2005 = 100 (constant prices)</i>	x	x	x	107,6	117,8	119,3	109,4
na 1 zatrudnionego ^e w zł (ceny bieżące) <i>per employee^e in zł (current prices)</i>	x	x	265392	274564	310941	335622	325010
na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące) <i>per capita in zł (current prices)</i>	x	x	16437	17302	19727	22082	20081

a Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. b W roku gospodarczym. c Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 20 V. d Stan w dniu 31 XII. e Bez zatrudnionych za granicą.

a Calculations are based on agricultural land by official residence of the land user excluding non-farm land. b In farming year. c Data of the Agricultural Census as of 20 V. d As of 31 XII. e Excluding persons employed abroad.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2005	2006	2007	2008	2009
BUDOWNICTWO CONSTRUCTION							
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^a (ceny bieżące): <i>Sales of construction and assembly production^a (current prices):</i>							
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	.	.	829,7	987,2	1225,9	1501,1	1483,0
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	x	x	791	945	1179	1451	1437
w tym sektor prywatny w % ogółem <i>of which private sector in % of total</i>	x	x	97,4	97,6	98,8	98,9	99,5
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII <i>TRANSPORT. COMMUNICATIONS – as of 31 XII</i>							
Linie kolejowe eksploatowane normalnoto- rowe: <i>Railway lines operated – standard gauge:</i>							
w kilometrach <i>in kilometres</i>	896	876	851	851	851	868	869
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km <i>per 100 km² of total area in km</i>	9,5	9,3	9,0	9,0	9,0	9,2	9,2
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miej- skie i zamiejskie): <i>Hard surface public roads (urban and non- -urban):</i>							
w kilometrach <i>in kilometres</i>	8460	8257	8363	8363	8396	8406	8507
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km <i>per 100 km² of total area in km</i>	89,9	87,7	88,9	88,9	89,2	89,3	90,4
Samochody osobowe zarejestrowane: <i>Registered passenger cars:</i>							
w tysiącach sztuk <i>in thousand units</i>	287,1	317,3	374,1	401,0	429,6	463,4	472,0
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	268	299	357	385	414	449	458
Placówki pocztowe ^b : <i>Post offices^b:</i>							
w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	298	272	264	264	266	257	254
na 10 tys. ludności <i>per 10 thous. population</i>	2,8	2,6	2,5	2,5	2,6	2,5	2,5
Telefoniczne łącza główne ^c : <i>Telephone main line^c:</i>							
w tysiącach <i>in thousands</i>	261,4	266,0	279,1	272,7	245,9	222,6	203,5
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	244,1	250,7	266,4	261,7	237,1	215,5	197,4

^a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Do 2001 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. ^c Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej.

^a Realized by construction units – by place of performing works; data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Until 2001 post offices and telecommunication service offices. ^c Data concern operators of the public telecommunication network.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2005	2006	2007	2008	2009
HANDEL TRADE							
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące): <i>Retail sales (current prices):</i>							
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	6618,4	7159,2	7701,1	7435,7	8575,0	8573,4	7574,0
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	6091	6726	7338	7120	8250	8286	7340
Sklepy ^a (stan w dniu 31 XII) w tys. <i>Shops^a (as of 31 XII) in thous.</i>	10,7	10,9	8,9	9,5	8,6	8,4	8,4
Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep <i>Population (as of 31 XII) per shop</i>	102	97	118	109	121	122	123
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE							
Budżety gmin^b: <i>Budgets of gminas^b:</i>							
Dochody: <i>Revenue:</i>							
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	1091,8	1227,9	1599,6	1727,8	1889,4	2090,2	2151,6
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	1159	1314	1737	1886	2071	2301	2375
Wydatki: <i>Expenditure:</i>							
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	1127,0	1218,6	1567,9	1795,8	1872,6	2048,5	2313,0
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	1197	1304	1703	1960	2053	2255	2553
Budżety miast na prawach powiatu: <i>Budgets of cities with powiat status:</i>							
Dochody: <i>Revenue:</i>							
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	301,6	311,2	375,7	472,0	561,8	506,3	483,3
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	2305	2397	2921	3687	4415	4006	3836
Wydatki: <i>Expenditure:</i>							
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	309,5	308,4	377,5	522,5	584,3	538,2	515,8
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	2365	2376	2934	4081	4592	4258	4094

^a Ze względu na zmianę metody badania sklepów i stacji paliw prezentowane dane od 2004 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne do rozdziału „Handel i gastronomia”, ust 9 na str. 269. ^b Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Due to change in the survey of shops and petrol stations methods data since 2004 are not strictly comparable with data for previous years; see general notes to the chapter “Trade and catering”, item 9 on page 269. ^b Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2005	2006	2007	2008	2009
FINANSE PUBLICZNE (dok.) PUBLIC FINANCE (cont.)							
Budżety powiatów: Budgets of powiats:							
Dochody: Revenue:							
w milionach złotych in million zlotys	443,7	445,4	480,3	500,1	556,7	602,4	667,9
na 1 mieszkańca w zł per capita in zł	471	477	522	546	610	663	737
Wydatki: Expenditure:							
w milionach złotych in million zlotys	441,0	450,9	487,9	527,8	547,4	603,2	714,3
na 1 mieszkańca w zł per capita in zł	468	483	530	576	600	664	788
Budżet województwa: Budget of voivodship:							
Dochody: Revenue:							
w milionach złotych in million zlotys	93,7	110,2	219,3	275,4	295,0	397,8	639,3
na 1 mieszkańca w zł per capita in zł	87	104	209	264	284	384	620
Wydatki: Expenditure:							
w milionach złotych in million zlotys	93,8	112,7	243,4	311,5	346,0	371,9	692,2
na 1 mieszkańca w zł per capita in zł	87	106	232	298	333	359	671
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE ^a INVESTMENTS. FIXED ASSETS ^a							
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące): Investment outlays (current prices):							
w milionach złotych in million zlotys	2624,9	1992,8	2679,0	2895,5	3722,7	3909,3	4549,5
na 1 mieszkańca w zł per capita in zł	2447	1872	2553	2773	3581	3778	4409
Udział w nakładach inwestycyjnych (ceny bieżące) w %: Share in investment outlays (current prices) in %:							
rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa agriculture, forestry, hunting and fishing	4,0	3,7
przemysłu industry	40,5	44,0
budownictwa construction	4,5	2,8
handlu; napraw pojazdów samochodowych trade; repair of motor vehicles ^Δ	11,7	10,3

a W związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne do rozdziału „Inwestycje. Środki trwałe”, ust. 3 na str. 294 i ust. 5 na str. 295.

a Due to amendments of the Act of Accounting since 2002 data are not comparable with data for previous years; see general notes to the chapter "Investments. Fixed assets", item 3 on page 294 and item 5 on page 295.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2005	2006	2007	2008	2009
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE ^a (dok.) INVESTMENTS. FIXED ASSETS ^a (cont.)							
Udział w nakładach inwestycyjnych (ceny bieżące) w %: (dok.) Share in investment outlays (current prices) in %: (cont.)							
transportu i gospodarki magazynowej	11,4	11,9
transport and storage							
obsługi rynku nieruchomości ^Δ	11,6	9,2
real estate activities							
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne): Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):							
w milionach złotych	43155,2	48294,7	51645,3	53143,4	58052,4	59139,7	62700,5
in million zł							
na 1 mieszkańca w zł	40309	45518	49308	51004	55976	57248	60810
per capita in zł							
Udział w wartości brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne) w %: Share in gross value of fixed assets (as of 31 XII, current book-keeping prices) in %:							
rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa agriculture, forestry, hunting and fishing	7,4	7,4
przemysłu	41,9	40,9
industry							
budownictwa	1,4	1,5
construction							
handlu; napraw pojazdów samochodowych ^Δ	4,6	4,8
trade; rep air of motor vehicles ^Δ							
działalności finansowej i ubezpieczeniowej financial and insurance activities	0,6	0,6
obsługi rynku nieruchomości ^Δ	16,2	15,4
real estate activities							

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^b W REJESTRZE REGON – stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^b IN THE REGON REGISTER – as of 31 XII

Ogółem: w tysiącach	76,9	85,0	90,6	92,8	94,9	96,2	95,5
Total: in thousands							
na 1000 ludności	71,8	80,1	86,5	89,1	91,5	93,2	92,6
per 1000 population							
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej: Legal persons and organizational entities without legal personality:							
w tysiącach	18,3	20,6	22,7	23,4	23,9	24,2	24,7
in thousands							
1999 = 100	113,3	127,3	140,4	144,7	148,1	150,1	131,6

^a W związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne do rozdziału „Inwestycje. Środki trwałe”, ust. 3 na str. 294 i ust. 5 na str. 295. ^b Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Due to amendments of the Act of Accounting since 2002 data are not comparable with data for previous years; see general notes to the chapter “Investments. Fixed assets”, item 3 on page 294 and item 5 on page 295. ^b Excluding persons tending private farms in agriculture.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2002	2005	2006	2007	2008	2009
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^a W REJESTRZE REGON – stan w dniu 31 XII (dok.) ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^a IN THE REGON REGISTER – as of 31 XII (cont.)							
Osoby prawne i jednostki organizacyjne nie- mające osobowości prawnej (dok.): <i>Legal persons and organizational entities without legal personality (cont.):</i>							
w tym: <i>of which:</i>							
przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	0,04	0,03	0,01	0,01	0,01	0,004	0,004
spółdzielnie <i>co-operatives</i>	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
spółki handlowe <i>commercial companies</i>	3,1	3,9	4,5	4,6	4,8	4,9	5,1
w tym z udziałem kapitału zagranicz- nego <i>of which with foreign capital participa- tion</i>	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,3	1,4
spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>	6,9	6,3	6,3	6,4	6,4	6,4	6,3
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą: <i>Natural persons conducting economic activity:</i>							
w tysiącach <i>in thousands</i>	58,6	64,4	67,9	69,5	71,0	72,0	70,8
1999 = 100 <i>per 1000 population</i>	104,0	114,3	120,6	123,3	126,1	127,8	125,7
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	54,7	60,7	64,8	66,7	68,5	69,7	68,6

RACHUNKI REGIONALNE
REGIONAL ACCOUNTS

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące): <i>Gross domestic product (current prices):</i>							
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	17622	18174	22405	23338	26618	29363	x
rok poprzedni = 100 (ceny stałe) ^b <i>previous year = 100 (constant prices)^b</i>	.	.	98,0	103,5	107,7	100,6	x
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	16430	17075	21347	22347	25609	28379	x
Wartość dodana brutto (ceny bieżące): <i>Gross value added (current prices):</i>							
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	15677	16073	19740	20501	23286	25703	x
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	14617	15100	18808	19631	22403	24842	x
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych ^b : <i>Gross nominal disposable income in the households sector^b:</i>							
w milionach złotych <i>in million zlotys</i>	12122	13244	15147	15932	17482	18811	x
na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>	11302	12443	14432	15256	16819	18181	x
Realne dochody do dyspozycji brutto w sek- torze gospodarstw domowych ^b : <i>Gross real disposable income in the house- holds sector^b:</i>							
rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>	.	100,7	101,6	103,9	106,9	103,1	x

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b Patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki regionalne”, ust. 12 na str. 307.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b See general notes to the chapter “Regional accounts”, item 12 on page 307.

DZIAŁ I GEOGRAFIA

CHAPTER I GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA W 2009 R.
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach i minutach <i>In degrees and minutes</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Furthest extended points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	Namysłów	51°12'	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna południowa)	Branice	49°58'	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Paczków	16°55'	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Rudniki	18°42'	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	1°14'	135	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	1°47'	116	<i>from west to east</i>

Źródło: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Opolu.
Source: data of Voivodship Centre of Geodesy and Cartography Documentation in Opole.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2009 R.
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2009
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	9412	x	<i>Area in km²</i>
Długość granic w km	760	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z Czechami	208	27,4	<i>with Czech Republic</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
dolnośląskim	200	26,3	<i>dolnośląskie</i>
wielkopolskim	50	6,5	<i>wielkopolskie</i>
łódzkim	62	8,2	<i>łódzkie</i>
śląskim	240	31,6	<i>śląskie</i>

Źródło: dane Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej.
Source: data of Centre of Geodesy and Cartography Documentation.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt –			
– Biskupia Kopa	Glucholazy	890	<i>Highest point – Biskupia Kopa</i>
Najwyżej położona miejscowość –			
– Podlesie	Glucholazy	450	<i>Highest put locality – Podlesie</i>
Najniżej położona miejscowość –			
– Błota	Lubsza	130	<i>Lowest put locality – Błota</i>

Źródło: dane Urzędu Marszałkowskiego w Opolu.
Source: data of the Marshal Office in Opole.

TABL. 4. DANE METEOROLOGICZNE
METEOROLOGICAL DATA

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Temperatury powietrza w °C <i>Air temperatures in °C</i>		Średnie sumy opadów w mm <i>Average annual precipitation in mm</i>	Średnia prędkość wiatru w m/s <i>Average wind velocity in m/s</i>	Uśłonecz- nienie ^a w h <i>Insolation^a in h</i>	Średnie zachmu- rzenie w oktantach ^b <i>Average cloudiness in octants^b</i>
		średnie <i>average</i>	skrajne <i>extreme</i>				
			maksimum <i>maximum</i>				
Stacja Hydrologiczno – 2000	10,5	35,5	–9,2	674,2	2,5	4,8	5,3
– Meteorologiczna 2005	9,0	35,6	–15,8	583,2	2,7	5,4	5,2
w Opolu 2008	10,2	31,6	–10,9	514,9	2,8	5,2	5,3
<i>Hydrological and Meteorological in Opole</i> 2009	9,4	33,1	–21,7	657,2	2,5	5,0	5,5

a Średnie dzienne. b Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami).

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, oddział we Wrocławiu.

a Average of a day. b Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover).

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management, branch in Wrocław.

TABL. 5. DANE METEOROLOGICZNE WEDŁUG MIESIĘCY
METEOROLOGICAL DATA BY MONTHS

OKRESY PERIODS	Temperatury powietrza ^a w °C Air temperatures ^a in °C				Opady atmosferyczne ^a w mm Atmospheric precipitation ^a in mm				Uśłonecznienie ^b w h Insolation ^b in h			
	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009
I–XII	10,5	9,0	10,2	9,4	674,2	583,2	514,9	657,2	4,8	5,4	5,2	5,0
I	–1,0	1,0	2,7	–2,4	31,1	47,5	38,4	26,8	1,5	1,7	2,3	1,9
II	3,5	–2,5	3,6	0,0	31,7	51,0	9,3	48,5	2,3	2,5	2,9	1,5
III	4,7	1,4	4,5	4,0	78,7	12,7	44,7	53,1	2,9	4,6	5,1	2,1
IV	12,3	9,7	8,9	12,1	21,0	28,0	46,8	6,2	6,9	7,2	5,9	9,8
V	15,6	14,0	14,0	14,1	47,1	75,3	49,9	57,1	9,4	8,9	7,7	8,1
VI	18,3	16,8	18,5	15,7	14,3	38,4	35,5	155,7	9,3	9,2	8,9	5,4
VII	16,8	19,6	19,7	19,7	239,3	101,2	69,7	118,4	3,8	7,8	8,7	9,8
VIII	19,2	17,4	18,9	19,3	36,5	52,1	114,4	22,4	8,7	7,3	8,3	9,5
IX	13,2	15,4	13,3	15,6	56,1	28,5	50,1	13,8	5,0	7,7	4,2	6,3
X	13,1	10,4	10,2	7,8	24,2	5,8	14,1	75,6	3,8	5,1	4,0	2,1
XI	8,0	3,3	6,4	6,5	59,1	41,2	10,8	45,0	2,5	2,2	2,2	2,5
XII	2,6	0,0	2,1	–0,2	35,1	101,5	30,5	34,6	1,9	0,8	2,2	0,8

a Wartości średnie. b Średnie dzienne.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, oddział we Wrocławiu.

a Averages. b Average of a day.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management, branch in Wrocław.

DZIAŁ II STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Ewidencja ta wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji grunty zabudowane i zurbanizowane), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji wody śródlądowe stojące) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity, Dz. U. z 2004 Nr 121, poz. 1266), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I–III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV–VI wytworzone z gleb organicznych, nie uwzględnia natomiast gruntów klas V–VI wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Zagospodarowanie gruntów zrehabilitowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

CHAPTER II ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environment protection and water management.

1. Information regarding the **geodesic status and directions in voivodship land use** is classified according to ownership ship and register groups, of land included in the land register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws, No. 38, item 454).

A land register introduced since 2002 changes, primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which previously was included in the item "built-up and urbanised land"), land under ponds (included in the item "standing inland water") as well as ditches (which accounted for a separate item), in agricultural land.

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees were collected, based on to the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 121, item 1266), which protects all agricultural land included in quality classes I–III, as well as agricultural land included in quality classes IV–VI, comprised of organic soils. It does not, however, include land of V–VI quality classes, originating from mineral-derived soils.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate land-scaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Development of reclaimed land is based on undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybactwem)” – jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Informacje o **ocenie sanitarnej wodociągów i studni oraz jakości wody** pobieranej z tych urządzeń opracowywane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 III 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417); dane opracowano na podstawie wyników badań terenowo-laboratoryjnych wykonywanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne.

Na podstawie wyników analiz fizyczno-chemicznych i badań bakteriologicznych wyróżnia się dwie kategorie urządzeń: dostarczających wodę dobrą (tj. odpowiadającą wymaganiom sanitarnym) i dostarczającą wodę złą (tj. niespełniającą wymagań sanitarnych).

5. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód (do 2002 r. – do wód powierzchniowych) lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi, lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

3. Information regarding **water withdrawal** concern:

- 1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, hunting, forestry and fishing)” – organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines, which is discharged to reservoir without further use;
- 2) in the item “irrigation in agriculture, forestry and fishing as well as filling and completing fishponds” – agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item “exploitation water-line system” – all entities responsible for the management of the water-line system (including housing cooperatives, water companies, waterworks and workplaces, etc).

4. Information concerning the **sanitary evaluation of waterworks and wells as well as the quality of the water** drawn from these facilities data are compiled in accordance with the decree of the Minister of Health dated 29 III 2007 regarding the quality of water supplied to the population for consumption (Journal of Laws No. 61, item 417); data are compiled on the basis of the results of field and laboratory tests conducted by sanitary-epidemiological stations.

On the basis of results of physical-chemical analyses and bacteriological tests, two categories of facilities – supplying good water (i.e., meeting sanitary requirements) and supplying bad water (i.e. not meeting sanitary requirement) are distinguished.

5. Data regarding **waste water** concern waste water discharged into waters (until 2002 – surface water) or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding **equipment with waste water treatment plants** concerns the same entities.

Waste water requiring treatment is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground or sewerage system of entities engaged in production (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzaniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiającą zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne jak i mechaniczno-chemiczno-biologiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano na podstawie badań Głównego Urzędu Statystycznego w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni oczyszczających ścieki z miast i wsi.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged in waters by a separate sewerage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated waste water** concern waste water treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogen removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of waste water occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from waste water.

Increased biogen removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

A few steps treatment, mechanical and biological or mechanical, chemical and biological of discharging waste water was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Data on **municipal waste water treatment plants** concern those of them, which are used to treat waste water drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e., waste water treatment plants not working within sewage network).

Data concerning **the population connected to waste treatment plants** is given on the basis of surveys of the Central Statistical Office based on estimates of the number of the population connected waste water treatment plants to urban and rural.

6. Informacje o źródłach i wielkości emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40) z późniejszymi zmianami.

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotwórczych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 XII 2005 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 260, poz. 2176) z późniejszymi zmianami.

Dane o **emisji pyłów i gazów** obejmują emisję zorganizowaną oraz niezorganizowaną.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach za lata 2000 i 2001 opracowane zostały na podstawie klasyfikacji odpadów zgodnej z Europejskim Katalogiem Odpadów, a od 2002 r. zgodnie z katalogiem odpadów opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 I 2002 r.

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

6. Information regarding the sources and amounts of industrial atmospheric pollutant emission as well as the equipment reducing such pollutants and the effects of its utilization concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40) with later amendments.

The established group of surveyed entities maintained annually which, i.a. assures comparability of data may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding **particulate emission** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding **gas emission** concern: sulphur dioxide, carbon oxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide) defined in the decree of the council of Ministers, dated 20 XII 2005, regarding payments for use of the environment (Journal of Laws No. 260, item 2176) with later amendments.

Data regarding **particulate and gas emissions** include organized and disorganized emissions.

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

7. **Waste** shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Act of 27 IV 2001 on Waste (uniform text, Journal of Laws 2007 No. 39, item 251), which the holder thereof discards or intends or is required to discard.

Information regarding waste for the years 2000 and 2001 was compiled on the basis of a classification of waste in accordance with the European Waste Catalogue, since 2002 on the basis of a catalogue of waste based on List of Waste introduced into legislation of the European Union 1 I 2002.

Information regarding the **quantity and types of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska.

Magazynowanie odpadów to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub nieszkodliwianiem.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrekultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowej poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

8. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody.

Rezerваты przyrody obejmują obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełniącą funkcję korytarzy ekologicznych.

Recovery of waste shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.

Treatment of waste shall mean the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment.

Waste storage shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery to treatment.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.

Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed waste disposal sites are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.

8. Nature protection consists in maintaining, sustainable utilisation and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature.

Nature reserves include areas in natural or slightly changed state, ecosystems, refuges and natural habitats. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature, having essential value for the environmental, scientific, cultural or landscape reasons.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do udostępnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych oraz fragmenty eksploatowanych i nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

9. Fundusze ekologiczne (Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych) są to fundusze tworzone z: **opłat za korzystanie ze środowiska**, (tj. kwot pieniężnych pobieranych za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi); **kar za przekroczenia dopuszczalnych norm ekologicznych**; **spłat pożyczek** udzielonych inwestorom oraz **opłat za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze**, a także **innych kwot** ustalonych przez terenowe organy administracji rządowej oraz samorządowej.

10. Dane o nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERRIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Documentation sites are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth protection due to their scenic or aesthetic features.

Ecological areas are worth of protection fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species etc.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, rocks, ravines, erratic blocks and caves.

9. Ecological funds (Environmental Protection and Water Management Funds and Agricultural Land Protection Fund) are funds created from income originating from the: **payments for use of the natural environment** (i.e.: payments collected for releasing air pollutants, land-filling waste, the removal of trees and bushes as well as for the abstraction and use of water and releasing waste water into water or the ground); **finest for transgression of acceptable ecological standards**; **repayments of loans** granted for investors; **payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes**, as well as **other payments** established by regional divisions of the state and local self-government administration.

10. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERRIEE), implemented by the European Union.

TABL. 1 /6/. **POWIERZCHNIA GEODEZYJNA WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA**
Stan w dniu 1 I
GEODETIC AREA BY DIRECTION OF USE
As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	SPECIFICATION
	w ha in ha		
POWIERZCHNIA OGÓLNA ^a	941188	941187	TOTAL AREA ^a
Użytki rolne	605219	603956	Agricultural land
Grunty orne	490770	491484	Arable land
Sady	3556	3503	Orchards
Łąki trwałe	69617	68622	Permanent meadows
Pastwiska trwałe	18796	18388	Permanent pastures
Grunty rolne zabudowane	13495	13356	Agricultural built-up areas
Grunty pod stawami	4081	4130	Under ponds areas
Grunty pod rowami	4904	4473	Under ditches areas
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	261501	261886	Forest land as well as woody and bushy land
Lasy	257858	258170	Forests
Grunty zadrzewione i zakrzewione	3643	3716	Woody and bushy land
Grunty pod wodami powierzchniowymi	11671	12070	Lands under surface waters
Płynącymi	10949	11417	Flowing
Stojącymi	722	653	Standing
Grunty zabudowane i zurbanizowane ...	55379	55768	Built-up and urbanized areas
Tereny: mieszkaniowe	9059	9319	Residential areas
przemysłowe	4814	4780	Industrial areas
inne zabudowane	2887	3006	Other built-up areas
zurbanizowane niezabudowane	2180	2217	Urbanized non-build-up areas
rekreacji i wypoczynku	3544	3527	Recreational and rest areas
Tereny komunikacyjne:			Transport areas:
drogi	26667	26678	roads
kolejowe	3780	3817	railway
inne	278	272	other
Użytki kopalne	2170	2152	minerals
Użytki ekologiczne	392	422	Ecological areas
Nieużytki	3915	3968	Wasteland
Tereny różne	3111	3117	Miscellaneous land

a Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi).

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Land area (including inland waters).

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W 2009 R.

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE DIVISION OF OPOLSKIE VOIVODSHIP IN 2009

As of 31 XII

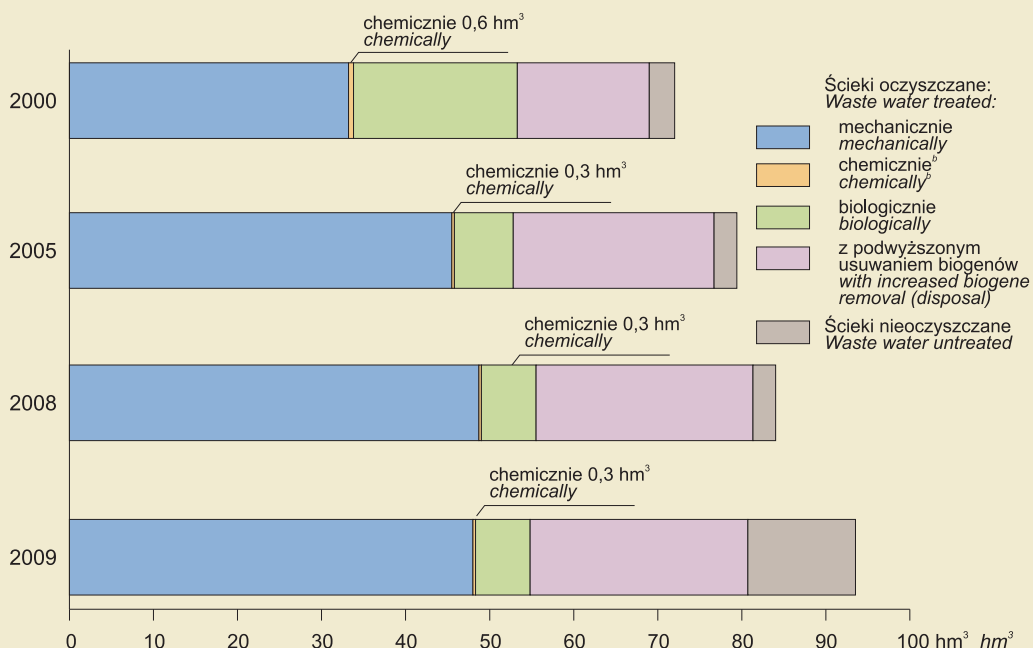
**PODREGIONY (NTS 3)
WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO
SUBREGIONS (NTS 3)
OF THE OPOLSKIE VOIVODSHIP**

- – siedziba powiatu
settlement of powiat
- Granice:
Border:
- – powiatów
powiats
- – gmin
gminas
- – RP
Poland

ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD^a LUB DO ZIEMI

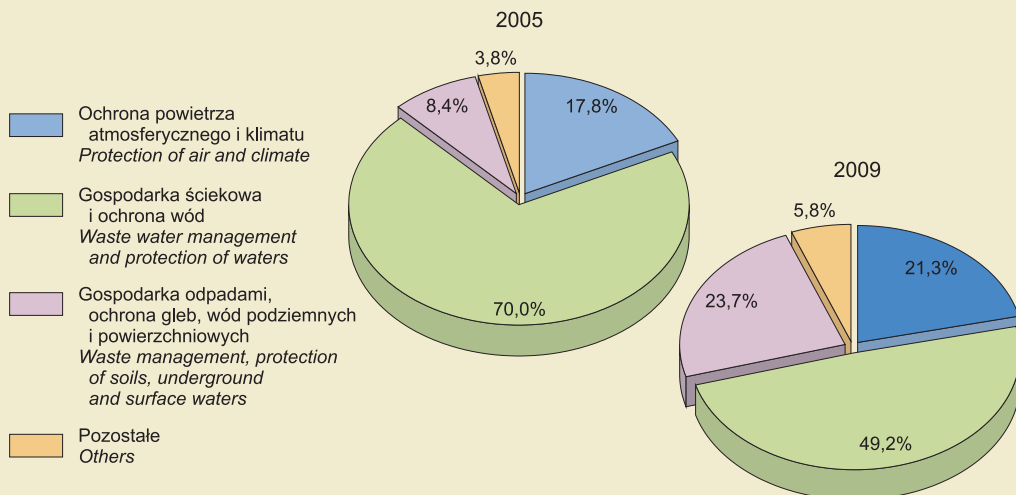
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER REQUIRING TREATMENT DISCHARGED INTO WATERS^a OR INTO THE GROUND

a Do 2002 r. – do wód powierzchniowych. b Od 2003 r. dotyczy tylko ścieków przemysłowych.
a Until 2002 – into surface waters. b Since 2003 refers only to industrial waste water.

STRUKTURA NAKŁADÓW NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA (ceny bieżące)

STRUCTURE OF OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION (current prices)

TABL. 2 /7/. **GRUNTY ROLNE I LEŚNE WYŁĄCZONE Z PRODUKCJI ROLNICZEJ I LEŚNEJ**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES
AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w ha		in ha		
OGÓŁEM	64	64	57	48	GRAND TOTAL
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Grunty rolne	49	38	43	24	Agricultural land
W tym użytki rolne	44	32	38	24	Of which agricultural land
Grunty leśne	15	26	14	24	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wylądzone:					designated for:
Na tereny komunikacyjne	5	8	7	–	Transport areas
Na tereny osiedlowe	6	16	18	9	Residential areas
Na tereny przemysłowe	1	4	4	1	Industrial areas
Pod użytki kopalne	15	30	18	35	Minerals
Pod zbiorniki wodne	–	–	–	–	Water reservoirs
Na inne cele	37	6	11	3	Other proposes

Źródło: w zakresie gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; w zakresie gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

Source: in regard to agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development; in regard to forest land – data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 /8/. **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI**
I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE
I ZAGOSPODAROWANE

DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION
AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w ha		in ha		
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	3657	3281	3297	3299	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdevastowane	3342	2956	2941	2943	devastated
zdegradowane	315	325	356	356	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	126	80	55	36	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	6	12	39	24	agricultural
leśne	55	34	16	12	forest
zagospodarowane	11	39	20	8	managed

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 /9/. **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	161,9	124,3	122,5	120,4	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybactwem) – z ujęć własnych	52,5	45,3	44,1	42,4	35,2	Production (excluding agriculture, hunting, forestry and fishing) – from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	33,5	29,8	29,9	28,8	23,9	surface
podziemne	13,7	11,9	11,1	10,3	8,6	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	49,7	28,2	28,0	28,4	23,6	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fishponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	59,7	50,8	50,4	49,6	41,2	Exploitation of water-line system ^a
wody: powierzchniowe	6,7	4,8	4,1	4,1	3,4	waters: surface
podziemne	53,0	46,1	46,3	45,5	37,8	underground

a Pobór wody na ujęciach przed włączeniem do sieci.

a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5 /10/. **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	144,5	110,6	108,7	106,9	100,0	TOTAL
Przemysł	48,8	42,1	41,7	40,1	37,6	Industry
w tym na cele produkcyjne ..	46,3	39,7	39,5	37,5	35,1	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	49,8	28,2	28,0	28,4	26,6	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	46,0	40,3	39,1	38,3	35,8	Exploitation water-line system ^b

a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fishponds. b Excluding water consumption for industrial purposes from water-line system of gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 /11/. **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEŃ W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i leśnych ^a w ha	1776	1339	1481	1749	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napelnianych stawów rybnych ^b w ha	1730	1809	1816	1799	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	50551	29015	29230	29454	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	1117	1174	1494	1121	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	0,6	0,9	1,0	0,6	per 1 ha
do napelniania stawów rybnych .	49434	27840	27556	28333	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	28,6	15,4	15,2	15,7	per 1 ha

a O powierzchni co najmniej 20 ha. b O powierzchni co najmniej 10 ha. c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

a Area of 20 ha and more. b Area of 10 ha and more. c Including water withdrawal for waste waters irrigation.

TABL. 7 /12/. **JAKOŚĆ WODY DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA Z WODOCIĄGÓW W 2009 R.**
QUALITY OF WATER SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION FROM WATERWORKS IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność ^a – w % ludności korzystającej z urządzeń – zaopatrywana w wodę Population ^a – in % of population using facilities – supplied with water		SPECIFICATION
	odpowiadającą wymaganiom meeting requirements	nieodpowiadającą wymaganiom non meeting requirements	
Wodociągi o wydajności w m ³ /d:			Waterworks with a capacity of m ³ /24h:
poniżej 100	87,6	12,4	below 100
100 – 1000	85,5	14,5	100 – 1000
1001 – 10000	98,0	2,0	1001 – 10000
10001 – 100000	100,0	–	10001 – 100000
powyżej 100000	–	–	over 100000

a Według szacunków.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

a Estimated data.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 8 /13/. **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD POWIERZCHNIOWYCH LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO SURFACE WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w hm ³		in hm ³		w odsetkach in per cent	
OGÓŁEM	75,1	82,0	86,4	95,6	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	42,5	54,3	57,6	66,6	69,7	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze (umownie czyste)	3,0	2,6	2,4	2,2	2,3	of which cooling water (assumed pure)
odprowadzone siecią kanalizacyjną	32,6	27,7	28,8	29,0	30,3	discharged by sewerage systems
W tym ścieki wymagające oczyszczania	72,0	79,4	84,0	93,4	97,7	Of which waste water requiring treatment
oczyszczane	69,0	76,7	81,3	80,6	84,3	treated
mechanicznie	33,2	45,5	48,7	48,0	50,2	mechanically
chemicznie ^b	0,6	0,3	0,3	0,3	0,3	chemically ^b
biologicznie	19,5	7,0	6,5	6,5	6,8	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	15,7	23,9	25,8	25,9	27,1	with increased biogene removal (disposal)
nieoczyszczane	3,0	2,7	2,7	12,8	13,4	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	1,5	1,6	2,2	12,6	13,2	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	1,5	1,1	0,5	0,2	0,2	discharged by sewerage systems

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. b Od 2003 r. dotyczy tylko ścieków przemysłowych.

a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as constructions showed, and waste water. b Since 2003 refers only to industrial waste water.

TABL. 9 /14/. **JEDNOSTKI^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES^a DISCHARGING WASTE WATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTE WATER TREATMENT PLANTS POSSESSED

As of 31 XII

JEDNOSTKI	2000	2005	2008	2009	ENTITIES
OGÓŁEM	92	58	50	48	TOTAL
Odprowadzające ścieki ^b bezpośrednio do wód powierzchniowych lub do ziemi	64	40	37	35	Discharging waste water ^b directly into surface waters or into the ground
wyposażone w oczyszczalnię ścieków	50	33	33	30	possessing waste water treatment plants
o wystarczającej przepustowości ...	46	31	29	25	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	4	2	4	5	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	14	7	4	5	not possessing waste water treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	28	18	13	13	Discharging waste water into sewerage system (not possessing waste water treatment plants)

a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych. b Wymagające oczyszczania.

a Excluding enterprises and water-sewerage treatment plants. b Requiring treatment.

TABL. 10 /15/. **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTE WATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Mecha- niczne <i>Mechanical</i>	Che- miczne <i>Chemical</i>	Biolo- giczne <i>Biological</i>	Z pod- wyższo- nym usu- waniem biogenów <i>With in- creased biogene removal (disposal)</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych							Industrial waste water treatment plants
Liczba	2000	63	31	2	25	5	Number
	2005	44	20	3	16	5	
	2008	41	18	3	15	5	
	2009	37	16	3	14	4	
Przepustowość w dam ³ /d	2000	938,0	831,5	0,2	75,1	31,2	Capacity in dam ³ /24h
	2005	907,9	828,5	1,9	16,0	61,5	
	2008	883,8	827,4	1,8	29,1	25,5	
	2009	709,2	654,5	1,8	27,4	25,5	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a							Municipal^a waste water treatment plants
Liczba	2000	52	4	—	34	14	Number
	2005	61	1	—	41	19	
	2008	65	2	—	41	22	
	2009	68	3	—	43	22	
Przepustowość w dam ³ /d	2000	234,0	9,8	—	111,8 ^b	112,4	Capacity in dam ³ /24h
	2005	216,0	0,1	—	52,8 ^b	163,1	
	2008	239,0	0,1	—	46,3 ^b	192,6	
	2009	238,8	0,2	—	46,0 ^b	192,6	
Ludność korzystająca ^c z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem	2000	49,4	2,6	—	23,0	23,8	Population using ^c waste water treatment plants in % of total population
	2005	57,2	0,2	x	14,9	42,1	
	2008	62,7	0,2	x	12,2	50,4	
	2009	63,6	0,3	x	12,1	51,2	

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej; od 2003 r. bez oczyszczalni chemicznych, patrz uwagi ogólne ust. 5 na str. 55. b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. c Na podstawie szacunków.

a On sewerage system; since 2003 excluding chemical waste water treatment plants, see general notes item 5 on page 55. b Refers to equipment for biological treatment. c Estimated data.

TABL. 11 /16/. **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	90	94	99	92	Plants generating substantial air pollution ^a (as of 31 XII) of total number: of which possessing systems to reduce the emission of:
z liczby ogółem:					
wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					
pyłowych	59	49	59	54	
gazowych	9	3	6	5	particulates gases
posiadające zagospodarowaną strefę ochronną	3	1	—	—	with managed protective zone
nieposiadające wyników pomiarów:					without the results of measurements of:
emisji:					emission:
pyłów	24	36	38	33	particulates
gazów	25	38	44	36	gases
imisji	76	83	90	85	imission

a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

TABL. 11 /16/. **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA (dok.)**
EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Emisja zanieczyszczeń:					<i>Emission of pollutants:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowych	7,7	3,8	3,1	3,1	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	5,4	2,8	1,9	1,9	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	57,5	51,8	59,8	61,4	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	18,0	12,2	12,5	12,4	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenki azotu	20,5	20,9	23,1	22,7	<i>nitrogen oxides</i>
tlenek węgla	17,4	17,3	21,2	22,1	<i>carbon monoxide</i>
na 1 km ² powierzchni ogólnej w t:					<i>per 1 km² of total area in t:</i>
pyłowych	0,8	0,4	0,3	0,3	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	6,1	5,5	6,4	6,5	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	997,3	997,6	2487,2	2645,5	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	99,7	85,1	98,3	113,2	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	99,2	99,6	99,9	99,9	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	63,4	62,2	62,2	64,8	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

TABL. 12 /17/. **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony <i>Cyclones</i>	Multicyklony <i>Multi-cyclones</i>	Filtry tkaninowe <i>Fabric filters</i>	Elektrofiltry <i>Electrofilters</i>	Urządzenia mokre <i>Wet air cleaners</i>	Inne <i>Others</i>
-----------------------------------	----------------------------	---------------------------------------	---	--	---	-----------------------

URZĄDZENIA – stan w dniu 31 XII
EQUIPMENT – as of 31 XII

OGÓŁEM	2000	285	28	283	44	124	66
TOTAL	2005	190	26	239	22	98	66
	2008	247	42	293	25	110	74
	2009	246	42	299	24	89	68
Skuteczność: <i>Efficiency:</i>							
niska	2000	63	8	14	–	67	x
<i>low</i>	2005	28	3	11	–	52	x
	2008	89	21	17	–	65	x
	2009	84	21	18	–	47	x
średnia	2000	108	9	63	12	33	x
<i>moderate</i>	2005	58	14	28	–	24	x
	2008	53	11	33	2	22	x
	2009	60	11	29	2	23	x
wysoka	2000	114	11	206	32	24	x
<i>high</i>	2005	104	9	200	22	22	x
	2008	105	10	243	23	23	x
	2009	102	10	252	22	19	x

TABL. 12 /17/. **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIĄŻLIWYCH (dok.)****AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi- cyclones	Filtry tkani- nowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cle- aners	Inne Others
PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h							
OGÓŁEM	2000	4162	398	3802	12854	9760	666
TOTAL	2005	3326	631	5289	8592	9801	488
	2008	4727	981	6894	9456	12371	310
	2009	4703	1014	6858	8223	12134	261
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2000	365	15	44	—	2041	x
low	2005	200	9	198	—	1761	x
	2008	830	180	113	—	1849	x
	2009	995	213	145	—	1634	x
średnia	2000	1660	170	1043	2498	440	x
moderate	2005	694	259	2157	—	269	x
	2008	1475	262	437	504	2623	x
	2009	1498	262	369	181	2607	x
wysoka	2000	2137	213	2715	10356	7279	x
high	2005	2432	363	2934	8592	7771	x
	2008	2422	539	6344	8952	7899	x
	2009	2210	539	6344	8042	7893	x

TABL. 13 /18/. **ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA****GENERATED AND ACCUMULATED WASTE^a AND THEIR STORAGE YARDS AREAS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	61	45	42	40	Plants generated waste (as of 31 XII)
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	2510,1	1643,0	848,7	907,9	Waste generated (during the year) in thous. t
poddane odzyskowi	2061,5	1487,5	737,4	776,8	recovered
unieszkodliwione	331,6	102,8	95,0	84,3	treated
w tym składowane ^b	312,0	96,4	84,9	71,6	of which stored ^b
magazynowane czasowo	117,0	52,7	16,3	46,8	in temporary storage
W % wytworzonych:					In % generated:
poddane odzyskowi	82,1	90,5	86,9	85,6	recovered
unieszkodliwione	13,2	6,3	11,2	9,3	treated
w tym składowane ^b	12,4	5,9	10,0	7,9	of which stored ^b
magazynowane czasowo	4,7	3,2	1,9	5,2	in temporary storage
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) w tys. t	29593,7	23481,8	23120,0	22507,2	Waste stored up to now (accumulated ^c ; end of year) in thous. t
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	47,9	218,7	310,8	601,4	Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t
Tereny składowania odpadów w ha:					Areas of storage yards in ha:
nie zrekultywowane (stan w końcu roku)	222,3	234,1	230,7	222,6	non-reclaimed (end of year)
zrekultywowane (w ciągu roku) ...	1,3	1,5	1,3	3,4	reclaimed (during the year)

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 57. b Na terenach własnych zakładów i na terenach obcych. c Na terenach własnych zakładów.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 57. b On own plant grounds and other land. c On own plant grounds.

TABL. 14 /19/. **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW**
WASTE^a BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone (w ciągu roku) <i>Waste generated during the year</i>		Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) <i>Waste stored up to now (accumulated^b; end of year)</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym poddane odzyskowi <i>of which recovered</i>		
	w tys. t	<i>in thous. t</i>		
OGÓŁEM 2008 2009	848,7 907,9	737,4 776,8	23120,0 22507,2	TOTAL
w tym:				<i>of which:</i>
Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	144,3	133,9	18822,1	<i>Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste</i>
Popioły lotne z węgla	112,3	105,9	234,4	<i>Coal fly ash</i>
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	243,5	233,2	63,9	<i>Slag, furnace ash and particu- lates from boilers</i>
Osady z klarowania wody	57,4	29,6	273,8	<i>Solid waste originating from limestone methods of desul- phurisation of waste gases</i>

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Na terenach własnych zakładów.

a Excluding municipal waste. b On own plant grounds.

TABL. 15 /20/. **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH**
PRAWNIE CHRONIONA
Stan w dniu 31 XII
LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2008	2009		
	w ha in ha				w % po- wierzchni ogólnej wo- jewództwa <i>in % of total area of the voivodship</i>	na 1 mieszkańca w m ² <i>per capita in m²</i>
OGÓŁEM^a TOTAL^a	255045,8	255463,0	256064,3	257063,6	27,3	2493
Rezerваты przyrody ^b <i>Nature reserves^b</i>	647,7	801,6	811,9	811,9	0,1	8
Parki krajobrazowe ^{bc} <i>Scenic parks^{bc}</i>	62895,7	62403,0	62407,1	62407,1	6,6	605
Obszary chronionego krajobrazu ^c ... <i>Areas of protected landscape^c</i>	189805,7	189207,3	189554,6	189817,4	20,2	1841
Stanowiska dokumentacyjne <i>Documentation sites</i>	0,2	2,7	18,7	19,1	0,0	0,2
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe <i>Natural and scenic complexes</i>	1356,5	2583,5	2583,5	3322,4	0,4	32
Użytki ekologiczne <i>Ecological areas</i>	340,0	464,9	688,5	685,7	0,1	7

a Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin. b Bez otuliny. c Bez powierzchni rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

a Including those created on the basis of gmina resolutions. b Excluding buffer zones. c Excluding nature reserves and other forms of nature protection within scenic parks and areas of protected landscape.

TABL. 16 /21/. **PARKI KRAJOBRAZOWE**

Stan w dniu 31 XII

SCENIC PARKS

As of 31 XII

PARKI KRAJOBRAZOWE ^{ab} SCENIC PARKS ^{ab}		Powierzchnia ^c Area ^c			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forest	użytków rolnych agricultural land	wód water
			w ha in ha		
OGÓŁEM	2000	63036	45784	15088	896
TOTAL	2005	62591	45745	14784	896
	2008	62591	45745	14784	896
	2009	62591	45745	14784	896
Zespół Opolskich Parków Krajobrazowych ^{bc}					
Opolskie scenic parks ^{bc}					
Stobrawski		52637	41558	10001	790
Góra Świętej Anny		5051	1030	3553	46
Góry Opawskie		4903	3157	1230	60

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Powierzchnia parków w granicach województwa. c Łącznie z rezerwatami i pozostałymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków.

a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. b Area of parks on the area of voivodship. c Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks.

TABL. 17 /22/. **REZERWATY PRZYRODY**

Stan w dniu 31 XII

NATURE RESERVES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obiekty <i>Number</i>	Powierzchnia <i>Area</i>			SPECIFICATION	
		ogółem <i>total</i>	rezerwatów <i>reserves</i>			
			ścisłych ^a <i>strictly protected^a</i>	częściowych ^b <i>partially protected^b</i>		
			w ha <i>in ha</i>			
OGÓŁEM	2000	30	648	6	642	TOTAL
	2005	35	802	6	796	
	2008	35	812	5	688	
	2009	35	812	5	688	
Faunistyczne	—	—	—	—	—	<i>Fauna</i>
Krajobrazowe	—	—	—	—	—	<i>Scenic</i>
Leśne	26	633	—	—	633	<i>Forest</i>
Torfowiskowe	2	75	—	—	—	<i>Peat-bog</i>
Florystyczne	3	86	—	—	55	<i>Flora</i>
Wodne	—	—	—	—	—	<i>Water</i>
Przyrody nieożywionej	2	12	—	—	—	<i>Inanimate nature</i>
Stepowe	2	6	—	5	—	<i>Steppe</i>
Ślonoślowe	—	—	—	—	—	<i>Halophyte</i>

a Rezerwaty, w których chroniona jest cała przyroda i zakazane są wszelkie czynności gospodarcze. b Rezerwaty, w których chronione są tylko niektóre składniki przyrody, a czynności gospodarcze są w odpowiedni sposób ograniczone.

a Reserves in which all forms of nature are protected and all economic activity is prohibited. b Reserves in which only some forms of nature are protected and economic activity is limited.

TABL. 18 /23/. **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
NATURE MONUMENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	384	568	638	595	TOTAL
Pojedyncze drzewa	273	452	517	494	Individual trees
Grupy drzew	80	85	85	71	Tree clusters
Głazy narzutowe	10	10	11	9	Erratic boulders
Skalki, groty, jaskinie i inne	2	1	2	2	Stones, grottos, caves and others
Aleje	19	20	23	19	Alleys

TABL. 19 /24/. **WYMIAR I WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA CELOWE FUNDUSZE EKOLOGICZNE**
RATES AND RECEIPTS FROM FEES AND FINES TO THE ECOLOGICAL FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wymierzono Administred	Wpłynęło Income	SPECIFICATION
	w tys. zł	in thous. zł	

FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

Opłaty	2000	46112	40621	Payments
	2005	.	31919	
	2008	.	55869	
	2009	.	57025	
w tym za:				of which for:
Gospodarkę ściekową i ochronę wód	11917	Waste water management and protection of waters
Ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	26187	Protection of ambient air and climate
Gospodarkę odpadami	17564	Waste management
Kary^a za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	2000	13422	509	Fines^a for not meeting environmental protection norms
	2005	588	159	
	2008	88	49	
	2009	286	75	
w tym za przekroczenie:				of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi		4	4	Norms of discharging waste water into waters and into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza		–	–	Permissible emissions of air pollutants

FUNDUSZ OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH
AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND

OGÓŁEM – opłaty za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze	2000	3895	4812	TOTAL – payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes
	2005	5571	5795	
	2008	7376	7313	
	2009	4182	4267	
w tym:				of which:
Roczne		4060	4055	Annual
Jednorazowe należności		85	89	One-time payments

a W zakresie wymierzonych kar dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Ź r ó d ł o: w zakresie funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w zakresie Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

a In regard to inflicted fines data of the Voivodship Inspectorate of Environmental Protection.

S o u r c e: in regard to the funds for environmental protection and water management – data of the Administration of National Environmental Protection and Water Management Fund, in regard to the Agricultural Land Protection Fund – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 20 /25/. **KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
DIRECTIONS OF FINANCING OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009		SPECIFICATION
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>	w odsetkach <i>in percent</i>		
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	20213,6	17017,2	21,8	<i>Protection of ambient air and climate</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	40992,0	52463,1	67,4	<i>Waste water management and protection of waters</i>
Gospodarka odpadami	2048,8	4536,5	5,8	<i>Waste management</i>
Pozostałe	3045,2	3863,7	5,0	<i>Others</i>

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Administration of National Environmental Protection and Water Management Fund.

TABL. 21 /26/. **NAKŁADY^a NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)**
OUTLAYS^a ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				

OCHRONA ŚRODOWISKA
ENVIRONMENTAL PROTECTION

OGÓŁEM	201744,6	202927,0	255576,1	316764,4	TOTAL
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	48145,5	36071,0	61860,9	67399,8	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	21631,8	11049,5	11954,4	10922,7	of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	133638,8	142067,3	152229,3	155705,6	Waste water management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	56573,3	16944,7	2620,3	8934,8	municipal waste water treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	73568,9	102900,6	140026,4	140206,1	sewerage system for the transport of waste water and waste water basins
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	17996,4	17166,4	19934,4	75136,0	Waste management, protection and recovery of soils, protection of underground and surface waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	927,9	3847,5	4766,1	4070,4	waste collection ^b and transport
w tym selektywne zbieranie odpadów	–	2124,1	49,6	38,9	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów	7692,0	10806,7	3024,6	3464,6	removal and treatment of waste
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdegradowanych	7238,7	46,5	2543,6	749,5	reclamation of waste dumps, sludge tanks and waste landfills as well as other devastated and degraded areas

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments localization; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 21 /26/. **NAKŁADY^a NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (dok.)**
OUTLAYS^a ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)					
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	–	96,4	6,0	88,0	Protection of nature, biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	–	705,9	5008,8	443,2	Noise and vibration reduction
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
OGÓŁEM	150531,7	37990,3	58258,7	51193,3	TOTAL
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	21367,6	9966,2	32236,8	21128,0	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	3164,1	5515,5	8344,6	13582,9	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	51761,7	796,5	1111,9	1566,7	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	5107,7	19603,6	10516,0	7677,5	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	69130,6	2108,5	6049,4	7238,2	Flood embankments and pump stations

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.

^a By investments localization; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy.

TABL. 22 /27/. **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENT IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Ability of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych	137	658	2175	16	particulates
gazowych	8368	1036	–	–	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Waste water management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewerage system in km for the transport of:
ścieki	158,1	183,5	427,6	87,5	waste water
wody opadowe	12,9	6,7	18,4	11,2	waste water basins

TABL. 22 /27/. **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENT IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)					
Gospodarka ściekowa i ochrona wód (dok.)					Waste water management and protection of waters (cont.)
Oczyszczalnie ścieków:					Waste water treatment plants:
obiekty	9	2	1	1	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	7	2	–	1	of which municipal
mechaniczne	4	2	–	–	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	1	–	1	1	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	4	–	–	–	with increased biogene removal (disposal) ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	33185	4600	10120	1	capacity of treatment plants in m ³ /24 h
w tym oczyszczalni komunalnych	32665	4600	–	1	of which municipal
mechanicznych	5200	2100	–	–	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	400	2500	832	1	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	27585	–	9288	–	with increased biogene removal (disposal) ^a
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants:
obiekty	4	–	1	1	facilities
przepustowość w m ³ /d	228	52	100	25	capacity in m ³ /24 h
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Treatment systems of waste:
obiekty	1	–	2	–	facilities
wydajność w t/r	4	–	3820	–	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty	3	–	1	–	facilities
powierzchnia w ha	8,3	7,5	8,0	0,4	area in ha
wydajność w t/r	61000	65000	100000	4	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/r	12310	61807	–	–	Capacity of waste utilization systems ^b in t/y
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d	10074	63	3301	264	Capacity of water intakes ^c in m ³ /24 h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	12233	5375	2940	271	Water treatment in m ³ /24 h
Sieć wodociągowa w km	153,3	96,6	83,5	108,8	Water-line system in km
Zbiorniki wodne:					Water reservoirs:
obiekty	3	–	1	–	facilities
pojemność w tys. m ³	0,4	–	97	–	capacity in thous. m ³

a W tym chemiczne. b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. c Bez ujęć w energetyce zawodowej.

a Of which chemical. b Excluding municipal waste. c Excluding water intakes in the power industry.

DZIAŁ III PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2009, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 12 XI 2006 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644) z późniejszymi zmianami.

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

a) naczelne i centralne organy administracji:

- instytucje naczelne i centralne (np. Sejm, Senat, Urząd Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
- jednostki służb zagranicznych, tj. placówki zagraniczne organów administracji państwowej oraz pracujących za granicą w przedstawicielstwach ONZ i innych misjach za granicą, a także w instytucjach, ośrodkach informacji i kultury za granicą,
- terenowe organy rządowej administracji specjalnej (np. izby i urzędy skarbowe, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, urzędy celne, regionalne izby obrachunkowe, Inspekcję Handlową, okręgowe inspektoraty gospodarki ener-

CHAPTER III ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF- -GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a fundamental three-tier administrative division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiatas and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and occupational characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2009, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 12 XI 2006 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of occupations is made on the basis of the classification of occupations and specialities for needs of labour market introduced by a decree of the Minister of Economy and Labour, dated 8 XII 2004 (Journal of Laws No. 265, item 2644) with later amendments.

4. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils.

1) **State administration** comprises:

a) principle and central organs of administration:

- principle and central institutions (e.g., Sejm, Senate, Office of the President, ministries, central offices),
- foreign service institutions, i.e., foreign offices of state administration organs and those operating abroad as part of UN agencies and other missions abroad, as well as in institutions and information and cultural centres abroad,
- territorial organs of special government administration (e.g., fiscal chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, customs offices, regional chambers of audit, Trade Inspectorate,

getycznej i materiałowej, gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych, archiwa państwowe);

- b) terenowe organy rządowej administracji ogólnej (urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej łącznie z wojewódzkimi: inspektoratami inspekcji handlowej, służbami ochrony zabytków, zakładami weterynarii, zarządami melioracji i urzędów wodnych oraz kuratoriami oświaty).

2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- a) gminy i miasta na prawach powiatu:

— urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych),
— urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje nadzoru budowlanego, ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej);

- b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, inspekcje weterynaryjne, zarządy dróg);

- c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urzędów wodnych).

3) **Samorządowe kolegia odwoławcze** są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.

5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej podano bez jednostek służb zagranicznych.

district energy and material economy inspectorates, auxiliary units of budgetary entities, state archives);

- b) territorial organs of general government administration (voivodship offices, auxiliary service entities including voivodship: trade inspectorates, monument preservation services, veterinary offices, drainage and water facility boards as well as school superintendent's offices).*

2) **Local self-government administration** comprises:

- a) *gminas and cities with powiat status:*

— *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities),*
— *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., construction supervision inspectorates, geodetic and cartographic documentation centres);*

- b) *powiaty, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, veterinary inspectorates, public road boards);*

- c) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards).*

3) **Self-government appeal councils** are bodies competent for examining, i.e. appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of entities of territorial self-government.

5. Data concerning average wages and salaries in the state administration are presented excluding foreign service institutions.

TABL. 1/28/. **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Powiaty	11	11	11	11	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	1	1	1	1	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	71	71	71	71	<i>Gminas</i>
miejskie	3	3	3	3	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	31	32	32	32	<i>urban-rural</i>
wiejskie	37	36	36	36	<i>rural</i>
Miasta	34	35	35	35	<i>Towns</i>

TABL. 2/29/. **GMINY^a W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS^a IN 2009

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>					
		poniżej <i>below</i> 50,0 km ²	50,0– –99,9	100,0– –149,9	150,0– –199,9	200,0– –249,9	250,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM	71	1	23	23	14	7	3
TOTAL							
Poniżej 5000	10	–	6	4	–	–	–
<i>Below</i>							
5000 – 7499	14	–	7	5	1	1	–
7500 – 9999	18	–	3	8	6	1	–
10000 – 14999	14	–	4	3	6	1	–
15000 – 19999	3	–	1	–	–	1	1
20000 – 39999	9	1	1	2	1	2	2
40000 – 99999	2	–	–	1	–	1	–
100000 i więcej	1	–	1	–	–	–	–
<i>and more</i>							

a W tym 1 gmina mająca status miasta na prawach powiatu.

a Of which 1 gmina is city with powiat status.

TABL. 3/30/. **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2009

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>				
		poniżej <i>below</i> 300,0 km ²	300,0– –499,9	500,0– –999,9	1000,0– –1499,9	1500,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM	12	1	1	8	1	1
TOTAL						
Poniżej 50000	2	–	–	2	–	–
<i>Below</i>						
50000 – 74999	4	–	1	3	–	–
75000 – 99999	2	–	–	2	–	–
100000 i więcej	4	1	–	1	1	1
<i>and more</i>						

TABL. 4/31/. **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2009
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina coun- cils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city councils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wo- jewódzkiego voivodship regional council	
OGÓŁEM GRAND TOTAL					
OGÓŁEM	1122	25	223	30	TOTAL
W tym kobiety	250	9	41	4	Of which women
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
29 lat i mniej	35	2	3	–	29 years and less
30 – 39	140	7	22	4	30 – 39
40 – 59	744	11	144	20	40 – 59
60 lat i więcej	203	5	54	6	60 years and more
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe	379	24	168	29	Tertiary
Policealne	37	–	5	1	Post–secondary
Średnie	429	1	43	–	Secondary
Zasadnicze zawodowe	252	–	5	–	Basic vocational
Gimnazjalne	–	–	–	–	Lower secondary
Podstawowe	25	–	2	–	Primary
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW BY OCCUPATIONAL GROUPS					
Przedstawiciele władz pu- blicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	88	7	80	22	Public government represen- tatives, senior officials and managers
Specjaliści	249	17	73	8	Professionals
Technicy i inny średni perso- nel	205	–	10	–	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	77	1	15	–	Clerks
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	84	–	8	–	Service workers and shop and market sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	184	–	9	–	Skilled agricultural and fish- ery workers
Robotnicy przemysłowi i rze- mieślnicy	97	–	4	–	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy ma- szyn i urządzeń	41	–	–	–	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach pro- stych	16	–	–	–	Elementary occupations
Sily zbrojne	3	–	1	–	Armed forces
Pozostali niesklasyfikowani ^b	78	–	23	–	Others unclassified ^b

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. b Bezrobotni, niepracujący i uczący się.

a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status. b Unemployed, not working and studying.

TABL. 5/32/. **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
------------------	------	------	---------------

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

OGÓŁEM	9633	10450	TOTAL
w tym:			of which:
Administracja państwowa	3444	3413	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	6168	7014	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	4033	4384	gminas and cities with powiat status
powiaty	1525	1720	powiats
województwo	610	910	voivodship

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a w zł
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a in zł

OGÓŁEM	3517,63	3612,92	TOTAL
w tym:			of which:
Administracja państwowa	3887,27	3929,20	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	3301,41	3451,49	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	3360,27	3431,60	gminas and cities with powiat status
powiaty	2945,62	3136,54	powiats
województwo	3801,75	4138,81	voivodship

^a Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych” ust. 3 na str. 135–136.
^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 135–136.

DZIAŁ IV BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W dziale prezentuje się dane z zakresu działania policji, sądownictwa i straży pożarnej.

2. Dane o przestępstwach stwierdzonych oraz skazanych przez sądy podano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., jednolity tekst Dz. U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765, z późniejszymi zmianami) lub innych ustaw szczególnych.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo kwalifikowane zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie statystyki policyjnej, uzupełnianej informacjami o śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach i o postępowaniach wobec nieletnich w sądach rodzinnych.

4. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

5. **Dorośli skazani** są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

6. **Pożary** są to niekontrolowane procesy palenia w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Miejscowe zagrożenia są to inne niż pożar zdarzenia wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody, a stwarzające zagrożenie dla życia, środowiska lub mienia.

Alarmy fałszywe są to wezwania do zdarzeń, które faktycznie nie miały miejsca lub zaistniały, lecz nie wymagały podjęcia działań ratowniczych.

CHAPTER IV PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. The chapter presents data concerning the activity of the police, the courts of law and the fire department.

2. Data concerning ascertained crimes as well as adults convicted are given according to the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments), the Treasury Penal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text Journal of Laws 2007 No. 111, item 765, with later amendments) or other specific laws.

3. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanor prosecuted upon by public accusation or private accusation by a public prosecutor, moreover every revenue related misdemeanor, the character of which was confirmed as a crime as a result of preparatory proceedings.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police statistics, supplemented with information on investigations conducted by the prosecutor's offices and family on juvenile proceedings in courts.

4. The **rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

5. **Adult convicts** are persons who were over 17 years of age at the time of committing the crime.

6. **Fires** are out-of-control burning process in places not suitable for this.

Local threats are events different from fires being a result of civilization development and law of nature, creating threat to live, environment and property.

False alarms are calls for incidents which actually have not occurred or have occurred but rescue action was not needed.

TABL. 1 /33/. **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW**
ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS
BY TYPE OF CRIME

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	30549	34637	29014	28058	TOTAL
miasta	23947	25231	21021	20494	urban areas
wieś	6602	9406	7993	7564	rural areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu	964	803	865	923	Against life and health
w tym:					of which:
Zabójstwo – art. 148 Kk	23	13	14	14	Homicide – Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu – art. 156 i 157 Kk	486	353	356	437	Damage to health – Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bójce lub pobiciu – art. 158 i 159 Kk	417	390	414	421	Participation in violence or assault – Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	807	6632	5639	5640	Against public safety and safety of transport
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego – art. 178a Kk ^a	x	6004	5060	5082	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant – Art. 178a Criminal Code ^a
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	1064	1180	1290	1248	Against freedom, freedom of conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności		121	151	173	Against sexual freedom and morals
W tym zgwałcenie – art. 197 Kk	72	43	44	42	Of which rape – Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece	1557	841	858	1210	Against the family and custody
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 Kk	623	556	470	480	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person – Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	93	77	227	207	Against good name and personal integrity
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego	604	553	688	705	Against the activities of state institutions and local self-government
w tym:					of which:
Naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego – art. 222 i 223 Kk	108	86	113	136	Infringing bodily inviolability or active assault on a public official – Art. 222 and 223 Criminal Code
Wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych – art. 224 Kk	119	114	158	134	Exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local self-government or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties – Art. 224 Criminal Code

^a Artykuł dodany przez ustawę z dnia 14 IV 2000 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny (Dz. U. Nr 48, poz. 548), z mocą obowiązującą od 15 XII 2000 r.

^a Article added by the Law on Amending the Criminal Code, dated 14 IV 2000 (Journal of Laws No. 48, item 548), valid since 15 XII 2000.

TABL. 1 /33/. **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW (dok.)**
ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS
BY TYPE OF CRIME (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego (dok.)					Against the activities of state institutions and local self-government (cont.)
Znieważenie funkcjonariusza publicznego lub poniżanie albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP – art. 226 Kk	280	245	283	349	<i>Insulting or belittling a public official or belittling or insulting a constitutional body of the Republic of Poland – Art. 226 Criminal Code</i>
Przestępstwa korupcyjne – art. 228–231, 250a, 296a i 296b Kk ^a	88	103	123	79	<i>Corruption – Art. 228–231, 250a 296a and 296b Criminal Code^a</i>
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości	243	603	598	769	Against the judiciary
Przeciwko porządkowi publicznemu	104	117	120	113	Against public order
Przeciwko wiarygodności dokumentów	1409	1054	1690	207	Against the reliability of documents
Przeciwko mieniu	21142	18781	14757	13896	Against property
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy – art. 278 Kk	6768	7442	4911	4962	<i>Property theft – Art. 278 Criminal Code</i>
w tym kradzież samochodu	781	727	205	190	<i>of which automobile theft</i>
Krótkotrwały zabór pojazdu – art. 289 Kk	352	151	108	124	<i>Wilful short-term theft of automobile – Art. 289 Criminal Code</i>
Kradzież z włamaniem – art. 279 Kk	9407	5083	3632	3569	<i>Burglary – Art. 279 Criminal Code</i>
Rozbój – art. 280 Kk		400	328	261	<i>Robbery – Art. 280 Criminal Code</i>
Kradzież rozbójnicza – art. 281 Kk	749	37	30	28	<i>Theft with assault – Art. 281 Criminal Code</i>
Wymuszenie rozbójnicze – art. 282 Kk		49	76	81	<i>Criminal coercion – Art. 282 Criminal Code</i>
Oszustwo – art. 286 i 287 Kk	1653	1046	697	457	<i>Fraud – Art. 286 and 287 Criminal Code</i>
Przeciwko obrotowi gospodarczemu	587	329	209	178	Against economic activity
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					Crimes by specific laws:
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst Dz. U. z 2007 r. Nr. 70 poz. 473) z późniejszymi zmianami	1	72	38	84	<i>On Sobriety and Alcohol Education (Journal of Laws 2007 No. 70, item 473) with later amendments</i>
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631) z późniejszymi zmianami	50	298	238	167	<i>On Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631) with later amendments</i>
O przeciwdziałaniu narkomanii – ustawy z dnia 24 IV 1997 (jednolity tekst Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198) i z dnia 29 VII 2005 r. (Dz. U. Nr 179, poz. 1485) z późniejszymi zmianami	1018	1984	1491	1401	<i>On Fighting Drug Addiction – law dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198) and dated 29 VII 2005 (Journal of Laws No. 179, item 1485) with later amendments</i>
Przestępstwa skarbowe – Kodeks karny skarbowy (jednolity tekst Dz. U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765) z późniejszymi zmianami	54	22	16	25	Treasury crimes – Treasury Penal Code (uniform text Journal of Laws 2007 No. 111, item 765) with later amendments
W tym akcyza	41	6	3	3	<i>Of which excise</i>

^a Artykuły 250a, 296a i 296b dodane przez ustawę z dnia 13 VI 2003 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 111, poz. 1061), z mocą obowiązującą od 1 VII 2003 r.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu.

^a Articles 250a, 296a and 296b added by the Law on Amending the Criminal Code as well as selected other, dated 13 VI 2003 (Journal of Laws No. 111, item 1061), valid since 1 VII 2003.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Opole.

TABL. 2 /34/. **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH^a WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES^a BY TYPE OF CRIME

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w %		in %		
OGÓŁEM	59,2	68,0	72,1	72,3	TOTAL
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu	89,6	87,5	84,4	84,6	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	89,2	98,7	98,7	98,8	Against public safety and safety of transport
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	94,5	95,1	93,7	96,0	Against freedom, freedom of conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności		90,9	90,1	91,9	Against sexual freedom and morals
Przeciwko rodzinie i opiece	99,9	99,9	99,9	100,0	Against the family and custody
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	98,9	94,8	97,8	96,6	Against good name and personal integrity
Przeciwko mieniu	45,0	45,9	49,9	48,9	Against property

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 79.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu.

a See general notes, item 4 on page 79.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Opole.

TABL. 3 /35/. **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW**
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED ON THE BASIS OF AN INDICTMENT BY TYPE OF CRIME

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM	6669	14221	11904	TOTAL
mężczyźni	6258	13275	11086	<i>males</i>
kobiety	411	946	818	<i>females</i>
W tym rodzaje przestępstw:				Of which type of crime:
Przeciwko życiu i zdrowiu	686	1219	1254	<i>Against life and health</i>
w tym:				<i>of which:</i>
zabójstwo – art. 148 Kk	11	18	8	<i>homicide – Art. 148 Criminal Code</i>
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu – art. 156–159 Kk	549	678	647	<i>damage to health, participation in violence or assault – Art. 156–159 Criminal Code</i>
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji		5624	4410	<i>Against public safety and safety of transport</i>
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego – art. 178a Kk ^a		5218	4040	<i>of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant – Art. 178a Criminal Code^a</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	265	422	413	<i>Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals</i>
w tym zgwałcenie – art. 197 Kk	27	25	27	<i>of which rape – Art. 197 Criminal Code</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	1062	631	635	<i>Against the family and custody</i>
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 Kk	426	384	332	<i>of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person – Art. 207 Criminal Code</i>

a Artykuł dodany przez ustawę z dnia 14 IV 2000 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny (Dz. U. Nr 48, poz. 548), z mocą obowiązującą od 15 XII 2000 r.

a Article added by the Law on Amending the Criminal Code, dated 14 IV 2000 (Journal of Laws No 48, item 548), valid since 15 XII 2000.

TABL. 3 /35/. **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW (dok.)**
ADULTS SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED ON THE BASIS OF AN INDICTMENT BY TYPE OF CRIME (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	SPECIFICATION
W tym rodzaje przestępstw: (dok.)				Of which type of crime: (cont.)
Przeciwko mieniu	3223	4351	3165	Against property
w tym:				of which:
kradzież rzeczy – art. 278 Kk	779	1409	1001	property theft – Art. 278 Criminal Code
kradzież z włamaniem – art. 279 Kk	1036	759	471	burglary – Art. 279 Criminal Code
rozbój – art. 280 Kk	158	209	148	robbery – Art. 280 Criminal Code

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 /36/. **ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE DEPARTMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zdarzenia:					Events:
Pożary	3330	4675	4568	4108	Fires
w tym:					of which:
obiektów użyteczności publicznej	68	90	75	70	general purpose public buildings
obiektów mieszkalnych	463	593	643	654	residential buildings
obiektów produkcyjnych i magazynowych	99	132	162	125	manufacturing and warehouse facilities
w rolnictwie ^a	761	1110	1265	951	in agriculture ^a
lasów	272	244	102	183	forests
Miejskowe zagrożenia	3821	4902	7044	6413	Local threats
w tym spowodowane przez:					of which caused by:
katastrofy naturalne	583	848	1358	2171	natural catastrophes
awarie techniczne ^b	68	123	184	94	technical failures ^b
środki transportu ^c	894	1437	1530	1519	transport equipment ^c
infrastrukturę komunalną	22	35	52	56	municipal infrastructure
Wyjazdy do fałszywych alarmów	440	613	667	687	False alarms
Ratownicy biorący udział w akcjach ratowniczych:					Rescue personnel participating in rescue operations:
Pożary	27850	33132	35684	34509	Fires
Miejskowe zagrożenia	21709	24875	37420	38726	Local threats
Wypadki z ludźmi	805	1121	1543	1516	Casualties
ofiary śmiertelne	113	112	139	157	fatalities
w tym ratownicy	–	–	–	–	of which rescue personnel
ranni i poparzeni	692	1009	1404	1359	injured and burn victims
w tym ratownicy	19	23	40	26	of which rescue personnel
W tym przy pożarach	58	63	126	111	Of which during fires
ofiary śmiertelne	11	11	8	12	fatalities
w tym ratownicy	–	–	–	–	of which rescue personnel
ranni i poparzeni	47	52	118	99	injured and burn victims
w tym ratownicy	10	12	27	16	of which rescue personnel

a, b Dotyczy głównie: a – budynków inwentarskich i gospodarczych, maszyn rolniczych, upraw, b – chemicznych, budowlanych, ekologicznych, radiologicznych, infrastruktury komunalnej. c Wypadki w komunikacji: drogowej, kolejowej, lotniczej.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Opolu.

a, b Primarily involve: a – livestock and farm buildings, agricultural machinery, crops, b – chemical, building, environmental, radiological, municipal infrastructure. c Transportation accidents: road, rail, air.

Source: data of the Voivodship State Fire Department Headquarters in Opole.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
- 1) bilansów stanu i struktury **ludności faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgonu) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące, (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
 - 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
 - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - 4) sprawozdawczości sądu okręgowego – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

2. Dane o ludności (według stanu w dniu 30 VI i 31 XII) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za lata 2000 i 2001 opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002. Dane te zostały przeliczone według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r.

3. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet – 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

CHAPTER V POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
- 1) the balances of the size and structure of the **population (actually living in a gmina)**. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) the difference between the number of people registered for temporary stay above 3 months (until 2005 – more than 2 months) in a gmina and the number of people temporarily absent, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;
 - 2) the registers of the Ministry of the Interior and Administration on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register);
 - 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
 - 4) documentation of regional court – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

2. Data about population (as of 30 VI and 31 XII) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population etc.) for 2000 and 2001 were prepared assuming the number of population, balanced on the basis of results of the Population and Housing Census 2002. Data have been re-calculated in the administrative division obligatory as of 31 XII 2002.

3. The working age population refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

4. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

5. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwoły – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilno-prawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

4. Median age of population is a parameter determining the exact age, which half of population already exceeded and second half did not reach yet.

5. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

- marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons – residence of husband is used);
- divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);
- births – according to the mother's place of permanent residence;
- deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.

The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Church or the Religious Association. Marriages contracted (on the basis of canon laws marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted only in the ten Churches and Religious Association: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers at the age under of 15 are counted to the group 15–19 and from the mothers at the age of 50 and over – to the group 45–49.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu częściowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

6. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

7. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

8. Dane o migracjach zagranicznych ludności na pobyt stały opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

9. Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, **odpływ** – wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

10. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 30 VI).

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the average number of children who would be born by a woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the average number of daughters who would be born by a woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population means the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

6. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

7. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

8. Data regarding international migration of the population for permanent residence were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

9. The inflow of the population includes registration of arrival for permanent residence, **outflow** – registration of departure from permanent residence.

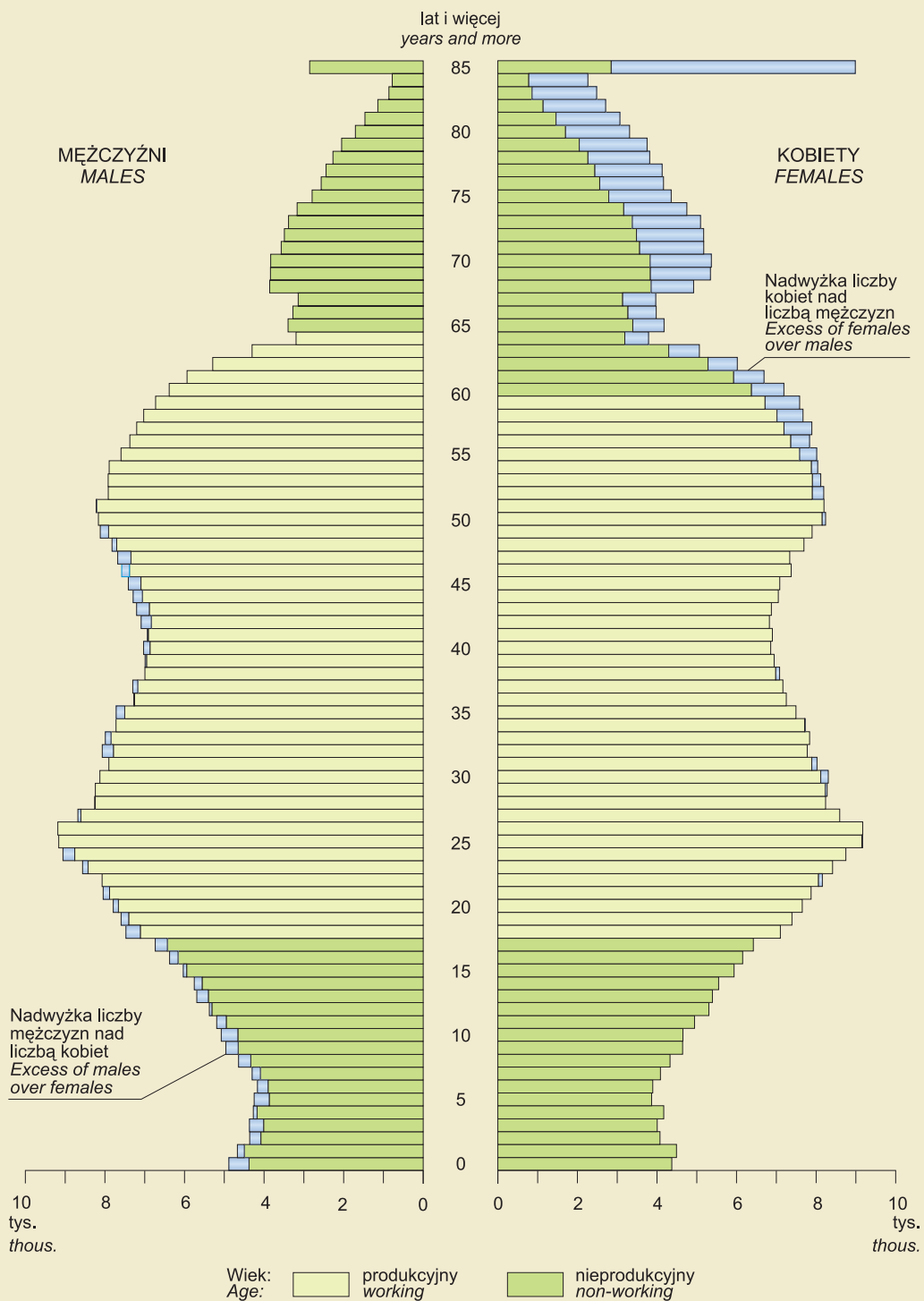
10. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population registered for permanent residence (as of 30 VI).

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2009 R.

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2009

As of 31 XII

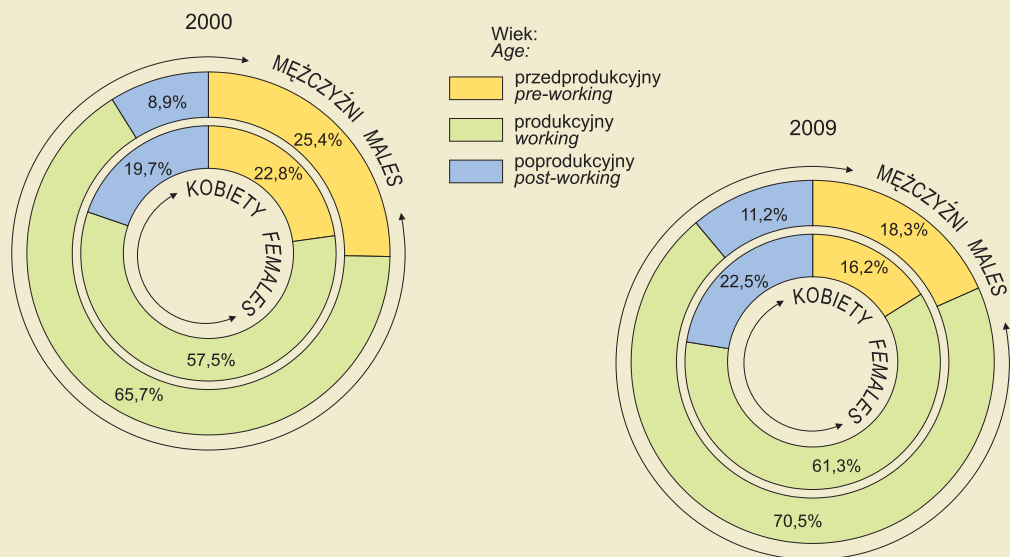

STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU I PŁCI

Stan w dniu 31 XII

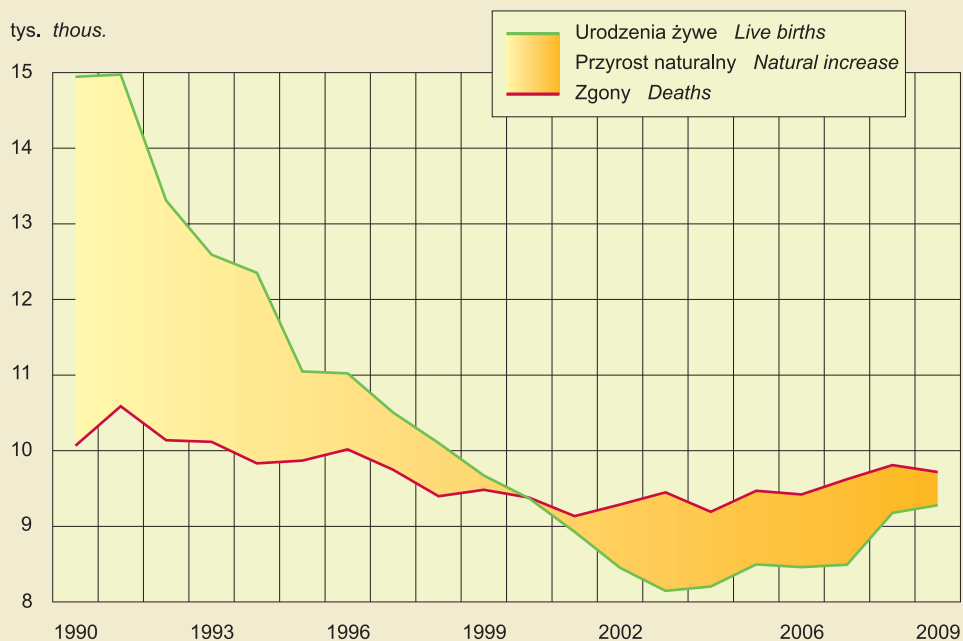
STRUCTURE OF POPULATION BY ECONOMIC AGE GROUP AND SEX

As of 31 XII

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

VITAL STATISTICS

TABL. 1 /37/. **LUDNOŚĆ**
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI					
AS OF 30 VI					
OGÓŁEM	1072541	1049541	1034656	1031922	TOTAL
mężczyźni	521319	508437	499971	498695	males
kobiety	551222	541104	534685	533227	females
Miasta	564844	552737	542818	540629	Urban areas
Wieś	507697	496804	491838	491293	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII					
AS OF 31 XII					
OGÓŁEM	1070598	1047407	1033040	1031097	TOTAL
mężczyźni	520281	507195	499058	498373	males
kobiety	550317	540212	533982	532724	females
Miasta	563579	551238	541597	539521	Urban areas
Wieś	507019	496169	491443	491576	Rural areas
Kobiety na 100 mężczyzn	106	107	107	107	Females per 100 males
Ludność w miastach w % ogółu ludności	52,6	52,6	52,4	52,3	Urban population in % of total population
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej	114	111	110	110	Population per 1 km ² of total area

TABL. 2 /38/. **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 XII

WIEK AGE	2000	2005	2008	2009					
				ogółem <i>grand total</i>	w tym męż- czyźni <i>of which males</i>	z ogółem		<i>of total</i>	
						miasta <i>urban areas</i>		wieś <i>rural areas</i>	
						razem <i>total</i>	w tym męż- czyźni <i>of which males</i>	razem <i>total</i>	w tym męż- czyźni <i>of which males</i>
OGÓŁEM TOTAL	1070598	1047407	1033040	1031097	498373	539521	256879	491576	241494
0 – 2 lata	29930	24809	26002	26867	13914	14065	7254	12802	6660
3 – 6	45835	37028	33051	33005	17052	17192	8910	15813	8142
7 – 12	88621	68416	60288	57530	29536	27928	14359	29602	15177
13 – 15	53977	43163	35914	34372	17472	16604	8617	17768	8855
16 – 18	57601	48248	42657	40278	20578	19684	10015	20594	10563
19 – 24	102423	107530	101010	97397	49106	50394	25432	47003	23674
25 – 29	77290	82508	85241	87016	43508	46043	22940	40973	20568
30 – 34	73260	75479	78527	79509	39799	42955	21482	36554	18317
35 – 39	79561	71498	71230	72241	36266	37436	18700	34805	17566
40 – 44	86933	76909	71064	70088	35540	34426	17120	35662	18420
45 – 49	83035	83633	78415	76035	38603	37629	18313	38406	20290
50 – 54	68157	79700	80801	80937	40107	44111	20777	36826	19330
55 – 59	44169	64588	73743	74962	35920	43220	19873	31742	16047
60 – 64	54805	40853	48712	53890	25102	32905	14783	20985	10319
65 – 69	47382	49108	42470	39927	17509	21736	9387	18191	8122
70 – 74	36242	40459	42329	43036	17444	21679	8531	21357	8913
75 – 79	23719	28816	31880	32357	12115	16055	5983	16302	6132
80 lat i więcej <i>and more</i>	17658	24662	29706	31650	8802	15459	4403	16191	4399

TABL. 3 /39/. **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 XII

*WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1070598	1047407	1033040	1031097	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym	257549	205079	183024	177472	Pre-working age
mężczyźni	131984	105049	93778	91081	<i>males</i>
kobiety	125565	100030	89246	86391	<i>females</i>
Miasta	129583	102217	91042	88380	<i>Urban areas</i>
mężczyźni	66627	52580	46799	45525	<i>males</i>
kobiety	62956	49637	44243	42855	<i>females</i>
Wieś	127966	102862	91982	89092	<i>Rural areas</i>
mężczyźni	65357	52469	46979	45556	<i>males</i>
kobiety	62609	50393	45003	43536	<i>females</i>
W wieku produkcyjnym	658071	677421	677617	677867	Working age
w tym w wieku mobilnym ...	437882	430509	421960	420831	<i>of which of mobility age</i>
mężczyźni	341831	347938	349573	351422	<i>males</i>
w tym w wieku mobilnym ...	221192	216798	211985	211690	<i>of which of mobility age</i>
kobiety	316240	329483	328044	326445	<i>females</i>
w tym w wieku mobilnym ...	216690	213711	209975	209141	<i>of which of mobility age</i>
Miasta	358470	365809	360323	358090	<i>Urban areas</i>
mężczyźni	181220	184131	183067	183050	<i>males</i>
kobiety	177250	181678	177256	175040	<i>females</i>
Wieś	299601	311612	317294	319777	<i>Rural areas</i>
mężczyźni	160611	163807	166506	168372	<i>males</i>
kobiety	138990	147805	150788	151405	<i>females</i>
W wieku poprodukcyjnym	154978	164907	172399	175758	Post-working age
mężczyźni	46466	54208	55707	55870	<i>males</i>
kobiety	108512	110699	116692	119888	<i>females</i>
Miasta	75526	83212	90232	93051	<i>Urban areas</i>
mężczyźni	22384	26548	27882	28304	<i>males</i>
kobiety	53142	56664	62350	64747	<i>females</i>
Wieś	79452	81695	82167	82707	<i>Rural areas</i>
mężczyźni	24082	27660	27825	27566	<i>males</i>
kobiety	55370	54035	54342	55141	<i>females</i>
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	63	55	52	52	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	52	46	43	42	<i>Males</i>
Kobiety	74	64	63	63	<i>Females</i>

TABL. 4 /40/. **PROGNOZA LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION PROJECTION

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2020	2025	2030	2035	SPECIFICATION
	w tys.		in thous.				
OGÓŁEM	1023,3	999,7	978,5	956,3	928,4	897,1	TOTAL
mężczyźni	493,8	481,8	472,0	462,2	449,2	434,6	males
kobiety	529,5	517,8	506,5	494,2	479,2	462,5	females
Miasta	534,7	519,2	505,8	491,6	474,0	454,5	Urban areas
mężczyźni	254,1	245,8	239,3	232,6	224,4	215,3	males
kobiety	280,7	273,3	266,5	259,0	249,7	239,1	females
Wieś	488,6	480,5	472,7	464,7	454,4	442,6	Rural areas
mężczyźni	239,8	236,0	232,8	229,6	224,9	219,3	males
kobiety	248,8	244,5	239,9	235,1	229,5	223,3	females
W wieku przedprodukcyjnym	173,0	160,5	156,1	151,7	138,0	122,9	Pre-working age
mężczyźni	88,6	82,5	80,2	77,8	70,8	63,1	males
kobiety	84,4	78,0	76,0	73,9	67,2	59,9	females
Miasta	86,6	81,5	80,5	78,2	70,8	63,0	Urban areas
mężczyźni	44,6	41,9	41,3	40,0	36,3	32,2	males
kobiety	42,1	39,6	39,2	38,2	34,6	30,7	females
Wieś	86,4	79,0	75,6	73,6	67,2	60,0	Rural areas
mężczyźni	44,1	40,6	38,9	37,8	34,5	30,8	males
kobiety	42,3	38,4	36,7	35,7	32,6	29,1	females
W wieku produkcyjnym	673,0	640,0	599,4	563,7	539,3	515,2	Working age
mężczyźni	349,9	335,9	317,0	298,4	286,1	276,2	males
kobiety	323,1	304,1	282,4	265,2	253,2	239,0	females
Miasta	353,1	326,5	300,0	280,8	269,0	256,2	Urban areas
mężczyźni	181,1	169,5	157,0	146,7	140,7	135,5	males
kobiety	171,9	157,0	143,0	134,1	128,2	120,7	females
Wieś	319,9	313,5	299,3	282,8	270,3	259,0	Rural areas
mężczyźni	168,7	166,4	160,0	151,7	145,4	140,7	males
kobiety	151,2	147,1	139,3	131,1	125,0	118,3	females
W wieku poprodukcyjnym	177,3	199,2	223,0	241,0	251,1	258,9	Post-working age
mężczyźni	55,3	63,4	74,9	85,9	92,4	95,3	males
kobiety	122,0	135,8	148,1	155,0	158,8	163,6	females
Miasta	95,0	111,2	125,3	132,6	134,2	135,3	Urban areas
mężczyźni	28,4	34,4	41,0	45,9	47,4	47,6	males
kobiety	66,6	76,7	84,3	86,7	86,9	87,7	females
Wieś	82,3	88,1	97,8	108,3	116,9	123,6	Rural areas
mężczyźni	27,0	29,0	33,9	40,0	45,0	47,7	males
kobiety	55,4	59,1	63,9	68,3	71,9	75,9	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	52	56	63	70	72	74	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	41	43	49	55	57	57	Males
Kobiety	64	70	79	86	89	93	Females

TABL. 5 /41/. **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**

Stan w dniu 31 XII

TOWNS AND URBAN POPULATION

As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION		Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2000	34	563579	52,6
TOTAL	2005	35	551238	52,6
	2008	35	541597	52,4
	2009	35	539521	52,3
Poniżej 2000		2	3503	0,3
<i>Below</i>				
2000 – 4999		8	24717	2,4
5000 – 9999		13	94467	9,2
10000 – 19999		6	94610	9,2
20000 – 49999		4	131836	12,8
50000 – 99999		1	64596	6,3
100000 i więcej		1	125792	12,2
<i>and more</i>				

TABL. 6 /42/. **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS AND RURAL POPULATION

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION		Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2000	68	507019	47,4
TOTAL	2005	68	496169	47,4
	2008	68	491443	47,6
	2009	68	491576	47,7
Poniżej 2000		–	–	x
<i>Below</i>				
2000 – 4999		16	66090	6,4
5000 – 6999		17	101072	9,8
7000 – 9999		26	216632	21,0
10000 i więcej		9	107782	10,5
<i>and more</i>				

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.^a Rural and urban-rural gminas.TABL. 7 /43/. **MEDIANA WIEKU LUDNOŚCI (wiek środkowy ludności) WEDŁUG PŁCI****MEDIAN AGE POPULATION (median age of population) BY SEX**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	35,4	37,6	38,8	39,1	TOTAL
mężczyźni	33,9	36,0	37,2	37,5	males
kobiety	36,9	39,1	40,4	40,8	females
Miasta	35,9	38,1	39,3	39,7	Urban areas
mężczyźni	33,9	35,9	37,1	37,5	males
kobiety	37,8	40,2	41,5	41,9	females
Wieś	34,9	37,0	38,2	38,5	Rural areas
mężczyźni	33,9	36,1	37,2	37,5	males
kobiety	35,9	38,0	39,3	39,6	females

TABL. 8 /44/. **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separacje Separations	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural in- crease	
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which religious ^a				ogółem total	w tym niemowląt of which infants		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM	2000	5162	3559	52	1257	9369	9378	56	-9
TOTAL	2005	4969	3169	203	1848	8496	9471	42	-975
	2008	6220	3953	62	1694	9177	9809	54	-632
	2009	6154	3900	51	1762	9280	9718	46	-438
Miasta	2000	2810	1775	43	985	4530	4603	25	-73
Urban areas	2005	2682	1603	146	1362	4476	4756	24	-280
	2008	3295	1942	53	1265	4786	5027	30	-241
	2009	3329	1925	27	1256	4862	4872	31	-10
Wieś	2000	2352	1784	9	272	4839	4775	31	64
Rural areas	2005	2287	1566	57	486	4020	4715	18	-695
	2008	2925	2011	9	429	4391	4782	24	-391
	2009	2825	1975	24	506	4418	4846	15	-428
NA 1000 LUDNOŚCI ^b PER 1000 POPULATION ^b									
OGÓŁEM	2000	4,8	3,3	4,9	1,2	8,7	8,7	6,0	-0,0
TOTAL	2005	4,7	3,0	19,4	1,8	8,1	9,0	4,9	-0,9
	2008	6,0	3,8	6,0	1,6	8,9	9,5	5,9	-0,6
	2009	6,0	3,8	4,9	1,7	9,0	9,4	5,0	-0,4
Miasta	2000	5,0	3,1	7,6	1,7	8,0	8,1	5,5	-0,1
Urban areas	2005	4,9	2,9	26,5	2,5	8,1	8,6	5,4	-0,5
	2008	6,1	3,6	9,8	2,3	8,9	9,3	6,3	-0,4
	2009	6,2	3,6	5,0	2,3	9,0	9,1	6,4	-0,1
Wieś	2000	4,6	3,5	1,8	0,5	9,5	9,4	6,4	0,1
Rural areas	2005	4,6	3,1	11,5	1,0	8,1	9,5	4,5	-1,4
	2008	5,9	4,1	1,8	0,9	8,9	9,7	5,5	-0,8
	2009	5,7	4,0	4,9	1,0	9,0	9,9	3,4	-0,9

a Ze skutkami cywilnymi. b W przypadku: separacji – na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.

a With civil law consequences. b In case of: separations – per 100 thous. population; infant deaths – per 1000 live births.

TABL. 9 /45/. **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeń- stwa zawarte Marriages contracted	Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved						Różnica między małżeń- stwami zawartymi a rozwią- zanymi ^a Difference between contracted and dis- solved marria- ges ^a
		ogółem total		przez śmierć by death		przez rozwód by divorce		
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages	męża husband	żony wife	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages	
OGÓŁEM 2008	6220	5869	24,3	3071	1104	1694	7,0	-450
TOTAL 2009	6154	5967	24,7	3113	1092	1762	7,3	-281
Miasta 2008	3295	3417	27,8	1579	573	1265	10,3	-802
Urban areas 2009	3329	3371	27,6	1549	566	1256	10,3	-629
Wieś 2008	2925	2452	20,6	1492	531	429	3,6	352
Rural areas 2009	2825	2596	21,8	1564	526	506	4,2	348

a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.

a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 10 /46/. **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES

LATA YEARS MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES OF AGED	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females of aged							
		19 lat i mniej and less	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej and more

OGÓŁEM
GRAND TOTAL

OGÓŁEM	2008	6220	380	2414	2189	615	197	222	148	55
GRAND TOTAL	2009	6154	331	2308	2187	667	241	217	148	55
19 lat i mniej	2008	43	22	18	3	–	–	–	–	–
and less	2009	57	32	22	2	1	–	–	–	–
20 – 24	2008	1472	252	987	207	21	4	1	–	–
2009	1359	208	930	201	18	1	1	–	–	–
25 – 29	2008	2717	95	1145	1309	146	19	3	–	–
2009	2636	77	1105	1274	155	20	5	–	–	–
30 – 34	2008	1078	9	217	535	259	48	9	1	–
2009	1120	9	204	550	283	57	16	1	–	–
35 – 39	2008	342	1	39	92	114	60	31	5	–
2009	424	4	36	129	145	69	38	3	–	–
40 – 49	2008	297	–	7	35	66	51	112	25	1
2009	278	1	8	25	51	79	87	27	–	–
50 – 59	2008	170	1	1	8	9	14	55	80	2
2009	168	–	3	5	13	13	56	74	4	4
60 lat i więcej	2008	101	–	–	–	–	1	11	37	52
and more	2009	112	–	–	1	1	2	14	43	51

MIASTA
URBAN AREAS

RAZEM	2008	3295	155	1093	1276	387	107	141	97	39
TOTAL	2009	3329	122	1027	1313	410	159	155	107	36
19 lat i mniej	2008	15	7	7	1	–	–	–	–	–
and less	2009	26	16	7	2	1	–	–	–	–
20 – 24	2008	637	100	423	100	12	2	–	–	–
2009	589	68	405	104	11	–	1	–	–	–
25 – 29	2008	1412	40	516	765	80	10	1	–	–
2009	1383	30	479	767	91	14	2	–	–	–
30 – 34	2008	664	6	119	328	177	29	4	1	–
2009	692	6	107	347	182	38	11	1	–	–
35 – 39	2008	202	1	24	56	67	32	20	2	–
2009	263	1	22	75	89	46	27	3	–	–
40 – 49	2008	176	–	3	20	45	25	71	12	–
2009	172	1	5	14	29	47	59	17	–	–
50 – 59	2008	119	1	1	6	6	8	38	58	1
2009	129	–	2	4	6	12	43	60	2	2
60 lat i więcej	2008	70	–	–	–	–	1	7	24	38
and more	2009	75	–	–	–	1	2	12	26	34

TABL. 10 /46/. **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES (cont.)

LATA YEARS MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES OF AGED		Ogółem Total	Kobiety w wieku Females of aged							
			19 lat i mniej and less	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej and more
WIEŚ RURAL AREAS										
RAZEM	2008	2925	225	1321	913	228	90	81	51	16
TOTAL	2009	2825	209	1281	874	257	82	62	41	19
19 lat i mniej	2008	28	15	11	2	—	—	—	—	—
and less	2009	31	16	15	—	—	—	—	—	—
20 – 24	2008	835	152	564	107	9	2	1	—	—
	2009	770	140	525	97	7	1	—	—	—
25 – 29	2008	1305	55	629	544	66	9	2	—	—
	2009	1253	47	626	507	64	6	3	—	—
30 – 34	2008	414	3	98	207	82	19	5	—	—
	2009	428	3	97	203	101	19	5	—	—
35 – 39	2008	140	—	15	36	47	28	11	3	—
	2009	161	3	14	54	56	23	11	—	—
40 – 49	2008	121	—	4	15	21	26	41	13	1
	2009	106	—	3	11	22	32	28	10	—
50 – 59	2008	51	—	—	2	3	6	17	22	1
	2009	39	—	1	1	7	1	13	14	2
60 lat i więcej	2008	31	—	—	—	—	—	4	13	14
and more	2009	37	—	—	1	—	—	2	17	17

TABL. 11 /47/. **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDE-GROOMS AND BRIDES

LATA YEARS POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYZN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females			
		panny single	wdowy widows	rozwiedzione divorced	
OGÓŁEM GRAND TOTAL					
OGÓŁEM	2008	6220	5530	125	565
GRAND TOTAL	2009	6154	5460	118	576
Kawalerowie	2008	5516	5216	41	259
Single	2009	5442	5142	36	264
Wdowcy	2008	93	15	45	33
Widowers	2009	103	19	46	38
Rozwiedzeni	2008	611	299	39	273
Divorced	2009	609	299	36	274
MIASTA URBAN AREAS					
RAZEM	2008	3295	2841	75	379
TOTAL	2009	3329	2868	73	388
Kawalerowie	2008	2798	2625	20	153
Single	2009	2813	2644	17	152
Wdowcy	2008	62	7	30	25
Widowers	2009	61	10	28	23
Rozwiedzeni	2008	435	209	25	201
Divorced	2009	455	214	28	213

TABL. 11 /47/. **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDE-GROOMS AND BRIDES (cont.)

LATA YEARS		Ogółem <i>Total</i>	Poprzedni stan cywilny kobiet <i>Previous marital status of females</i>		
POPRZEDNI STAN CYWILNY MEŻCZYŹN <i>PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES</i>			panny <i>single</i>	wdowy <i>widows</i>	rozwiedzione <i>divorced</i>
WIEŚ <i>RURAL AREAS</i>					
RAZEM	2008	2925	2689	50	186
TOTAL	2009	2825	2592	45	188
Kawalerowie	2008	2718	2591	21	106
Single	2009	2629	2498	19	112
Wdowcy	2008	31	8	15	8
Widowers	2009	42	9	18	15
Rozwiedzeni	2008	176	90	14	72
Divorced	2009	154	85	8	61

TABL. 12 /48/. **ZAWARTE MAŁŻEŃSTWA^a WYZNANIOWE**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY CHURCHES	2008			2009		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM 2008	3953	1942	2011	3900	1925	1975
TOTAL 2009						
W tym Kościół Katolicki 2008	3932	1933	1999	3884	1914	1970
Of which Catholic Church 2009						

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 13 /49/. **ROZWODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA**
DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION FOR DIVORCE

LATA YEARS MEŻCZYŹNI W WIEKU MALES OF AGED	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females of aged								
		19 lat i mniej and less	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej and more	
OGÓŁEM GRAND TOTAL										
OGÓŁEM 2008	1694	4	125	292	351	284	422	189	27	
GRAND TOTAL 2009	1762	7	123	303	340	303	447	198	41	
19 lat i mniej 2008	1	1	—	—	—	—	—	—	—	
and less 2009	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
20 – 24 2008	48	1	39	8	—	—	—	—	—	
..... 2009	46	2	32	10	1	—	1	—	—	
25 – 29 2008	203	2	60	114	25	1	—	—	1	
..... 2009	212	3	69	114	23	3	—	—	—	
30 – 34 2008	355	—	20	140	164	28	3	—	—	
..... 2009	342	2	19	131	159	28	3	—	—	
35 – 39 2008	316	—	4	22	126	136	26	1	1	
..... 2009	328	—	2	37	121	142	23	3	—	
40 – 49 2008	467	—	2	6	34	115	281	29	—	
..... 2009	513	—	1	10	32	123	325	21	1	
50 – 59 2008	256	—	—	2	2	4	106	135	7	
..... 2009	256	—	—	1	4	6	92	144	9	
60 lat i więcej 2008	48	—	—	—	—	—	6	24	18	
and more 2009	65	—	—	—	—	1	3	30	31	

TABL. 13 /49/. **ROZWODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA (dok.)***DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION FOR DIVORCE (cont.)*

LATA YEARS MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES OF AGED	Ogółem Total	Kobiety w wieku <i>Females of aged</i>							
		19 lat i mniej and less	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej and more

MIASTA
URBAN AREAS

RAZEM	2008	1265	2	77	204	262	223	324	150	23
TOTAL	2009	1256	5	66	205	230	226	339	153	32
19 lat i mniej	2008	–	–	–	–	–	–	–	–	–
and less	2009	–	–	–	–	–	–	–	–	–
20 – 24	2008	27	1	21	5	–	–	–	–	–
.....	2009	21	–	15	4	1	–	1	–	–
25 – 29	2008	146	1	37	88	18	1	–	–	1
.....	2009	144	3	39	82	18	2	–	–	–
30 – 34	2008	242	–	13	89	117	21	2	–	–
.....	2009	234	2	11	88	108	22	3	–	–
35 – 39	2008	242	–	4	16	98	104	19	1	–
.....	2009	233	–	–	24	81	108	17	3	–
40 – 49	2008	363	–	2	4	27	93	216	21	–
.....	2009	383	–	1	6	20	89	248	18	1
50 – 59	2008	201	–	–	2	2	4	82	105	6
.....	2009	188	–	–	1	2	4	68	106	7
60 lat i więcej	2008	44	–	–	–	–	–	5	23	16
and more	2009	53	–	–	–	–	1	2	26	24

WIEŚ
RURAL AREAS

RAZEM	2008	429	2	48	88	89	61	98	39	4
TOTAL	2009	506	2	57	98	110	77	108	45	9
19 lat i mniej	2008	1	1	–	–	–	–	–	–	–
and less	2009	–	–	–	–	–	–	–	–	–
20 – 24	2008	21	–	18	3	–	–	–	–	–
.....	2009	25	2	17	6	–	–	–	–	–
25 – 29	2008	57	1	23	26	7	–	–	–	–
.....	2009	68	–	30	32	5	1	–	–	–
30 – 34	2008	113	–	7	51	47	7	1	–	–
.....	2009	108	–	8	43	51	6	–	–	–
35 – 39	2008	74	–	–	6	28	32	7	–	1
.....	2009	95	–	2	13	40	34	6	–	–
40 – 49	2008	104	–	–	2	7	22	65	8	–
.....	2009	130	–	–	4	12	34	77	3	–
50 – 59	2008	55	–	–	–	–	–	24	30	1
.....	2009	68	–	–	–	2	2	24	38	2
60 lat i więcej	2008	4	–	–	–	–	–	1	1	2
and more	2009	12	–	–	–	–	–	1	4	7

TABL. 14 /50/. **ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM GRAND TOTAL			
OGÓŁEM	1694	1762	GRAND TOTAL
rozwoły małżeństw:			divorces:
Bez dzieci	687	716	Marriages without children
Z dziećmi	1007	1046	Marriages with children
o liczbie dzieci:			by number of children:
1	597	627	1
2	315	331	2
3	70	72	3
4 i więcej	25	16	4 and more
MIASTA URBAN AREAS			
RAZEM	1265	1256	TOTAL
rozwoły małżeństw:			divorces:
Bez dzieci	546	532	Marriages without children
Z dziećmi	719	724	Marriages with children
o liczbie dzieci:			by number of children:
1	432	447	1
2	219	225	2
3	46	44	3
4 i więcej	22	8	4 and more
WIEŚ RURAL AREAS			
RAZEM	429	506	TOTAL
rozwoły małżeństw:			divorces:
Bez dzieci	141	184	Marriages without children
Z dziećmi	288	322	Marriages with children
o liczbie dzieci:			by number of children:
1	165	180	1
2	96	106	2
3	24	28	3
4 i więcej	3	8	4 and more
a Poniżej 18 lat. a Below age 18.			

TABL. 15 /51/. **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009			SPECIFICATION
		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe	9177	9280	4862	4418	Live births
Małżeńskie	7247	7329	3632	3697	Legitimate
chłopcy	3694	3895	1947	1948	males
dziewczęta	3553	3434	1685	1749	females
Pozamałżeńskie	1930	1951	1230	721	Illegitimate
chłopcy	984	1005	629	376	males
dziewczęta	946	946	601	345	females
Urodzenia martwe	38	42	20	22	Still births

TABL. 16 /52/. **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a**
ORAZ WIEKU MATKI
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2008	9177	4638	3124	944	276	92	103
TOTAL	2009	9280	4773	3108	927	255	109	107
19 lat i mniej	2008	561	510	47	4	–	–	–
and less	2009	546	503	38	5	–	–	–
20 – 24	2008	2147	1552	504	76	11	3	1
.....	2009	2074	1545	442	71	15	1	–
25 – 29	2008	3254	1803	1153	217	52	21	8
.....	2009	3292	1860	1120	226	50	17	18
30 – 34	2008	2255	651	1087	371	97	26	23
.....	2009	2373	731	1150	347	86	31	28
35 – 39	2008	804	109	297	235	93	31	39
.....	2009	836	124	323	236	75	42	36
40 – 44	2008	149	13	35	38	21	10	32
.....	2009	150	10	34	39	27	18	22
45 lat i więcej	2008	7	–	1	3	2	1	–
and more	2009	9	–	1	3	2	–	3

W ODSETKACH
IN PERCENT

OGÓŁEM	2008	100,0	50,5	34,1	10,3	3,0	1,0	1,1
TOTAL	2009	100,0	51,4	33,5	10,0	2,7	1,2	1,2
19 lat i mniej	2008	100,0	90,9	8,4	0,7	x	x	x
and less	2009	100,0	92,1	7,0	0,9	x	x	x
20 – 24	2008	100,0	72,3	23,5	3,5	0,5	0,1	0,1
.....	2009	100,0	74,5	21,3	3,4	0,7	0,1	x
25 – 29	2008	100,0	55,4	35,4	6,7	1,6	0,6	0,3
.....	2009	100,0	56,5	34,0	6,9	1,5	0,5	0,5
30 – 34	2008	100,0	28,9	48,2	16,4	4,3	1,2	1,0
.....	2009	100,0	30,8	48,5	14,6	3,6	1,3	1,2
35 – 39	2008	100,0	13,6	36,9	29,2	11,6	3,9	4,8
.....	2009	100,0	14,8	38,7	28,2	9,0	5,0	4,3
40 – 44	2008	100,0	8,7	23,5	25,5	14,1	6,7	21,5
.....	2009	100,0	6,6	22,7	26,0	18,0	12,0	14,7
45 lat i więcej	2008	100,0	x	14,3	42,8	28,6	14,3	x
and more	2009	100,0	x	11,1	33,3	22,3	x	33,3

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.

a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 17 /53/. **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2008	2009		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: Fertility – live births per 1000 women aged:						
15 – 49 ^{a,b}	32,7	30,4	34,0	34,9	35,4	34,2
15 – 19 ^a	17,2	13,7	15,8	16,1	16,1	16,1
20 – 24	71,1	49,7	49,8	50,1	44,3	56,0
25 – 29	81,4	74,6	77,0	76,4	75,9	76,9
30 – 34	42,3	48,3	58,1	60,3	64,8	55,1
35 – 39	18,2	18,0	22,7	23,4	26,5	20,0
40 – 44	4,1	4,9	4,2	4,3	4,4	4,3
45 – 49 ^b	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,4
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej	1,177	1,044	1,132	1,147	1,152	1,138
<i>Total fertility</i>						
Reprodukcji brutto	0,568	0,515	0,555	0,541	0,542	0,539
<i>Gross reproduction</i>						
Dynamiki demograficznej	0,999	0,897	0,936	0,955	0,998	0,912
<i>Demographic dynamics</i>						

a,b łącznie z urodzeniami z matek w wieku: a – poniżej 15 lat, b – 50 lat i więcej.

a,b Including births from mothers aged: a – under 15, b – 50 and more.

TABL. 18 /54/. **ZGONY WEDŁUG PŁCI I GRUP WIEKU ZMARŁYCH W 2009 R.**
DEATHS BY SEX AND AGE GROUPS OF DECEASED IN 2009

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Z ogółem Of total					
				miasta urban areas			wieś rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM TOTAL	9718	5174	4544	4872	2577	2295	4846	2597	2249
0 – 4 lata	53	28	25	33	16	17	20	12	8
5 – 9	4	2	2	1	1	–	3	1	2
10 – 14	13	7	6	7	4	3	6	3	3
15 – 19	27	20	7	11	8	3	16	12	4
20 – 24	41	30	11	22	16	6	19	14	5
25 – 29	40	33	7	25	22	3	15	11	4
30 – 34	44	29	15	24	16	8	20	13	7
35 – 39	100	68	32	52	36	16	48	32	16
40 – 44	128	106	22	64	53	11	64	53	11
45 – 49	318	222	96	146	98	48	172	124	48
50 – 54	499	358	141	278	196	82	221	162	59
55 – 59	696	479	217	376	249	127	320	230	90
60 – 64	766	534	232	470	313	157	296	221	75
65 – 69	886	607	279	457	295	162	429	312	117
70 – 74	1258	769	489	620	360	260	638	409	229
75 – 79	1612	834	778	770	394	376	842	440	402
80 – 84	1554	584	970	733	266	467	821	318	503
85 lat i więcej and more	1679	464	1215	783	234	549	896	230	666

TABL. 19 /55/. **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN**
DEATHS BY CAUSES

PRZYCZYNY ZGONÓW ^a CAUSES OF DEATHS ^a	2007	2008				
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	z ogółem of total	
					miasta urban areas	wieś rural areas
na 100 tys. ludności per 100 thous. population						
OGÓŁEM TOTAL	926,8	949,5	1035,8	868,8	930,1	970,7
w tym: of which:						
Choroby zakaźne i pasożytnicze Infectious and parasitic diseases	5,8	5,0	7,0	3,2	5,4	4,7
Nowotwory Neoplasms	237,6	237,9	273,8	204,4	250,6	224,0
w tym nowotwory złośliwe of which malignant neoplasms	234,1	232,8	268,0	199,9	244,3	220,2
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych ^Δ Diseases of blood and blood-forming organs ^Δ	0,7	0,9	0,8	0,9	0,7	1,0
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu od- żywiania i przemiany metabolicznej Endocrine, nutritional and metabolic diseases	20,4	22,8	21,0	24,5	22,0	23,7
w tym cukrzyca of which diabetes mellitus	19,9	22,6	20,8	24,2	21,7	23,5
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów Diseases of the nervous system and sense organs	9,0	10,5	9,0	11,8	10,9	9,9
Choroby układu krążenia Diseases of the circulatory system	456,1	466,9	450,1	482,7	432,3	504,9
w tym: of which:						
choroba nadciśnieniowa hypertensive disease	12,2	17,2	18,2	16,3	13,9	20,9
choroba niedokrwienna serca ischaemic heart disease	84,5	80,4	91,7	69,9	79,8	81,2
choroby naczyń mózgowych cerebrovascular diseases	75,1	70,1	63,3	76,4	62,9	77,9
miażdżycy atherosclerosis	158,7	159,1	129,8	186,6	149,7	169,5
Choroby układu oddechowego Diseases of the respiratory system	42,9	42,1	52,9	32,0	40,5	43,8
Choroby układu trawiennego Diseases of the digestive system	28,7	36,4	45,9	27,5	43,9	28,2
Choroby układu moczowo-płciowego Diseases of the genitourinary system	14,1	12,7	10,8	14,4	13,1	12,2
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodo- wym Conditions originating in the perinatal period	1,4	2,6	3,0	2,2	3,0	2,2
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ Congenital anomalies ^Δ	2,0	1,8	2,4	1,3	2,2	1,4
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ Symptoms and ill-defined conditions ^Δ	51,5	52,5	64,7	41,0	49,0	56,2
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny Injuries and poisonings by external cause	56,3	56,7	93,9	21,9	55,9	57,6
w tym zamierzone samookaleczenie of which self inflicted injury	12,4	12,5	23,0	2,6	11,3	13,8

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

TABL. 20 /56/. **ZGONY NIEMOWŁĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2009 R.**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE IN 2009

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem <i>Total</i>	Chłopcy <i>males</i>	Dziewczęta <i>females</i>	Z ogółem <i>Of total</i>	
				miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>
				na 1000 urodzeń żywych <i>per 1000 live births</i>	
OGÓŁEM TOTAL	5,0	4,9	5,0	6,4	3,4
0 dni <i>days</i>	1,8	2,2	1,4	2,1	1,6
1 – 6 <i>days</i>	0,4	0,6	0,2	0,6	0,2
7 – 29 dni <i>days</i>	1,3	1,0	1,6	1,9	0,7
1 miesiąc <i>month</i>	0,4	0,6	0,2	0,4	0,5
2 <i>months</i>	0,2	x	0,5	0,2	0,2
3 – 11 miesięcy <i>months</i>	0,8	0,4	1,1	1,2	0,2

TABL. 21 /57/. **ZGONY NIEMOWŁĄT WEDŁUG PRZYZCYN**
INFANT DEATHS BY CAUSES

PRZYZCYNY ZGONÓW ^a CAUSES OF DEATHS ^a	2007	2008		
		ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>
		na 1000 urodzeń żywych <i>per 1000 live births</i>		
OGÓŁEM TOTAL	4,4	5,9	6,3	5,5
w tym: <i>of which:</i>				
Choroby zakaźne i pasożytnicze <i>Infectious and parasitic diseases</i>	0,1	0,2	0,2	0,2
w tym posocznica <i>of which septicaemia</i>	0,1	0,1	x	0,2
Choroby układu krążenia <i>Diseases of the circulatory system</i>	0,2	0,4	x	0,9
Choroby układu oddechowego <i>Diseases of the respiratory system</i>	0,1	0,3	0,2	0,5
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym <i>Conditions originating in the perinatal period</i>	1,8	2,9	3,3	2,5
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ <i>Congenital anomalies^Δ</i>	2,0	1,5	1,9	1,1
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ <i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>	x	0,1	x	0,2
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny <i>Injuries and poisonings by external cause</i>	0,1	0,2	0,4	x

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

TABL. 22 /58/. **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym mężczyźni of which males	
OGÓŁEM	176	163	157	185	150	TOTAL
w tym dokonane	154	111	85	116	101	of which committed
Miasta	104	102	100	112	89	Urban areas
Wieś	72	61	57	73	61	Rural areas
Wiek samobójców^b:						Age of suicidal persons^b:
14 lat i mniej	4	3	1	3	1	14 and less
15 – 19	20	16	12	12	7	15 – 19
20 – 29	28	35	34	26	21	20 – 29
30 – 49	68	46	62	75	62	30 – 49
50 – 69	47	50	35	59	50	50 – 69
70 lat i więcej	9	13	13	10	9	70 and more

a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku. b Dane w 2000 r. prezentuje się według następujących grup wieku: 14 lat i mniej, 15–20, 21–30, 31–50, 51–70, 71 lat i więcej.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu.

a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown. b Data in 2000 are presented by following age groups: 14 years and less, 15–20, 21–30, 31–50, 51–70, 71 years and more.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Opole.

TABL. 23 /59/. **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat Life expectancy at age specified				
	0	15	30	45	60
MĘCZYŻNI MALES					
OGÓŁEM 2000	70,7	56,5	42,2	28,3	16,7
TOTAL 2005	71,9	57,6	43,2	29,3	17,6
2008	71,9	57,7	43,5	29,6	17,9
2009	72,7	58,2	43,7	29,7	17,8
Miasta Urban areas	73,0	58,6	44,1	30,2	18,3
Wieś Rural areas	72,3	57,8	43,3	29,2	17,3
KOBIECY FEMALES					
OGÓŁEM 2000	78,2	63,7	49,0	34,5	21,2
TOTAL 2005	79,5	65,0	50,2	35,8	22,5
2008	80,0	65,6	50,9	36,3	22,9
2009	80,5	66,0	51,2	36,7	23,3
Miasta Urban areas	80,3	66,0	51,2	36,6	23,2
Wieś Rural areas	80,6	66,1	51,3	36,8	23,4

TABL. 24 /60/. **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
*INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR
 PERMANENT RESIDENCE*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odplyw ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM 2008	11076	5684	4503	889	14411	5112	5514	3785	-3335
TOTAL 2009	11138	5557	4571	1010	12861	5264	5480	2117	-1723
Miasta 2008	4936	2040	2471	425	7520	2484	3489	1547	-2584
Urban areas 2009	4923	1983	2480	460	6951	2618	3420	913	-2028
Wieś 2008	6140	3644	2032	464	6891	2628	2025	2238	-751
Rural areas 2009	6215	3574	2091	550	5910	2646	2060	1204	305

NA 1000 LUDNOŚCI
 PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM 2008	10,7	5,5	4,4	0,9	13,9	4,9	5,3	3,7	-3,2
TOTAL 2009	10,8	5,4	4,4	1,0	12,5	5,1	5,3	2,1	-1,7
Miasta 2008	9,1	3,8	4,6	0,8	13,9	4,6	6,5	2,9	-4,8
Urban areas 2009	9,1	3,7	4,6	0,9	12,9	4,9	6,4	1,7	-3,8
Wieś 2008	12,5	7,4	4,1	0,9	14,0	5,3	4,1	4,5	-1,5
Rural areas 2009	12,6	7,3	4,2	1,1	12,0	5,4	4,2	2,5	0,6

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 25 /61/. **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
*INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE
 BY DIRECTION*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odplyw ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innego województwa from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innego województwa to other voivodship

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM 2008	10187	7557	2630	10626	7557	3069
TOTAL 2009	10128	7334	2794	10744	7334	3410
Miasta 2008	4511	3062	1449	5973	3945	2028
Urban areas 2009	4463	2917	1546	6038	3792	2246
Wieś 2008	5676	4495	1181	4653	3612	1041
Rural areas 2009	5665	4417	1248	4706	3542	1164

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 25 /61/. **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW (dok.)**INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE
BY DIRECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innego województwa from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innego województwa to other voivodship

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM	2008	9,9	7,3	2,5	10,3	7,3	3,0
TOTAL	2009	9,8	7,1	2,7	10,4	7,1	3,3
Miasta	2008	8,3	5,7	2,7	11,1	7,3	3,8
Urban areas	2009	8,3	5,4	2,9	11,2	7,0	4,2
Wieś	2008	11,5	9,1	2,4	9,4	7,3	2,1
Rural areas	2009	11,5	9,0	2,5	9,6	7,2	2,4

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 26 /62/. **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE
BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM 2008 TOTAL 2009	10187 10128	4706 4642	5481 5486	10626 10744	4931 4936	5695 5808	-439 -616	-225 -294	-214 -322
0 – 4 lata	1003	511	492	1036	528	508	-33	-17	-16
5 – 9	634	316	318	642	327	315	-8	-11	3
10 – 14	462	236	226	471	243	228	-9	-7	-2
15 – 19	523	205	318	521	201	320	2	4	-2
20 – 24	1301	402	899	1403	440	963	-102	-38	-64
25 – 29	1983	832	1151	2203	941	1262	-220	-109	-111
30 – 34	1317	658	659	1466	719	747	-149	-61	-88
35 – 39	724	403	321	795	434	361	-71	-31	-40
40 – 44	429	225	204	456	245	211	-27	-20	-7
45 – 49	398	232	166	401	249	152	-3	-17	14
50 – 54	354	177	177	360	181	179	-6	-4	-2
55 – 59	310	151	159	294	143	151	16	8	8
60 – 64	245	129	116	241	125	116	4	4	-
65 lat i więcej and more	445	165	280	455	160	295	-10	5	-15

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 27 /63/. **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008			2009		
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
Imigranci^a Immigrants^a	889	596	293	1010	778	232
Poniżej 20 lat <i>Below age 20</i>	92	46	46	96	50	46
20 – 24	167	126	41	231	210	21
25 – 29	216	174	42	311	285	26
30 – 44	204	133	71	198	136	62
45 – 59	127	76	51	112	65	47
60 lat i więcej <i>and more</i>	83	41	42	62	32	30
Emigranci^b Emigrants^b	3785	1924	1861	2117	988	1129
Poniżej 20 lat <i>Below age 20</i>	561	348	213	312	169	143
20 – 24	433	261	172	176	73	103
25 – 29	426	187	239	220	86	134
30 – 44	1246	534	712	711	316	395
45 – 59	762	431	331	503	258	245
60 lat i więcej <i>and more</i>	357	163	194	195	86	109

a Zameldowani. b Wymeldowani.
a Registered. b Deregistered.

TABL. 28 /64/. **NIKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2009 R.**
Stan w końcu roku
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2009
End of year

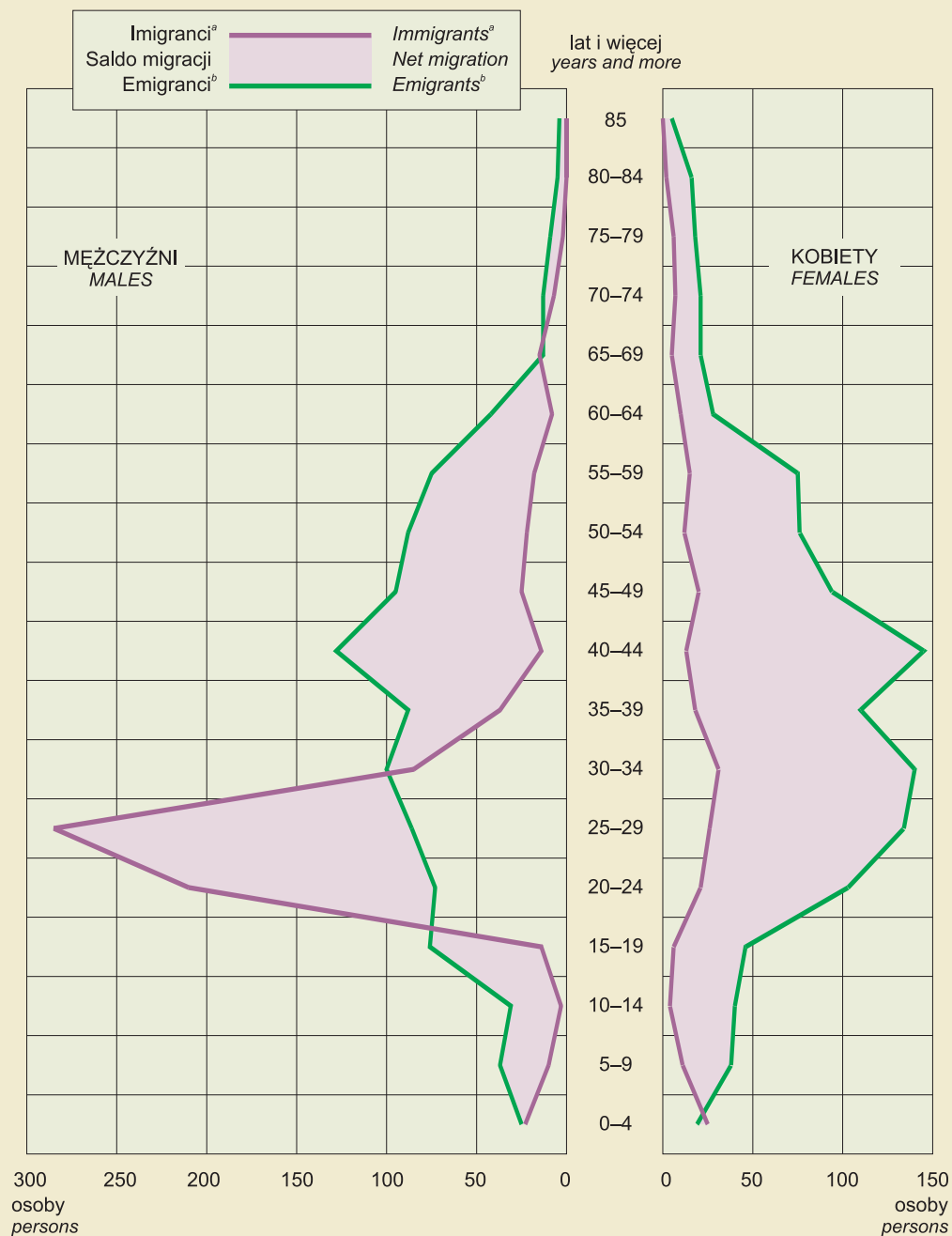
KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Wierni, wyznawcy Adherents, faithful	Duchowni Clergy	Jednostki kościelne ^a Church units ^a
Kościół Katolicki Catholic Church			
Kościół Rzymskokatolicki ^b	860000 ^c	831	398
Starokatolicki Old Catholic			
Kościół Polskokatolicki	18	1	1
Protestanckie i tradycje protestanckiej Protestant and Protestant-tradition			
Kościół Ewangelicko-Augsburski ^d	1600	9	12
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	203	2	5
Kościół Zielonoświątkowy	1072	24	13
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	15	3	1
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	32	8	2
Nowoapostolski Kościół w Polsce	24	–	1
Kościół Chrystusowy ^e	40	1	1
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan ^f	40	2	1
Kościół "Chrystus Dla Wszystkich" ^g	55	4	1
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions			
Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtżang	55	–	–
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce ^g	100	–	–
Inne Other			
Strażnica – Towarzystwo Biblijne i Traktatowe	3186	–	48

a Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. b Dane dotyczą diecezji opolskiej. c Ochrzczeni. d – g Dane dotyczą: d – 2008 r. e – 2006 r. f – 2007 r. g – 2005 r.

a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centers. b Data concern opolska diocese. c Baptised. d – g Data concern. d – 2008. e – 2006. f – 2007. g – 2005.

MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I GRUP WIEKU W 2009 R.

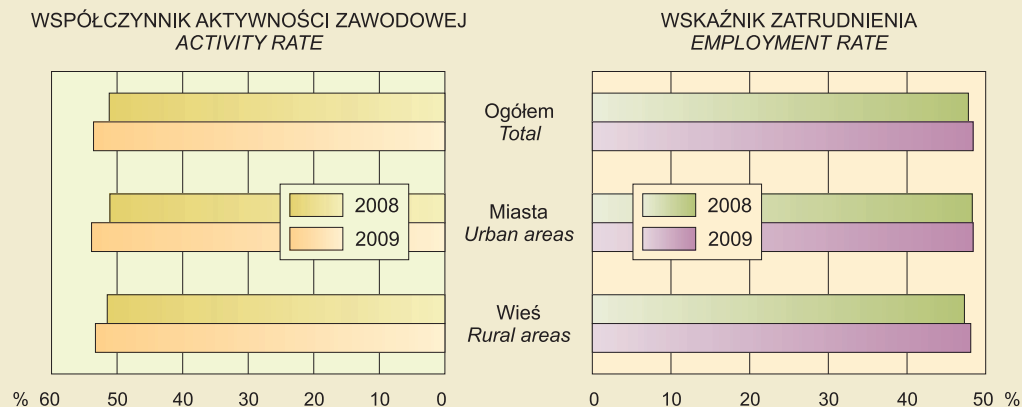
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATON FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE GROUPS IN 2009

a Zameldowani. *b* Wymeldowani.

a Registrations. *b* Cancelled registrations.

WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ I WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA^a ACTIVITY RATE AND EMPLOYMENT RATE^a

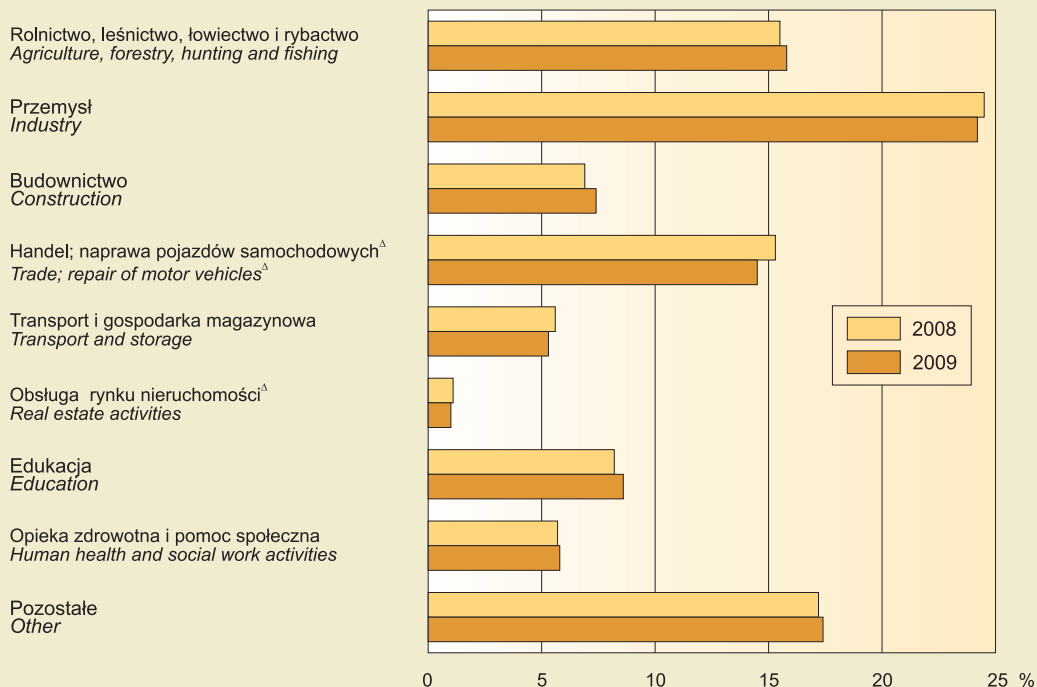
^a Dane opracowane na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL).
^a Data was compiled on the basis of the Labour Force Survey (LFS).

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a BY SECTIONS

As of 31 XII

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

^a According to actual workplace and kind of activity; excluding employed persons in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

Uwagi ogólne

General notes

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych powyżej 3 miesięcy, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych, razem mieszkających i utrzymujących się wspólnie. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Od I kwartału 2003 r. wyniki BAEL uogólniane są na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002. Dane te nie są w pełni porównywalne z wynikami badań dla okresów wcześniejszych, publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

Dane prezentowane według grup wieku obliczane są w oparciu o dokładną datę urodzenia, do I kwartału 2006 r. – z wyjątkiem osób w wieku 15 lat – przedstawiane były według roku urodzenia.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) **do pracujących** zaliczono osoby, które w danym tygodniu:
 - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
 - formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych); jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium od I kwartału 2006 r. w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wy-

1. Data in tables 1 and 2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is surveyed each week during the course of every quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for longer than 3 months except persons whose absence results from the type of their job. The survey does not include institutional households. The term "a household" means a group of related people living together and keeping themselves jointly. The survey does not include institutional households.

Since I quarter 2003 the LFS results have been generalized on the basis of the population balances compiled using the results of the Population and Housing Census 2002. The data are not fully comparable to the surveys' results for the previous periods published in the previous edition of the Yearbook.

Data presented by age groups have been calculated on the basis of the exact date of birth, until I quarter 2006 – excluding persons aged 15 – they were presented according to the year of birth.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for a work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are persons, who during the reference week:
 - performed, for at least 1 hour any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business beyond agriculture,
 - formally had a work but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather); if the break in work exceeded 3-months, the additional criterion since I quarter of 2006 in case of employment as paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) has been the fact of

konujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Podział na pracujących w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy dokonany został na podstawie deklaracji osoby badanej w odniesieniu do głównego miejsca pracy;

- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
 - aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany), aby znaleźć pracę,
 - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Stopę bezrobocia w badanym okresie obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo ogółem oraz danej grupy.

4. Ze względu na zaokrąglania dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), w tabl. 1 i 2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

receiving at least 50% of the hitherto remuneration.

Breakdown into full-time and part-time employed persons was made on the basis of a declaration of the surveyed person in reference to the main job;

- 2) **unemployed persons** are persons aged 15–74, who simultaneously fulfil three conditions:

- *within the reference week were not employed,*
- *actively sought work, i.e., within a 4-weeks period undertaken real activity (the last week being the reference week) to find work,*
- *were available for work within a fortnight period after the reference week.*

The unemployed also include persons who have found a job and were waiting to begin work within a 3-months period as well as persons, who were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. The activity rate is calculated as the share of the economically active persons in the total population (aged 15 and more) and in a given group.

The employment rate is calculated as the share of the employed persons in the total population (aged 15 and more) and in a given group.

The unemployment rate for a survey period is calculated as the relation of the number of unemployed persons to the total economically active population as well as to a given group.

4. Due to rounding-off results of the Labour Force Survey (LFS), sum of components in tables 1 and 2 can differ from the amount given in the item "total".

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywi-

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (among others in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) *employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election) or service relation;*
- 2) *employers and own-account workers, i.e.:*
 - a) *owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e., working on private farms (with area up to 1 ha and more*

dualnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych, z pewnymi wyłączeniami od 2002 r. – patrz ust. 5 na str. 107,

- b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
- c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody,
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII wyznaczono:

- dla lat 2000, 2001 i 2002 (licznik) przy wykorzystaniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w czerwcu 1996 r.;
- dla lat 2002 (mianownik) i 2003–2009 – na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 przeprowadzonych w maju 2002 r.

Od 2002 r. do pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie nie zalicza się osób pracujących:

- 1) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
- 2) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi wła-

than 1 ha of agricultural land) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land, with some exceptions since 2002 – see item 5 on page 107,

- b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,*
- c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions,*
- 3) outworkers;*
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);*
- 5) members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives, and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' co-operatives);*
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.*

3. Full-time paid employees are employed persons on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker; **part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. **Part-time paid employees in the main workplace** are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII estimated:

- for 2000, 2001 and 2002 (numerator) on the basis of the results of the Agricultural Census conducted in June 1996;
- for 2002 (denominator) and 2003–2009 – on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002 conducted in May 2002.

Since 2002 the following employed persons are not included in the employed on private farms:

- 1) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,
- 2) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively or mainly** for their own needs.

ścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby.

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie od 2002 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do **osób wykonujących pracę nakładczą** zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

8. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonywanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

9. Dane o pracujących nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Dane grupowane według sekcji opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6 na str. 23.

11. W tabl. 3 dane prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i (od 2004 r.) również rodzaju działalności, natomiast w pozostałych tablicach – według siedziby zarządu jednostki (przedsiębiorstwa).

12. Dane w tabl. 4–9 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Data regarding employed persons on private farms in agriculture since 2002 are not strictly comparable to those for previous years.

6. *Data regarding employees hired on the basis of an employment contract concern:*

- 1) **the employment, as of 31 XII** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;
- 2) **the average paid employment** – full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. **Outworkers** are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing the work and which is performed outside its facilities.

8. **Agents** are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commission wages and salaries in the form of sales commission (wages and salaries of these persons are dependent on the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

Agents managing entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay the contractor a lump-sum payment established either as a defined sum or as a percentage of turnover.

9. *Data regarding employment do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

10. *Data grouped according to sections were compiled using the enterprise method. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 23.*

11. *In table 3 data are presented by actual (permanent) workplace of employed person and (since 2004) kind of activity, however in other tables – by seat of management of unit (enterprise).*

12. *Data in tables 4–9 do not include: foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, individual farmers, clergy as well as economic entities employing up to 9 persons.*

13. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych (do 2008 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo). Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi) osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze (do 2008 r. na urlopy bezpłatne) i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. bezpłatne) w badanym okresie do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

Do **korzystających z urlopów wychowawczych** zalicza się osoby (matki oraz inne osoby uprawnione do sprawowania opieki nad dzieckiem), którym zakład pracy udzielił urlopu zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 XII 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania urlopu wychowawczego (Dz. U. Nr 230, poz. 2291).

14. Dane o absolwentach podejmujących pierwszą pracę dotyczą pełnozatrudnionych (bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo).

15. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych, bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

16. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

13. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees (until 2008 excluding seasonal and temporary employees). These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes – persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care leave (until 2008 unpaid vacations) and rehabilitation.

The **hire (termination) rate** is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care leave and until 2008 unpaid vacations (or the number of terminations less the number of persons granted child-care leave and until 2008 unpaid vacations) during a survey period to the number of full-time paid employees as of 31 XII the previous year.

Persons **taking child-care leave** include persons (mothers as well as other persons authorized to care for the child), to whom a workplace has granted leave in accordance with the decree of the Minister of Economy, Labour and Social Policy dated 16 XII 2003 concerning detailed conditions of granting a child-care leave (Journal of Laws No. 230, item 2291).

14. Data regarding school leavers starting work for the first time concern full-time paid employees (excluding seasonal and temporary employees).

15. Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day,
- the employer made efforts to find people willing to take up the job,
- if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.

16. Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późniejszymi zmianami), w miejsce ustawy z dnia 14 XII 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (jednolity tekst Dz. U. z 2003 r. Nr 58, poz. 514, z późniejszymi zmianami) określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych (do 2006 r. wieczorowych, zaocznych lub eksternistycznych) zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- 1) ukończyła 18 lat;
- 2) kobieta nie ukończyła 60 lat, a mężczyzna – 65 lat;
- 3) nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty rodzinnej, renty szkoleniowej, renty socjalnej, nie pobiera: świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego;
- 4) nie jest właścicielem lub posiadaczem (samolistnym lub zależnym) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych;
- 5) nie podlega ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;
- 6) nie posiada wpisu do ewidencji działalności gospodarczej lub nie podlega – na podstawie odrębnych przepisów – obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników;
- 7) nie jest tymczasowo aresztowana lub nie odbywa kary pozbawienia wolności;
- 8) nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych;
- 9) nie pobiera, na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego;

Unemployment

1. *Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001 with later amendments) instead of the Law dated 14 XII 1994 on Employment and Combating Unemployment (uniform text Journal of Laws 2003 No. 58, item 514, with later amendments) are classified as unemployed.*

*An **unemployed person** is understood as a person not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme (until 2006 schools in the evening, weekend and extra curriculum education system), looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, if he/she fulfilled, among others, the following conditions:*

- 1) is aged 18 or more;*
- 2) is aged less than 60 (for women) or less than 65 (for men);*
- 3) did not acquire the right to retirement pay, or pension resulting from an inability to work, family pension, pension due to training, social pension, does not receive: a pre-retirement benefit or allowance, a rehabilitation allowance, a sick or maternity benefit or a benefit in the amount of a maternity benefit;*
- 4) is not the owner or holder (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha*
- 5) is not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;*
- 6) is not entered in the registers rolls of economic activity or is not subject, on the basis of separate regulations, to compulsory social security or a retirement provision, excluding social insurance of farmers;*
- 7) is not temporarily under arrest or not serving a prison sentence;*
- 8) does not receive a monthly income of the amount exceeding a half of minimal remuneration for work; excluding income generated from interests or other income generated from money gathered on bank accounts;*
- 9) does not receive, on the basis of the regulations concerning social welfare, a permanent social benefit;*

- 10) nie pobiera na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania;
- 11) nie pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego.

Od 1997 r. za bezrobotnego nie uważa się osoby odbywającej szkolenie lub staż u pracodawcy oraz od 1 VI 2004 r. również młodocianego absolwenta oraz osoby odbywającej przygotowanie zawodowe w miejscu pracy.

2. Długotrwale bezrobotni są to osoby bezrobotne pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem (od listopada 2005 r.) okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

3. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników spisów. Dane od 2002 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

4. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późniejszymi zmianami). Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 VIII 2004 r. finansowane są z budżetu państwa (na mocy ustawy z dnia 30 IV 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych – Dz. U. Nr 120, poz. 1252); do 31 VII 2004 r. finansowane były ze środków Funduszu Pracy.

Warunki pracy

1. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; dane:

- 1) obejmują zatrudnionych w jednostkach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (w zakresie upraw rolnych, chowu i hodowli zwierząt, łowiectwa, włączając działalność usługową z wyłączeniem łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz indywidualnych gospodarstw rolnych, leśnictwa i pozyskiwania

- 10) *does not receive on the basis of regulations concerning family allowances, nursing allowance or allowance supplementary to family benefit due to single parenthood and losing rights to unemployment benefit due to the expiry of the legal duration of benefit receiving;*
- 11) *does not receive training allowance after the termination of employment.*

Since 1997 among the unemployed is not included person undergoing training or an internship with the employer as well as since 1 VI 2004 also juvenile school-leaver and person undergoing on a job occupational training.

2. The long term unemployed are unemployed persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding (since November 2005) the periods of traineeship and occupational preparation at the workplace.

3. The registered unemployment rate is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as part of the economically active civilian population) estimated on the basis of the censuses results. Since 2002 data are not strictly comparable to those for previous years.

4. Information concerning Labour Fund expenditures are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001, with later amendments). Pre-retirement benefits and allowances since 1 VII 2004 are financed from state budget (on the basis on the Law dated 30 IV 2004 on pre-retirement benefits – Journal of Laws No. 120, item 1252); until 31 VII 2004 were financed from the Labour Fund means.

Work conditions

1. Information regarding persons working in hazardous conditions i.e., with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports. Data concern persons:

- 1) concern persons employed by entities included in the sections: agriculture, hunting and forestry (excluding concern persons employed by entities included in the sections: agriculture, forestry, hunting and fishing (in the scope of crops, breeding of animals, hunting, including service activities, excluding hunting and acqui-

drewna, oraz rybactwa z wyłączeniem rybołówstwa w wodach morskich), górnictwo i wydobywanie, przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, budownictwo (w zakresie robót budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków z wyłączeniem realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków, robót związanych z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej oraz robót budowlanych specjalistycznych), handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, transport i gospodarka magazynowa, informacja i komunikacja (w zakresie działalności wydawniczej, nadawania programów ogólnodostępnych i abonamentowych, telekomunikacji i działalności związanej z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalności powiązanej i działalności usługowej w zakresie informacji z wyłączeniem pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej), działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy oraz działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzątnięcia), edukacja (w zakresie szkół wyższych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej), pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

- 2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, pyły przemysłowe, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, niedostateczne oświetlenie stanowisk pracy – do 2005 r. zaliczane do zagrożeń związanych ze środowiskiem pracy, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

2. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 20 podaje się od 2003 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VII 2002 r. (Dz. U. Nr 132, poz. 1115).

3. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy

situation of game animals, including service activities and private farms in agriculture, forestry and acquisition of wood, and fishing, excluding sea-fishing), mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam, hot water and air for air-conditioning systems supply, water delivery; management of sewage and waste, as well as activities regarding revitalisation, construction (in the scope of construction works concerning building, excluding realization of construction plans concerning building, works regarding construction of civil and water engineering projects, and specialised construction works), wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, including motorcycles, transport and storage management, information and communication (in the scope of publishing activities, broadcasting of public and licensed programmes, telecommunication and activity regarding software and advising in the area of informational technology as well as related activities and service activities in the scope of information, excluding remaining service activities in regard to information), professional, scientific and technical activity (in the scope of scientific research and development works, as well as veterinary activities), activity regarding administering and supporting activities (in the scope of hiring and leasing, and activities of tour operators, tourists agents and remaining service activities in regard to reservations and activity connected with it, as well as remaining cleaning), education (in the scope of higher education institutions, health care and social welfare (in the scope of health care), remaining service activities (in the scope of computer, as well as articles of personal and domestic usage, repair and maintenance);

- 2) concern persons exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimate, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, threats caused by insufficient lights – until 2005 included in threats related to work environment, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.

2. A disease is deemed an occupational disease if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

Occupational diseases in table 20 are given since 2003 according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VII 2002 (Journal of Laws No 132, item 1115).

3. Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work regardless of

pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

4. Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej;
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działającą u pracodawcy organizację związkową.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem stypendium przez absolwenta;

proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

4. Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employer, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated equally to accident at work, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- 1) during a business trip;
- 2) during a training within the scope of common self-defence;
- 3) at performing tasks ordered by trade union organizations, functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;
- 4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;
- 5) stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;

- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

5. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

6. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

7. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek):

- 1) będących odchyleniem od stanu normalnego;
- 2) powodujących uraz

oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków.

Wydarzenia powodujące urazy (do 2004 r. określane jako wydarzenia bezpośrednie powodujące urazy) pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

8. Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących obliczoną jako średnią arytmetyczną 2 standów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

- 6) performance of work, by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of co-operatives, for the benefit of these cooperatives;
- 7) performance or cooperation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;
- 8) performance of ordinary activities connected with conducting nonagricultural economic activities or cooperation at conducting them;
- 9) performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;
- 10) serving supplementary forms of military service;
- 11) education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.

5. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in healthrelated problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and lifethreatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

6. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

7. Accidents at work are classified, i.a., according to **contact-mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident):

- 1) beeing deviation from normal state;
- 2) causing injury

as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents.

Contact-mode of injury (until 2004 defined as events directly causing injury) since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.

8. The accident ratio is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the reference year and from the reference year, without converting part-time paid employees into full-time paid employees.

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 /65/. **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009				SPECIFICATION	
	przeciętne w roku annual averages	kwartaly quarters						
		I	II	III	IV			
LUDNOŚĆ w tys.	786	805	798	828	790	793	780	POPULATION in thous.
Mężczyźni	376	379	378	391	371	374	375	Men
Kobiety	410	425	420	438	419	419	405	Women
Aktywni zawodowo	423	412	428	442	418	429	424	Economically active persons
mężczyźni	235	233	240	248	235	237	242	men
kobiety	188	179	188	194	183	192	182	women
Pracujący	351	385	386	398	371	388	386	Employed persons
mężczyźni	202	219	218	222	208	218	223	men
kobiety	149	166	168	176	162	170	162	women
Bezrobotni ^a	72	27	42	44	47	41	38	Unemployed persons ^a
mężczyźni	33	14	22	25	27	19	18	men
kobiety	39	13	20	18	20	22	20	women
Bierni zawodowo	363	393	370	387	372	364	356	Economically inactive persons
Mężczyźni	141	146	137	143	136	137	134	Men
Kobiety	222	247	233	244	236	227	223	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYW- NOŚCI ZAWODOWEJ								
w %	53,8	51,2	53,6	53,4	52,9	54,1	54,4	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	62,5	61,5	63,5	63,4	63,3	63,4	64,5	men
kobiety	45,9	42,1	44,8	44,3	43,7	45,8	44,9	women
Miasta	55,7	51,1	53,9	54,6	52,0	52,6	56,1	Urban areas
Wieś	51,6	51,5	53,3	51,5	53,9	55,7	52,3	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIE- NIA w %	44,7	47,8	48,4	48,1	47,0	48,9	49,5	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	53,7	57,8	57,7	56,8	56,1	58,3	59,5	men
kobiety	36,3	39,1	40,0	40,2	38,7	40,6	40,0	women
Miasta	46,2	48,3	48,4	49,6	45,9	47,8	50,4	Urban areas
Wieś	43,1	47,3	48,1	46,1	48,1	50,3	48,2	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	17,0	6,6	9,8	10,0	11,2	9,6	9,0	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	14,0	6,0	9,2	10,1	11,5	8,0	7,4	men
kobiety	20,7	7,3	10,6	9,3	10,9	11,5	11,0	women
Miasta	17,0	5,5	10,2	9,6	11,6	9,5	9,8	Urban areas
Wieś	17,0	7,5	9,8	10,4	10,8	10,2	7,9	Rural areas

a Osoby w wieku 15–74 lata.

a Persons aged 15–74.

TABL. 2 /66/. **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2009 R.***ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2009*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popula- tion</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Econo- mically inactive persons</i>	Współ- czynnik aktywno- ści zawo- dowej <i>Activity rate</i>	Wskaż- nik za- trud- nienia <i>Employ- ment rate</i>	Stopa bezrobo- cia <i>Unem- ployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracu- jący <i>emplo- yed</i>	bezro- botni ^a <i>unem- ployed^a</i>				
		w tys. <i>in thous.</i>					w %	<i>in %</i>
OGÓŁEM TOTAL	780	424	386	38	356	54,4	49,5	9,0
Według wieku: By age:								
w wieku produkcyjnym ^b ... <i>working age^b</i>	578	415	377	38	163	71,8	65,2	9,2
15 – 24 lata <i>years</i>	127	48	40	8	78	37,8	31,5	16,7
25 – 34	139	120	108	11	20	86,3	77,7	9,2
35 – 44	124	106	96	10	18	85,5	77,4	9,4
45 – 54	137	108	102	6	29	78,8	74,5	5,6
55 lat i więcej <i>years and more</i>	254	42	40	.	212	16,5	15,7	4,8
Według poziomu wykształ- cenia: By educational level:								
Wyższe <i>Tertiary</i>	107	87	84	.	20	81,3	78,5	4,6
Policealne i średnie zawo- dowe Post-secondary as well as <i>vocational secondary</i>	192	128	120	9	64	66,7	62,5	7,0
Średnie ogólnokształcące ... <i>General secondary</i>	72	33	29	.	39	45,8	40,3	12,1
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	222	147	129	18	75	66,2	58,1	12,2
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary, primary <i>and incomplete primary</i>	187	28	24	.	158	15,0	12,8	14,3

a Osoby w wieku 15–74 lata. b Mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat.

a Persons aged 15–74. b Men aged 18–64, women aged 18–59.

Pracujący Employment

TABL. 3 /67/. **PRACUJĄCY^a**
Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009			
					ogółem total	sektor sector		z ogółem kobiety of total women
						publiczny public	prywatny private	
OGÓŁEM	294256	301900	312819	321497	310193	83153	227040	140679
TOTAL								
w tym: of which:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	50506	50358	50473	49677	49154	1647	47507	20957
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>								
Przemysł	73115	74216	78260	78920	74906	13399	61507	22320
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe	63678	64879	68754	69512	65335	6376	58959	20395
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo	16148	17994	20349	22268	22984	306	22678	1913
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	43609	44749	46254	49234	45095	91	45004	24260
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa	15612	17059	17211	17905	16450	7120	9330	4158
<i>Transport and storage</i>								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4684	4744	4863	5990	4955	244	4711	3217
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	6149	6239	6506	6382	5929	972	4957	4271
<i>Financial and insurance activities</i>								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2981	3229	3153	3520	2945	706	2239	1495
<i>Real estate activities ^Δ</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	7595	8298	8858	8878	8266	892	7374	4120
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	5992	6560	6471	7781	8203	285	7918	3266
<i>Administrative and support service activities</i>								
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	14833	14917	15464	15781	16301	#	#	9857
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>								
Edukacja	26572	26395	26290	26366	26747	25686	1061	21035
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	16981	17346	18065	18341	17899	12758	5141	14400
<i>Human health and social work activities</i>								
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3287	3452	3514	3548	3455	2511	944	2132
<i>Arts, entertainment and recreation</i>								

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

^a By actual workplace kind of activity, see general notes.

TABL. 4 /68/. **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym		Of which	właściciele, współwła- ściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family work- ers
			zatrudnieni na podsta- wie sto- sunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	osoby wy- konujące pracę na- kładczą outworkers	agenci agents	
OGÓŁEM	2005	172120	168018	18	189	1899
TOTAL	2006	172613	168244	19	523	1900
	2007	174873	170566	6	647	1843
	2008	178982	175173	4	19	2092
	2009	175012	171321	6	283	1828
sektor publiczny		73695	73691	—	3	—
public sector						
sektor prywatny		101317	97630	6	280	1828
private sector						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		5460	3847	—	—	40
Agriculture, hunting and forestry						
Przemysł		59266	58651	5	1	609
Industry						
w tym przetwórstwo przemysłowe		52470	51867	5	1	597
of which manufacturing						
Budownictwo		11361	11074	1	—	286
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		15312	14830	—	—	482
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa		6918	6834	—	—	84
Transport and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1704	1610	—	—	94
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		501	496	—	—	5
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		3160	2870	—	279	11
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		2147	2138	—	—	9
Real estate activities ^Δ						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		2661	2638	—	—	23
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		6049	6016	—	—	33
Administrative and support service activities						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		16198	16191	—	3	3
Public administration and defence; compulsory social security						
Edukacja		25905	25902	—	—	3
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		15043	14928	—	—	115
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i re- kreacją		2933	2932	—	—	1
Arts, entertainment and recreation						
Pozostała działalność usługowa		394	364	—	—	30
Other service activities						

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 108; według siedziby za-
rządu jednostki.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 12 on page 108; by seat of management
of unit.

TABL. 5 /69/. **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009
OGÓŁEM TOTAL	163165	162515	164360	169752	167187
sektor publiczny <i>public sector</i>	75264	73259	73010	72865	72966
sektor prywatny <i>private sector</i>	87901	89256	91350	96887	94220
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	4342	4135	4076	3808	3688
Przemysł <i>Industry</i>	60401	60927	60481	62606	58784
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	53478	54098	53604	55755	52010
Budownictwo <i>Construction</i>	6769	6847	7759	8501	8944
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	13586	13801	13856	14869	14627
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transport and storage</i>	6842	5898	6567	6882	6762
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	1439	1424	1480	1598	1551
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	1008	543	501	471	434
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	3306	3268	3252	3048	2860
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities^Δ</i>	2020	2072	2095	2092	1979
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	2038	2091	2055	2359	2540
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	4499	4535	4883	5607	5475
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	14206	14182	14642	15110	16037
Edukacja <i>Education</i>	26000	25937	25502	25418	25809
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	14071	14181	14405	14564	14798
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	2277	2389	2476	2462	2592
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	361	285	330	357	310

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 108.

U w a g a. W 2009 r. dane mogą nie sumować się ze względu na wprowadzone zmiany w opracowaniu badania.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; excluding persons employed abroad, see general notes, item 12 on page 108.

N o t e. In 2009 data may not be able to be added up due to of changes introduced in a study of a research.

TABL. 6 /70/. **PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a**
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYEES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time paid employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time paid employees	
	ogółem total	w tym kobiety of which wo- men	ogółem total	w tym kobiety of which wo- men
OGÓŁEM	2005 154858	72396	13160	8167
TOTAL	2006 155173	71474	13071	8014
.....	2007 157806	73339	12760	7814
.....	2008 161509	74638	13664	8373
.....	2009 157779	73006	13542	8484
sektor publiczny public sector	66313	41362	7378	5074
sektor prywatny private sector	91466	31644	6164	3410
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, hunting and forestry	3485	791	362	129
Przemysł Industry	56656	17232	1995	815
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	50117	16004	1750	699
Budownictwo Construction	10668	780	406	168
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	13565	6471	1265	889
Transport i gospodarka magazynowa Transport and storage	6508	958	326	136
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	1355	956	255	171
Informacja i komunikacja Information and communication	398	147	98	51
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	2744	2276	126	93
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities ^Δ	1832	953	306	137
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	2257	1220	381	246
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	5117	1649	899	401
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory so- cial security	15491	9389	700	436
Edukacja Education	21359	17091	4543	3356
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	13867	11544	1061	817
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	2234	1413	698	546
Pozostała działalność usługowa Other service activities	243	136	121	93

a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 107 i ust. 12 na str. 108; według siedziby zarządu jednostki. b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

a In main workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes, item 3 on page 107 and item 12 on page 108; by seat of management of unit. b Including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 /71/. **PRZYJĘCIA DO PRACY^a**
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z ogółem Of total				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podjemu- jący pier- wszą pracę persons starting work for the first time	zmieniający pracę persons changing work	powracający z urlopów wychowa- wczych i bezpłat- nych ^b persons returning from child- -care leaves and unpaid leaves	
OGÓŁEM 2005	36030	12918	4719	17776	861	22,8
TOTAL 2006	40225	14478	6154	7803	765	25,6
..... 2007	43589	15707	6500	8800	968	27,9
..... 2008	41983	15350	6205	8080	1012	25,9
2009	33475	13523	3504	17118	825	20,2
sektor publiczny <i>public sector</i>	7458	4394	1032	3685	295	10,7
sektor prywatny <i>private sector</i>	26017	9129	2472	13433	530	26,8
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	583	156	64	179	3	15,1
Przemysł <i>Industry</i>	11866	5096	1148	6737	361	19,0
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	11232	4982	1093	6493	356	20,2
Budownictwo <i>Construction</i>	3959	134	333	2259	3	36,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	3270	1453	335	1517	90	22,9
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transport and storage</i>	1550	179	113	946	13	24,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	469	378	56	189	9	16,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities^Δ</i>	293	142	21	101	12	14,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	3419	920	219	1386	21	70,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>	2999	1512	407	1392	104	19,4
Edukacja <i>Education</i>	2139	1541	231	994	70	9,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	1550	1240	269	811	118	10,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	440	250	113	199	3	20,9

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych (do 2008 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo), bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 108; według siedziby zarządu jednostki. b W 2009 r. bez powracających z urlopów bezpłatnych.

a Data concern full-time paid employees (until 2008 excluding seasonal and temporary paid employees), excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 108; by seat of management of unit. b In 2009 excluding persons returning from unpaid leave.

TABL. 8 /72/. **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z ogółem Of total					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
			kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia przez terminated due to dis- solution of an employ- ment contract by		przenie- sieni na emeryturę, rentę z ty- tułu nie- zdolności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an inability to work or due to re- habilitation	korzysta- jący z urlopów wychowa- wczych i bezpłat- nych taking child-care and unpaid leaves ^b	
				zakład pracy employer	pracownika employee			
OGÓŁEM	2005	34795	12733	6001	5259	2165	1283	21,8
TOTAL	2006	39069	14751	6150	7418	2622	1353	24,5
	2007	39572	13447	5383	8246	2599	1302	25,1
	2008	40441	14714	6078	7750	2787	1467	24,7
	2009	33306	12111	6755	3182	1593	871	20,0
sektor publiczny		7093	4160	417	401	841	266	10,2
public sector								
sektor prywatny		26213	7951	6338	2781	752	605	26,9
private sector								
w tym: of which:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		722	203	112	96	60	6	18,6
Agriculture, hunting and forestry								
Przemysł		12481	3902	3675	1148	618	417	20,0
Industry								
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		11872	3789	3599	1119	503	408	21,3
Budownictwo		4020	136	848	379	87	7	37,3
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		3627	1703	816	532	57	99	25,4
Trade; repair of motor vehicles ^Δ								
Transport i gospodarka magazy- nowa		1416	146	250	159	56	6	22,0
Transport and storage								
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa		483	373	120	108	23	16	17,0
Financial and insurance activities								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		352	194	62	35	30	7	18,2
Real estate activities ^Δ								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		2985	778	367	195	83	18	61,7
Administrative and support service activities								
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne		2328	1135	72	128	265	110	14,8
Public administration and defence; compulsory social security								
Edukacja		1941	1447	133	125	198	59	8,7
Education								
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna		1655	1383	93	107	77	88	11,1
Human health and social work ac- tivities								

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych (do 2008 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo), bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 108; według siedziby zarządu jednostki. ^b W 2009 r. bez korzystających z urlopów bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees (until 2008 excluding seasonal and temporary paid employees), excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 108; by seat of management of unit. ^b In 2009 excluding persons returning from unpaid leave.

TABL. 9 /73/. **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym ko- biety Of which women	Z ogółem – absolwenci szkół Of total – school leavers			
				wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post- -secondary and sec- ondary vocational	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych za- wodowych basic vo- cational
OGÓŁEM	2005	4189	1959	1281	1324	591	993
TOTAL	2006	5523	2228	1539	1449	824	1711
	2007	5459	2312	1627	1392	747	1693
	2008	5117	2376	1442	1349	748	1578
	2009	2953	1372	1016	729	451	757
sektor publiczny		900	605	589	173	109	29
public sector							
sektor prywatny		2053	767	427	556	342	728
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, hunting and forestry		52	17	22	14	4	12
Przemysł		995	330	175	261	192	367
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		949	316	154	250	185	360
of which manufacturing							
Budownictwo		236	19	36	55	20	125
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		242	125	57	90	35	60
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		97	23	30	33	9	25
Transport and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		46	35	10	13	1	22
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		19	4	18	–	1	–
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		45	36	25	14	6	–
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		21	17	10	6	4	1
Real estate activities ^Δ							
Działalność profesjonalna, naukowa i tech- niczna		96	51	29	20	19	28
Professional, scientific and technical activi- ties							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		207	81	34	49	42	82
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compul- sory social security		360	221	208	80	65	7
Edukacja		177	147	139	20	14	4
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		249	203	179	44	19	7
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		108	60	44	29	20	15
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa		3	3	–	1	–	2
Other service activities							

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych (do 2008 r. bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo), bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 108; według siedziby zarządu jednostki.

a Data concern full-time paid employees (until 2008 excluding seasonal and temporary paid employees), excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 108; by seat of management of unit.

TABL. 10/74/. **MIJESKA PRACY WOLNE I NOWO UTWORZONE**
JOB VACANCIES AND NEWLY CREATED

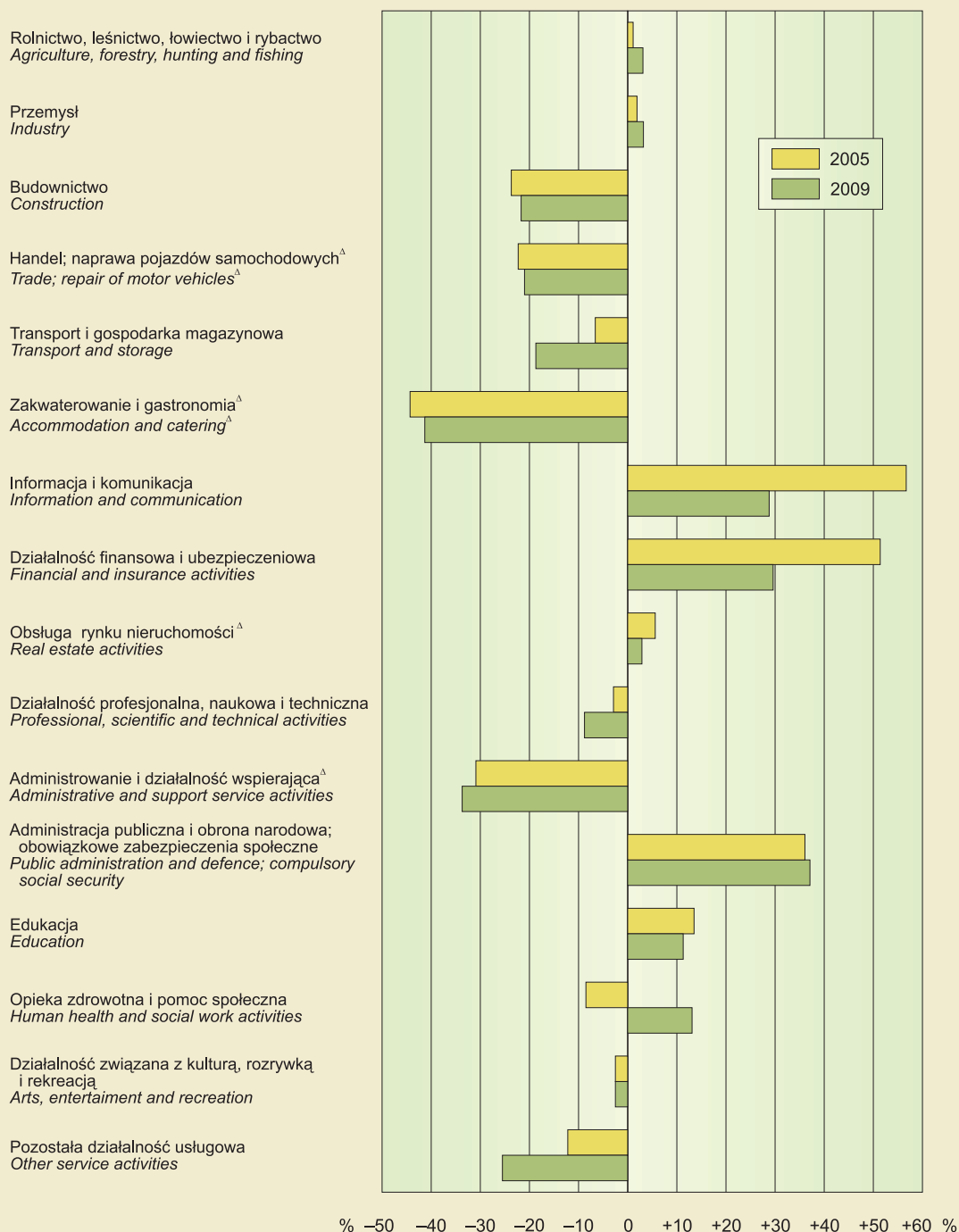
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs				
	wolne ^a vacancies ^a			nowo utworzone – newly created jobs	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which – newly created jobs	z ogółem w jednost- kach o liczbie pra- cujących po- wyżej 9 osób of total num- ber in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
OGÓŁEM 2008	2120	249	1415	11488	6762
TOTAL 2009	1261	225	736	10834	7022
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	16	–	16	142	98
Przemysł <i>Industry</i>	304	66	243	2501	2087
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	275	59	229	2325	1933
Budownictwo <i>Construction</i>	208	81	127	2327	954
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	342	2	13	1670	1097
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transport and storage</i>	49	4	49	514	323
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>	34	1	18	316	63
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	4	–	–	35	8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	17	4	17	75	47
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities^Δ</i>	13	10	13	85	53
Działalność profesjonalna, naukowa i tech- niczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	12	3	11	488	92
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	39	4	39	610	487
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	113	23	109	943	927
Edukacja <i>Education</i>	17	2	17	541	494
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	62	23	47	256	159
Działalność związana z kulturą, rozrywką i re- kreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	22	2	16	154	110
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	9	–	1	177	23

^a Stan w dniu 31 XII.

^a As of 31 XII.

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO OD ŚREDNIEGO WYNAGRODZENIA W WOJEWÓDZTWIE WEDŁUG SEKCJI

RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES FROM THE AVERAGE
WAGES AND SALARIES IN VOIVODSHIP BY SECTIONS

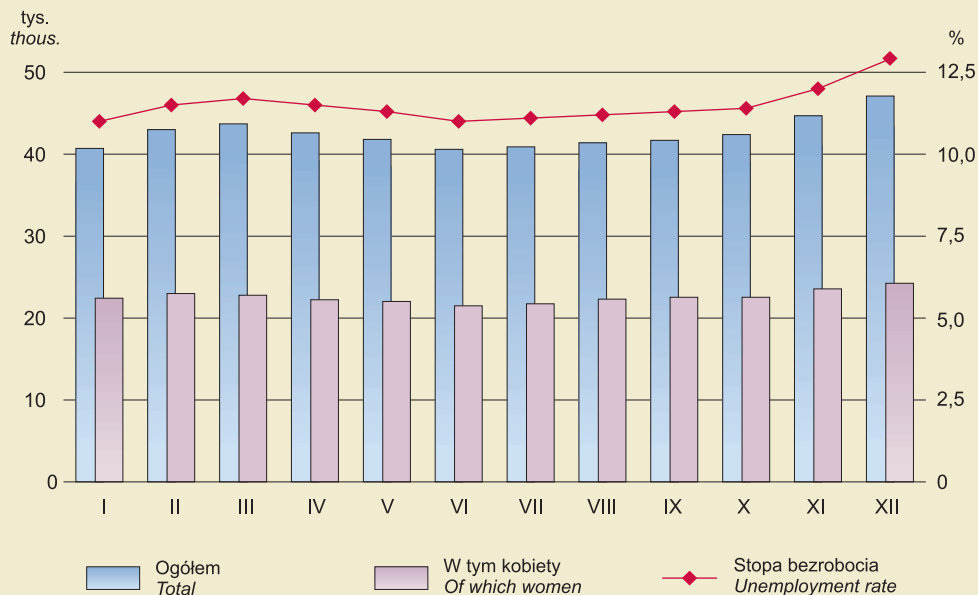

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI I STOPA BEZROBOCIA W 2009 R.

Stan w końcu miesiąca

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND UNEMPLOYMENT RATE IN 2009

As of the end of month

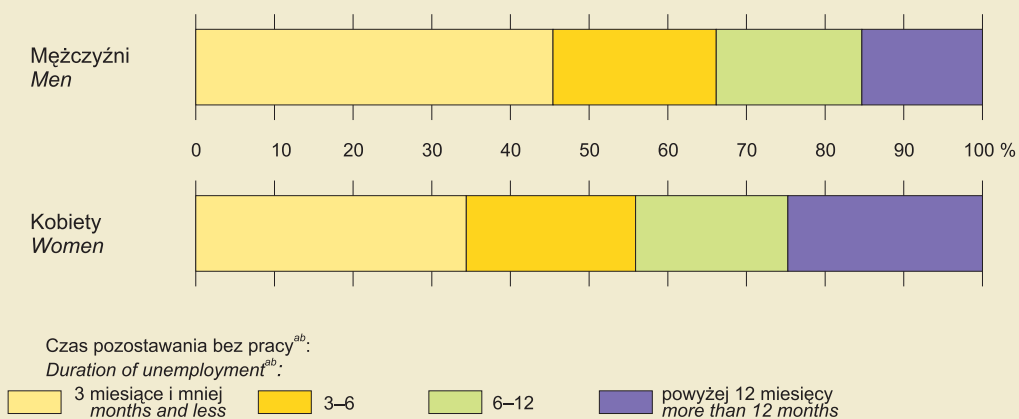

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG PŁCI I CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY W 2009 R.

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY SEX AND DURATION OF UNEMPLOYMENT IN 2009

As of 31 XII

Czas pozostawania bez pracy^{ab}:

Duration of unemployment^{ab}:

3 miesiące i mniej months and less 3-6 6-12 powyżej 12 miesięcy more than 12 months

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3-6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

a From the date of registering in a labour office. b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3-6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

Bezrobocie

Unemployment

TABL. 11 /75/. **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS JOB OFFERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
Bezrobotni zarejestrowani	69311	69396	35698	47129	Registered unemployed persons
mężczyźni	29065	30671	14861	22894	men
kobiety	40246	38725	20837	24235	women
Oferty pracy	98	310	1830	768	Job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy	707	224	20	61	Unemployed persons per a job offer
W % OGÓŁU BEZROBOTNYCH IN % OF TOTAL UNEMPLOYED PERSONS					
Dotychczas niepracujący	21,0	19,2	19,7	18,4	Previously not employed
Zwolenieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	7,5	2,5	2,1	3,1	Terminated for company reasons
Posiadający prawo do zasiłku	19,5	13,4	17,8	17,7	Possessing benefit rights
Pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	41,4	47,6	26,5	20,2	Out of work for longer than 1 year
W % IN %					
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a ...	15,7	18,7	9,8	12,9	Registered unemployment rate ^a

^a Patrz uwagi ogólne ust. 3 na str. 111.

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

^a See general notes item 3 on page 111.

Source: data of the Voivodship Labour Office in Opole.

TABL. 12 /76/. **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED FROM UNEMPLOYMENT ROLLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem	69678	77016	73281	90432	Total of newly registered unemployed persons
z ogółem:					of total:
Kobiety	32212	36637	38060	42615	Women
Dotychczas niepracujący	17643	20260	17817	20353	Previously not employed
Nie posiadający prawa do zasiłku	45220	60011	61245	72902	Not-entitled to benefit
Zwolenieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	5935	1275	903	2614	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani ogółem	59843	82173	80921	79001	Total of persons removed from unemployment rolls
z ogółem:					of total:
Kobiety	27609	38876	43414	39217	Women
Z tytułu podjęcia pracy	29441	36053	28637	28815	Received jobs
Nie potwierdzili gotowości do pracy	20346	27941	23730	21244	The lack of confirmation of the readiness to take a job
Nabyli prawa emerytalne lub rentowe ...	559	599	482	260	Acquirement the right to old-age or disability pension

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

Source: data of the Voivodship Labour Office in Opole.

TABL. 13 /77/. **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2008		2009	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM TOTAL	69311	40246	69396	38725	35698	20837	47129	24235
Według wieku: By age:								
24 lata i mniej <i>and less</i>	19797	11084	14256	7944	7268	4654	10527	5784
25 – 34	18039	11869	18237	11440	9323	6170	12527	7260
35 – 44	17055	10323	14868	8937	6313	4046	8255	4669
45 – 54	12773	6581	17689	9226	9021	5017	10649	5184
55 lat i więcej <i>and more</i>	1647	389	4346	1178	3773	950	5171	1338
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe <i>Tertiary</i>	1741	1114	3366	2144	2625	1691	3700	2298
Policealne oraz średnie zawodowe <i>Post-secondary as well as vocational secondary</i>	13977	9800	14121	9440	7342	5034	9561	5750
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	4848	3919	4598	3480	3389	2512	4647	3078
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	25762	13138	22720	11340	10087	5236	13941	6112
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe <i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>	22983 ^a	12275 ^a	24591	12321	12255	6364	15280	6997
Według czasu pozostawania bez pracy^{bc}: By duration of unemployment^{bc}:								
3 miesiące i mniej <i>3 months and less</i>	16693	6902	16889	7533	15265	7812	18729	8334
3 – 6	10021	5636	9736	5260	6111	3650	9966	5214
6 – 12	13912	7402	9716	5135	4873	2973	8929	4690
12 – 24	14567	8978	10230	5633	3781	2471	5216	3179
Powyżej 24 miesięcy <i>More than 24 months</i>	14118	11328	22825	15164	5668	3931	4289	2818
Według stażu pracy^c: By work seniority^c:								
Bez stażu pracy <i>No work seniority</i>	14569	9268	13305	8616	7020	4799	8650	5218
Ze stażem pracy: <i>With work seniority:</i>								
1 rok i mniej <i>and less</i>	8318	5147	7569	4688	4408	2837	6285	3702
1 – 5	14615	8373	14412	7868	7580	4500	10609	5619
5 – 10	9486	5597	9703	5521	4556	2736	5835	3071
10 – 20	13183	8037	12782	7389	5886	3409	7313	3665
20 – 30	8373	3778	9818	4340	4806	2158	6146	2405
powyżej 30 lat <i>more than 30 years</i>	767	46	1807	303	1442	398	2291	555

a Bez wykształcenia gimnazjalnego. b Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. c Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.
Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

a Excluding lower secondary education. b From the date of registering in a labour office. c Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.
Source: data of the Voivodship Labour Office in Opole.

TABL. 14 /78/. **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS WITH A SPECIFIC SITUATION ON THE LABOUR MARKET

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008		2009		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	
Ogółem	35698	20837	47129	24235	Total
z ogółem:					of total:
Długotrwale bezrobotni	17063	11085	17578	10756	Long-term unemployed
Powyżej 50 roku życia	8699	3652	11021	4123	Aged 50 and more
Bez kwalifikacji zawodowych	11836	7037	14075	7638	Without occupational qualifications
Samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko w wieku 18 lat i mniej ^a	3587	3292	4294	3780	Bringing up single-handed at least one child aged 18 and less ^a
Niepełnosprawni	1751	890	2320	1076	Disabled persons

^a W 2008 r. osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko w wieku 7 lat i mniej.

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

^a In 2008 persons who bring up single-handed at least one child aged 7 and less.

Source: data of the Voivodship Labour Office in Opole.

TABL. 15 /79/. **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU****REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Podejmujący zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	2162	1217	595	448	Persons undertaking employment in intervention works
w tym kobiety	1100	595	357	276	of which women
Podejmujący zatrudnienie przy robotach publicznych	1864	3067	1803	3121	Persons undertaking employment in public works
w tym kobiety	679	1327	749	1234	of which women
Rozpoczynający szkolenie	2337	3246	6471	6433	Persons starting training
w tym kobiety	1065	1395	2819	2554	of which women

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

Source: data of the Voivodship Labour Office in Opole.

TABL. 16 /80/. **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a****EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	194,0	134,3	145,8	203,5	100,0	TOTAL
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	83,5	73,0	44,9	68,9	33,9	Unemployment benefits
Szkolenia	2,0	3,8	9,6	12,3	6,0	Training
Prace interwencyjne	2,2	3,1	2,4	2,1	1,0	Intervention works
Roboty publiczne	2,4	10,3	8,8	16,4	8,0	Public works
Środki na podjęcie działalności gospodarczej	8,5	24,5	32,2	15,8	Funds to undertake an economic activity
Stypendia za okres przygotowania zawodowego i stażu	17,3	29,0	37,4	18,4	Scholarship for a pre-service training and intership

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 111.

Źródło: dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

^a See general notes item 4 on page 111.

Source: data of the Voivodship Labour Office in Opole.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 17 /81/. **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym w wypadkach Of which in accidents				Z ogółem – w wy- padkach ciężkich Of total – in serious accidents
			śmiertel- nych fatal	powodujących niezdolność do pracy ^b resulting in an inability to work ^b			
				1–3 dni 1–3 days	4–20	21 dni i więcej 21 days and more	
OGÓŁEM	2005	2418	15	12	778	1499	28
TOTAL	2006	2717	13	24	874	1683	30
	2007	2533	14	20	822	1542	20
	2008	2709	19	39	932	1614	31
	2009	2145	15	25	747	1212	28
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, hunting and forestry		79	1	1	28	48	–
Przemysł		901	3	9	343	507	16
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		813	–	7	317	451	14
of which manufacturing							
Budownictwo		262	6	4	80	162	5
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		241	1	–	95	128	–
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		130	1	–	37	82	3
Transport and storage							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		44	–	1	13	14	–
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		25	–	–	9	15	1
Real estate activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activi- ties		68	2	1	16	42	–
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- łeczne		93	1	5	31	45	1
Public administration and defence; com- pulsory social security							
Edukacja		123	–	–	39	68	2
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		117	–	3	36	63	–
Human health and social work activities							
NA 1000 PRACUJĄCYCH	2005	9,66	0,06	0,05	3,11	5,99	0,11
(wskaźnik wypadkowości)	2006	10,62	0,05	0,09	3,42	6,58	0,12
PER 1000 EMPLOYED PERSONS	2007	9,56	0,05	0,08	3,10	5,82	0,08
(accident rate)	2008	9,85	0,07	0,14	3,39	5,87	0,11
	2009	7,84	0,05	0,09	2,73	4,43	0,10

a Zgłoszone w danym roku. b Bez poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.

a Registered in a given year. b Without persons injured in fatal accidents.

TABL. 18 /82/. **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>agricul- ture, hunting and for- estry</i>	przemysł <i>industry</i>		budow- nictwo <i>construc- tion</i>	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ <i>trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	transport i gospo- darka maga- zynowa <i>transport and storage</i>	opieka zdrowot- na i po- moc spo- łeczna <i>human health and so- cial work activities</i>
			razem <i>total</i>	w tym przet- wórstwo przemy- słowe <i>of which manu- facturing</i>				

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY
EVENTS CAUSING INJURY

OGÓŁEM	2005	2418	106	1098	986	285	220	142	137
TOTAL	2006	2717	111	1211	1088	348	242	150	211
	2007	2533	87	1192	1085	289	234	180	150
	2008	2709	88	1218	1112	376	275	162	153
	2009	2145	79	901	813	262	241	130	117
w tym: of which:									
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami che- micznymi		88	1	61	59	7	6	3	2
Contact with electrical voltage, temperature, hazardous sub- stances and chemicals									
Zderzenie z lub uderzenie w: Horizontal or vertical impact with or against:									
nieruchomy obiekt		515	17	167	150	72	60	34	35
a stationary object									
obiekt w ruchu		519	20	250	226	71	70	27	18
object in motion									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym		329	9	160	148	33	37	17	11
Contact with sharp, pointed, rough coarse material agent									
Uwięzienie, zmiżdżenie		138	3	95	91	13	11	3	2
Trapped, crushed									
Obciążenie psychiczne lub fizyczne Physical or mental stress		238	5	84	72	32	32	14	21
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia		63	11	4	2	—	4	15	11
Aggression human or animal									

^a Zgłoszone w danym roku; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 114.

^a Registered in a given year; see general notes, item 7 on page 114.

TABL. 18 /82/. **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agricul- ture, hunting and for- estry	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka maga- zynowa transport and storage	opieka zdrowot- na i po- moc spo- łeczna human health and so- cial work activities
			razem total	w tym przet- wórstwo przemy- słowe of which manu- facturing				

PRZYCZYNY WYPADKÓW^b
CAUSES OF ACCIDENTS^b

OGÓŁEM	2005	5058	214	2547	2305	550	497	226	255
TOTAL	2006	5618	231	2717	2429	702	527	259	348
	2007	5478	182	2840	2605	615	468	344	286
	2008	5985	187	2944	2713	787	611	311	320
	2009	4677	180	2128	1929	593	512	238	278
Niewłaściwy stan czynnika mate- rialnego		479	19	248	225	51	40	22	33
<i>Inappropriate condition of material agents</i>									
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>									
pracy		267	9	152	142	35	26	10	15
<i>work</i>									
stanowiska pracy		284	10	161	151	25	34	7	16
<i>work post</i>									
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym		395	14	212	197	55	44	7	19
<i>Absence or inappropriate use of material agents</i>									
Nie używanie sprzętu ochronnego <i>Not using protective equipment</i>		90	2	58	56	10	8	1	—
Niewłaściwe samowolne zachowa- nie się pracownika		336	6	221	189	28	28	11	14
<i>Inappropriate wilful employee action</i>									
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^c		103	2	36	32	7	20	5	16
<i>Inappropriate mental-physical con- dition of employee^c</i>									
Nieprawidłowe zachowanie się pra- cownika		2475	110	970	883	342	283	167	150
<i>Incorrect employee action</i>									
Inna przyczyna		248	8	70	54	40	29	8	15
<i>Other cause</i>									

a Zgłoszone w danym roku. b Patrz uwagi ogólne, ust. 7, na str. 114. c Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

a Registered in a given year b See general notes, item 7 on page 114. c Caused by, i.e.: sudden action, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 19 /83/. **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS
IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	555	348	319	274	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	2	–	2	–	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób	266	161	141	136	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	30	26	15	13	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	28	7	7	13	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwycenie i uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	99	61	60	42	persons caught and hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	35	27	30	19	persons hit, crushed or bitten by animals
inne wydarzenia	97	66	66	51	other events

TABL. 20 /84/. **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

CHOROBY	2008	2009	DISEASES
OGÓŁEM	51	45	TOTAL
w tym:			of which:
Pylce płuc	–	3	Pneumoconiosis
Astma oskrzelowa	2	1	Bronchial asthma
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	24	13	Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	1	1	Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment
Choroby skóry	1	–	Skin diseases
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	–	1	Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem	3	7	Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	15	16	Infectious and parasitic diseases or their sequelae

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 21 /85/. **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with					
				ze środowiskiem pracy work environment ^b		z uciążliwością pracy strenuous conditions ^c		z maszynami szczególnie niebezpiecznymi particularly dangerous machinery	
		ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed									
OGÓŁEM	2005	143,9	125,2	74,6	59,5	57,4	54,8	12,0	11,0
TOTAL	2006	156,7	134,6	75,2	59,8	68,6	64,7	12,9	10,1
	2007	125,2	102,3	65,8	49,8	45,3	42,0	14,1	10,5
	2008	164,9	109,9	83,3	63,4	67,3	36,2	14,3	10,3
	2009	165,8	130,7	84,9	61,1	65,8	59,0	15,1	10,5
sektor publiczny		133,2	116,5	62,3	55,1	64,3	55,5	6,6	5,9
public sector									
sektor prywatny		178,4	136,2	93,6	63,5	66,3	60,4	18,4	12,3
private sector									
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		118,3	96,0	58,3	46,2	36,9	35,4	23,1	14,3
Agriculture, forestry and fishing									
Przemysł		210,3	167,7	107,3	73,1	81,8	78,8	21,2	15,8
Industry									
w tym przetwórstwo przemysłowe ... of which manufacturing		219,4	172,3	118,2	80,9	79,4	75,9	21,8	15,5
Budownictwo		252,6	174,4	191,7	154,9	41,7	12,1	19,2	7,4
Construction									
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		41,4	34,2	20,9	14,8	16,3	16,3	4,2	3,2
Trade; repair of motor vehicles ^Δ									
Transport i gospodarka magazynowa		201,0	165,7	20,9	16,8	177,2	146,0	2,9	2,9
Transport and storage									
Informacja i komunikacja		17,2	17,2	17,2	17,2	–	–	–	–
Information and communication									
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		31,5	31,5	22,9	22,9	8,6	8,6	–	–
Professional, scientific and technical activities									
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		50,6	12,7	29,5	12,7	14,8	–	6,3	–
Administrative and support service activities									
Edukacja		6,4	6,4	4,5	4,5	–	–	1,9	1,9
Education									
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		31,5	27,0	29,5	26,7	–	–	2,0	0,3
Human health and social work activities									
Pozostała działalność usługowa		736,8	736,8	736,8	736,8	–	–	–	–
Other service activities									

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b,c Od 2008 r.: b – bez niedostatecznego oświetlenia stanowisk pracy, c – łącznie z niedostatecznym oświetleniem stanowisk pracy.

a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons. b,c Since 2008: b – excluding threats caused by insufficient lighting of work place, c – including threats caused by insufficient lighting of work place.

TABL. 22 /86/. **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilak- tyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki od- żywcze <i>Other nu- trition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodat- kowe urlopy <i>Extra le- aves</i>	Uprawnie- nia wynika- jące z pracy w szczegó- lnych wa- runkach lub w szczegó- lnym cha- akterze <i>Entitle- ments ari- sing from work in particular conditions</i>
OGÓŁEM	2005	12660	40248	4909	12996	565	1460	9581
TOTAL	2006	11595	45070	4487	12100	640	1795	10148
	2007	11895	50063	5221	11165	460	1659	3847
	2008	12441	50554	4925	9682	867	963	9981
	2009	12180	26996	3571	10740	637	1456	203
sektor publiczny		5206	5621	2705	5748	324	1288	85
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		6974	21375	866	4992	313	168	118
<i>private sector</i>								
w tym: of which:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		698	448	16	214	1	1	4
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		8930	19697	3354	7600	291	292	110
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe ...		6458	15856	2933	3950	288	136	78
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo		1081	3176	137	318	9	1	20
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a		595	941	44	320	–	6	22
<i>Trade; repair of motor vehicles^a</i>								
Transport i gospodarka magazynowa		821	1512	20	2035	3	1115	23
<i>Transport and storage</i>								
Informacja i komunikacja		–	7	–	61	–	–	–
<i>Information and communication</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		13	–	–	9	–	–	–
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^a		12	12	–	–	–	–	–
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja		18	99	–	162	–	–	–
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		12	1104	–	21	333	41	24
<i>Human health and social work activities</i>								

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern entities employing more than 9 persons.

TABL. 23 /87/. **ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH^a**
OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych Occupational accidents and occupational diseases compensations			
		ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations
		liczba wypłaconych świadczeń number of paid benefits		w złotych na 1 świadczenie in zł per benefit	
OGÓŁEM	2005	467	452	2390	2252
TOTAL	2006	447	435	2579	2559
	2007	412	397	2329	2255
	2008	363	337	2242	2251
	2009	343	326	3272	3220
sektor publiczny		82	72	3659	3546
public sector					
sektor prywatny		261	254	3151	3128
private sector					
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		16	12	2981	2908
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł		215	207	3098	3068
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe		190	183	2474	2447
of which manufacturing					
Budownictwo		60	59	4312	4334
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		12	11	3417	2927
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa		15	15	2993	2993
Transport and storage					
Informacja i komunikacja		2	2	2900	2900
Information and communication					
Edukacja		3	2	2767	1200
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		19	17	2474	2118
Human health and social work activities					
Pozostała działalność usługowa		1	1	2900	2900
Other service activities					

a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern entities employing more than 9 persons.

DZIAŁ VII WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane prezentowane w dziale nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a ponadto w tabl. 1 i 3 nie obejmują wynagrodzeń pracowników fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencji-prowizyjne, honoraria.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

CHAPTER VII WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data presented in this chapter do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, moreover in tables 2 and 4 do not include wages and salaries of employees in foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, among others: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salary per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television programme producers.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, którym dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Emerytalno-Rentowego, którym dysponuje Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a także z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu tych funduszy.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze służby bezpieczeństwa publicznego, tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej;
- 9) rolnicy indywidualni;
- 10) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatan ci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

3. **Świadczenia emerytalne i rentowe** (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given in gross terms, i.e., including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness).

Social security benefits

1. Information regarding retirement pay and pension benefits (excluding farmers) concerns benefits financed from the Social Insurance Fund of the Social Insurance Institution.

Information regarding retirement pay and pension benefits for farmers concerns benefits financed from the Pension Fund of the Agricultural Social Insurance Fund as well as from the Social Insurance Fund, in case of farmers who are authorized to receive benefits from both of these funds simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) employed persons;*
- 2) outworkers;*
- 3) members of agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' co-operatives;*
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;*
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);*
- 6) clergy;*
- 7) professional soldiers;*
- 8) the public safety functionaries i.e., the Police, Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, Border Guard, State Fire Department and Penitentiary Staff functionaries;*
- 9) farmers;*
- 10) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.*

3. Retirement pay and pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) retirement pay;*
- 2) pensions resulting from an inability to work;*
- 3) family pensions.*

4. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m. in. z tytułu osiągania przychodów z pracy. Świadczenia nie obejmują zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych wypłacanych emerytom i rencistom na członków ich rodzin.

5. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

6. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

4. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of earning revenue from work. Benefits do not include family and nursing benefits paid to persons receiving retirement pay and pensions for their families.

5. Data regarding the average monthly retirement pay and pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

6. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 /88/. **WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SKŁADNIKÓW WYNAGRODZEŃ I SEKCJI**
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY WAGES AND SALARIES COMPONENTS
AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Osobowe ^b Personal ^b	Wpłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyż- ce bilanso- wej w spół- dzielniach Payments from profit and balance surplus in co-operatives	Dodatkowe wynagro- dzenia roczne dla pracow- ników jednostek sfery budże- towej Annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities	Pozostałe ^c Other ^c	Uczniów Apprentices
	w tys. zł in thous. zł					
OGÓŁEM 2005	4575283,8	4361777,0	3933,0	84521,6	121971,8	3080,4
TOTAL 2006	4867342,1	4616406,6	1036,3	90443,7	156492,4	2963,1
..... 2007	5472899,9	5201038,4	2469,4	93195,7	173050,1	3146,3
..... 2008	6218945,7	5915671,6	8907,7	98938,8	191321,0	4106,6
2009	6420889,0	6106729,7	2172,1	111517,2	196179,2	4290,8
sektor publiczny public sector	3083480,8	2901803,8	1094,0	111517,2	68539,4	526,4
sektor prywatny private sector	3337408,2	3204925,9	1078,1	—	127639,8	3764,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	148809,6	135295,2	3,8	—	13414,4	96,2
Przemysł Industry	2248523,6	2206700,9	1125,9	1454,1	37613,1	1629,6
w tym przetwórstwo przemy- słowe of which manufacturing	1927817,8	1894445,0	1020,9	—	30777,5	1574,4
Budownictwo Construction	391772,1	379946,8	576,9	—	10539,4	709,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	468531,4	453462,1	150,4	—	13982,6	936,3
Transport i gospodarka maga- zynowa Transport and storage	206896,7	199506,7	—	440,5	6767,4	182,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	35423,5	33084,8	51,0	489,0	1646,7	152,0
Informacja i komunikacja Information and communica- tion	27018,6	23440,9	—	—	3577,7	—

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących, patrz uwagi ogólne ust. 1 na str. 135. ^b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nadkładczą; bez wynagrodzeń uczniów. ^c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees, see general notes, item 1 on page 135. ^b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. ^c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 1 /88/. **WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SKŁADNIKÓW WYNAGRODZEŃ I SEKCJI (dok.)**
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY WAGES AND SALARIES COMPONENTS AND SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Osobowe ^b Personal ^b	Wyплаты z tytułu udziału w zysku i w nadwyż- ce bilanso- wej w spół- dzielniach Payments from profit and balance surplus in co-operatives	Dodatkowe wynagro- dzenia roczne dla pracowników jednostek sfe- ry budżetowej Annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities	Pozostałe ^c Other ^c	Uczniów Apprentices
	w tys. zł in thous. zł					
Działalność finansowa i ubez- pieczeniowa Financial and insurance activi- ties	138225,3	133104,1	103,5	–	5017,7	–
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	74222,7	68872,4	–	971,3	4209,8	169,2
Działalność profesjonalna, na- ukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	92183,4	86445,6	127,6	1138,5	4464,0	7,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	158149,3	126765,7	–	232,5	31147,9	3,2
Administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne .. Public administration and de- fence; compulsory social se- curity	759557,3	693575,2	–	43901,9	22080,2	–
Edukacja Education	987375,7	913282,6	–	53772,6	20063,5	257,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	582536,3	561973,1	33,0	7916,5	12611,1	2,6
Działalność związana z kultu- rą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recre- ation	94702,5	84783,2	–	1200,3	8717,5	1,5
Pozostała działalność usługo- wa Other service activities	6961,0	6490,4	–	–	326,2	144,4

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących, patrz uwagi ogólne ust. 1 na str. 135. b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees, see general notes, item 1 on page 135. b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 2 /89/. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I SEKCJI****AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY OWNERSHIP SECTORS AND SECTIONS**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009	
	w zł in zł				2008=100	
OGÓŁEM	2126,53	2225,47	2423,56	2667,92	2793,82	104,7
TOTAL						
sektor publiczny	2516,47	2678,43	2906,39	3265,46	3442,39	105,4
<i>public sector</i>						
sektor prywatny	1873,04	1944,78	2136,85	2337,24	2418,01	103,5
<i>private sector</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	2149,92	2258,05	2476,24	2861,36	2881,14	100,7
Przemysł	2166,44	2277,34	2541,78	2798,97	2882,40	103,0
<i>Industry</i>						
w tym przetwórstwo przemysłowe	2076,54	2193,24	2458,93	2704,40	2767,80	102,3
<i>of which manufacturing</i>						
Budownictwo	1622,54	1759,97	1976,35	2191,76	2186,41	99,8
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	1652,82	1744,81	1910,12	2119,52	2206,16	104,1
Transport i gospodarka magazynowa	1985,43	1950,75	2016,05	2185,68	2272,23	104,0
<i>Transport and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	1183,84	1202,57	1266,94	1478,86	1640,43	110,9
Informacja i komunikacja	3333,25	2889,64	2930,75	3170,24	3599,60	113,5
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	3219,68	3343,05	3523,86	3579,06	3621,44	101,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	2245,18	2335,95	2427,00	2651,79	2875,09	108,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	2065,09	2121,14	2308,69	2387,61	2547,09	106,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	1468,48	1381,89	1450,09	1700,13	1852,47	109,0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	2892,34	3067,61	3214,79	3621,65	3830,40	105,8
Edukacja	2413,62	2520,26	2671,46	2911,50	3109,59	106,8
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1946,79	2149,51	2532,93	2981,44	3159,16	106,0
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2072,59	2163,76	2320,34	2595,14	2724,42	105,0
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						
Pozostała działalność usługowa	1866,57	1913,84	1882,49	1908,82	2081,21	109,0
<i>Other service activities</i>						

^a Patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 135.ª See general notes, item 2 on page 135.

TABL. 3 /90/. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009
	w zł		in zł		
OGÓŁEM	2249,89	2367,74	2607,45	2873,22	2987,87
TOTAL					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2226,54	2356,10	2644,89	3000,39	3057,19
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł	2229,93	2351,79	2641,42	2890,92	2981,32
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe	2140,15	2268,88	2561,58	2797,32	2866,82
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo	1774,41	2012,66	2376,99	2638,22	2554,37
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1936,60	2068,99	2337,48	2532,09	2583,27
<i>Trade; repair of motor vehicles</i> ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa	2141,10	2148,16	2212,37	2401,02	2437,10
<i>Transport and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1274,54	1291,03	1385,34	1607,91	1806,60
<i>Accommodation and catering</i> ^Δ					
Informacja i komunikacja	3863,12	3379,21	3737,23	3876,59	4500,94
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3432,43	3584,27	3810,75	3972,97	3830,19
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2284,23	2383,03	2480,00	2734,53	2941,04
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2245,31	2351,55	2616,22	2806,72	2875,70
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1439,46	1338,80	1402,39	1665,68	1816,00
<i>Administrative and support service activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2892,71	3068,04	3215,26	3622,24	3830,92
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja	2420,10	2524,83	2682,36	2926,56	3118,28
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1972,31	2175,83	2576,75	3043,39	3209,46
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2064,24	2157,77	2340,22	2641,32	2764,39
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa	1560,30	1536,32	1619,19	1642,02	1744,73
<i>Other service activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących, patrz uwagi ogólne, ust. 1, 2 na str. 135.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees, see general notes, item 1,2 on page 135.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 4 /91/. **EMERYCI I RENCIŚCI^a**
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	217972	213404	216682	219020	TOTAL
Objęci pozarolniczym systemem ubezpieczeń społecznych	175074	175970	183257	186844	Covered by the non-agricultural social security system
pobierający:					persons receiving:
Emerytury	98800	109630	128429	133533	Retirement pay
Renty z tytułu niezdolności do pracy	45027	33763	22004	20395	Pensions resulting from an inability to work
Renty rodzinne	31247	32577	32824	32916	Family pensions
Rolnicy indywidualni	42898	37434	33425	32176	Farmers
W tym pobierający emerytury	28839	33175	29495	28272	Of which receiving retirement pay

^a Przeciętne w roku; bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages; excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 5 /92/. **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO^a**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

OGÓŁEM

GRAND TOTAL

Świadczenia w mln zł | 2086,3 | 2678,6 | 3322,8 | 3655,6 | Benefits in mln zł

^a Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

^a Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions realized on the basis of international agreements.

TABL. 5 /92/. **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO^a (dok.)**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM					
Razem Total					
Świadczenia w mln zł	1756,2	2318,4	2956,4	3281,4	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	835,93	1097,91	1344,35	1463,51	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	1071,7	1546,3	2174,7	2461,1	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	903,96	1175,39	1411,10	1535,86	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	389,9	372,2	295,0	293,4	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	721,53	918,59	1117,11	1198,74	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	294,6	399,9	486,7	526,9	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	785,71	1023,03	1235,53	1334,06	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH FARMERS					
Razem^b Total^b					
Świadczenia w mln zł	330,1	360,2	366,4	374,2	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	641,26	801,89	913,44	969,13	Average monthly retirement pay and pension in zł
w tym emerytury of which retirement pay					
Świadczenia w mln zł	224,0	326,6	331,3	337,1	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	647,32	820,35	936,18	993,69	Average monthly retirement pay in zł

^a Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych. ^b Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions realized on the basis of international agreements. ^b Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Od 2004 r. gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełączyca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane od 2004 r. uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania, pochodzącymi z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2002.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

CHAPTER VIII HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures and consumption as well as the furnishing of households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. Included in the survey are all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. Since 2004 the households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population data since 2004 obtained from the household budget survey were weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2002.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees, and pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

- 1) do osób **pracujących** zalicza się:
 - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa agencyjna, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.); do 2004 r. do tej grupy pracujących zaliczano również członków spółdzielni produkcji rolniczej,
 - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
 - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie) w tym wynajem nieruchomości związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
- 2) osoby **pobierające emeryturę lub rentę**, których głównym źródłem utrzymania jest otrzymywana emerytura lub renta;
- 3) osoby **utrzymujące się z niezarobkowych źródeł** innych niż emerytura lub renta, których głównym źródłem utrzymania są: zasiłki z ubezpieczeń społecznych, świadczenia pomocy społecznej, dochody z tytułu własności, dochody z wynajmu nieruchomości niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, pozostałe dochody oraz inne przychody (podjęte lokaty i sprzedane papiery wartościowe, sprzedaż majątku, zaciągnięte pożyczki i kredyty);
- 4) osoby **pozostające na utrzymaniu** (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ze świadczeń pomocy społecznej), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia

3. The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their main source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

- 1) **employed persons** include:
 - a) hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, out-work, agency contracts, commission contracts, verbal contracts, etc.); until 2004 members of agricultural production co-operatives were included in this group of employed persons,
 - b) employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,
 - c) self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) including rental of real estate connected with conducting economic activity and practising a learned profession as well as members of agricultural production co-operatives since 2005;
- 2) persons **receiving retirement pay or a pension**, the main source of maintenance for which is the retirement pay or pension;
- 3) persons **maintained from non-earned sources** other than retirement pay and pensions, for whom the main source of maintenance is: social security benefits, social assistance benefits, income from property and rental of real estate not connected with conducting economic activity, other income as well as other revenue (deposits withdrawn and securities sold, the sale of assets, extended loans and credits);
- 4) **dependents** (without their own source of maintenance) are maintained by other persons being members of the same household.

4. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, social security benefits and from social assistance benefits), excluding contributions to obligatory social security paid by

społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika (patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia”, ust. 3 na str. 136) oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę – który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) w tym dochód z wynajmu nieruchomości oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaka została przeznaczona na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach z działalności gospodarczej, dywidendy, nadwyżka bilansowa w spółdzielniach) i dochód z wynajmu nieruchomości (tj. przychody minus nakłady i ewentualnie podatki), niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi;
- 5) dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, który obejmuje emerytury, renty, zasiłki (w tym chorobowy – po ustaniu stosunku pracy), świadczenia rehabilitacyjne i odszkodowania wypadkowe oraz od 2005 r. renty strukturalne dla rolników indywidualnych;
- 6) dochód ze świadczeń pomocy społecznej, który obejmuje m.in. zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne (do 30 IV 2004 r. – tylko zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne, wychowawcze oraz świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego),

the insured employee (see general notes in the chapter “Wages and salaries”, item 3 on page 136) as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- 1) income from hired work – obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement – which includes: all income obtained from work, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and care benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);
- 2) income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and since 2004 increased by subsidies for agriculture;
- 3) income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) of which income from rental of real estate and income from practising a learned profession, that was spent of consumer goods and services for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);
- 4) income from property (interests, shares in profits from economic activity, dividends, balance surplus in co-operatives) and income from rental of real estate) i.e. revenues minus investments and possible taxes) not connected with the conducted economic activity;
- 5) income from social security benefits, which includes retirement pay, pensions, benefits (of which sick benefit – after termination of employment), rehabilitation benefits and accident compensations, as well as since 2005, early retirement pay for farmers;
- 6) income from social assistance benefits, which includes among others: unemployment benefits, pre-retirement benefits and allowances, family allowances (until 30 IV 2004 – family, nursing and child-care benefits only as well as alimony paid from the Alimony Fund), social pension, monetary and non-monetary assis-

rentę socjalną, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;

- 7) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty od osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

6. Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z Klasyfikacją Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

7. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

tance provided on the basis of the Law on Social Welfare, scholarships;

- 7) other income, which includes, i.a.: gifts (i.a. private alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

6. Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS).

7. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

TABL. 1 /93/. **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1559	990	1046	1017	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,03	2,97	2,84	2,84	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
Pracujących	1,06	1,00	1,18	1,16	Employed
Pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych oraz świadczenia pozostałe ^a	0,81	0,89	0,83	0,82	Receiving social security benefits as well as other social ^a
w tym emeryturę lub rentę	x	0,68	0,73	0,72	of which retirement pay and pension
Pozostających na utrzymaniu	1,11	1,00	0,76	0,79	Dependents

a Do 2008 r. pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej

a Until 2008 receiving social security benefits and social assistance benefits

TABL. 2 /94/. **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	613,68	796,30	1080,08	1082,27	Available income
w tym:					of which:
Z pracy najemnej	286,67	357,32	568,97	599,69	From hired work
Z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	37,39	17,80	35,37 ^a	20,94	From a private farm in agriculture
Z pracy na własny rachunek	55,97	54,12	65,01 ^b	71,49 ^c	From self-employment
Ze świadczeń z ubezpieczeń społecz- nych oraz świadczeń pozostałych ^d	186,50	291,66	335,02	331,35	From social security benefits as well as other social ^d
Dochód do dyspozycji	589,46	750,03	1021,97	1020,84	Disposable income

a – c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 29,34%, b – 12,15%, c – 17,30%. d Do 2008 r. dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a – c Relative error of estimates more than 10% and is: a – 29,34%, b – 12,15%, c – 17,30%. d Until 2008 available from social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3 /95/. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH****AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES IN HOUSEHOLDS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
OGÓŁEM	582,09	777,61	1016,23	1016,33	TOTAL
W tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	557,87	731,34	958,12	954,91	Of which consumer goods and services ^a
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	175,92	203,46	237,56	238,13	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	18,60	23,24	30,27	35,23	Alcoholic beverages and tobacco
Odzież i obuwie	32,10	34,43	50,65	47,28	Clothing and footwear
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	108,93	137,28	174,72	185,54	Housing, water, electricity, gas and other fuels
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	31,87	41,52	54,75	48,92	Furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
Zdrowie	23,31	40,57	52,50	48,74	Health
Transport	55,18	82,05	111,11	112,41 ^b	Transport
Łączność	21,20	39,38	42,96	42,66	Communication
Rekreacja i kultura	41,07	50,05	84,06	83,37	Recreation and culture
Edukacja	8,72	7,73	10,73 ^c	8,75	Education
Restauracje i hotele	13,39	14,59	25,00 ^d	19,36	Restaurants and hotels
Inne towary i usługi	25,35	40,93	53,95	54,89	Miscellaneous goods and services

a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. b – d Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: b – 13,07%, c – 11,13%, d – 13,52%.

a Including pocket money not considered in items by types of expenditures. b – d Relative error of estimates more than 10% and is: b – 13,07%, c – 11,13%, d – 13,52%.

TABL. 4 /96/. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH****AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS IN HOUSEHOLDS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Pieczyno i produkty zbożowe w kg	8,88	8,43	7,20	6,87	<i>Bread and cereals in kg</i>
w tym pieczywo	6,50	5,87	4,98	4,69	<i>of which bread</i>
Mięso w kg	4,83	5,36	5,24	5,29	<i>Meat in kg</i>
Ryby ^a w kg	0,38	0,40	0,44	0,40	<i>Fish^a in kg</i>
Mleko ^b , napoje mleczne i jogurty w l	5,62	5,19	4,16	3,95	<i>Milk^b, milk-based beverages and yoghurt in l</i>
w tym mleko ^b	4,97	4,43	3,30	3,09	<i>of which milk^b</i>

a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych. b Bez zagęszczonego i w proszku.

a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. b Excluding condensed and powdered milk.

TABL. 4 /96/. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS IN HOUSEHOLDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Sery w kg	0,74	0,83	0,90	0,89	<i>Cheese in kg</i>
Jaja w szt	14,19	17,20	13,91	12,91	<i>Eggs in units</i>
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg	1,63	1,70	1,44	1,40	<i>Oils and fats in kg</i>
Owoce w kg	3,78	4,71	3,79	4,09	<i>Fruit in kg</i>
Warzywa w kg	13,80	13,76	10,88	10,28	<i>Vegetables in kg</i>
Cukier w kg	1,62	1,36	1,19	1,18	<i>Sugar in kg</i>

TABL. 5 /97/. **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w % ogółu badanych gospodarstw domowych				
	in % of total households				
Chłodziarka	98,8	98,5	98,4	98,2	Refrigerator
Zamrażarka	54,2	34,9	35,8	33,5	Freezer
Automat pralniczy	82,2	86,5	90,9	92,5	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	2,7	7,2	14,7	18,7	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	43,5	55,8	56,6	Microwave oven
Samochód osobowy	51,0	49,5	58,5	60,9	Passenger car
Odtwarzacz płyt kompaktowych	6,9	13,7	11,9	Compact disc player
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	37,5	45,6	41,9	40,1	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny	99,0	98,7	98,1	98,3	Television set
Odtwarzacz DVD	25,4	47,5	52,5	DVD recorder
Magnetowid, odtwarzacz wideo	54,5	43,3	34,3	28,4	Videorecorder, video player
Zestaw kina domowego	17,5	17,1	Home theater system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej ^b	58,1	58,3	60,4	72,2	Satellite television equipment ^b
Komputer osobisty	14,0	36,4	54,3	60,7	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	19,3	44,1	52,5	of which with access to the Internet
Drukarka	24,9	35,7	38,8	Printer
Telefon komórkowy	63,3	80,8	84,3	Mobile phone

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Łącznie z telewizją kablową.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Including cable television.

DZIAŁ IX INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 6 na str. 23.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. – gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **połączenia wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) oraz połączenia gazowe prowadzące do budynków (łącznie z budynkami niemieszkalnymi) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

3. **Zdrój uliczny** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji – wpusty kanalizacyjne.

CHAPTER IX MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 23.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water-line and gas-line network** distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as transmission network (main that is connections delivering water to the distribution network and since 2003 – gas).

Data regarding the **length of the sewerage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water-line and sewerage connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) and gas-line connections leading to buildings (including non-residential buildings) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewerage system – with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water-line system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water-line systems and sewerage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water-line system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water-line conduit), and in case of sewerage – sewerage inlets.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalację gazu z sieci (bez korzystających z gazomierzy zbiorczych).

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** dotyczą gospodarstw domowych; od 2005 r. obejmują również gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustalono na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służące do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348) z późniejszymi zmianami.

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równocześnie dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą **komunikacji autobusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej obsługujących niektóre miasta oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

Długość tras jest to długość odcinków ulic (drog), po których kursują autobusy.

8. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas-line system (excluding consumers users of collective gas-meters).

Data regarding the population using the water-line system, the sewerage system and the gas-line system also include the population in collective accommodation facilities.

5. Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity** concern households; from 2005 include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

The consumption of electricity and gas from the gas-line network in households (including consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.

6. Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line — with is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic law (Journal of Laws No. 54, item 348) with later amendments.

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing co-ops or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

7. Information regarding **urban ground transport** concerns **bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and microbuses as well as suburban and inter-city service have been also included; data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa enterprises servicing some urban areas as well as transport lines and routes exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles marked with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.

The length of routes is the length of the sections of streets (roads), over which buses travel.

8. Data on **municipal waste** concern the waste produced in households, and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of its character or composition is similar to the waste produced in households.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

9. Dane o nieczystościach ciekłych dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku, gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

10. Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną.

Mieszkania

1. Informacje o zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieskalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotele, pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię – jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Information on municipal waste is quoted according to regulation of the Minister of Environment of 27 IX 2001 on catalogue of waste (Journal of Laws No. 112, item 1206).

9. Data on liquid waste concern waste which comes from households, public buildings and buildings of units running a business – in case they are not discharged by sewerage system.

10. Strolling and recreational parks are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches etc.

Lawns are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

Estate green belts are located in residential areas and are used for the purposes of recreation and isolation.

Dwellings

1. Information regarding dwelling stocks and completed dwellings concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used exclusively to conduct economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

The usable floor space of a dwelling is the total usable floor space of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** podano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych – według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego, przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkane i niezamieszkane oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

3. Informacje o instalacjach techniczno-sanitarnych w mieszkaniach dotyczą urządzeń czynnych, jak i chwilowo nieczynnych, a także takich, które zainstalowano w mieszkaniu, ale nie podłączono do sieci.

4. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań** oraz o **izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez товариства будовництва сполечного (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego;
- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

5. W zasobach mieszkaniowych za podstawę obliczenia przeciętnej liczby osób na mieszkanie i na izbę przyjęto ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII.

2. *Data regarding dwelling stocks have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.*

The balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census from 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stock.

3. *Information about technical and sanitary installations in dwellings refers to active and temporarily inactive devices, and also such, which are installed in a dwelling, but still not connected to the network.*

4. *Information regarding dwellings, usable floor space of dwellings as well as regarding rooms completed concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.*

Information regarding the results of:

- **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designed for persons being members of these co-operatives;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non profit basis), utilizing credit granted by the National Housing Fund;
- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.

5. *In dwelling stocks as the basis for calculating the average number of persons per dwelling and per room the total number of population as of 31 XII was used.*

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 /98/. **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER-LINE AND SEWERAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Sieć w km:					Network in km:
Wodociągowa: rozdzielcza	6152,7	6544,4	6724,2	6796,2	Water-line: distribution
przesyłowa (magistralna)	784,2	1033,8	1111,5	1123,2	transmission (main)
Kanalizacyjna ^a	1154,3	2014,4	2908,3	2874,5	Sewerage ^a
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych:					Connections leading to residential buildings:
Wodociągowe	141334	152240	153931	155484	Water-line system
miasta	41769	44206	44709	45127	urban areas
wieś	99565	108034	109222	110357	rural areas
Kanalizacyjne	29993	49043	71921	71045	Sewerage system
miasta	23967	31166	37264	37772	urban areas
wieś	6026	17877	34657	33273	rural areas
Zdroje uliczne	34	18	15	6	Street outlets
Miasta	9	9	11	4	Urban areas
Wieś	25	9	4	2	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	36,0	31,5	30,4	29,8	Consumption of water from water-line systems in households (during the year) in hm³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	24,5	19,8	18,7	18,1	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	43,1	35,9	34,4	33,5	per capita in m ³
Wieś w hm ³	11,5	11,7	11,7	11,7	Rural areas in hm ³

a Sieć rozdzielcza i kolektory.

a Distribution network and collectors.

TABL. 2 /99/. **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	395,3	397,3	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	223,0	224,0	Urban areas
Wieś	172,3	173,3	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku):			Consumption (during the year):
W GW·h	830,3	835,4	In GW·h
miasta	423,0	423,3	urban areas
wieś	407,2	412,1	rural areas
W kW·h:			In kW·h:
miasta: na 1 mieszkańca	779,4	782,9	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^b	1897,5	1889,3	per consumer ^b
wieś – na 1 odbiorcę ^b	2362,9	2378,7	rural areas – per consumer ^b

a Łącznie z indywidualnymi gospodarstwami rolnymi. b Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

a Including private farms in agriculture. b The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3 /100/. **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
GAS-LINE SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS-LINE SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
Sieć gazowa w km	2220,5	2273,2	Gas-line system in km
miasta	1362,1	1385,8	urban areas
wieś	858,4	887,4	rural areas
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	37158	38045	Connections leading to residential and non-residential buildings
miasta	34300	34910	urban areas
wieś	2858	3135	rural areas
Odbiorcy gazu z sieci ^a w tys.	155,1	155,0	Consumers of gas from gas-line system ^a in thous.
miasta	151,0	150,7	urban areas
wieś	4,1	4,2	rural areas
Zużycie gazu z sieci ^b (w ciągu roku) w hm ³	62,1	65,1	Consumption of gas from gas-line system ^b (during the year) in hm ³
miasta:			urban areas:
w hm ³	58,4	61,2	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	107,7	113,2	per capita in m ³
wieś w hm ³	3,7	3,9	rural areas in hm ³

a Bez korzystających z gazomierzy zbiorczych. b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

a Excluding users of collective a gas-meters. b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4 /101/. **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
Sieć ciepła w km	841,2	742,1	Heating network in km
miasta	709,8	620,5	urban areas
wieś	131,4	121,6	rural areas
w tym przesyłowa	594,4	506,8	of which transmission
Kotłownie	609	611	Boiler-houses
miasta	495	472	urban areas
wieś	114	139	rural areas
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w GJ	4477220	4462894	Sale of heating energy (during the year) in GJ
miasta	4140022	4122964	urban areas
wieś	337198	339930	rural areas
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	43967	45388	Cubature of buildings with central heating in dam ³
miasta	40143	41299	urban areas
wieś	3824	4089	rural areas
w tym budynków mieszkalnych	25969	25204	of which residential buildings
miasta	24985	24023	urban areas
wieś	984	1181	rural areas

TABL. 5 /102/. **ŁUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ****POPULATION USING WATER-LINE, SEWERAGE AND GAS-LINE SYSTEMS**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008			2009		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Ludność w tys. – korzystająca ^a z: <i>Population in thous. – using^a:</i>						
wodociagu <i>water-line system</i>	975,6	527,6	448,0	974,1	525,6	448,5
kanalizacji <i>sewerage system</i>	602,9	472,7	130,2	604,8	471,3	133,5
gazu <i>gas-line system</i>	425,9	413,2	12,7	428,2	413,6	14,6
Ludność – w % ogółu ludności – korzystająca ^a z: <i>Population – in % of total population – using^a:</i>						
wodociagu <i>water-line system</i>	94,4	97,4	91,2	94,5	97,4	91,2
kanalizacji <i>sewerage system</i>	58,4	87,3	26,5	58,7	87,4	27,1
gazu <i>gas-line system</i>	41,2	76,3	2,6	41,5	76,7	3,0

^a Dane szacunkowe.^a *Estimated data.*TABL. 6 /103/. **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**

Stan w dniu 31 XII

URBAN TRANSPORT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Miasta obsługiwane przez zakłady komunikacji miejskiej	3	4	3	3	<i>Towns served by urban transport companies</i>
Ludność w miastach obsługiwanych przez zakłady komunikacji miejskiej w tys.	247	244	238	237	<i>Population in urban areas serviced by urban transport companies in thous.</i>
Sieć komunikacyjna:					<i>Transport network:</i>
linie w km	641	936	611	574	<i>lines in km</i>
w tym na wsi	109	468	107	164	<i>of which rural areas</i>
Tabor autobusowy	209	201	182	179	<i>Fleet buses</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.^a *Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons.*

TABL. 7 /104/. **ODPADY KOMUNALNE I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a**
MUNICIPAL WASTE AND LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym z gos- podarstw do- mowych of which from households		
Odpady komunalne zebrane ^b w t	250020,9	267709,4	209043,5	Municipal waste collected ^b in t
zmieszane	238276,3	252763,9	195946,5	mixed
miasta	161278,0	175283,4	131509,4	urban areas
wieś	76998,3	77480,5	64437,1	rural areas
wyselekcjonowane	11744,6	14945,5	13097,0	selected
papier i tektura	1668,8	2177,7	1646,0	paper and cardboard
szkło	4047,7	4865,3	4607,7	glass
tworzywa sztuczne	1477,8	2148,3	1986,2	plastic
metale	16,7	20,9	1,7	metals
inne	4533,6	5733,3	4855,4	other
Nieczystości ciekłe ^c odebrane w dam ³	527,1	537,6	364,9	Liquid waste ^c removed in dam ³

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 i 9 na str. 152 i 153. b Dane szacunkowe. c Gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

a See general notes, item 8 and 9 on page 152 and 153. b Estimated data. c Collected temporarily in septic tanks.

TABL. 8 /105/. **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):						<i>Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):</i>
liczba	49	40	33	30	8	<i>number</i>
powierzchnia w ha	253,1	190,2	196,2	188,3	89,0	<i>area in ha</i>
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha	2,5	–	–	2,8	2,8	<i>Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha</i>
czynnych	2,5	–	–	2,8	2,8	<i>in operation</i>
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	–	–	–	–	–	<i>exploitation completed</i>

TABL. 9 /106/. **TERENY ZIELENI MIEJSKIEJ OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE URBAN AREA GREEN BELTS
As of 31 XII

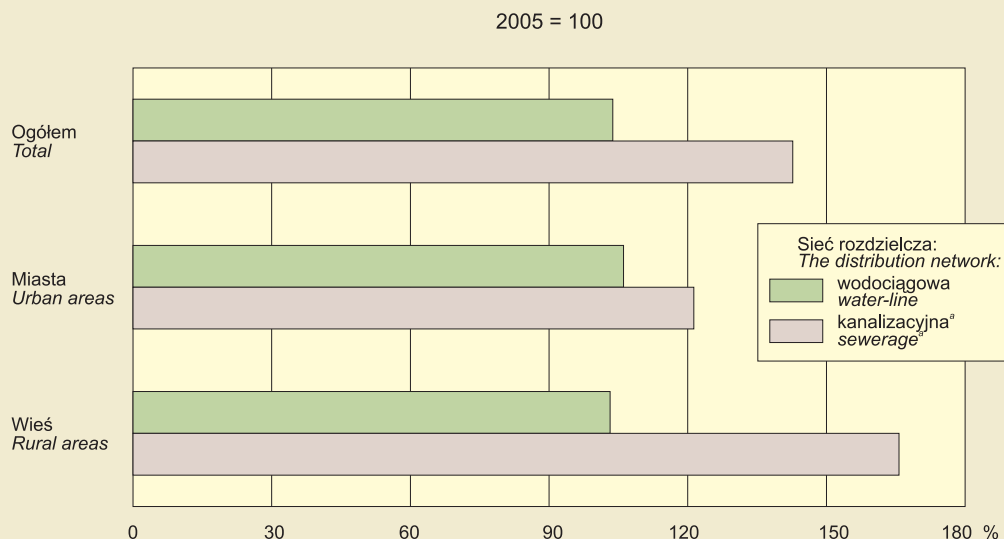
WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM: w hektarach	1128,1	1364,2	1803,1	2075,0	TOTAL: in hectare
w % powierzchni miast	1,5	1,8	2,4	2,7	<i>in % of urban area space</i>
na 1 mieszkańca miast w m ²	19,9	24,7	33,3	20,1	<i>per capita in urban areas in m²</i>
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej w ha:					<i>Generally accessible urban area green belts in ha:</i>
parki spacerowo-wypoczynkowe	600,0	631,6	631,6	808,6	<i>strolling-recreational parks</i>
zieleńce	153,9	161,1	177,3	214,1	<i>lawns</i>
Tereny zieleni osiedlowej w ha	374,2	571,5	994,2	1052,3	<i>Estate green belts in ha</i>

DYNAMIKA SIECI ROZDZIELCZEJ WODOCIĄGOWEJ I KANALIZACYJNEJ W 2009 R.

Stan w dniu 31 XII

INDICES OF THE DISTRIBUTION NETWORK OF WATER-LINE SYSTEMS AND SEWERAGE SYSTEMS
IN 2009

As of 31 XII

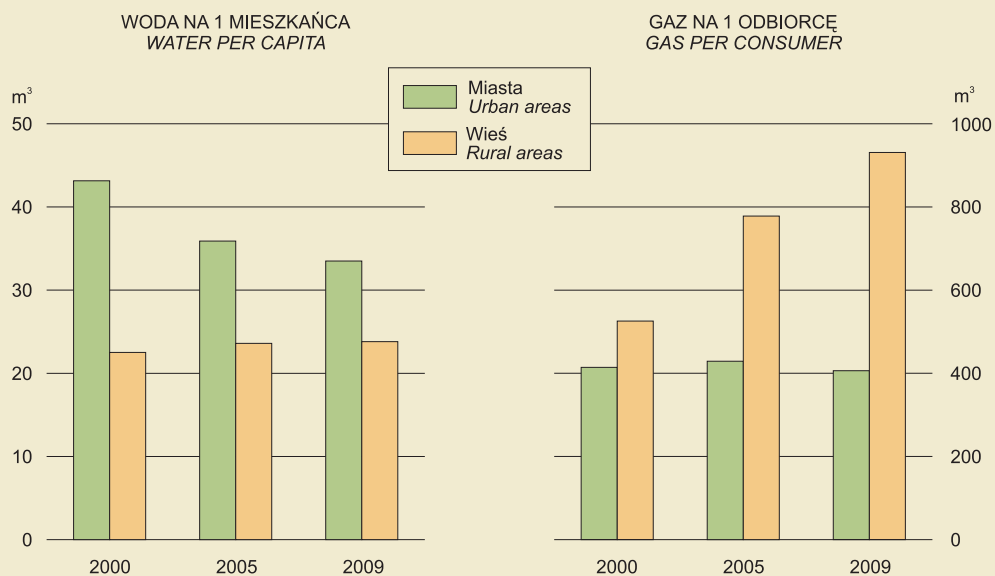

a łącznie z kolektorami.

a Including collectors.

ZUŻYCIE WODY I GAZU^a Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

CONSUMPTION OF WATER AND GAS^a FROM GAS-LINE SYSTEM IN HOUSEHOLDS

a W jednostkach naturalnych według, których następuje rozliczenie z odbiorcami.

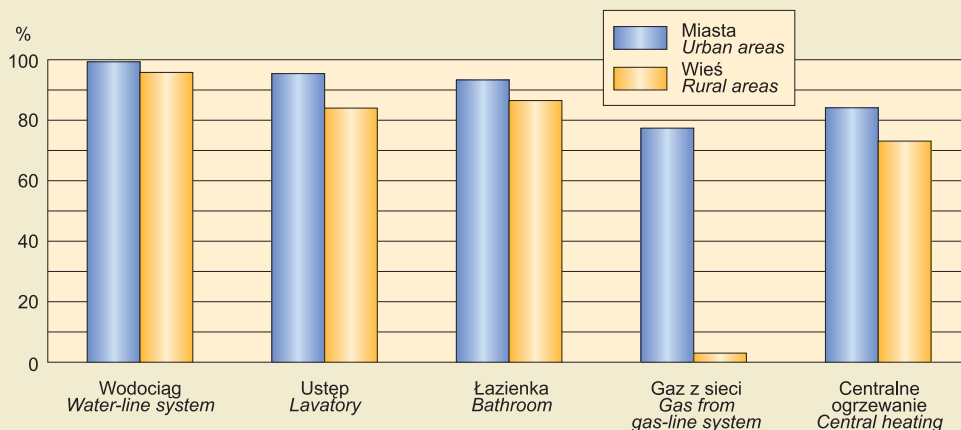
a Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE^a W 2009 R.

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS^a IN 2009

As of 31 XII

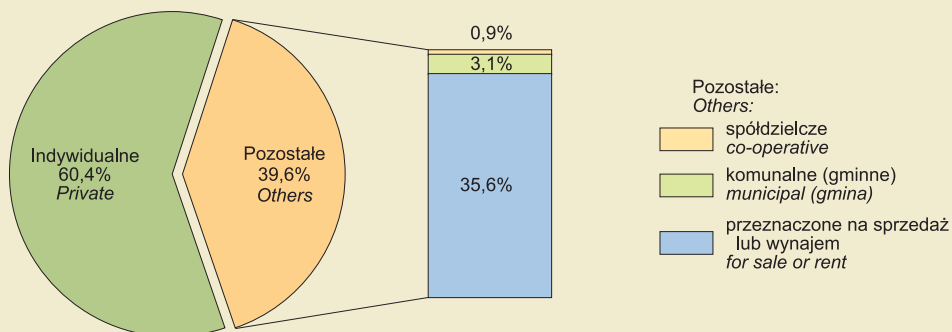

^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

^a Based on balances of net dwelling stocks.

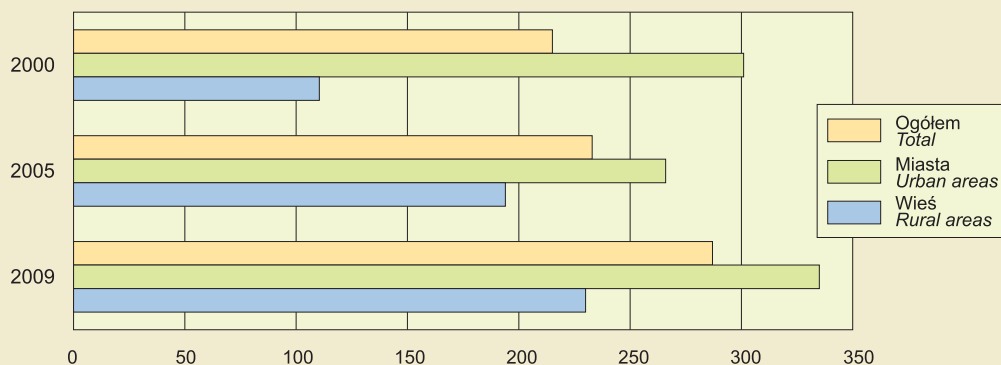
STRUKTURA MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA W 2009 R.

STRUCTURE OF DWELLINGS COMPLETED IN 2009

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA NA 1000 ZAWARTYCH MAŁŻEŃSTW

DWELLINGS COMPLETED PER 1000 MARRIAGES CONTRACTED

Mieszkania

Dwellings

TABL. 10 /107/. **ZASOBY MIESZKANIOWE^a**

Stan w dniu 31 XII

DWELLING STOCKS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009			SPECIFICATION
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas		
Mieszkania w tys.	338,4	340,0	196,7	143,3	Dwellings in thous.
Izby w mieszkaniach w tys.	1374,4	1382,3	711,3	671,0	Rooms in dwellings in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	26169,8	26362,3	12764,2	13598,1	Usable floor space of dwellings in thous. m ²
Przeciętna:					Average:
liczba izb w mieszkaniu	4,1	4,1	3,6	4,7	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :					usable floor space in m ² :
1 mieszkania	77,3	77,5	64,9	94,9	per dwelling
na 1 osobę	25,3	25,6	23,7	27,7	per person
liczba osób na:					number of persons:
1 mieszkanie	3,1	3,0	2,7	3,4	per dwelling
1 izbę	0,8	0,8	0,8	0,7	per room

a Na podstawie bilansów.

a On the basis of balances.

TABL. 11 /108/. **MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE^a****DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Mieszkania – w % – wyposażone w Dwellings – in % – fitted with				
		wodociąg water-line system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from gas-line system	centralne ogrzewanie central heating
OGÓŁEM	2008	97,8	90,4	90,4	45,6	79,3
TOTAL	2009	97,8	90,6	90,4	46,1	79,5
Miasta	2008	99,3	95,3	93,3	77,1	83,9
Urban areas	2009	99,3	95,4	93,3	77,4	84,1
Wieś	2008	95,7	83,8	86,4	2,5	73,0
Rural areas	2009	95,8	84,0	86,5	3,0	73,1

a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

a Based on the basis of balances of net dwelling stocks.

TABL. 12 /109/. **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Mieszkania	1100	1157	1831	1766	Dwellings
miasta	846	713	885	1115	urban areas
wieś	254	444	946	651	rural areas
Spółdzielcze	56	28	1	16	Co-operative
Komunalne (gminne)	54	255	92	55	Municipal (gmina)
Zakładowe	31	3	1	–	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	327	–	88	629	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	55	19	88	–	Public building society
Indywidualne	577	852	1561	1066	Private
miasta	328	416	620	444	urban areas
wieś	249	436	941	622	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	213	233	294	287	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	301	266	269	335	Urban areas
Wieś	108	194	323	230	Rural areas
Izby	4573	5272	9744	8446	Rooms
miasta	3144	2743	4298	4662	urban areas
wieś	1429	2529	5446	3784	rural areas
Spółdzielcze	178	48	2	103	Co-operative
Komunalne (gminne)	103	394	191	71	Municipal (gmina)
Zakładowe	116	13	7	–	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	939	–	360	1965	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	176	43	432	–	Public building society
Indywidualne	3061	4774	8752	6307	Private
miasta	1656	2271	3337	2633	urban areas
wieś	1405	2503	5415	3674	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	104968	139387	243498	206593	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	70049	74439	97543	104059	urban areas
wieś	34919	64948	145955	102534	rural areas
Spółdzielcze	2942	1061	41	1538	Co-operative
Komunalne (gminne)	1644	10362	4016	1778	Municipal (gmina)
Zakładowe	1997	280	116	–	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	18860	–	5828	37767	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	3161	889	3794	–	Public building society
Indywidualne	76364	126795	229703	165510	Private
miasta	42022	62477	84415	65399	urban areas
wieś	34342	64318	145288	100111	rural areas

TABL. 12 /109/. **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	95,4	120,5	133,0	117,0	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	82,8	104,4	110,2	93,3	urban areas
wieś	137,5	146,3	154,3	157,5	rural areas
Spółdzielcze	52,5	37,9	41,0	96,1	Co-operative
Komunalne (gminne)	30,4	40,6	43,7	32,3	Municipal (gmina)
Zakładowe	64,4	93,3	116,0	x	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	57,7	x	66,2	60,0	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	57,5	46,8	43,1	x	Public building society
Indywidualne	132,3	148,8	147,2	155,3	Private
miasta	128,1	150,2	136,2	147,3	urban areas
wieś	137,9	147,5	154,4	161,0	rural areas

TABL. 13 /110/. **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings					W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings				
			razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb in % of total – dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb in % of total – dwellings with specified number of rooms			
				1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more
OGÓŁEM	2000	1100	577	1,2	3,1	7,6	88,0	523	5,5	28,9	39,6	26,0
TOTAL	2005	1157	852	0,2	1,7	5,4	92,7	305	51,1	36,4	11,5	1,0
	2008	1831	1561	0,2	3,5	5,9	90,4	270	11,9	9,6	27,0	51,5
	2009	1766	1066	0,2	1,9	4,0	93,9	700	14,1	19,3	32,9	33,7
Miasta	2000	846	328	2,1	4,3	9,1	84,5	518	5,6	29,2	39,4	25,9
Urban areas	2005	713	416	0,5	2,9	7,4	89,2	297	52,5	36,4	10,8	0,3
	2008	885	620	0,7	6,8	9,8	82,7	265	12,1	9,8	27,5	50,6
	2009	1115	444	0,5	3,8	5,6	90,1	671	14,8	20,1	32,5	32,6
Wieś	2000	254	249	x	1,6	5,6	92,8	5	x	x	60,0	40,0
Rural areas	2005	444	436	x	0,5	3,4	96,1	8	x	37,5	37,5	25,0
	2008	946	941	x	1,3	3,3	95,4	5	x	x	x	100,0
	2009	651	622	x	0,5	2,9	96,6	29	x	x	41,4	58,6

DZIAŁ X EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572), z późniejszymi zmianami oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami.

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa, powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych,
- od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

Ponadto działające do zakończenia cyklu kształcenia szkoły ponadpodstawowe (dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej) i ich oddziały będące w strukturze szkół ponadgimnazjalnych, tj. 3-letnie zasadnicze (zawodowe), 4-letnie licea ogólnokształcące i 4–5-letnie średnie zawodowe (obejmujące technika oraz licea zawodowe i techniczne) ujmują się w szkołach ponadgimnazjalnych (odpowiednio: zasadniczych zawodowych, liceach ogólnokształcących i technikach).

Z dniem 1 IX 2004 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi); do roku szkolnego 2003/04 dzieci miały prawo do rocznego przygotowania przedszkolnego.

3. Prezentowane w dziale dane dotyczą: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

4. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

CHAPTER X EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Act of 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572), with later amendments) and the Act of 27 VII 2005 – Higher Education Law (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments.

2. Among schools covered by the educational system, there are:

- since 1999/2000 school year, 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools, where education is compulsory, and which replaced 8-year primary schools,
- since 2002/03 school year, upper secondary schools, i.e. 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools), and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools.

Moreover, upper secondary (post-primary) schools operating until the end of the education cycle (for graduates from 8-year primary schools) and their sections in the structure of upper secondary schools, i.e. 3-year basic (vocational) schools, 4-year general secondary schools and 4–5-year secondary vocational schools (including technical secondary schools as well as vocational and general-technical secondary schools) belong to upper secondary schools (respectively: basic vocational schools, general secondary schools and technical secondary schools).

Since 1 IX 2004 an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced for children at the age of 6 in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools); until 2003/04 school year children had a right to receive 1 year pre-primary education.

3. Data presented in the chapter are related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

4. Data include schools and establishments managed by central (governmental) entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and private persons.

5. Szkoły i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz (z wyjątkiem szkół wyższych) niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskiwać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe publiczne i niepubliczne (do roku akademickiego 2004/05 określane jako szkoły państwowe i niepaństwowe) od roku akademickiego 2005/06 działają na podstawie ustawy z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami. Uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

6. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) **szkoły podstawowe**, spośród których wyróżnia się:
 - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
 - b) szkoły filialne (bez szkół specjalnych),
 - c) szkoły artystyczne (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej,
 - d) szkoły specjalne;
- 2) **gimnazja**, spośród których wyróżnia się:
 - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
 - b) filie gimnazjów (bez szkół specjalnych) – tylko w roku szkolnym 2000/01,
 - c) szkoły przysposabiające do pracy na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej,
 - d) szkoły specjalne;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe;
- 4) licea ogólnokształcące;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej (od roku szkolnego 2004/05);
- 6) licea profilowane (od roku szkolnego 2002/03);
- 7) technika, do roku szkolnego 2005/06 z liceami zawodowymi i technicznymi;
- 8) technika uzupełniające na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej (od roku szkolnego 2004/05);
- 9) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych), do roku szkolnego 2002/03 zaliczone do ponadpodstawowych szkół średnich zawodowych;
- 10) szkoły specjalne przysposabiające do pracy (od roku szkolnego 2004/05).

5. Schools and establishments can be public, non-public and (with the exception of higher education institutions) non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (governmental) entities and local self-government entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public school or non-public schools with the competence of public schools only.

Tertiary education public and non-public (until 2004/05 academic year – state and non-state) since 2005/06 academic year operate on the basis of the Higher Education Act dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments. Non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

6. Schools for children and youth (including special schools) include:

- 1) **primary schools**, of which:
 - a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
 - b) branch schools (excluding special schools),
 - c) art schools (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme,
 - d) special schools;
- 2) **lower secondary schools**, of which:
 - a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
 - b) lower secondary branch schools (excluding special schools) – only in 2000/01 school year,
 - c) job-training schools on the basis of 6th grade of primary school,
 - d) special schools;
- 3) basic vocational schools;
- 4) general secondary schools;
- 5) supplementary general schools based on the programme of basic vocational school (since 2004/05 school year);
- 6) specialized secondary schools (since 2002/03 school year);
- 7) technical secondary schools, until 2005/06 school year including vocational and general-technical secondary schools;
- 8) supplementary technical schools based on the programme of basic vocational school (since 2004/05 school year);
- 9) general art schools leading to professional certification (excluding special schools), until 2002/03 school year rated to vocational secondary (post-primary) schools;
- 10) special job-training schools (since 2004/05 school year).

7. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej i zaocznej – obejmują:

- 1) policealne szkoły zawodowe (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych oraz kolegia nauczycielskie (w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata); (bez szkół specjalnych) prowadzone przez wydziały edukacji wojewódzkich urzędów marszałkowskich;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych kształcące w systemie 3-letnim (od roku szkolnego 2005/06).

8. Szkoły wyższe realizują kształcenie w systemie studiów stacjonarnych (dziennych do roku akademickiego 2005/06) i niestacjonarnych (wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych do roku 2005/06).

Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i z kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami i zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych i administracji.

9. Szkoły dla dorosłych obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych oraz do roku szkolnego 2000/01 – podstawowe studium zawodowe;
- 2) gimnazja dla dorosłych oraz w roku szkolnym 2000/01 – podstawowe studium zawodowe;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych;
- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej (od roku szkolnego 2004/05);
- 6) licea profilowane dla dorosłych (od roku szkolnego 2002/03);
- 7) technika dla dorosłych, ujmujące w przypadku szkół ponadpodstawowych – średnie szkoły zawodowe (technika i licea zawodowe oraz do roku 2000/01 – średnie studium zawodowe);
- 8) technika uzupełniające dla dorosłych na podbudowie programowej szkoły zawodowej (od roku szkolnego 2004/05).

10. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej.

7. Post-secondary schools – educating in day, evening and weekend form include:

- 1) post-secondary vocational schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;
- 2) foreign language teacher training colleges as well as teacher training colleges (in which graduates do not receive the title of licentiate); (excluding special schools) conducted by education departments of voivodship marshals' offices;
- 3) colleges of social work in 3-year system (since 2005/06 school year).

8. Tertiary education realize education in system of full-time (day studies until 2005/06 academic year) and part-time programmes (evening, weekend and extramural studies until 2005/06 academic year).

Data regarding tertiary education:

- 1) include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;
- 2) include foreigners studying in Poland;
- 3) do not include Poles studying abroad.

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including sections as well as branch departments and institutes. Data do not include Academies of the Ministry of National Defence and Academies of the Ministry of the Interior and Administration.

9. Schools for adults include:

- 1) primary schools for adults as well as until 2000/01 school year – primary vocational extramural studies;
- 2) lower secondary schools for adults as well as in 2000/01 school year – primary vocational extramural studies;
- 3) basic vocational schools for adults;
- 4) general secondary schools for adults;
- 5) supplementary general schools for adults based on the programme of basic vocational schools (since 2004/05 school year);
- 6) specialized secondary schools for adults (since 2002/03 school year);
- 7) technical secondary schools for adults, in case of upper secondary (post-primary) schools including vocational secondary schools (technical secondary and vocational secondary schools and until 2000/01 school year – secondary vocational extramural studies);
- 8) supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school (since 2004/05 school year).

10. Special schools are organized for handicapped children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Special education occurs in special schools operating inde-

Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne, ogólnodostępne, terapeutyczne i wyrównawcze) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych lub zakładach opieki zdrowotnej.

11. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

12. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

13. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

14. Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, z tym, że w przypadku wyższych szkół zawodowych do roku akademickiego 2005/06 nie występowały stanowiska docenta i adiunkta.

15. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono:

- przedszkola,
- oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych oraz od roku szkolnego 2008/09 zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 I 2008 r. (Dz. U. nr 7, poz.38).

16. Pomieszczenia szkolne nie obejmują pomieszczeń w szkołach specjalnych.

17. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza szkołami wyższymi) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych – prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; dane o absolwentach dotyczą

pendently, in mainstream schools (in which special departments or integration, mainstream, therapeutic and compensatory sections are established) as well as in special educational centres or health care institutions.

11. Special educational centres are facilities for handicapped children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability cannot attend regular schools or nursery schools.

12. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

13. Youth sociotherapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

14. Data regarding academic teachers concern the positions: professor, assistant professor, tutor and assistant as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor however, the positions of assistant professor and tutor until 2005/2006 academic year did not occur in higher vocational schools.

15. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children from the age of 3 years until beginning education in a primary school, secured children for care and aimed at preparation to education in school.

Pre-primary education establishments include:

- nursery schools,
- pre-primary sections in primary schools and since 2008/09 school year pre-primary education groups and pre-primary points according to a decree of the Minister of National Education dated 10 I 2008 (Journal of Laws No. 7, item 38).

16. Classrooms do not include classrooms in special schools.

17. Data regarding:

- 1) pre-primary education as well as schools (excluding higher education institutions), concern the beginning of the school year; data concerning graduates – the end of the school year;
- 2) tertiary education are presented as of 30 XI; data regarding graduates concern the number

liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego (np. dla roku akademickiego 2009/10 absolwenci z roku akademickiego 1 X 2008 – 30 IX 2009); do roku akademickiego 2000/01 wykazywani byli w roku kalendarzowym.

18. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i dla dorosłych oraz do roku akademickiego 2004/05 – w szkołach wyższych.

19. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

20. Zadaniem wychowania pozaszkolnego jest stwarzanie warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień młodzieży oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

21. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie Systemu Informacji Oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the previous academic year (e.g., for 2009/10 academic year, graduates from 1 X 2008 – 30 IX 2009 academic year); until 2000/01 academic year graduates were shown according to the calendar year.

18. Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults as well as until 2004/05 academic year – tertiary education.

19. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A **dormitory** is an inter-school facility serving as a boarding school.

20. Extracurricular education offered young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provided recreations and rest during timetable free time.

Extracurricular education establishments include: youth's palaces, youth cultural establishments, extracurricular work's centres, inter-school sports centres and other public and non-public establishments.

21. *The information presented, excluding the data on higher education institutions, since 2007/08 school year (in the case of graduates – since 2006/07 school year), has been compiled on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.*

TABL. 1/111/. **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
Podstawowe	504	422	412	403	Primary
Gimnazja	154	161	164	167	Lower secondary
Specjalne przysposabiające do pracy ...	x	7	15	16	Special job-training
Zasadnicze zawodowe	65	48	47	47	Basic vocational
Licea ogólnokształcące	53	55	50	50	General secondary
Uzupełniające licea ogólnokształcące ...	x	6	2	2	Supplementary general secondary
Licea profilowane	x	48	29	22	Specialized secondary
Technika	202	68	56	54	Technical secondary
Technika uzupełniające	x	1	3	–	Supplementary technical secondary
Artystyczne ogólnokształcące ^a	2	2	2	2	General art ^a
Policealne	71	104	79	79	Post-secondary
Wyższe	3	6	6	6	Tertiary
Szkoły dla dorosłych:					Schools for adults:
Gimnazja	6	7	8	7	Lower secondary
Zasadnicze zawodowe	7	7	6	5	Basic vocational
Licea ogólnokształcące	23	42	28	25	General secondary
Uzupełniające licea ogólnokształcące ..	x	25	31	37	Supplementary general secondary
Licea profilowane	x	13	12	12	Specialized secondary
Technika	63	31	4	4	Technical secondary
Technika uzupełniające	x	18	17	16	Supplementary technical secondary
POMIESZCZENIA SZKOLNE CLASSROOMS					
Szkoły:					Schools:
Podstawowe	4734	4245	4699	4650	Primary
Gimnazja	1365	1824	2011	2025	Lower secondary
Zasadnicze zawodowe	435	251	338	350	Basic vocational
Licea ogólnokształcące	828	881 ^b	956 ^b	984 ^b	General secondary
Licea profilowane	x	252	146	140	Specialized secondary
Technika	1010	900 ^c	922 ^c	857 ^c	Technical secondary
Policealne	184	156	131	144	Post secondary
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^d	11465	9109	7836	7390	Pre-primary education ^d
Szkoły:					Schools:
Podstawowe	85346	65390	56399	54258	Primary
Gimnazja	31386	41645	34390	32877	Lower secondary
Specjalne przysposabiające do pracy ...	x	59	191	229	Special job-training
Zasadnicze zawodowe	16906	7702	7832	7683	Basic vocational

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b, ^c Łącznie z: ^b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c – technikami uzupełniającymi oraz szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^d Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach.

^a Leading to professional certification. ^b, ^c Including: ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ^d Concern children aged 6 attending pre-primary sections of primary and nursery schools.

TABL. 1 /111/. **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Szkoły: (dok.)					Schools: (cont.)
Licea ogólnokształcące	21336	16364	15063	14080	General secondary
Uzupełniające licea ogólnokształcące	x	219	60	84	Supplementary general secondary
Licea profilowane	x	6623	2112	1221	Specialized secondary
Technika	25044	12958	14907	14874	Technical secondary
Technika uzupełniające	x	41	44	–	Supplementary technical secondary
Artystyczne ogólnokształcące ^a	191	265	257	241	General art ^a
Policealne	4495	7247	7328	6146	Post-secondary
Wyższe	31835	37187	38799	39623	Tertiary
Szkoły dla dorosłych:					Schools for adults:
Gimnazja	383	770	706	645	Lower secondary
Zasadnicze zawodowe	643	351	250	244	Basic vocational
Licea ogólnokształcące	2910	3028	2226	2451	General secondary
Uzupełniające licea ogólnokształcące	x	1139	2856	3062	Supplementary general secondary
Licea profilowane	x	1396	1618	1218	Specialized secondary
Technika	5826	1407	305	223	Technical secondary
Technika uzupełniające	x	768	1098	843	Supplementary technical secondary
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					Schools:
Podstawowe	14969	12034	10344	.	Primary
Gimnazja	x	13937	11329	.	Lower secondary
Specjalne przysposabiające do pracy	x	x	44	.	Special job-training
Zasadnicze zawodowe	5412	2564	2459	.	Basic vocational
Licea ogólnokształcące	4512	5316	5165	.	General secondary
Uzupełniające licea ogólnokształcące	x	65	15	.	Supplementary general secondary
Licea profilowane	x	2292	1127	.	Specialized secondary
Technika	4931	2531	3245	.	Technical secondary
Technika uzupełniające	x	x	33	.	Supplementary technical secondary
Artystyczne ogólnokształcące ^a	26	49	52	.	General art ^a
Policealne	1701	2484	1973	.	Post-secondary
Wyższe	5852	7982	9968	.	Tertiary
Szkoły dla dorosłych:					Schools for adults:
Gimnazja	x	214	231	.	Lower secondary
Zasadnicze zawodowe	264	138	110	.	Basic vocational
Licea ogólnokształcące	1201	1091	428	.	General secondary
Uzupełniające licea ogólnokształcące	x	275	674	.	Supplementary general secondary
Licea profilowane	x	236	367	.	Specialized secondary
Technika	1406	892	26	.	Technical secondary
Technika uzupełniające	x	x	206	.	Supplementary technical secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej — z wyjątkiem szkół wyższych.

^a Leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education — with the exception of the higher education institutions.

TABL. 2 /112/. **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły podstawowe	504	422	412	403	Primary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	497	393	378	366	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	4	26	31	34	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	1	1	1	1	Religious organizations
Pozostałe	2	2	2	2	Others
Gimnazja	154	161	164	167	Lower secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	149	154	155	157	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	2	4	6	7	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	3	3	2	2	Religious organizations
Pozostałe	—	—	1	1	Others
Zasadnicze szkoły zawodowe	65	55^a	62^a	63^a	Basic vocational schools
Jednostki samorządu terytorialnego	63	51	58	58	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	2	4	4	4	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	—	—	—	1	Religions organizations
Licea ogólnokształcące	53	61^b	52^b	52^b	General secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	45	55	46	46	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	5	4	5	5	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	2	2	1	1	Religious organizations
Pozostałe	1	—	—	—	Others
Licea profilowane	x	48	29	22	Specialized secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	x	46	29	22	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	x	2	—	—	Social organizations and associations
Technika^c	204	71	61	56	Technical secondary schools^c
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	—	—	2	2	Central (governmental) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	197	68	56	51	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	5	3	3	3	Social organizations and associations
Pozostałe	2	—	—	—	Others
Szkoły policealne	71	104	79	79	Post-secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	—	2	2	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	18	41	23	27	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	18	18	10	11	Social organizations and associations
Pozostałe	33	45	44	39	Others
Szkoły wyższe	3	6	6	6	Tertiary education
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	4	4	4	Central (governmental) administration entities
Pozostałe	1	2	2	2	Others
Szkoły dla dorosłych	99	143	106	106	Schools for adults
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	6	6	7	8	Central (governmental) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	56	74	37	35	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	19	19	18	18	Social organizations and associations
Pozostałe	18	44	44	45	Others

a – łącznie ze szkołami: a – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe; w roku szkolnym 2005/06 i 2008/09 z technikami uzupełniającymi.

a – c Including: a – special job-training schools, b – supplementary general secondary schools, c – general art schools leading to professional certification; in 2005/06 and 2008/09 school year supplementary technical secondary schools.

TABL. 2 /112/. **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Szkoły podstawowe	85346	65390	56399	54258	Primary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	84959	63786	54578	52290	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	278	1401	1535	1693	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	7	4	7	9	Religious organizations
Pozostałe	102	199	279	266	Others
Gimnazja	31386	41645	34390	32877	Lower secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	31196	41220	33893	32360	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	50	308	334	357	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	140	117	131	128	Religious organizations
Pozostałe	—	—	32	32	Others
Zasadnicze szkoły zawodowe	16906	7761^a	8023^a	7912^a	Basic vocational schools
Jednostki samorządu terytorialnego	16364	7277	7627	7544	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	542	484	396	361	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	—	—	—	7	
Licea ogólnokształcące	21336	16583^b	15123^b	14164^b	General secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	20881	16282	14837	13890	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	344	180	183	162	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	93	121	103	112	Religious organizations
Pozostałe	18	—	—	—	Others
Licea profilowane	x	6623	2112	1221	Specialized secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	x	6558	2112	1221	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	x	65	—	—	Social organizations and associations
Technika^c	25235	13264	15208	15115	Technical secondary schools^c
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	—	—	329	333	Central (governmental) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	24705	12943	14288	14268	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	449	321	591	514	Social organizations and associations
Pozostałe	81	—	—	—	Others
Szkoły policealne	4495	7247	7328	6146	Post-secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	162	—	181	98	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	1770	3249	2073	1748	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	1184	1064	785	622	Social organizations and associations
Pozostałe	1379	2934	4289	3678	Others
Szkoły wyższe	31835	37187	38799	39623	Tertiary education
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	24964	31512	32268	33170	Central (governmental) administration entities
Pozostałe	6871	5675	6531	6453	Others
Szkoły dla dorosłych	9762	8859	9059	8686	Schools for adults
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	410	415	438	424	Central (governmental) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	6216	4768	2761	2501	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	1887	1196	1136	992	Social organizations and associations
Pozostałe	1249	2480	4724	4769	Others

a – łącznie ze szkołami: a – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe; w roku szkolnym 2005/06 i 2008/09 z technikami uzupełniającymi.

a–c Including: a – special job-training schools, b – supplementary general secondary schools, c – general art schools leading to professional certification; in 2005/06 and 2008/09 school year supplementary technical secondary schools.

TABL. 2 / 112/. **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
	ABSOLWENCI		GRADUATES		
Szkoły podstawowe	14969	12034	10344		Primary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	14910	11806	10025		Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	48	204	292		Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	5	3	1		Religious organizations
Pozostałe	6	21	26		Others
Gimnazja	x	13937	11329		Lower secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	x	13802	11167		Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	x	99	100		Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	x	36	47		Religious organizations
Pozostałe	x	—	15		Others
Zasadnicze szkoły zawodowe	5412	2564	2503^a		Basic vocational schools
Jednostki samorządu terytorialnego	5271	2462	2386		Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	141	102	117		Social organizations and associations
Licea ogólnokształcące	4512	5381^b	5180^b		General secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	4448	5292	5086		Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	64	49	63		Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	—	40	31		Religious organizations
Pozostałe	—	—	—		Others
Licea profilowane	x	2292	1127		Specialized secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	x	2268	1127		Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	x	24	—		Social organizations and associations
Technika^c	4957	2580	3330		Technical secondary schools^c
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	—	—	74		Central (governmental) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	4888	2549	3143		Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	59	31	113		Social organizations and associations
Pozostałe	10	—	—		Others
Szkoły policealne	1701	2484	1973		Post-secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	49	—	34		Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	600	1084	588		Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	434	332	201		Social organizations and associations
Pozostałe	618	1068	1150		Others
Szkoły wyższe	5852	7982	9968		Tertiary education
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	4563	6740	8313		Central (governmental) administration entities
Pozostałe	1289	1242	1655		Others
Szkoły dla dorosłych	2871	2846	2042		Schools for adults
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	149	158	182		Central (governmental) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	2027	1512	548		Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	465	393	227		Social organizations and associations
Pozostałe	230	783	1085		Others

a – c Łącznie ze szkołami: a – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe; w roku szkolnym 2008/09 z technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej — z wyjątkiem szkół wyższych.

a – c Including: a – special job-training schools, b – supplementary general secondary schools, c – general art schools leading to professional certification; in 2008/09 school year supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education — with the exception of the higher education institutions.

TABL. 3 /113/. **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS

LATA YEARS JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of all school students								
		podstawowych primary			gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational ^a	liceach secondary schools		technicznych ^c technical secondary ^c	policealnych (dzienne) post-secondary (day)
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas			ogólnokształcących ^b general ^b	profilowanych specjalizowanych ^b		

NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE
OBLIGATORY EDUCATION

Angielski	2008/09	113867	90,3	91,9	88,2	82,7	34,9	98,7	96,6	96,1	27,5
English	2009/10	110940	92,2	94,1	89,8	85,9	39,4	98,8	96,6	94,7	14,0
Francuski	2008/09	2068	x	x	x	0,8	0,7	9,3	2,1	2,0	x
French	2009/10	2272	0,0	0,0	x	1,0	0,7	10,3	2,0	2,5	x
Niemiecki	2008/09	45133	9,9	7,1	13,5	22,0	53,3	77,4	95,2	91,6	12,5
German	2009/10	48610	9,0	5,9	12,9	42,6	48,1	79,0	96,2	89,6	4,1
Rosyjski	2008/09	966	0,0	0,1	x	0,2	4,3	1,7	3,6	1,4	x
Russian	2009/10	952	x	x	x	0,3	4,3	2,1	0,7	1,2	x
Łaciński	2008/09	88	x	x	x	x	x	0,6	x	x	x
Latin	2009/10	55	x	x	x	x	x	0,4	x	x	x
Inne	2008/09	351	0,1	x	0,1	0,4	x	1,1	x	x	x
Others	2009/10	170	0,0	x	0,0	0,0	x	1,2	x	x	x

NAUCZANIE DODATKOWE^d
ADDITIONAL EDUCATION^d

Angielski	2008/09	8843	6,6	7,1	5,9	10,5	0,0	5,9	2,3	3,5	8,4
English	2009/10	5161	3,5	2,4	5,0	8,5	x	0,4	x	2,5	5,2
Francuski	2008/09	1873	1,3	1,8	0,6	2,3	x	1,8	x	0,6	x
French	2009/10	1507	1,2	1,8	0,5	2,0	x	1,3	x	0,2	x
Niemiecki	2008/09	19248	10,4	9,7	11,4	33,3	0,1	9,2	2,3	3,1	1,3
German	2009/10	14567	9,6	8,9	10,4	25,4	x	3,6	x	3,5	x
Inne	2008/09	1392	0,9	0,6	1,3	0,4	x	5,0	x	x	x
Others	2009/10	749	0,0	x	0,0	0,2	x	4,6	1,2	x	x

a–c łącznie ze szkołami: a – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe; w roku szkolnym 2008/09 z technikami uzupełniającymi. d Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły oraz w ramach programu Ministra Edukacji Narodowej w zakresie języka angielskiego w klasach pierwszych szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a–c Including: a – special job-training schools, b – supplementary general secondary schools, c – general art schools leading to professional certification; in 2008/09 school year supplementary technical secondary schools. d Conducted during the hours which are at the disposal of headpersons and also within the Minister of National Education English language programme in the first classes of primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 /114/. **UCZĄCY SIĘ OBOWIĄZKOWO JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH**
STUDENTS STUDYING OBLIGATORY FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total school students					
		gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach secondary schools		technikach ^b technical secondary ^b	policealnych post- secondary
				ogólnokształcących ^a general ^a	profilowanych specialized		
Angielski 2008/09	8726	55,7	65,6	67,5	85,7	47,9	41,9
English 2009/10	7082	55,5	59,4	70,2	59,2	46,3	29,9
Niemiecki 2008/09	2784	35,2	14,8	22,2	9,8	47,3	7,9
German 2009/10	2285	26,0	16,0	22,8	10,3	53,8	2,5
Rosyjski 2008/09	1354	10,1	x	7,5	45,4	10,5	x
Russian 2009/10	1131	18,4	x	6,5	44,8	9,9	0,0
Inne 2008/09	38	x	1,2	x	x	x	0,6
Others 2009/10	—	x	x	x	x	x	x

a, b Łącznie ze szkołami: a – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, b – technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Including: a – supplementary general secondary schools, b – supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 5 /115/. **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI**
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
	uczniowie pupils and students		absolwenci graduates		
Szkoły podstawowe	1678	1612	312	280	Primary schools
w tym specjalne	697	664	159	120	of which special
Gimnazja	1387	1294	407	448	Lower secondary schools
w tym specjalne	793	742	213	262	of which special
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	191	229	18	44	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe	619	512	161	178	Basic vocational schools
w tym specjalne	525	428	124	149	of which special
Licea ogólnokształcące	68	78	10	11	General secondary schools
Licea profilowane	31	17	3	6	Specialized secondary schools
Technika	30	25	1	5	Technical secondary schools

U w a g a. Kształcenie odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy m.in. integracyjne lub ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych lub w zakładach opieki zdrowotnej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Note. Education occurs in mainstream schools (in which special sections or classes integration and therapeutic are established among others), in special schools operating independently as well as in special educational centres or health care institutions.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 6 /116/. **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE ORAZ MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII^a**
SPECIAL EDUCATION CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES
AND YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE ^b					
SPECIAL EDUCATION CENTRES ^b					
Ośrodki	9	9	9	9	Centres
Miejsca	860	648	603	539	Places
Wychowankowie	603	463	376	361	Residents
w tym z upośledzeniem umysłowym	594	458	368	347	of which mentally disabled
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE					
YOUTH EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	2	2	3	3	Centres
Miejsca	111	106	155	155	Places
Wychowankowie	95	95	136	134	Residents
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII					
YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES					
Ośrodki.....	–	–	–	1	Centres
Miejsca.....	–	–	–	30	Places
Wychowankowie	–	–	–	30	Residents

a W latach 2000 i 2005 – stan w dniu 31 X, w latach 2008 i 2009 – stan w dniu 30 IX. b W roku 2000, 2005 i 2008 łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In years 2000 and 2005 as of 31 X, in 2008 and 2009 as of 30 IX. b In 2000, 2005 and 2008 including special education centres.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 /117/. **INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01 ^a	2005/06 ^a	2008/09 ^b	2009/10 ^b	SPECIFICATION
Internaty i bursy	30	23	20	22	Boarding-schools and dormitories
Miejsca	3321	2176	1536	1627	Beds
Korzystający	2282	1496	1176	1062	Boarders
Na 100 miejsc	68,7	68,8	76,6	65,3	Per 100 beds

a, b Stan: a – w listopadzie, b – we wrześniu.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b As of: a – November, b – September.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 /118/. **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIE DAJĄCE UPRAWNIENIŃ ZAWODOWYCH					
ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	14	16	19	19	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	14	16	19	19	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	2104	2275	1604	1695	Pupils
w tym kobiety	1307	1412	1006	1073	of which females
Absolwenci	211	345	232	.	Graduates
w tym kobiety	119	206	133	.	of which females

TABL. 8 /118/. **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	4	4	4	4	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów arty- stycznych	2	2	2	2	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	466	576	546	529	Pupils
w tym kobiety	310	403	357	348	of which females
Absolwenci	53	95	86	.	Graduates
w tym kobiety	36	67	58	.	of which females

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 /119/. **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**
PERSONAL COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS

LATA YEARS SZKOŁY SCHOOLS		Szkoły po- siadające komputery w % danej grupy szkół Schools, which pos- sess per- sonal com- puters in % of a given group of schools	Pracownie kom- puterowe Computer laboratory	Komputery ^a w szkołach Personal computers ^a in schools			
				ogółem grand total	w tym przeznaczone do użytku uczniów of which used by pupils and youth		
					razem total	w tym z dostępem do Internetu of which with the Internet access	
						razem total	w tym sze- rokopa- smowego of which broadband connection
Podstawowe	2008/09	96,6	424	7864	5977	5328	2997
Primary	2009/10	97,0	430	8092	6158	5589	3168
Gimnazja	2008/09	85,4	194	4057	2974	2883	2102
Lower secondary	2009/10	83,2	196	4070	2920	2848	2078
Zasadnicze zawodowe ^b	2008/09	33,9	39	840	713	704	551
Basic vocational ^b	2009/10	38,1	42	891	741	733	546
Licea ogólnokształcące ^c	2008/09	75,0	73	1965	1516	1466	1218
General secondary ^c	2009/10	78,8	76	2031	1570	1552	1291
Licea profilowane	2008/09	24,1	13	259	207	205	200
Specialized secondary	2009/10	27,3	9	231	189	189	184
Technika ^d	2008/09	65,6	110	2646	2152	1954	1269
Technical secondary ^d	2009/10	69,6	108	2648	2118	1913	1434
Policealne	2008/09	26,6	17	403	323	316	197
Post-secondary	2009/10	24,1	19	423	351	344	202

a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół – wykazane tylko raz. b – d Łącznie ze szkołami:
b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, d – artystycznymi ogólnokształcącymi
dającymi uprawnienia zawodowe; w roku szkolnym 2008/09 z technikami uzupełniającymi.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In case of commonly used computers by a few schools – presented only once. b–d Including: b – special job-training schools,
c – supplementary general secondary schools, d – general art schools leading to professional certification; in 2008/09 supplementary
technical secondary schools.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 /120/. **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
Stan w dniu 30 IX
EXTRACURRICULAR EDUCATION
As of 30 IX

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pla- cówki Institu- tions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a Participants of permanent and temporary forms of pursuits ^a							
		ogółem total	informa- tycznych comput- ing	tech- nicznych techni- cal	przed- miotowy- ch subjects	artysty- cznych arts	sporto- wych sports	tury- styczno- krajowa wcznych tourism	innych others
OGÓŁEM 2008	12	50199	156	24	1444	4804	14308	48	29415
TOTAL 2009	8	20458	232	34	144	4220	15076	220	532
Młodzieżowe domy kultury Youth community centres	4	5222	232	34	120	3918	166	220	532
Ogniska pracy pozaszkolnej Extracurricular interest groups	2	326	—	—	24	302	—	—	—
Międzyszkolne ośrodki sportowe Inter-school sport centres	2	14910	—	—	—	—	14910	—	—

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 /121/. **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
Szkoły	480	399	389	380	Schools
w tym filialne	35	17	18	12	of which branch
Pomieszczenia szkolne	4734	4245	4699	4650	Classrooms
Oddziały	4111	3360	3158	3072	Sections
Uczniowie	83820	64444	55702	53594	Pupils
w tym kobiety	40613	31645	27127	26163	of which females
w tym I klasa	12360	9655	8461	8335	of which 1st grade
w tym szkół filialnych	1234	624	617	406	of which branch schools
Absolwenci	14725	11838	10224	.	Graduates
w tym kobiety	7050	5837	5010	.	of which females
w tym szkół filialnych	119	24	66	.	of which branch schools
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	175	162	143	141	school
1 pomieszczenie szkolne	18	15	12	12	classroom
1 oddział	20	19	18	17	section

MIASTA URBAN AREAS

Szkoły	133	106	108	107	Schools
w tym filialne	1	—	1	—	of which branch
Pomieszczenia szkolne	1933	1784	2004	1992	Classrooms
Oddziały	1923	1541	1422	1390	Sections
Uczniowie	45878	35353	30888	29900	Pupils
w tym kobiety	22212	17257	15056	14655	of which females
w tym I klasa	6610	5273	4783	4742	of which 1st grade
w tym szkół filialnych	23	—	107	—	of which branch schools
Absolwenci	8220	6520	5550	.	Graduates
w tym kobiety	3953	3239	2675	.	of which females
w tym szkół filialnych	—	—	—	.	of which branch schools

TABL. 11 /121/. **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
MIASTA (dok.) URBAN AREAS (cont.)					
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	345	334	286	279	school
1 pomieszczenie szkolne	24	20	15	15	classroom
1 oddział	24	23	22	22	section
WIEŚ RURAL AREAS					
Szkoły	347	293	281	273	Schools
w tym filialne	34	17	17	12	of which branch
Pomieszczenia szkolne	2801	2461	2695	2658	Classrooms
Oddziały	2188	1819	1736	1682	Sections
Uczniowie	37942	29091	24814	23694	Pupils
w tym kobiety	18401	14388	12071	11508	of which females
w tym I klasa	5750	4382	3678	3593	of which 1st grade
w tym szkół filialnych	1211	624	510	406	of which branch schools
Absolwenci	6505	5318	4674	.	Graduates
w tym kobiety	3097	2598	2335	.	of which females
w tym szkół filialnych	119	24	66	.	of which branch schools
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	109	99	88	87	school
1 pomieszczenie szkolne	14	12	9	9	classroom
1 oddział	17	16	14	14	section

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 12 /122/. **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
Gimnazja	132	139	140	143	Lower secondary
Pomieszczenia szkolne	1351	1820	2004	2018	Classrooms
Oddziały	1220	1640	1448	1409	Sections
Uczniowie	30548	40758	33597	32135	Pupils
w tym kobiety	14973	19811	16536	15692	of which females
w tym I klasa	15284	12877	10947	10679	of which 1st grade
Absolwenci	x	13645	11067	.	Graduates
w tym kobiety	x	6762	5551	.	of which females
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	231	293	240	225	school
1 pomieszczenie szkolne	23	22	17	16	classroom
1 oddział	25	25	23	23	section
MIASTA URBAN AREAS					
Gimnazja	69	76	77	77	Lower secondary
Pomieszczenia szkolne	917	1265	1339	1355	Classrooms
Oddziały	849	1136	985	946	Sections
Uczniowie	21921	29061	23880	22764	Pupils
w tym kobiety	10777	14117	11760	11054	of which females
w tym I klasa	10963	9177	7771	7505	of which 1st grade

TABL. 12 /122/. **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
MIASTA (dok.) URBAN AREAS (cont.)					
Absolwenci	x	9744	7785	.	Graduates
w tym kobiety	x	4790	3930	.	of which females
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	318	382	310	296	school
1 pomieszczenie szkolne	24	23	18	17	classroom
1 oddział	26	26	24	24	section
WIEŚ RURAL AREAS					
Gimnazja	63	63	63	66	Lower secondary
Pomieszczenia szkolne	434	555	665	663	Classrooms
Oddziały	371	504	463	463	Sections
Uczniowie	8627	11697	9717	9371	Pupils
w tym kobiety	4196	5694	4776	4638	of which females
w tym I klasa	4321	3700	3176	3174	of which 1st grade
Absolwenci	x	3901	3282	.	Graduates
w tym kobiety	x	1972	1621	.	of which females
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	137	186	154	142	school
1 pomieszczenie szkolne	20	21	15	14	classroom
1 oddział	23	23	21	20	section

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 13 /123/. **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008/09			2009/10		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły	37	36	1	37	36	1
Schools						
Oddziały	285	277	8	285	278	7
Sections						
Uczniowie	7307	7097	210	7264	7065	199
Students						
w tym kobiety	2141	2095	46	2223	2174	49
of which females						
w tym I klasa	3004	2917	87	2772	2697	75
of which 1st grade						
Absolwenci	2304	2234	70	.	.	.
Graduates						
w tym kobiety	740	723	17	.	.	.
of which females						

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 14 /124/. **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates		
OGÓŁEM	7307	7264	2195	2304	TOTAL
Artystyczne	22	17	13	7	Arts
Ekonomiczne i administracyjne	1032	1092	434	409	Business and administration
Inżynierjno-techniczne	2852	2820	759	786	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	1013	877	318	329	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1082	1140	290	326	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	7	7	3	2	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności	1299	1311	378	445	Personal services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 /125/. **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008/09			2009/10		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły	52	50	2	51	49	2
Schools						
Oddziały	552	542	10	527	516	11
Sections						
Uczniowie	15123	14875	248	14141	13898	243
Students						
w tym kobiety	9646	9480	166	8998	8833	165
of which females						
w tym I klasa	4770	4705	65	4550	4444	106
of which 1st grade						
Absolwenci	5180	5078	102	.	.	.
Graduates						
w tym kobiety	3326	3256	70	.	.	.
of which females						

^a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary general secondary schools.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 /126/. **LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008/09		2009/10		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
Szkoły	29	29	22	22	Schools
Oddziały	86	86	49	49	Sections
Uczniowie	2112	2112	1221	1221	Students
w tym kobiety	1440	1440	895	895	of which females
w tym I klasa	303	303	301	301	of which 1st grade
Absolwenci	1127	1127	.	.	Graduates
w tym kobiety	717	717	.	.	of which females

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17 /127/. **TECHNIKA^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL^a SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008/09			2009/10		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły Schools	61	52	9	56	49	7
Oddziały Sections	627	589	38	626	584	42
Uczniowie Students	15208	14385	823	15115	14243	872
w tym kobiety of which females	6126	5779	347	6168	5838	330
w tym I klasa of which 1st grade	4451	4208	243	4187	3953	234
Absolwenci Graduates	3330	3082	248	.	.	.
w tym kobiety of which females	1374	1252	122	.	.	.

a Łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe; w roku szkolnym 2008/09 z technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including general art schools leading to professional certification; in 2008/09 school year supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 18 /128/. **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW^a DLA MŁODZIEŻY**
(bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL^a SECONDARY SCHOOLS
FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^b	2008/09	2009/10	2008/09	FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students		absolwenci graduates	
OGÓŁEM	15208	15115	3330	TOTAL
Artystyczne	266	248	52	Art
Spoleczne	2317	2291	638	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne	1448	1403	276	Business and administration
Fizyczne	12	25	–	Physical sciences
Informatyczne	1758	1982	257	Computing
Inżynierjno-techniczne	3595	3350	886	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	328	292	84	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1746	1777	291	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	972	962	225	Architecture and building
Weterynaryjne	78	86	16	Veterinary
Usług dla ludności	2365	2456	507	Personal services
Usług transportowych	117	121	23	Transport services
Ochrony środowiska	206	122	75	Environmental protection

a Łącznie z uczniami i absolwentami szkół artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe; w roku szkolnym 2008/09 z uczniami i absolwentami techników uzupełniających. b Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including students and graduates of general art schools leading to professional certification students; in 2008/09 school years students and graduates of supplementary technical schools. b According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 /129/. **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
Szkoły	71	104	79	79	Schools
Oddziały	225	342	322	304	Sections
Uczniowie	4495	7247	7328	6146	Students
w tym kobiety	3208	4064	3363	3729	of which females
Absolwenci	1701	2484	1973	.	Graduates
w tym kobiety	1270	1663	1176	.	of which females

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 /130/. **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2008/09	2009/10	2008/09	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates	
OGÓŁEM	7328	6146	1973	TOTAL
Pedagogiczne	806	619	193	Education science and teacher training
Artystyczne	130	100	18	Arts
Społeczne	203	160	62	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne	1538	1314	260	Business and administration
Informatyczne	1157	745	249	Computing
Inżynieryjno-techniczne	109	71	28	Engineering and engineering trades
Architektury i budownictwa	116	117	28	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	441	273	79	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne	–	19	–	Veterinary
Medyczne	772	801	327	Health
Opieki społecznej	85	210	33	Social services
Usług dla ludności	1187	889	338	Personal services
Ochrony i bezpieczeństwa	784	561	200	Security services
Pozostałe	–	267	158	Other

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21 /131/. **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
OGÓŁEM 2000/01	3	1172	31835	5852	TOTAL
2005/06	6	1586	37187	7982	
2008/09	6	1628	38799	9968	
2009/10	6	1650	39623	.	
Uniwersytety	1	782	15861	4594	Universities
Wyższe szkoły techniczne	1	489	11728	2142	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	1	117	5922	1549	Academies of economics
Wyższe szkoły zawodowe	3	262	6112	1683	Higher vocational schools

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy. ^b W podziale według typów szkół – z roku akademickiego 2008/09.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. ^b According to type of school – for 2008/09 academic year.

TABL. 22 /132/. **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW, TYPÓW SZKÓŁ I GRUP KIERUNKÓW STUDIÓW**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS, TYPE OF SCHOOLS AND FIELDS OF EDUCATION

SZKOŁY SCHOOLS GRUPY KIERUNKÓW STUDIÓW ^a FIELDS OF EDUCATION ^a	Ogółem Grand total	Formy studiów Study forms		Z ogółem – kobiety Of grand total – females		
		stacjo- narne ^b full-time pro- grammes ^b	niestacjo- narne ^c part-time pro- grammes ^c	razem total	formy studiów study forms	
					stacjo- narne ^b full-time pro- grammes ^b	niestacjo- narne ^c part-time pro- grammes ^c
OGÓŁEM 2000/01	31835	12488	19347 ^d	18470	7057	11413 ^d
TOTAL 2005/06	37187	20131	17056	20639	10950	9689
2008/09	38799	20596	18203	22407	11874	10533
2009/10	39623	21123	18500	23727	12577	11150
UNIwersytety UNIVERSITIES	15861	9483	6378	11585	6810	4775
Pedagogiczne Education science and teacher training	4104	1790	2314	3590	1541	2049
Humanistyczne ^e Humanities ^e	3101	2354	747	2123	1589	534
Społeczne Social and behavioural science	3560	2133	1427	2576	1497	1079
Ekonomiczne i administracyjne Business and administration	1251	701	550	828	468	360

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED '97). ^{b, c} W roku akademickim 2000/01 i 2005/06 dane dotyczą studiów: ^b – dziennych, ^c – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych. ^d Łącznie ze studentami studiów eksternistycznych – 12 w tym 5 kobiet. ^e Łącznie z teologią.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED '97). ^{b, c} In 2000/01 and 2005/06 academic year data concern: ^b – day study form, ^c – evening, weekend and extramural study form. ^d Including students attending extramural studies – 12 of which 5 females. ^e Including theology.

TABL. 22 /132/. **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW, TYPÓW SZKÓŁ I GRUP KIERUNKÓW STUDIÓW (cd.)***STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS, TYPE OF SCHOOLS AND FIELDS OF EDUCATION (cont.)*

SZKOŁY SCHOOLS GRUPY KIERUNKÓW STUDIÓW ^a FIELDS OF EDUCATION ^a	Ogółem Grand total	Formy studiów Study forms		Z ogółem – kobiety Of grand total – females		
		stacjonarne full-time programmes	niestacjon- arne part-time programmes	razem total	formy studiów study forms	
					stacjonarne full-time programmes	niestacjon- arne part-time programmes
UNIwersytety (dok.) UNIVERSITIES (cont.)						
Prawne Law	1083	517	566	663	332	331
Dziennikarstwa i informacji Journalism and information	144	80	64	104	66	38
Biologiczne ^b Life science ^b	733	540	193	521	405	116
Fizyczne ^c Physical science ^c	411	411	–	293	293	–
Matematyczne i statystyczne Mathematics and statistics	230	230	–	174	174	–
Informatyczne Computing	318	151	167	33	20	13
Inżynierjno-techniczne Engineering and engineering trades	406	265	141	313	200	113
Opieki społecznej Social services	242	107	135	226	100	126
Ochrony środowiska Environmental protection	278	204	74	141	125	16
WYŻSZE SZKOŁY TECHNICZNE TECHNICAL UNIVERSITIES	11728	7437	4291	4226	2873	1353
Pedagogiczne Education science and teacher training	1503	836	667	400	236	164
Społeczne Social and behavioural science	799	681	118	499	423	76
Ekonomiczne i administracyjne Business and administration	1668	1240	428	984	764	220
Informatyczne Computing	1110	716	394	86	59	27
Inżynierjno-techniczne Engineering and engineering trades	1594	930	664	82	72	10
Produkcji i przetwórstwa Manufacturing and processing	946	678	268	306	262	44
Architektury i budownictwa Architecture and building	1291	889	402	299	246	53
Medyczne Health	1270	495	775	870	334	536

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED '97). b,c Między innymi: b – biologia, botanika, biochemia, toksykologia, genetyka, zoologia, c – astronomia, fizyka, chemia, geologia.

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED '97). b,c Among others: b – biology, botany, biochemistry, toxicology, genetics, zoology, c – astronomy, physics, chemistry, geology.

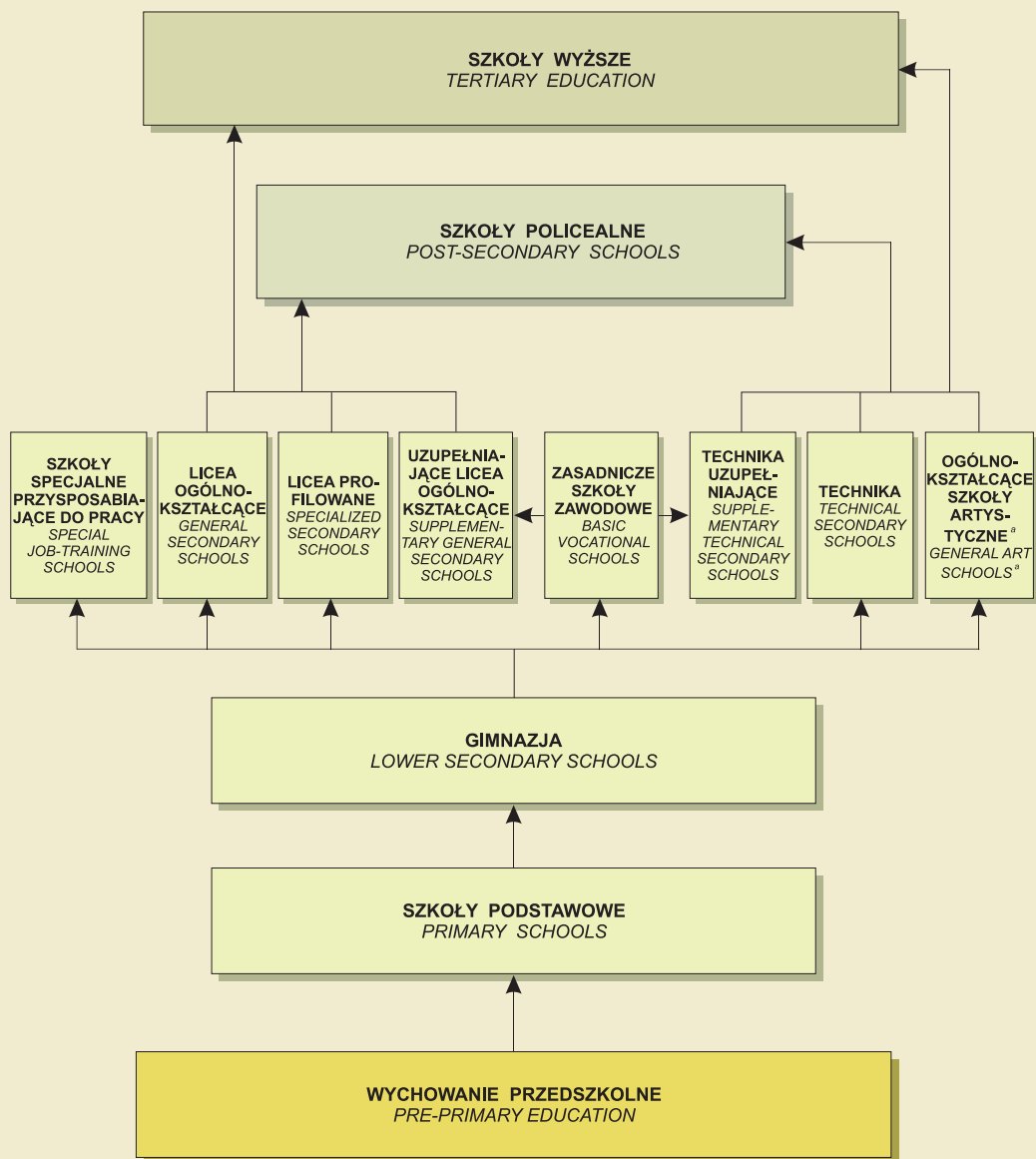
TABL. 22 /132/. **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW, TYPÓW SZKÓŁ I GRUP KIERUNKÓW STUDIÓW (dok.)**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS, TYPE OF SCHOOLS AND FIELDS OF EDUCATION (cont.)

SZKOŁY SCHOOLS GRUPY KIERUNKÓW STUDIÓW ^a FIELDS OF EDUCATION ^a	Ogółem Grand total	Formy studiów Study forms		Z ogółem – kobiety Of grand total – females		
		stacjonarne full-time programmes	niestacjo- narne part-time programmes	razem total	formy studiów study forms	
					stacjonarne full-time programmes	niestacjo- narne part-time programmes
WYŻSZE SZKOŁY TECHNICZNE (dok.) TECHNICAL UNIVERSITIES (cont.)						
Usług dla ludności Personal services	1005	643	362	515	340	175
Ochrony środowiska Environmental protection	542	329	213	185	137	48
WYŻSZE SZKOŁY EKONOMICZNE ACADEMIES OF ECONOMICS	5922	308	5614	3700	212	3488
Pedagogiczne Education science and teacher training	2188	149	2039	1617	127	1490
Spoleczne Social and behavioural science	861	1	860	488	1	487
Ekonomiczne i administracyjne Business and administration	2871	158	2713	1595	84	1511
Informatyczne Computing	2	–	2	–	–	–
WYŻSZE SZKOŁY ZAWODOWE HIGHER VOCATIONAL SCHOOLS	6112	3895	2217	4216	2682	1534
Pedagogiczne Education science and teacher training	531	–	531	375	–	375
Artystyczne Arts	49	49	–	22	22	–
Humanistyczne Humanities	648	530	118	431	337	94
Ekonomiczne i administracyjne Business and administration	408	285	123	304	200	104
Informatyczne Computing	242	213	29	18	18	–
Produkcji i przetwórstwa Manufacturing and processing	378	245	133	56	36	20
Architektury i budownictwa Architecture and building	457	331	126	251	204	47
Medyczne Health	2682	1629	1053	2051	1261	790
Usług dla ludności Personal services	717	613	104	708	604	104

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED '97).

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED '97).

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2009/10
EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN THE 2009/10 SCHOOL YEAR

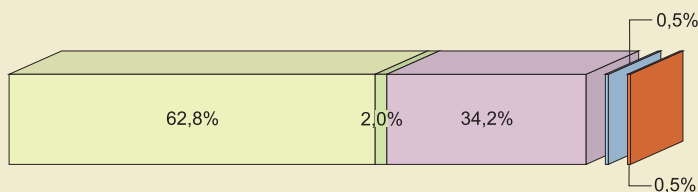
^a Dające uprawnienia zawodowe.
^a Leading to professional certification.

UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2009/10

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN 2009/10 SCHOOL YEAR

Uczą się języka:
Studying languages:

- angielskiego
english
- francuskiego
french
- niemieckiego
german
- rosyjskiego
russian
- innego
other

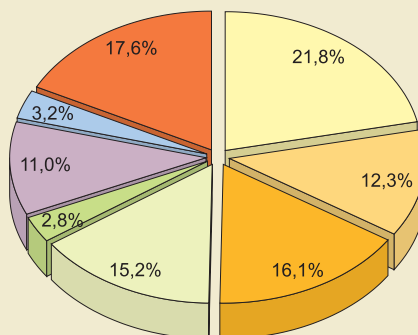
ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW STUDIÓW W ROKU AKADEMICKIM 2008/09

GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY FIELDS OF EDUCATION IN 2008/09 SCHOOL YEAR

Grupy kierunków studiów^a:

Fields of education^a:

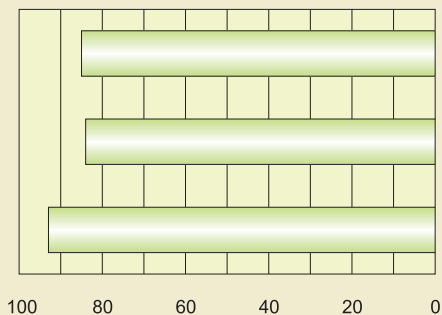
- pedagogiczne
education science and teacher training
- humanistyczne^b
humanities^b
- społeczne
social and behavioural science
- ekonomiczne i administracyjne
business and administration
- informatyczne
computing
- medyczne
health
- inżynieryjno-techniczne
engineering and engineering trades
- pozostałe
others

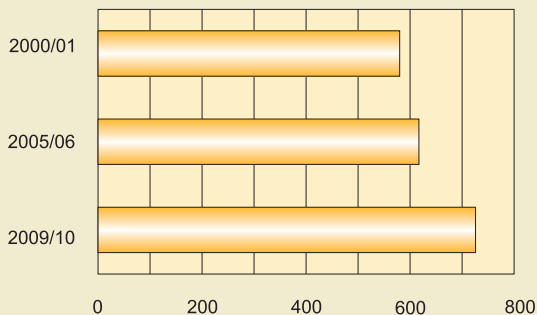
a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). b łącznie z teologią.
a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). b Including theology.

DZIECI W PRZEDSZKOLACH CHILDREN IN NURSERY SCHOOLS

NA 100 MIEJSC
PER 100 PLACES

NA 1000 DZIECI W WIEKU 3–6 LAT
PER 1000 CHILDREN AGED 3–6

TABL. 23 /133/. **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW, TYPÓW SZKÓŁ I GRUP KIERUNKÓW STUDIÓW****GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS, TYPE OF SCHOOLS AND FIELDS OF EDUCATION**

SZKOŁY SCHOOLS GRUPY KIERUNKÓW STUDIÓW ^a FIELDS OF EDUCATION ^a		Ogółem Grand total	Formy studiów Study forms		Z ogółem – kobiety Of grand total – females		
			stacjo- narne ^b full-time progra- mmes ^b	niestacjo- narne ^c part-time progra- mmes ^c	razem total	formy studiów study forms	
						stacjo- narne ^b full-time progra- mmes ^b	niestacjo- narne ^c part-time progra- mmes ^c
OGÓŁEM	2000/01	5852	2079	3773 ^d	3756	1234	2522 ^d
TOTAL	2005/06	7982	3614	4368	5042	2103	2939
	2008/09	9968	5275	4693	6751	3470	3281
UNIWERSYTETY		4594	2414	2180	3557	1814	1743
UNIVERSITIES							
Pedagogiczne		1362	495	867	1204	440	764
<i>Education science and teacher training</i>							
Humanistyczne ^e		1015	649	366	744	467	277
<i>Humanities^e</i>							
Społeczne		1160	527	633	872	387	485
<i>Social and behavioural science</i>							
Ekonomiczne i administracyjne		190	91	99	138	64	74
<i>Business and administration</i>							
Prawne		142	96	46	82	51	31
<i>Law</i>							
Biologiczne ^f		227	166	61	172	127	45
<i>Life science^f</i>							
Fizyczne ^g		125	125	–	104	104	–
<i>Physical science^g</i>							
Matematyczne i statystyczne		92	92	–	68	68	–
<i>Mathematics and statistics</i>							
Informatyczne		57	47	10	11	11	–
<i>Computing</i>							
Opieki społecznej		72	54	18	69	52	17
<i>Social services</i>							
Inżynierjno-techniczne		87	43	44	68	30	38
<i>Engineering and engineering trades</i>							
Ochrony środowiska		65	29	36	25	13	12
<i>Environmental protection</i>							
WYŻSZE SZKOŁY TECHNICZNE		2142	1561	581	1011	757	254
TECHNICAL UNIVERSITIES							
Pedagogiczne		291	193	98	103	68	35
<i>Education science and teacher training</i>							
Społeczne		193	157	36	141	111	30
<i>Social and behavioural science</i>							
Ekonomiczne i administracyjne		340	266	74	236	193	43
<i>Business and administration</i>							
Informatyczne		125	100	25	15	13	2
<i>Computing</i>							
Inżynierjno-techniczne		230	182	48	30	28	2
<i>Engineering and engineering trades</i>							

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED '97). b, c W roku akademickim 2000/01 dane dotyczą studiów: b – dziennych, c – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych. d Łącznie z absolwentami studiów eksternistycznych – 9 w tym 1 kobieta. e Łącznie z teologią. f, g Między innymi: f – biologia, botanika, biochemia, toksykologia, genetyka, zoologia, g – astronomia, fizyka, chemia, geologia.

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED '97). b, c In 2000/01 academic year data concern: b – day study form, c – evening, weekend and extramural study form. d Including graduates attending extramural studies – 9 of which 1 female. e Including theology. f, g Among others: f – biology, botany, biochemistry, toxicology, genetics, zoology, g – astronomy, physics, chemistry, geology.

TABL. 23 /133/. **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW, TYPÓW SZKÓŁ I GRUP KIERUNKÓW STUDIÓW (dok.)****GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS, TYPE OF SCHOOLS AND FIELDS OF EDUCATION (cont.)**

SZKOŁY SCHOOLS GRUPY KIERUNKÓW STUDIÓW ^a FIELDS OF EDUCATION ^a	Ogółem Grand total	Formy studiów Study forms		Z ogółem – kobiety Of grand total – females		
		stacjo- narne full-time progra- mmes	niestacjo- narne part-time progra- mmes	razem total	formy studiów study forms	
					stacjo- narne full-time progra- mmes	niestacjo- narne part-time progra- mmes
WYŻSZE SZKOŁY TECHNICZNE (dok.) TECHNICAL UNIVERSITIES (cont.)						
Produkcji i przetwórstwa	141	108	33	55	47	8
<i>Manufacturing and processing</i>						
Architektury i budownictwa	175	126	49	36	29	7
<i>Architecture and building</i>						
Medyczne	319	188	131	230	136	94
<i>Health</i>						
Usług dla ludności	192	146	46	97	74	23
<i>Personal services</i>						
Ochrony środowiska	136	95	41	68	58	10
<i>Environmental protection</i>						
WYŻSZE SZKOŁY EKONOMICZNE ACADEMIES OF ECONOMICS	1549	167	1382	980	110	870
Pedagogiczne	417	38	379	321	32	289
<i>Education science and teacher training</i>						
Spoleczne	257	27	230	146	15	131
<i>Social and behavioural science</i>						
Ekonomiczne i administracyjne	857	102	755	511	63	448
<i>Business and administration</i>						
Informatyczne	18	–	18	2	–	2
<i>Computing</i>						
WYŻSZE SZKOŁY ZAWODOWE HIGHER VOCATIONAL SCHOOLS	1683	1133	550	1203	789	414
Pedagogiczne	106	–	106	69	–	69
<i>Education science and teacher training</i>						
Artystyczne	70	57	13	40	32	8
<i>Arts</i>						
Humanistyczne	207	179	28	143	119	24
<i>Humanities</i>						
Ekonomiczne i administracyjne	126	99	27	99	74	25
<i>Business and administration</i>						
Informatyczne	85	71	14	8	7	1
<i>Computing</i>						
Medyczne	774	471	303	590	341	249
<i>Health</i>						
Produkcji i przetwórstwa	55	36	19	23	15	8
<i>Manufacturing and processing</i>						
Architektury i budownictwa	66	53	13	38	35	3
<i>Architecture and building</i>						
Usługi dla ludności	194	167	27	193	166	27
<i>Personal services</i>						

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED '97).

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED '97).

TABL. 24 /134/. **CUDZOZIEMCY^a – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a – STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenti Students		Absolwenci ^b Graduates ^b		SPECIFICATION	
	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females		
OGÓŁEM	2000/01	15	4	1	1	TOTAL
	2005/06	40	27	11	6	
	2008/09	78	37	4	4	
	2009/10	59	37	.	.	
formy studiów:						study forms:
stacjonarne ^c		37	26	3	3	full-time programmes ^c
niestacjonarne ^c		22	11	1	1	part-time programmes ^c
W tym uniwersytet		40	30	3	3	Of which university

a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. b W podziale według form studiów i typów szkół – z roku akademickiego 2008/09. c Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 164.

a Also shown in the other tables regarding students and graduates. b According to study forms and type of school – for 2008/09 academic year. c See general notes, item 8 on page 164.

TABL. 25 /135/. **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
Stan w listopadzie
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS^a
As of November

SZKOŁY	2008/09	2009/10				SCHOOLS
		ogółem total	w tym stypendia of which scholarships		otrzymu- jący stypendia w % ogółu studentów scholar- ship recipients in % of total students	
			o charak- terze socialnym social	za wyniki w nauce lub sporcie for achieve- ments in learning and sports		
OGÓŁEM	10464	9495	3661	5765	24,0	TOTAL
Uniwersytety	4189	3679	1620	2186	23,3	Universities
Wyższe szkoły techniczne ...	2847	2356	960	1516	20,1	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	1360	1521	348	1196	25,7	Academies of economics
Wyższe szkoły zawodowe ...	2068	1939	733	867	31,7	Higher vocational schools

a Bez cudzoziemców.

a Excluding foreigners.

TABL. 26 /136/. **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
Stan w listopadzie
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS
As of November

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	9 ^a	13	11	11	Dormitories
Miejsca	3066 ^a	3738	3343	3432	Beds
Studenci korzystający	3219 ^a	3378	3241	3224	Students
w % ogółu studentów	25,8 ^a	9,1	8,4	8,1	in % of total students
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	1	1	1	1	Canteens
Miejsca konsumenckie	85	85	85	85	Places for consumers'

a Dotyczy studentów studiów dziennych.

a Concerns students attending classes in the day study system.

TABL. 27 /137/. **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoly Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates		
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
Gimnazja Lower secondary schools	2000/01 2005/06 2008/09 2009/10	6 7 8 7	16 29 30 26	383 770 706 645	57 130 126 139	x 214 231 .	x 39 37 .
Licea ogólnokształcące ^{ab} General secondary schools ^{ab}	2000/01 2005/06 2008/09 2009/10	23 67 59 62	102 180 181 185	2910 4167 5082 5513	1459 1814 2077 2526	1201 1366 1102 .	584 640 551 .
Zasadnicze szkoły zawodowe ^{ab} Basic vocational schools ^{ab}	2000/01 2005/06 2008/09 2009/10	7 7 6 5	30 18 16 15	643 351 250 244	100 48 31 23	264 138 110 .	31 17 14 .
Licea profilowane Specialized secondary schools	2000/01 2005/06 2008/09 2009/10	x 13 12 12	x 48 68 63	x 1396 1618 1218	x 593 561 453	x 236 367 .	x 115 157 .
Technika ^{ab} Technical secondary schools ^{ab}	2000/01 2005/06 2008/09 2009/10	63 49 21 20	203 94 67 56	5826 2175 1403 1066	1815 656 150 125	1406 892 232 .	443 303 42 .

a W roku szkolnym 2000/01 tylko szkoły ponadpodstawowe. b Od roku szkolnego 2005/06 szkoły ponadgimnazjalne łącznie z ponadpodstawowymi a w przypadku techników dane dotyczą ponadpodstawowych szkół średnich zawodowych; łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In 2000/01 school year only upper secondary (post-primary) schools. b From 2005/06 school year upper secondary schools including upper secondary (post-primary), in the case of the technical secondary schools data concern upper secondary (post-primary) vocational schools, including appropriately: supplementary general secondary schools, and technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 28 /138/. **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09 ^a	2009/10 ^a	SPECIFICATION
Placówki	623	474	458	449	Establishments
miasta	172	160	160	162	urban areas
wieś	451	314	298	287	rural areas
Przedszkola	539	364	340	342	Nursery schools
w tym specjalne	2	3	3	4	of which special
miasta	164	150	147	151	urban areas
wieś	375	214	193	191	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	84	110	118	107	Pre-primary sections in primary schools
Miejsca w przedszkolach	31960	28017	26629	26928	Places in nursery schools
w tym specjalnych	32	59	40	56	of which special
Miasta	16317	16287	16162	16536	Urban areas
Wieś	15643	11730	10467	10392	Rural areas
Dzieci	28584	26085	26815	27671	Children
miasta	15627	14950	16053	16698	urban areas
wieś	12957	11135	10762	10973	rural areas
w tym w wieku 6 lat	11465	9109	7836	7390	of which aged 6
Przedszkola	27091	23633	24127	24976	Nursery schools
w tym specjalne	23	46	37	44	of which special
miasta	15370	14673	15723	16348	urban areas
wieś	11721	8960	8404	8628	rural areas
w tym w wieku 6 lat	10486	8003	6778	6476	of which aged 6
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	1493	2452	2688	2695	Pre-primary sections in primary schools
w tym w wieku 6 lat	979	1106	1058	914	of which aged 6
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3 – 6 lat	611	682	779	804	3 – 6
3 – 5	492	594	727	768	3 – 5
6 lat	941	927	933	916	6
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3 – 6 lat	580	617	701	726	3 – 6
6 lat	861	815	807	803	6
1 przedszkole	50	65	71	73	Nursery school
100 miejsc	85	84	91	93	100 places

a Łącznie z punktem przedszkolnym.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including pre-primary point.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane obejmują informacje z ochrony zdrowia w publicznych i niepublicznych jednostkach opieki zdrowotnej, z wyłączeniem jednostek resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych i administracji, a także ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę przemian w systemie opieki zdrowotnej stanowią:

- 1) ustawa z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408) z późniejszymi zmianami, na mocy której mogą być tworzone **publiczne i niepubliczne** zakłady opieki zdrowotnej;
- 2) ustawa z dnia 5 VII 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (jednolity tekst, Dz. U. z 2001 r. Nr 57, poz. 602) z późniejszymi zmianami, na mocy której pielęgniarka lub położna może wykonywać indywidualną praktykę albo indywidualną praktykę specjalistyczną, po uzyskaniu zezwolenia właściwej, ze względu na miejsce wykonywania praktyki, okręgowej rady pielęgniarek i położnych;
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (jednolity tekst Dz.U. z 2005 r., Nr 226, poz. 1943), z późniejszymi zmianami, na mocy której tworzy się **praktyki lekarskie: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe**. Istotą tej formy jest realizowanie przez prywatne podmioty świadczeń zdrowotnych dla ogółu ludności.

Dane o praktykach lekarskich obejmują te podmioty, które świadczą usługi zdrowotne **wyłącznie w ramach środków publicznych**;

- 4) zakres i warunki udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia – NFZ reguluje ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135), z późniejszymi zmianami z mocą obowiązującą od dnia 1 X 2004 r., w miejsce ustawy o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia z dnia 23 I 2003 r. Narodowy Fundusz Zdrowia z dniem 1 IV 2003 r. zastąpił działającą od 1 I 1999 r. kasy chorych.

3. Dane o **pracownikach medycznych** obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy; osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

CHAPTER XI HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data presented in this chapter within the scope of health care include information concerning public and non-public activities of the health care services excluding health care services of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as health care in prisons.

2. The legal bases of changes in the health care system are:

- 1) the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991 (Journal of Laws No. 91, item 408) with later amendments, on the basis of which **public and non-public** health care facilities can be established;
- 2) the Law on the Nursing and Midwifery Professions, dated 5 VII 1996 (the uniform text, Journal of Laws 2001 No. 57, item 602) with later amendments, on the basis of which a nurse, midwife may establish a private practice or private specialized practice after obtaining the appropriate permit from the respective district council of nurses and midwives;
- 3) the Law on the Occupation of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text, Journal of Laws No. 226, item 1943), with later amendments, on the basis of which **individual medical practices, specialized medical practices and group practices, are created**. These forms of activity are conducted by private entities rendering health care services for the general population.

Data concerning medical practices include those entities that render health care services **exclusively within the framework of public funds**;

- 4) the scope and conditions for providing health services, the rules and procedure of financing them, and activity of the National Health Fund are governed by the Law on Health Care Services Financed from Public Funds dated 27 VIII 2004 (Journal of Laws No. 210, item 2135, with later amendments), with the effect from 1 X 2004, in place of the Law on Common Insurance in the National Health Fund dated 23 I 2003. The National Health Fund as of 1 IV 2003 replaced the health funds, working since 1 I 1999.

3. Data regarding **medical personnel** include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character; these persons are counted once regardless of the time worked.

Lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarki, położne oraz farmaceutów wykazano łącznie z osobami odbywającymi staż.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarkę, a przez położną – również położną.

4. Dane o zakładach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują przychodnie, ośrodki zdrowia i od 2001 r. poradnie (samodzielne).

5. Porad z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzielają również praktyki lekarzy i lekarzy dentystów, realizujące świadczenia zdrowotne finansowane ze środków publicznych (umowy z NFZ). Od 2009 r. porady ambulatoryjne nie uwzględniają działalności orzeczniczej lekarzy medycyny pracy. Porady z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują również porady lekarskie udzielone w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

6. Dane o łóżkach w zakładach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych (z pełnym wyposażeniem), zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o łóżkach w szpitalach ogólnych od 2008 r. obejmują miejsca (łóżka i inkubatory) dla noworodków.

7. W szpitalach ogólnych (tabl. 6) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 16 VII 2004 r. (Dz. U. Nr 238, poz. 2402) z późniejszymi zmianami. Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękową i kardiochirurgię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** – oddziały obserwacyjno-zakaźne.

8. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im środki farmaceutyczne i materiały medyczne.

9. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej (ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, Dz. U. Nr 191, poz. 1410 z późniejszymi zmianami, w miejsce ustawy z dnia 25 VII 2001 r., Dz. U. Nr 113, poz. 1207 z późniejszymi zmianami) obejmują jednostki systemu (m.in. zespoły ratownictwa medycznego i szpitalne oddziały ratunkowe) oraz świadczenia zdrowotne w nagłych przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia (z wyjątkiem zachorowań) udzielone przez zespoły ratownictwa medycznego w miejscu zdarzenia.

10. Działalność aptek ogólnodostępnych i punktów aptecznych unormowana jest ustawą z dnia 6 IX 2001 r. Prawo farmaceutyczne (jednolity tekst Dz. U. z 2004 r. Nr 53, poz. 533) z późniejszymi zmianami.

Dane o aptekach ogólnodostępnych nie obejmują aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej (np. w szpitalach), które działają na potrzeby tych zakładów.

Doctors, dentists, nurses, midwives and pharmacists were listed together with persons undergoing training.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife – also as a male midwife.

4. Data concerning facilities of the out-patient health care include out-patient departments, health centres and since 2001 out-patient clinics (independent).

5. Consultations within the scope of out-patient health-care are provided also by medical and dental practices providing health services financed by the public funds (contracts with the National Health Fund). Since 2009 out-patient consultations do not include medical certifying activity of occupational medicine doctors. Consultations provided within the scope of out-patient health-care include as well medical consultations provided in the admission rooms of general hospitals.

6. Data regarding beds in in-patient health care facilities concern permanent beds in patient wards (fully equipped), either occupied or prepared to receive patients.

Data regarding beds in general hospitals since 2008 include places (beds and incubators) for newborns.

7. In general hospitals (table 6), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 16 VII 2004 (Journal of Laws No. 238, item 2402) with later amendments. Included in **surgical wards** are: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxilla-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** – communicable diseases wards.

8. Chronic medical care home and nursing homes provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitation of person who do not require hospitalization as well as provide them pharmaceutical agents and medical materials.

9. Data concerning emergency medical services and first-aid (Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006, Journal of Laws No. 191, item 1410, in place of law dated 25 VII 2001, Journal of Laws No. 113, item 1207, with later amendments include units reported to the rescue system (among others emergency medical services, hospital emergency wards, admission rooms) and health-care services rendered by emergency medical services in emergency situations with risk to life or health (except cases of illness) in the place of occurrence.

10. The activity of public pharmacies and pharmaceutical outlets is normalized by Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 53, item 533) with later amendments.

Data concerning public pharmacies do not include pharmacies in in-patient health care facilities (e.g., in hospitals) which operate for the needs of these.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Punkt apteczny może być prowadzony przez farmaceutę z rocznym stażem lub technikę farmaceutycznego z trzyletnim stażem pracy w aptekach ogólnodostępnych.

11. Dane o zachorowaniach na choroby zakazne podaje się zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

12. Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728).

Placówka zapewnia dziecku całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

Wyróżnia się placówki:

- 1) **interwencyjne** – zapewniające na czas trwania sytuacji kryzysowej doraźną opiekę i wychowanie, kształcenie dostosowane do wieku i możliwości rozwojowych, przygotowujące diagnozę dziecka i jego sytuacji rodzinnej oraz ustalające wskazania do dalszej pracy z dzieckiem,
- 2) **rodzinne** – tworzące wielodzietną rodzinę, umożliwiająca całodobową opiekę i wychowanie (np. licznemu rodzeństwu), zapewniające kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych,
- 3) **socjalizacyjne** – zapewniające całodobową opiekę, wychowanie i kształcenie oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb dziecka, zapewniające zajęcia korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne i terapeutyczne rekompensujące brak wychowania w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym – odpowiednią rehabilitację i zajęcia specjalistyczne,
- 4) **wielofunkcyjne** – zapewniające dzienną i całodobową opiekę oraz wychowanie poprzez realizację zadań przewidzianych dla placówki: wsparcia dziennego, interwencyjnej i socjalizacyjnej, a także łączące dzienne i całodobowe działania terapeutyczne, interwencyjne i socjalizacyjne skierowane na dziecko i rodzinę dziecka,
- 5) **wsparcia dziennego** – działające w najbliższym środowisku dziecka, wspierające funkcje opiekuńcze rodziny, z tego:
 - opiekuńcze – prowadzone w formie kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, które pomagają dzieciom w pokonywaniu trudności szkolnych i organizowaniu czasu wolnego,
 - specjalistyczne – realizujące program psychokorekcyjny lub psychoprophylaktyczny, w tym terapię pedagogiczną, psychologiczną, rehabilitację, resocjalizację.

Pharmaceutical outlets are public sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. Pharmaceutical outlet can be managed by pharmacists with one year service or pharmaceutical technician with three years service in public pharmacies.

11. Data regarding incidence of infectious diseases is given in accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems obligatory since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

12. Care and education centres for children and young people are presented in accordance with the Law on Social Welfare of 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 115, item 728).

The centre provides the child with round-the-clock permanent or temporary care and also secures the necessary livelihood, developmental – including emotional, social and religious – needs of the child, and secures the child's benefiting from services to which he/she is entitled on the basis of separate regulations on health care services and education.

There are following types of such centres:

- 1) **intervention** – providing short-term care during a crisis situation, education adapted to the age and developmental capabilities, preparing diagnosis of a child and the child's family condition and establishing recommendations for the further course of working with the child,
- 2) **family** – creating family with many children, allowing for 24-hour care for e.g. numerous brothers and sisters, providing education, compensating for worse development and performance at school,
- 3) **socialization** – providing 24-hour care and education as well as fulfilling the necessary needs of the child, providing corrective activities, compensatory classes, speech therapy classes, therapeutic classes compensating lack of family care and preparing for life in society, and providing appropriate rehabilitation and specialized activities for children with disabilities,
- 4) **multi-functional** – providing daytime and 24-hour care by performing tasks of: daytime assistance centre, intervention and socialization centre, as well as by combining daytime and 24-hour therapeutic, intervention and socialization activity, directed to child and child's family,
- 5) **daily assistance** – operating in the immediate vicinity of the child, supporting the family in its protective functions, including:
 - care – in the form of extracurricular activities, after-school clubs, clubs, childcare centres, assisting children in overcoming difficulties at school and organizing their spare time,
 - specialized – implementing psychocorrective or psychoprophylactic programme, including pedagogical therapy, psychological therapy, rehabilitation, resocialization.

13. Rodzina zastępcza zapewnia opiekę i wychowanie dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728) rodzina zastępcza może być:

- 1) spokrewniona i niespokrewniona z dzieckiem – może w niej przebywać w tym samym czasie nie więcej niż troje dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa),
- 2) zawodowa wielodzietna niespokrewniona z dzieckiem – umieszcza się w tym samym czasie nie mniej niż troje i nie więcej niż sześcioro dzieci,
- 3) zawodowa specjalistyczna niespokrewniona z dzieckiem – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż troje dzieci niedostosowanych społecznie albo dzieci z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi, wymagające szczególnej opieki i pielęgnacji,
- 4) zawodowa niespokrewniona z dzieckiem o charakterze pogotowia rodzinnego – umieszcza się nie więcej niż troje dzieci na pobyt czasowy do momentu unormowania sytuacji życiowej dziecka.

14. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728) z późniejszymi zmianami.

15. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się do 30 IV 2004 r. zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 29 XI 1990 r. (jednolity tekst Dz. U. z 1998 r. Nr 64, poz. 414) z późniejszymi zmianami, od 1 V 2004 r. zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728) z późniejszymi zmianami, według której dokonano podziału na świadczenia pieniężne i niepieniężne. Do świadczeń pieniężnych zalicza się m.in.: zasiłek stały, okresowy oraz celowy. Pomoc niepieniężna dotyczy m.in.: usług opiekuńczych, specjalistycznych opiekuńczych oraz sprawienia pogrzebu.

Zasiłek stały wypłacany jest z tytułu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu m.in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

13. Foster family provides care and upbringing of a child deprived in part or in full of parental care.

According to the Law on Social Welfare of 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 115, item 728) foster family may be:

- 1) either related or not related to the child – placed in it may be simultaneously not more than three children (except for numerous siblings),
- 2) professional family with many children, not related to the child – placed in it may be simultaneously not less than three and not more than six children,
- 3) professional specialized family not related to the child – placed in it may be simultaneously not more than three socially maladjusted children or children with various dysfunctions, health problems, requiring special care and nursing,
- 4) professional emergency foster family not related to the child – placed in it may be simultaneously not more than three children, for temporary stay lasting until normalization of the living situation of the child.

14. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions, for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Law on Social Welfare dated 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 115, item 728) with later amendments.

15. Data concerning social assistance benefits are presented until 30 IV 2004 in accordance with the Law on Social Welfare, dated 29 XI 1990 (the uniform text Journal of Laws 1998 No. 64, item 414, with later amendments), since 1 V 2004 according to the Law on Social Welfare dated 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 115, item 728) with later amendments, following which the division into monetary and non-monetary assistance was made. Monetary assistance includes, among others, permanent, temporary and appropriated benefits. Non-monetary assistance involves, among others, care and specialized care as well as arranging funerals.

Permanent benefit paid in respect of age or complete inability to work.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfill a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. May be given to a person or a family which incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 /139/. **PRACOWNICY MEDYCZNI**

Stan w dniu 31 XII

MEDICAL PERSONNEL

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005 ^a	2008 ^a	2009 ^a	SPECIFICATION
Lekarze	1773	1633	1798	1873	Doctors
w tym kobiety	871	809	936	966	of which women
Lekarze dentyści	157	298	333	362	Dentists
w tym kobiety	119	218	245	264	of which women
Farmaceuci	372	493	528	492	Pharmacists
w tym kobiety	324	398	431	433	of which women
Pielęgniarki	4865	4241	4594	5013	Nurses
w tym magistrzy pielęgniarstwa ..	84	73	112	154	of which master of nursing
Położne	426	420	480	484	Midwives

^a Łącznie z indywidualnymi praktykami lekarskimi i pielęgniarskimi zarejestrowanymi w Izbach Lekarskich i Pielęgniarskich, które realizują świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; według podstawowego miejsca pracy. Bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, w zakresie farmaceutów – łącznie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego.

^a Including individual medical practises and nurses registered at Chambers of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; by basic workplace. Excluding persons from whom the primary work place is university, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

Source: data of the Ministry of Health, with regard to pharmacists – including data of the Central Statistical Office.

TABL. 2 /140/. **LEKARZE SPECJALIŚCI^a**

Stan w dniu 31 XII

DOCTORS SPECIALISTS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym ze specjalizacją II stopnia of which with grade II specialization				
OGÓŁEM	1535	1435	1553	1534	817	1013	1082	1036	TOTAL
w tym specjaliści w za- kresie:									of which specialists in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	80	74	92	90	34	54	66	61	Anesthesiology and inten- sive therapy
Chirurgii ^b	220	224	211	209	121	176	179	180	Surgery ^b
Chorób płuc	37	32	35	33	27	27	27	27	Pulmonary diseases
Chorób wewnętrznych	289	248	244	258	121	142	135	130	Internal diseases
									Dermatology ^c and venereology
Dermatologii ^c i wenerologii	36	24	31	29	15	14	20	15	
Kardiologii ^c	14	21	29	28	14	20	24	20	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	21	95	142	138	21	95	122	117	Family medicine
Neurologii ^{cd}	57	51	58	56	25	38	41	39	Neurology ^{cd}
Okulistyki	61	44	59	62	24	30	38	39	Ophthalmology
Otolaryngologii ^c	57	50	53	62	25	33	35	40	Otolaryngology ^c
Pediatrici	201	145	155	152	77	61	73	68	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	132	141	122	124	85	107	96	100	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^c	50	45	55	50	24	35	38	31	Psychiatry ^c
Radiologii i diagnostyki ob- razowej ^e	52	37	31	26	25	25	22	18	Radiology and figurative diagnostics ^e

^a Lekarze, którzy uzyskali uprawnienia specjalistyczne I i II stopnia oraz od 2005 r. posiadający tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny. Patrz notka a do tabl. 1 na str. 194. ^b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej i szczękowo-twarzowej, kardiochirurgii oraz od 2005 r. chirurgii naczyniowej i urologii. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^{d, e} Również: ^d – neuropatologii, ^e – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

^a Doctors who obtained specialists grade I and II qualifications as well as since 2005 – with specialists title in proper medicine domains. See footnote a to table. 1 on page 194. ^b General paediatrics and thoracic surgery, orthopaedic and traumatological surgery, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic and oral and maxilla-facial surgery, cardiosurgery as well as since 2005 vascular surgery and urology. ^c Including children's specialists. ^{d, e} Also: ^d – neuropathology, ^e – oncological radiotherapy and children's radiology.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 3 /141/. **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA**
OUT-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zakłady opieki zdrowotnej^a (stan w dniu 31 XII)	233	335	379	425	Health care institutions^a (as of 31 XII)
Miasta	127	229	271	307	Urban areas
Wieś	106	106	108	118	Rural areas
Praktyki lekarskie^b (stan w dniu 31 XII)	153	380	322	317	Medical practices^b (as of 31 XII)
Miasta	122	284	231	224	Urban areas
Wieś	31	96	91	93	Rural areas
Porady udzielone w tys.	5591,4^c	6495,5	6798,4	6958,0	Consultations provided in thous.
Lekarskie	5101,8	5987,8	6269,3	6410,8	Doctors
w tym specjalistyczne	1398,5	1995,6	2300,8	2200,1	of which specialized
Stomatologiczne	489,6	507,7	529,1	547,2	Stomatological

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 191. ^b Dane obejmują podmioty, które podpisały kontrakty z NFZ lub zakładami opieki zdrowotnej; do 2008 r. łącznie z praktykami lekarskimi przeprowadzającymi badania profilaktyczne w zakresie służby medycyny pracy (w 2000 r. – tylko w miastach). ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

^a See general notes, item 4 on page 191. ^b Data concern entities that have signed contracts with National Health Fund or health care facilities; until 2008 including medical practices conducted within the framework of occupational medicine (in 2000 – only in urban areas). ^c Including consultations paid by patients (non-public funds).

TABL. 4 /142/. **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a**
Stan w dniu 31 XII

EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST-AID^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
Zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego	47	48	Ambulance emergency rescue teams
w tym: wypadkowe	6	–	of which: accident
reanimacyjne	3	–	reanimation
Szpitalne oddziały ratunkowe	5	5	Hospital emergency wards
Izby przyjęć ^b	5	5	Admission-rooms ^b
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^c (w ciągu roku):			Calls to the occurrence places ^c (during the year):
w tysiącach	68,9	65,2	in thousands
na 1000 ludności	66,6	63,1	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia (w ciągu roku):			Persons who received health care benefits ^d in the place of occurrence (during the year):
w tysiącach	69,4	65,6	in thousands
na 1000 ludności	67,0	63,5	per 1000 population

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 191. ^b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. ^c Bez wyjazdów do zachorowań. ^d Bez osób, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w nagłych wypadkach w trybie ambulatoryjnym (w izbie przyjęć lub szpitalnym oddziale ratunkowym).

^a See general notes, item 9 on page 191. ^b Organization cell of hospitals applied to cooperate with emergency. ^c Excluding calls to the diseases. ^d Excluding persons who received health care benefits in emergency accidents in out-patient mode (in admission-room or in hospital emergency ward).

TABL. 5 /143/. **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA**
IN-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
ZAKŁADY – stan w dniu 31 XII <i>FACILITIES – as of 31 XII</i>					
Szpital ogólny	27	25	23	24	<i>General hospitals</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	20	16	17	17	<i>Chronic medical care homes</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	–	–	–	–	<i>Nursing homes</i>
Hospicja	–	3	4	3	<i>Hospice</i>
Lecznictwo uzdrowiskowe:					<i>Health resort treatment:</i>
sanatoria	–	–	–	–	<i>sanatoria</i>
szpitale	–	–	–	–	<i>hospitals</i>

ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII
BEDS IN FACILITIES – as of 31 XII

Szpital ogólny	5005	4165	4448	4451	<i>General hospitals</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	937	666	671	682	<i>Chronic medical care homes</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	–	–	–	–	<i>Nursing homes</i>
Hospicja	–	48	42	39	<i>Hospice</i>
Lecznictwo uzdrowiskowe:					<i>Health resort treatment:</i>
sanatoria	–	–	–	–	<i>sanatoria</i>
szpitale	–	–	–	–	<i>hospitals</i>

LECZENI
IN-PATIENTS

Szpital ogólny ^a	154562	164278	173314	169813	<i>General hospitals^a</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	1693	1511	1367	1450	<i>Chronic medical care homes</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	–	–	–	–	<i>Nursing homes</i>
Hospicja	–	699	471	423	<i>Hospice</i>
Lecznictwo uzdrowiskowe:					<i>Health resort treatment:</i>
sanatoria	–	–	–	–	<i>sanatoria</i>
szpitale	–	–	–	–	<i>hospitals</i>

^a Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

^a Excluding inter-ward patient transfers.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 6 /144/. **SZPITALA OGÓLNE**
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Szpital (stan w dniu 31 XII)	27	25	23	24	<i>Hospitals (as of 31 XII)</i>
Publiczne	26	19	19	17	<i>Public</i>
Niepubliczne	1	6	4	7	<i>Non-public</i>

TABL. 6 /144/. **SZPITALE OGÓLNE (dok.)**
GENERAL HOSPITALS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	5005	4165	4448	4451	Beds (as of 31 XII)
w szpitalach: publicznych	4998	3837	4054	3744	in: public hospitals
niepublicznych	7	328	394	707	non-public hospitals
na 10 tys. ludności	46,7	39,8	43,1	43,2	per 10 thous. population
w tym na oddziałach ^a					of which in specified wards ^a :
Chorób wewnętrznych	1255	879	922	895	Internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	96	132	147	125	of which cardiological ^b
Chirurgicznych	1331	1112	1089	1069	Surgical
Pediatrycznych	453	304	331	344	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	539	469	475	475	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	67	119	119	115	Oncological
Intensywnej terapii	59	60	69	69	Intensive therapy
Zakaźnych	79	54	54	54	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	285	238	230	232	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	71	45	45	45	Dermatology
Neurologicznych	76	94	73	73	Neurological
Psychiatrycznych	84	89	89	105	Psychiatric
Ruch chorych:					Patients:
Leczeni ^c	154562	164278	173314	169813	In-patients ^c
w szpitalach: publicznych	153507	146270	154783	146175	in: public hospitals
niepublicznych	1055	18008	18531	23638	non-public hospitals
w tym na oddziałach ^{ad}					of which in specified wards ^{ad} :
chorób wewnętrznych	43677	44252	47263	44155	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	3680	7730	10510	8952	of which cardiological ^b
chirurgicznych	40820	47446	49556	45372	surgical
pediatrycznych	13705	11817	12608	13443	paediatric
ginekologiczno-położniczych	22742	24541	25268	26394	gynaecological-obstetric
onkologicznych	1622	2956	4085	4149	oncological
intensywnej terapii	1848	1875	2011	1978	intensive therapy
zakaźnych	2344	1964	2401	2535	communicable
gruźlicy i chorób płuc	6723	6399	6764	6952	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	1808	1003	1011	1091	dermatology
neurologicznych	1990	3382	3045	2940	neurological
psychiatrycznych	1178	1095	1065	1113	psychiatric
Wypisani	147943	157956	166838	163533	Discharges
Zmarli	3935	4059	4274	4319	Deaths
Leczeni na: 10 tys. ludności	1441	1565	1675	1646	In-patients per: 10 thous. population
1 łóżko	30,9	39,4	39,0	38,2	bed
Przeciętny pobyt chorego w dniach ..	8,9	6,9	6,6	6,6	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	272,7	269,0	261,7	254,3	Average bed use in days

a Patrz uwagi ogólne, ust.7 na str. 191. b Od 2005 r. łącznie z oddziałami intensywnego nadzoru kardiologicznego. c Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. d Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

a See general notes, item 7 on page 191. b Since 2005 including intensive cardiological care wards. c Excluding inter-ward patient transfers. d Including inter-ward patient transfers.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 7 /145/. **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**

Stan w dniu 31 XII

PUBLIC PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Apteki	192	263	278	273	Pharmacies
w tym prywatne	192	263	278	273	of which private
w tym na wsi	47	51	52	46	of which in rural areas
Punkty apteczne	1	27	32	30	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	1	27	30	30	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	5547	3612	3332	3403	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	10563	6361	5993	6468	of which in rural areas
1 aptekę	5576	3983	3716	3777	pharmacy
w tym na wsi	10788	9729	9451	10686	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	321	461	496	463	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 191.ª See general notes, item 10 on page 191.TABL. 8 /146/. **KRWIODAWSTWO**
BLOOD DONATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	4	4	4	4	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy	8019	11898	13146	14041	Blood donors
w tym honorowi	8017	11898	13146	14041	of which honorary blood donors
Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej ^a	18110	21168	24315	26119	Blood taken in units of whole blood ^a
Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP) ^b	23549	21613	24272	26239	Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP) ^b

^a Jedna jednostka krwi pełnej równa się 450 ml, jeden litr krwi pełnej w przybliżeniu równa się 2,22 jednostki. ^b Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Źródło: dane Instytutu Hematologii i Transfuzjologii.

^a One unit of whole blood equals 450 ml, one litre of whole blood equals approximately 2,22 units. ^b One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

Source: data of the Haematology and Transfusiology Institute.

TABL. 9 /147/. **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY DISEASES	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population			
Krztusiec	19	77	59	53	1,8	7,3	5,7	5,1
Whooping cough								
Wirusowe zapalenie wątroby	82	83	125	144	7,6	7,9	12,1	14,0
Viral hepatitis								
w tym typ B	59	49	68	82	5,5	4,7	6,6	7,9
of which type B								
Różyczka	1139	160	344	389	106,2	15,2	33,2	37,7
Rubella								

TABL. 9 /147/. **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA (dok.)**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS (cont.)

CHOROBY DISEASES	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population			
AIDS ^a	5	2	4	3	0,5	0,2	0,4	0,3
AIDS ^a								
Salmonellozy	559	297	212	177	52,1	28,3	20,5	17,2
<i>Salmonella infections</i>								
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	9	38	10	160	0,8	3,6	1,0	15,5
<i>Other bacterial foodborne intoxications</i>								
Biegunki u dzieci do lat 2 ^b	192	225	641	709	94,3	135,5	373,9	392,0
<i>Diarrhoea and gastroenteritis of presumed of infections origin (under 2 years)</i> ^b								
Szkarlatyna (płonica)	373	270	548	641	34,8	25,7	53,0	62,1
<i>Scarlet fever</i>								
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	67	29	35	30	6,2	2,8	3,4	2,9
<i>Bacterial meningitis and/or encephalitis</i>								
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	14	31	23	26	1,3	3,0	2,2	2,5
<i>Viral meningitis</i>								
Świnka (zapalenie przyusznic nagminne) <i>Mumps</i>	1364	2211	110	118	127,2	210,7	10,6	11,4
Toksoplazmoza	3	7	5	–	0,3	0,7	0,5	x
<i>Toxoplasmosis</i>								
Tasiemczyce	18	13	4	–	1,7	1,2	0,4	x
<i>Cestode infestations</i>								
Świerzb	251	215	568	–	23,4	20,5	54,9	x
<i>Scabies</i>								
Grypa ^c	31418	25045	18940	48146	2929,3	2386,3	1830,6	4665,7
<i>Influenza</i> ^c								
Szczepieni przeciw wściekliznie	41	136	114	114	3,8	13,0	11,0	11,0
<i>Rabies vaccinations</i>								

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzanymi zachorowaniami.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny.

a Preliminary data because of specific features to the disease. b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. c Including influenza-like illness.

S o u r c e: data of the National Institute of Public Health – National Institute of Hygienic.

TABL. 10/148/. **ŻŁOBKI**
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Żłobki	20	13	13	13	Nurseries
Oddziały żłobkowe	5	10	10	10	Nursery wards
Miejsca w żłobkach ^a	1303	944	1032	1150	Places in nurseries ^a
Dzieci przebywające w żłobkach ^{ab}	2293	1715	1644	1782	Children staying in nurseries ^{ab}
Miejsca w żłobkach ^a na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	88,5	72,6	75,3	81,8	Places in nurseries ^a per 1000 children up to age 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach ^a na 1000 dzieci w wieku do lat 3	33,6	35,2	38,4	42,2	Children staying in nurseries ^a per 1000 children up to age 3

a Łącznie z oddziałami żłobkowymi. b W ciągu roku.

a Including nursery wards. b During the year.

TABL. 11 /149/. **PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY^a**
Stan w dniu 31 XII
CARE AND EDUCATION CENTRES FOR CHILDREN AND YOUNG PEOPLE^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2008	2009	2008	2009	SPECIFICATION
	placówki centres		wychowankowie ^b residents ^b		wolontariusze (w ciągu roku) volunteers (during the year)		

PLACÓWKI CAŁODOBOWE
ROUND-THE-CLOCK CENTRES

OGÓŁEM	17	17	604	895	40	49	TOTAL
placówki:							centres:
Rodzinne	1	1	4	4	–	–	Family
Socjalizacyjne	11	11	376	484	36	45	Socialization
Wielofunkcyjne	5	5	224	407	4	4	Multi-functional

PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO
DAY-SUPPORT CENTRES

OGÓŁEM	135	122	5031	4226	313	240	TOTAL
w tym pracujące minimum 5 dni w tygodniu i 20 godzin tygodniowo	41	46	1990	2051	174	169	of which working mini- mum 5 days and 20 hours a week
Opiekuńcze	112	97	4077	3230	244	182	Care
Specjalistyczne	23	25	954	996	69	58	Specialized

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 192. b W placówkach wsparcia dziennego w ciągu roku.

a See general notes, item 12 on page 192. b In the day-support centres (during the year).

TABL. 12 /150/. **RODZINY ZASTĘPCZE**
Stan w dniu 31 XII
FOSTER FAMILIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	1228	1044	1048	1049	Foster families
Spokrewnione z dzieckiem	878	862	851	Related to the child
Niespokrewnione z dzieckiem	157	170	180	Not related to the child
Zawodowe niespokrewnione z dzie- ckiem	9	16	18	Professional not related to the child
Dzieci w rodzinach zastępczych^b	1491	1559	1638	1637	Children in foster families^b
w tym posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	103	106	116	143	of which issued disability confirma- tion
Spokrewnionych z dzieckiem	1251	1262	1230	Related to the child
Niespokrewnionych z dzieckiem	278	305	337	Not related to the child
Zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem	30	71	70	Professional not related to the child
Dzieci usamodzielnione (w ciągu roku)	116	13	21	51	Children who gained independence (during the year)

a Stan w końcu roku. b Łącznie z dziećmi nie będącymi pod nadzorem sądów.

a As end of year. b Including children not under court supervision.

TABL. 13 /151/. STACJONARNA POMOC SPOŁECZNA

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	27	45	48	51	Homes and facilities (excluding subbranches)
Miejsca^a:					Places^a:
w liczbach bezwzględnych	2487	3676	3750	3676	in absolute number
na 10 tys. ludności	23,2	35,1	36,3	35,6	per 10 thous. population
Mieszkańcy^a ogółem	2475	3533	3613	3666	Total residents^a
w tym umieszczeni w ciągu roku	318	789	837	734	of which placed within during the year
w domach i zakładach dla:					in homes and facilities for:
Osób w podeszłym wieku ^b	496	593	921	905	Aged persons ^b
Przewlekłe somatycznie chorych	337	554	270	446	Chronically ill with somatic disorders
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie ^c	1059	546	555	378	Adults mentally retarded ^c
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie ^c		512	476	537	Children and young mentally retarded ^c
Przewlekłe psychicznie chorych	538	677	653	660	Chronically mentally ill
Niepełnosprawnych fizycznie	45	–	115	92	Physically handicapped
Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	–	204	154	152	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomnych	–	447	469	483	Homeless
Mieszkańcy^a na 10 tys. ludności ..	23,1	33,7	35,0	35,5	Residents^a per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	218	76	203	187	Persons awaiting a place

a Łącznie z filiami. b, c W 2000 r. określone dla osób: b – starszych, c – umysłowo upośledzonych.

a Including subbranches. b In 2000 defined for: b – elderly, c – mentally disabled.

TABL. 14 /152/. ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^aSOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2008	2009	SPECIFICATION
	korzystający beneficiaries		udzielone świadczenia w mln zł benefits granted in mln zł		
OGÓŁEM	41848^b	43088	99,6	89,4	TOTAL
Pomoc pieniężna	37561	40465	80,9	68,9	Monetary assistance
w tym zasiłki:					of which benefits:
Staly	3310	3486	11,0	11,7	Permanent
Okresowy	11046	12044	20,0	20,9	Temporary
Celowe	20829	22502	32,9	19,9	Appropriated
Pomoc niepieniężna	20010	19096	18,7	20,4	Non-monetary assistance
w tym:					of which:
Schronienie	116	131	0,6	0,7	Shelter
Posiłek	17088	16140	8,3	9,0	Meal
Ubranie	21	5	0,0	0,0	Clothing
Sprawienie pogrzebu	95	82	0,2	0,2	Burial

a Patrz uwagi ogólne, ust. 15 na str. 193; dane dotyczą pomocy organizowanej przez administrację rządową i samorządową. b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a See general notes, item 15 on page 193; the data concern the assistance organized by governmental and local self-government administration. b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

DZIAŁ XII KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

2. W muzeach jako **muzealia** wykazano rzeczy ruchome i nieruchomości wpisane do inwentarza muzealiów.

3. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednolitą działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**.

4. Informacje o działalności **domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

5. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo).

6. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających – na mocy szczególnych przepisów – z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

CHAPTER XII CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute **the collection** of public libraries.

A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

2. Movable subjects and real estate registered in exhibit inventory are presented as **exhibits** in museums.

3. Information regarding **theatres and music institutions** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic and puppet theatres**,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),
- the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**.

4. Information regarding the activity of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** was compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.

5. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape).

6. Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers.

The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Turystyka

1. Termin **turystyka** – zgodnie z definicją Światowej Organizacji Turystyki (UNWTO) – obejmuje czynności osób podróżujących w celach innych niż podjęcie pracy zarobkowej, tj. głównie w celach wypoczynkowych, służbowych, religijnych itp. i pozostających poza swoim codziennym środowiskiem nie dłużej niż 1 rok.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty; nie obejmuje pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych.

W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi hotelarskie (np. zajazdy, gościńce),
- pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla domów wycieczkowych, schronisk, kempingów, pól biwakowych i domków turystycznych oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, hotele robotnicze) a ponadto ośrodki kolonijne i zakłady uzdrowiskowe.

3. Dane o **obiektach i miejscach noclegowych turystyki** wykazano według stanu w dniu 31 VII. Dane o miejscach noclegowych dotyczą miejsc całorocznych i sezonowych. W informacjach nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Turyści zagraniczni** korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

5. **Placówki gastronomiczne** w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe zlokalizowane na terenie danego obiektu. Do barów zaliczono także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych – także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Sport

1. W kategorii **ćwiczących** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia kilka dyscyplin sportu. W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych dyscyplin sportowych stosuje się różne granice wieku.

2. W kategorii **trenerów i instruktorów sportowych** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli prowadzi zajęcia w kilku dyscyplinach sportu.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the definition of the World Tourism Organization (UNWTO), includes activities of persons travelling for purposes other than that connected with earning income, i.e., mainly for recreational, work-related, religious and other purposes, and remaining outside their usual environment not longer than 1 year.

2. **Tourist accommodation facilities** include collective tourist accommodation establishments, i.e. hotels and similar facilities and other facilities (do not include rooms for rent and agrotourism lodgings).

Within:

- hotels and similar facilities, the group “other hotel facilities” has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns),
- other facilities, the group “miscellaneous facilities” includes facilities which do not correspond to conditions expected in excursion hostels, shelters, camping sites, tent camp sites and tourist cottages, and other facilities used by the tourism industry (e.g. student dormitories, boarding schools, employee boarding houses) and holiday youth centres as well as health establishments.

3. Data on **facilities and the number of beds for tourists** are presented as of 31 VII. Data on number of beds concern whole year's and seasonal places. Facilities and places in temporarily inactive facilities due to expansion, renovation, etc., are not included.

4. **Foreign tourists** using collective tourist accommodation establishments are registered according to country of their permanent residence. Foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.

5. **Catering establishments** in collective tourist accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets located on the premises of a given tourist accommodation establishment. Catering facilities also include cafes, wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack-bars, etc.

Sport

1. In the category of **persons practising sports**, one person may be indicated more than once, depending upon the number of disciplines practised. Depending on their age, persons practising sports are categorized either as juniors or as seniors; various age groups are applied for individual disciplines.

2. In the category of **coaches and sports instructors** one person may be indicated more than once depending upon the number of sports disciplines taught.

Kultura

Culture

TABL. 1 /153/. **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**

Stan w dniu 31 XII

PUBLIC LIBRARIES (with branches)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
Biblioteki	337	325	320	320	<i>Libraries</i>
Punkty biblioteczne	9	13	15	18	<i>Library service points</i>
Księgozbiór w tys. wol.	4309,6	4200,2	4208,4	4165,1	<i>Collection in thous. vol.</i>
Czytelnicy ^a (w ciągu roku) w tys.	190,9	170,1	158,2	159,3	<i>Borrowers^a (during the year) in thous.</i>
Wypożyczenia ^{ab} (w ciągu roku):					<i>Loans^{ab} (during the year):</i>
w tys. woluminów	3454,0	3351,2	3144,0	3224,5	<i>in thous. volumes</i>
na 1 czytelnika w wol.	18,1	19,7	19,9	20,2	<i>per borrower in vol.</i>
w tym WIEŚ of which RURAL AREAS					
Biblioteki	249	245	243	243	<i>Libraries</i>
Punkty biblioteczne	4	9	10	14	<i>Library service points</i>
Księgozbiór w tys. wol.	2200,4	2108,7	2094,2	2053,3	<i>Collection in thous. vol.</i>
Czytelnicy ^a (w ciągu roku) w tys.	58,7	54,4	51,7	52,3	<i>Borrowers^a (during the year) in thous.</i>
Wypożyczenia ^{ab} (w ciągu roku):					<i>Loans^{ab} (during the year):</i>
w tys. woluminów	1142,2	989,9	905,7	916,7	<i>in thous. volumes</i>
na 1 czytelnika w wol.	19,5	18,2	17,5	17,5	<i>per borrower in vol.</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi. b Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points. b Excluding interlibrary lending.

TABL. 2 /154/. **MUZEA***MUSEUMS*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Muzea i oddziały muzealne ^a <i>Museums and branches^a</i>	Muzealia ^a w tys. <i>Museum exhibits^a in thous.</i>	Wystawy czasowe <i>Temporary exhibitions</i>		Zwiedzający w tys. <i>Visitors in thous.</i>		SPECIFICATION	
					ogółem <i>total</i>	w tym młodzież szkolna ^d <i>of which primary and secondary school students^d</i>		
			własne ^b <i>own^b</i>	obce ^c <i>exterior^c</i>				
OGÓŁEM	2000	13	100,1	54	52	205,4	98,5	TOTAL
	2005	13	115,2	54	76	194,0	83,3	
	2008	13	87,6	72	66	195,0	76,1	
	2009	13	91,3	77	78	195,6	57,7	
Etnograficzne		1	8,5	3	2	54,3	16,9	Ethnographic
Historyczne		2	14,4	7	12	32,6	10,7	Historical
Martyrologiczne		1	8,6	14	1	11,0	2,2	Martyrological
Techniki		1	2,3	1	1	2,3	1,1	Regional
Regionalne		8	57.4	52	62	95.4	27.0	Regional

a Stan w dniu 31 XII. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 XII. b In Poland. c Domestic and foreign. d Visiting museums in organized groups.

TABL. 3 /155/. **TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE**
THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Instytucje ^a <i>Institutions^a</i>	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seating in fixed halls^a</i>	Przed- stawienia i koncerty ^b <i>Perform- ances and concerts^b</i>	Widzowie i słuchacze ^b w tys. <i>Audience^b in thous.</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2000	3	1579	966	206,7	TOTAL
	2005	3	1726	881	184,3	
	2008	3	1755	1095	203,3	
	2009	3	1755	954	167,2	
Teatry		2	1140	635	75,6	<i>Theatres</i>
dramatyczne		1	837	251	38,7	<i>dramatic</i>
lalkowe		1	303	384	36,9	<i>puppet</i>
Filharmonie		1	615	319	91,6	<i>Philharmonic halls</i>

a Stan w dniu 31 XII. b Według siedziby.

a As of 31 XII. b According to the seat.

TABL. 4 /156/. **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**
Stan w dniu 31 XII
CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS, COMMUNITY CENTRES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009			SPECIFICATION
		ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Instytucje	211	232	48	184	<i>Institutions</i>
domy kultury	43	46	16	30	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	45	40	20	20	<i>cultural centres</i>
kluby	6	7	4	3	<i>clubs</i>
światlice	117	139	8	131	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne	135	161	87	74	<i>Specialized workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku)	7562	10496	5377	5119	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	1130,2	1210,2	885,6	324,6	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy zorganizowane przez jed- nostkę (w ciągu roku)	101	245	78	167	<i>Courses organized by entity (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku)	1610	3321	1269	2052	<i>Course graduates (during the year)</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	610	1869	476	1393	<i>of which children and youth^a</i>
Zespoły artystyczne	550	577	389	188	<i>Artistic ensembles</i>
Członkowie zespołów artystycz- nych	7605	9265	6607	2658	<i>Members of artistic ensembles</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	4334	5342	3567	1775	<i>of which children and youth^a</i>
Koła (kluby)	262	297	180	117	<i>Groups (clubs)</i>
Członkowie kół (klubów)	5710	6405	3925	2480	<i>Members of groups (clubs)</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	2601	2424	1329	1095	<i>of which children and youth^a</i>

a W wieku poniżej 15 lat.

a Below the age of 15.

TABL. 5 /157/. **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	21	14	13	11	<i>Cinemas (as of 31 XII)</i>
W tym miasta	21	14	13	11	<i>Of which urban areas</i>
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)	21	19	18	16	<i>Screens (as of 31 XII)</i>
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII)	6607	5118	4731	3881	<i>Seats (as of 31 XII)</i>
Seanse:					<i>Screenings:</i>
W liczbach bezwzględnych	8513	16528	12356	15636	<i>In absolute numbers</i>
Na 1 kino	405	1181	950	1421	<i>Per cinema</i>
Widzowie:					<i>Audience:</i>
W liczbach bezwzględnych	299799	450794	473784	655909	<i>In absolute numbers</i>
Na 1 kino	14276	32200	36445	59628	<i>Per cinema</i>
Na 1 seans	35	27	38	42	<i>Per screening</i>

TABL. 6 /158/. **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w tys. in thous.				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi	243,1	241,2	206,5	196,7	227	230	200	191	Radio subscribers
Miasta	142,3	140,8	120,9	116,1	253	255	223	215	Urban areas
Wieś	100,8	100,4	85,6	80,6	199	202	174	164	Rural areas
Abonenci telewizyjni	239,0	235,6	201,4	191,6	223	225	195	186	Television subscribers
Miasta	139,7	136,8	117,2	112,4	248	248	216	208	Urban areas
Wieś	99,3	98,8	84,2	79,2	196	199	171	161	Rural areas

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.

S o u r c e: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka

Tourism

TABL. 7 /159/. **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OBIEKTY – stan w dniu 31 VII <i>FACILITIES – as of 31 VII</i>					
OGÓŁEM	104	118	116	110	TOTAL
w tym całoroczne	58	88	90	86	<i>of which open all year</i>
Obiekty hotelowe	28	46	50	49	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	22	26	26	25	<i>hotels</i>
motele	4	3	2	2	<i>motels</i>
pensjonaty	2	4	3	3	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe ^a	13	19	19	<i>other hotel facilities^a</i>
Pozostałe obiekty	76	72	66	61	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	1	2	2	2	<i>excursion hostels</i>
schroniska	1	1	–	–	<i>shelters</i>
szkolne schroniska młodzieżowe	8 ^b	11	8	8	<i>school youth hostels</i>
kempingi	7	5	5	4	<i>camping sites</i>

^a W 2000 r. ujęte w pozycji „inne obiekty” w pozostałych obiektach. ^b Schroniska młodzieżowe.^a In 2000 contained in “miscellaneous facilities” in other facilities. ^b Youth hostels.

Tabl. 7 /159/. **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (cd.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OBIEKTY – stan w dniu 31 VII (dok.) FACILITIES – as of 31 VII (cont.)					
Pozostałe obiekty (dok.)					Other facilities (cont.)
ośrodki wczasowe	17	9	7	6	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	10	11	12	10	training-recreational centres
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	13	4	5	5	public tourist cottages
ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	3	2	1	–	weekend and holiday accommodation establishments
inne obiekty	16	27	26	26	miscellaneous facilities
MIEJSCA NOCLEGOWE – stan w dniu 31 VII NUMBER OF BEDS – as of 31 VII					
OGÓŁEM	6391	7459	7589	7830	TOTAL
w tym całoroczne	2951	4717	4922	5164	of which open all year
Obiekty hotelowe	1475	2121	2288	2375	Hotels and similar facilities
hotele	1264	1375	1387	1396	hotels
motele	167	132	78	80	motels
pensjonaty	44	121	83	95	boarding houses
inne obiekty hotelowe ^a	493	740	804	other hotel facilities ^a
Pozostałe obiekty	4916	5338	5301	5455	Other facilities
domy wycieczkowe	36	479	489	514	excursion hostels
schroniska	48	55	–	–	shelters
szkolne schroniska młodzieżowe	304 ^d	498	377	385	school youth hostels
kempingi	1398	1556	1556	856	camping sites
ośrodki wczasowe	788	672	472	352	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	789	835	1100	1123	training-recreational centres
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ^e	900	327	369	1043	public tourist cottages ^c
ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	90	58	18	–	weekend and holiday accommodation establishments
inne obiekty	563	858	920	1182	miscellaneous facilities
KORZYSTAJĄCY Z NOCLEGÓW TOURISTS ACCOMMODATED					
OGÓŁEM	142422	189099	242127	230249	TOTAL
w tym turyści zagraniczni	30978	33043	34931	30984	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	89888	111449	141036	137346	Hotels and similar facilities
hotele	83207	84159	96754	91029	hotels
motele	5573	3888	9055	7072	motels
pensjonaty	1108	3148	2336	2299	boarding houses
inne obiekty hotelowe ^a	20254	32891	36946	other hotel facilities ^a
Pozostałe obiekty	52534	77650	101091	92903	Other facilities
domy wycieczkowe	737	10520	14738	15606	excursion hostels
schroniska	1007	293	–	–	shelters
szkolne schroniska młodzieżowe	6496 ^d	9597	13292	14022	school youth hostels
kempingi	6023	5261	9534	6593	camping sites
ośrodki wczasowe	9841	5771	3527	2596	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	12777	22585	30461	25131	training-recreational centres
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ^e	5534	4840	5748	7666	public tourist cottages ^c
ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	829	201	135	–	weekend and holiday accommodation establishments
inne obiekty	9290	18582	23656	21289	miscellaneous facilities

a W 2000 r. ujęte w pozycji „inne obiekty” w pozostałych obiektach. b Schroniska młodzieżowe. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a In 2000 contained in “miscellaneous facilities” in other facilities. b Youth hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the public tourist cottages.

TABL. 7 /159/. **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (dok.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
UDZIELONE NOCLEGI NIGHTS SPENT (overnight stay)					
OGÓŁEM	374653	497556	635988	570653	TOTAL
w tym turystom zagranicznym	63860	72884	100200	80718	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	162514	219472	271175	243913	Hotels and similar facilities
hotele	144460	145745	166060	150507	hotels
motele	13177	8198	10361	10239	motels
pensjonaty	4877	11938	6539	7482	boarding houses
inne obiekty hotelowe ^a	53591	88215	75685	other hotel facilities ^a
Pozostałe obiekty	212139	278084	364813	326740	Other facilities
domy wycieczkowe	2853	52699	68389	70528	excursion hostels
schroniska	1187	363	–	–	shelters
szkolne schroniska młodzieżowe	16652 ^b	38422	33586	36149	school youth hostels
kempingi	31809	17710	25262	16557	camping sites
ośrodki wczasowe	44881	25784	14511	11872	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe ..	42844	76231	117975	85447	training-recreational centres
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ^c	41581	18021	18261	21575	public tourist cottages ^c
ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	4484	1314	522	–	weekend and holiday accommodation establishments
inne obiekty	25848	47540	86307	84612	miscellaneous facilities

a W 2000 r. ujęte w pozycji „inne obiekty” w pozostałych obiektach. b Schroniska młodzieżowe. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a In 2000 contained in “miscellaneous facilities” in other facilities. b Youth hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the public tourist cottages.

TABL. 8 /160/. **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
Stan w dniu 31 VII
CATERING ESTABLISHMENTS IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Restauracje Restaurants	Bary Bars	Stołówki Canteens	Punkty gastronomiczne Food stands	SPECIFICATION
OGÓŁEM	117	33	37	22	25	TOTAL
2000	117	33	37	22	25	
2005	172	45	57	26	44	
2008	157	41	49	23	44	
2009	130	40	45	20	25	
Obiekty hotelowe	62	32	22	5	3	Hotels and similar facilities
hotele	37	19	15	3	–	hotels
motele	2	2	–	–	–	motels
pensjonaty	4	–	1	1	2	boarding houses
inne obiekty hotelowe	19	11	6	1	1	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	68	8	23	15	22	Other facilities
domy wycieczkowe	3	–	1	1	1	excursion hostels
szkolne schroniska młodzieżowe	3	–	–	3	–	school youth hostels
kempingi	4	–	3	–	1	camping sites
ośrodki wczasowe	6	–	4	1	1	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	13	1	5	6	1	training-recreational centres
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ..	18	–	2	–	16	public tourist cottages
inne obiekty	21	7	8	4	2	miscellaneous facilities

TABL. 9 /161/. **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z NOCLEGÓW W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**

FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
KORZYSTAJĄCY Z NOCLEGÓW TOURISTS ACCOMMODATED					
OGÓŁEM	30978	33043	34931	30984	TOTAL
Obiekty hotelowe	27568	29798	30989	26859	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	26400	26804	26761	24155	<i>hotels</i>
motele	1026	953	658	635	<i>motels</i>
pensjonaty	142	89	47	122	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe ^a	1952	3523	1947	<i>other hotel facilities^a</i>
Pozostałe obiekty	3410	3245	3942	4125	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	84	80	103	45	<i>excursion hostels</i>
szkolne schroniska młodzieżowe ...	169 ^b	476	642	1036	<i>school youth hostels</i>
kempingi	446	706	610	503	<i>camping sites</i>
ośrodki wczasowe	394	89	39	2	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	495	309	422	304	<i>training-recreational centres</i>
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ^c	357	337	225	302	<i>public tourist cottages^c</i>
inne obiekty	1465	1248	1901	1933	<i>miscellaneous facilities</i>
UDZIELONE NOCLEGI NIGHTS SPENT (overnight stay)					
OGÓŁEM	63860	72884	100200	80718	TOTAL
Obiekty hotelowe	51129	62841	84086	63815	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	47236	54123	57526	50198	<i>hotels</i>
motele	3502	2822	817	1776	<i>motels</i>
pensjonaty	391	342	113	708	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe ^a	5554	25630	11133	<i>other hotel facilities^a</i>
Pozostałe obiekty	12731	10043	16114	16903	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	217	115	526	665	<i>excursion hostels</i>
szkolne schroniska młodzieżowe ...	668 ^b	1960	1857	3002	<i>school youth hostels</i>
kempingi	2074	1647	1295	1270	<i>camping sites</i>
ośrodki wczasowe	1616	558	213	14	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1735	1249	2010	1214	<i>training-recreational centres</i>
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ^c	1648	1156	516	770	<i>public tourist cottages^c</i>
inne obiekty	4773	3358	9697	9968	<i>miscellaneous facilities</i>

a W 2000 r. ujęte w pozycji „inne obiekty” w pozostałych obiektach. b Schroniska młodzieżowe. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a In 2000 contained in "miscellaneous facilities" in other facilities. b Youth hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the public tourist cottages.

Sport

Sport

TABL. 10 /162/. **KLUBY SPORTOWE^a**

Stan w dniu 31 XII

SPORTS CLUBS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2004	2006	2008	SPECIFICATION
Jednostki organizacyjne	133	132	178	176	Organizational entities
Członkowie	10387	9597	12003	11299	Members
Ćwiczący ^b	8752	9353	12416	11030	Persons practicing sports ^b
mężczyźni	7304	7986	10498	9335	males
kobiety	1448	1367	1918	1695	females
w tym juniorzy i juniorki	5765	5821	7750	6287	of which juniors
Sekcje sportowe	221	219	286	288	Sports sections
Trenerzy	115	116	129	146	Coaches ^b
Instruktorzy sportowi ^b	235	243	314	304	Sports instructors ^b

a Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. b Patrz uwagi ogólne, ust. 1 i 2 na str. 203.

a Excluding Students Sports Clubs UKS and Religions Sports Clubs. b See general notes, item 1 and 2 on page 203.

TABL. 11 /163/. **WYBRANE DZIEDZINY I DYSCYPLINY SPORTOWE W KLUBACH SPORTOWYCH^a**
W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FIELDS AND DISCIPLINES IN SPORTS CLUBS^a IN 2008

As of 31 XII

DZIEDZINY ^b I DYSCYPLINY SPORTOWE	Sekcje Sections	Ćwiczący ^c Persons practising sports ^c			Trenerzy ^c Coaches ^c	Instruktorzy sportowi ^c Sports instruc- tors	SPORTS FIELDS ^b AND DISCIPLINES
		ogółem total	z ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
OGÓŁEM	288	11030	1695	6287	146	304	TOTAL
w tym:							of which:
Badminton	3	64	16	39	2	3	Badminton
Bilard	2	21	3	1	—	1	Billiards
Brydż sportowy	6	77	17	—	—	4	Bridge
Jeździectwo ^d	11	156	121	52	8	26	Equestrian sports ^d
Judo	1	236	100	184	2	—	Judo
Kajakarstwo klasyczne	2	60	23	15	1	2	Classic canoeing
Karate ^d	9	382	117	288	3	14	Karate ^d
Kolarstwo górskie	4	52	2	10	—	2	Mountain cycling
Kolarstwo szosowe	5	113	24	30	1	4	Road cycling
Lekkoatletyka	12	587	254	385	12	18	Athletics
Łucznictwo	1	20	7	17	—	1	Archery
Piłka koszykowa	6	233	119	163	9	2	Basketball
Piłka nożna	134	6634	202	4051	75	128	Football
Piłka ręczna	4	185	99	139	8	2	Handball
Piłka siatkowa	12	376	157	239	11	9	Volleyball
Pływanie	5	180	81	84	5	3	Swimming
Podnoszenie ciężarów	2	27	1	4	2	1	Weight lifting
Strzelectwo sportowe	9	232	46	72	1	29	Sport shooting
Szachy	5	130	30	44	—	7	Chess
Tenis stołowy	9	110	26	51	1	3	Table tennis
Tenis ziemny	5	182	36	52	2	3	Tennis
Wspinaczka sportowa	1	20	3	5	—	2	Climbing
Zapasy styl wolny	2	146	10	146	1	5	Free style wrestling
Zeglarsstwo ^d	5	128	25	35	—	11	Sailing ^d

a Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. b Podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 X 2003 r. (Dz. U. Nr 193, poz. 1888). c Patrz uwagi ogólne, ust. 1 i 2 na str. 203. d Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych dyscyplin sportu).

a Excluding Students Sports Clubs UKS and Religions Sports Clubs. b According by the decree of the Ministry of National Education and Sport, dated 29 X 2003 (Journal of Law No. 193, item 1888). c See general notes, item 1 and 2 on page 203. d A sports field (consists of a number of related sports disciplines).

DZIAŁ XIII NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania i eksperymentalne prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Obejmuje ona **badania podstawowe i stosowane oraz prace rozwojowe**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

- a) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe**, tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie prac badawczo-rozwojowych:
 - placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk,
 - jednostki badawczo-rozwojowe, tj. jednostki państwowe, działające na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst Dz. U. z 2001 r. Nr 33, poz. 388) z późniejszymi zmianami,
 - inne, tj. jednostki prywatne, zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- b) **jednostki obsługi nauki** (biblioteki naukowe, archiwa naukowe, stowarzyszenia naukowe i inne jednostki obsługi nauki);
- c) **jednostki rozwojowe**, tj. podmioty gospodarcze, przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe posiadające na ogół własne zaplecze badawczo-rozwojowe (laboratoria, biura konstrukcyjne, zakłady rozwoju techniki itp.), prowadzące działalność B+R, głównie o charakterze prac rozwojowych, obok swojej podstawowej działalności;
- d) **szkoły wyższe**;
- e) **pozostałe jednostki** – m.in. szpitale prowadzące prace badawczo-rozwojowe obok swojej podstawowej działalności, z wyjątkiem klinik akademii medycznych (uniwersytetów) i Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, ujętych w kategorii „szkoły wyższe” oraz szpitali posiadających status instytutów naukowo-badawczych, ujętych w kategorii „jednostki badawczo-rozwojowe”.

2. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową obejmują nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R, niezależnie od źródła pochodzenia środków finansowych.

CHAPTER XIII SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

1. Research and development activity (i.e. research and experimental development work – R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge about man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.

Research and development activity includes **basic research, applied research and experimental development**.

Information regarding research and development activity includes the following groups of entities conducting this activity:

- a) **scientific and research-development units**, i.e. units whose main activity is performing R&D activity:
 - scientific units of the Polish Academy of Sciences,
 - branch research-development units, i.e. state owned units working on the basis of the Law of 25 VII 1985 on the Branch R&D Units (uniform text Journal of Laws 2001 No. 33, item 388), with later amendments,
 - others, i.e. private units whose main activity is performing R&D (NACE Rev. 2, the division 72 “Scientific research and development”);
- b) **science support units** (scientific libraries, scientific archives, scientific societies and other “auxiliary” units);
- c) **development units**, i.e. economic entities, primarily industrial enterprises, in most cases with their own R&D facilities (laboratories, design offices, technical development plants, etc.), performing R&D activity mainly with an experimental development character along with their principal activity;
- d) **higher education institutions**;
- e) **other units** – among others cover hospitals conducting R&D activity along with their principal activity, excluding clinics of medical academies (universities) and the Medical Centre for Postgraduate Education included in the category “higher education institutions” as well as hospitals having the status of research institutes included in the category “branch research-development units”.

2. Expenditures on research and development activity include current expenditures borne on basic research, applied research and development work as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D, regardless of the origin (source) of the financial funds.

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R i spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz zgodnie z obowiązującymi przepisami do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych.

3. Dane dotyczące zatrudnienia w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

4. Działalność innowacyjna — to całokształt działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowością, lecz są konieczne do wdrażania innowacji. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczo-rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

5. Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia *know-how*, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z wprowadzaniem innowacji produktowych i procesowych, marketing dotyczący nowych i istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe nakłady poniesione na wprowadzenie innowacji produktowych i procesowych.

6. Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek wyrobu lub usługi, które są nowe lub istotnie ulepszone w zakresie swoich cech lub zastosowań. Zalicza się tu znaczące udoskonalenia pod względem specyfikacji technicznych, komponentów i materiałów, wbudowanego oprogramowania, łatwości obsługi lub innych cech funkcjonalnych.

7. Innowacja procesowa to zastosowanie nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcyjnych, a także nowych lub istotnie ulepszonych metod z zakresu logistyki, zaopatrzenia i dystrybucji oraz metod (systemów) wspierających procesy w przedsiębiorstwie.

Capital expenditures on fixed assets connected with research and development activity comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects and meeting criteria for inclusion in fixed assets but according to the regulation in force temporarily, till completion of the a.m. projects not included in fixed assets.

3. Data regarding employment in R&D activity include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their normal working time on R&D.

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development work. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

4. Innovation activity — are all scientific, technological, organisational, financial and commercial steps which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some innovation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.

5. Expenditures on product and process innovations include expenditures on: R&D activity (intramural and extramural), acquisition of external knowledge (patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, acquisition of fixed assets required for introduction of product and process innovations (instruments and equipment and land and buildings), training directly linked to implementing product and process innovations, marketing for introduction of new and significantly improved products and other preparation for the implementation of product and process innovations.

6. A product innovation is the market introduction of a good or service that is new or significantly improved with respect to its characteristics or intended uses. This includes significant improvements in technical specifications, components and materials, incorporated software, user friendliness or other functional characteristics.

7. Process innovation is the adoption of new or significantly improved production methods, and also new or significantly improved logistics, delivery or distribution methods and support activity for processes in enterprise.

8. Środki automatyzacji procesów produkcyjnych są to urządzenia (lub zestawy maszyn i urządzeń) wykonujące określone czynności bez udziału człowieka, stosowane w celu samoczynnego sterowania, regulowania urządzeń technicznych oraz kontrolowania przebiegu procesów technologicznych.

8. Means for automating production processes include the equipment (or combinations of machinery and equipment) which performs defined tasks without human participation, and is used in order to automatically control and regulate other equipment as well as to control technological processes.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o przedsiębiorstwach wyposażonych w technologie informacyjno-telekomunikacyjne (ICT) dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych, według PKD 2007, do sekcji: przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo; handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacja i komunikacja; działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca.

3. **Lokalna sieć komputerowa (LAN)** to rodzaj sieci zlokalizowanej na stosunkowo niedużym obszarze, często w obrębie jednego budynku lub grupy zabudowań. LAN może liczyć od dwóch do kilkuset komputerów. Sieć ta może być przewodowa lub bezprzewodowa.

4. **Intranet** to wewnętrzna, wydzielona sieć przedsiębiorstwa oparta na rozwiązaniach stosowanych w Internecie, tj. tych samych standardach, protokołach i programach, obejmująca swym zasięgiem wszystkie jednostki przedsiębiorstwa (biura, zakłady, filie).

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on enterprises equipped with Information Communication Technology (ICT), concern economic entities employing more than 9 persons and included in the sections according to the NACE Rev. 2: manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply, sewerage and waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities); administrative and support service activities.

3. **Local area network (LAN)** is a type of a network located on a relatively small area, often within one building or group of buildings. LAN can consist of from two to several hundred computers. This network can be wire based or wireless.

4. **Intranet** is an inner, isolated enterprise network based on solutions used in the Internet, i.e. the same standards, protocols and programmes; covering all elements of an enterprise (offices, plants, branches).

Nauka i technika

Science and technology

TABL. 1 /164/. **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM JEDNOSTKI (stan w dniu 31 XII)	18	16	19	TOTAL UNITS (as of 31 XII)
Zatrudnieni ogółem ^a	962	913	929	Total personnel ^a
pracownicy naukowo-badawczy	790	753	746	researchers
technicy i pracownicy równorzędni ...	111	87	106	technicians and equivalent staff
pozostały personel	61	73	77	other supporting staff
W tym jednostki rozwojowe	13	12	14	Of which development units
Razem zatrudnieni ^a	36	71	57	Total personnel ^a
w tym pracownicy naukowo-badawczy	29	60	32	of which researchers

a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

a In full-time equivalents.

TABL. 2 /165/. **ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1516	1451	1476	TOTAL
z wykształceniem:				education:
Wyższym:				Higher:
z tytułem naukowym profesora	123	128	130	with title of professor
ze stopniem naukowym:				with scientific degree of:
doktora habilitowanego	182	193	206	habilitated doctor ^a (HD)
doktora	602	652	661	doctor (PhD)
z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata	454	375	384	with tertiary degrees below the PhD level (Master's degree, Bachelor's degree and equivalent)
Pozostałym	155	103	95	Others
W tym jednostki rozwojowe	74	98	74	Of which development units

a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3 /166/. **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ^a (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM w mln zł	28,0	40,4	68,4	TOTAL in mln zł
Bieżące	23,9	31,3	31,7	Current
w tym osobowe	10,1	14,4	16,5	of which labour costs
Inwestycyjne na środki trwałe	4,1	9,1	36,7	Capital
w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu	4,1	8,9	27,5	of which instruments and equipment
W tym jednostki rozwojowe	3,6	7,3	#	Of which development units

a Bez amortyzacji środków trwałych.

a Excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 4 /167/. **NAKŁADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ**
WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM w mln zł	23,9	31,3	31,7	TOTAL in mln zł
Badania:				Research:
podstawowe	7,0	9,4	#	basic
stosowane	7,4	12,5	#	applied
Prace rozwojowe	9,6	9,4	12,8	Experimental development
W tym jednostki rozwojowe	3,1	6,8	6,3	Of which development units

a Bez amortyzacji środków trwałych.

a Excluding depreciation of fixed asset.

TABL. 5 /168/. **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI**
BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ
Stan w dniu 31 XII
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH
AND DEVELOPMENT ACTIVITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % degree of consumption in %			
OGÓŁEM	82,8	88,8	78,3	TOTAL
W tym jednostki rozwojowe	#	#	#	Of which development units

TABL. 6 /169/. **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym nakłady Of which expenditures						
		na działalność badawczą i rozwojową <i>on research and development activity</i>	na zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) <i>on the acquisition of external knowledge (of disembodied technology and know-how)</i>	inwestycyjne capital		na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną <i>on staff training connected with innovation activity</i>	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów <i>on the marketing for new or significantly improved products</i>	
				na budynki i budowle oraz grunty <i>on land and buildings</i>	na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu <i>on the acquisition of instruments and equipment</i>			
					razem total			w tym z importu of which import
w tys. zł in thous. zł								
OGÓŁEM 2005	275034	9896	525	52121	185128	37590	417	1055
TOTAL 2006	283669	11928	2015	32811	182827	39139	1351	4205
..... 2007	347650	9628	915	23830	287287	67311	400	1253
..... 2008	266847	11213	5193	71732	169805	53136	1071	2902
..... 2009	380098	30102	4167	53042	283824	155589	329	930
sektor publiczny <i>public sector</i>	104018	—	197	4624	93882	16257	67	36
sektor prywatny <i>private sector</i>	276080	30102	3970	48418	189942	139332	262	894
W tym przetwórstwo przemysłowe <i>Of which manufacturing</i>	302978	30102	3970	49385	215620	150321	325	930
w tym: <i>of which:</i>								
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	42422	26376	3705	2955	8490	5966	125	306
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	12609	—	—	1081	11526	6039	2	—
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	3530	—	—	—	3485	908	—	—
Produkcja maszyn i urządzeń ^A <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	4084	2437	241	190	773	239	34	32
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	7755	26	—	821	6394	4638	48	368

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 7 /170/. ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYSŁE^a

Stan w dniu 31 XII

MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Linie produkcyjne Production lines		Centra obróbkowe Machining centres	Roboty i manipulatory przemysłowe Industrial robots and manipulators		Komputery Computers
		automatyczne automatic	sterowane komputerem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
		w szt. in units					
OGÓŁEM	2005	228	261	63	94	71	667
TOTAL	2006	204	265	101	113	86	717
	2007	192	300	100	122	92	700
	2008	203	281	145	158	104	737
	2009	194	287	99	179	123	693
sektor publiczny		8	56	1	11	11	234
public sector							
sektor prywatny		186	231	98	168	112	459
private sector							
w tym: of which:							
Przetwórstwo przemysłowe		186	263	99	179	123	539
Manufacturing							
w tym: of which:							
Produkcja artykułów spożywczych		17	51	–	2	2	42
Manufacture of food products							
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ		5	6	4	–	–	6
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ							
Produkcja papieru i wyrobów z papieru		3	2	–	–	–	4
Manufacture of paper and paper products							
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych		38	14	3	2	–	39
Manufacture of chemicals and chemical products							
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych		14	66	3	32	27	53
Manufacture of rubber and plastic products							
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych		29	50	15	5	1	82
Manufacture of other non-metallic mineral products							
Produkcja metali		2	5	12	8	8	7
Manufacture of basic metal							

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesów technologicznych.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons. b Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 7 /170/. **ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYŚLE^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Linie produkcyjne Production lines		Centra obróbkowe Machining centres	Roboty i manipulatory przemysłowe Industrial robots and manipulators		Komputery Computers
	automa- tyczne automatic	sterowane kom- puterem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
	w szt in units					
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
w tym: of which:						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	19	4	3	19	5	11
Produkcja urządzeń elektrycznych Manufacture of electrical equipment	10	14	13	15	11	60
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	2	—	21	—	—	70
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	8	2	8	82	56	64
Produkcja mebli Manufacture of furniture	11	2	16	—	—	29
Wytwarzanie i zaopatrywanie w ener- gię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ Electricity, gas steam and air condition- ing supply	5	18	—	—	—	140
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas steam and air conditioning supply	5	18	—	—	—	140
Dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja^Δ Water supply; sewerage, waste ma- nagement and remediation activities	3	6	—	—	—	14
w tym: of which:						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody Water collection, treatment and supply	3	4	—	—	—	14

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesów technologicznych.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons. b Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 8 /171/. **PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEMYSŁE^a****NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN INDUSTRY^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przychody netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych <i>Net revenues from sales of new or significantly improved products</i>				SPECIFICATION	
	ogółem <i>total</i>	produkty nowe lub istotnie ulepszone <i>new or significantly improved products</i>		z liczby ogółem – eksport <i>of total number – export</i>		
		dla rynku <i>to the market</i>	tylko dla przedsiębiorstwa <i>only to the enterprise</i>			
w tys. zł <i>in thous. zł</i>						
OGÓŁEM	2005 ^b	1198373	655864	542509	377643	TOTAL
	2006 ^c	1172663	648632	524031	600132	
	2007 ^d	1116744	267090	849654	459203	
	2008 ^e	1839097	1291065	548032	794768	
	2009 ^f	1284318	838072	446246	539838	
W tym przetwórstwo przemysłowe		1284318	838072	446246	539838	Of which manufacturing
w tym:						of which:
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych		205384	55439	149945	119577	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych		36030	23954	12076	17317	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z metali ^Δ		39331	17944	21387	17078	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		70763	43719	27044	31189	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ		115999	29769	86230	25718	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja mebli		76517	68932	7585	5967	Manufacture of furniture

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b–f Dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach: b – 2003–2005, c – 2004–2006, d – 2005–2007, e – 2006–2008, f – 2007–2009.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons. b–f Concerns products introduced into the market during: b – 2003–2005, c – 2004–2006, d – 2005–2007, e – 2006–2008, f – 2007–2009.

Społeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 9 /172/. PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE INTERNET

Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING INTERNET

As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	udział jednostek w całej populacji w % the proportion of entities in percent of total population			
Przedsiębiorstwa posiadające:				Enterprises having:
Dostęp do Internetu	88,8*	92,1*	89,9	Internet access
Połączenie z Internetem przez:				Internet access via:
łącze szerokopasmowe ^b	39,1*	53,3*	54,7	broadband connection ^b
modem analogowy (zwykła linia telefoniczna) lub cyfrowy ISDN	44,2*	45,7	analogue modem (connection over plain telephone line) or digital modem ISDN
łącze bezprzewodowe (np. GSM, GPRS, UMTS)	12,1*	22,1*	21,6	wireless connection (e.g. GSM, GPRS, UMTS)
Własna strona internetowa	45.5*	52.7*	52.6	Own website

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W technologii DSL (xDSL, np. ADSL, SDSL) lub inne łącze stałe (np. sieć telewizji kablowej, energetyczna – PLC).

a Data concerns enterprises employing more than 9 persons. b DSL connections (xDSL like ADSL, SDSL) or other fixed broadband connections (e.g. via cable TV network, via power supply traction – PLC).

TABL. 10 /173/. PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE TELEINFORMATYCZNE

Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING SELECTED ICT SYSTEMS

As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	udział jednostek w całej populacji w % the proportion of entities in percent of total population			
Przedsiębiorstwa wykorzystujące komputery	94,3*	95,2*	95,6	Enterprises using computers
Przedsiębiorstwa posiadające:				Enterprises having:
Sieć lokalną LAN	54,8	57,7	51,6	Local area network (LAN)
w tym bezprzewodową	7,8*	19,8*	20,0	of which wireless
Intranet	30,2*	26,4*	24,6	Intranet
Bezpłatne oprogramowanie, systemy open source, jak np. Linux	–	15,9*	9,9	Free, open source software and operating systems, like Linux
ERP – system informatyczny do planowania zasobów przedsiębiorstwa	–	11,1*	8,2	Enterprise Resource Planning system
CRM – oprogramowanie do zarządzania informacjami o klientach zapewniające dostęp do nich innym komórkom przedsiębiorstwa	–	18,2	18,2	Customer Relationship Management system

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concerns enterprises employing more than 9 persons.

DZIAŁ XIV CENY

Uwagi ogólne

1. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono jako średnie ważone współczynnikami wyrażającymi udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach.

2. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych** uzyskano na podstawie obserwacji zmian cen wytypowanych towarów i usług konsumpcyjnych (ok. 1800 reprezentantów w 2009 r.) notowanych w 209 rejonach na terenie całego kraju.

Wskaźniki cen obliczono, przyjmując jako system wag roczną strukturę wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług z roku poprzedzającego rok badany.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą przeciętnych rocznych cen (obliczonych jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów) płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od producentów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankietatorów na celowo wytypowanych 11 targowiskach. Do 2004 r. źródłem informacji o cenach uzyskiwanych przez rolników była miesięczna sprawozdawczość korespondentów rolnych, którzy notowali również ceny uzyskiwane w bezpośrednich obrotach między poszczególnymi gospodarstwami. W związku z tym dane od 2005 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV PRICES

General notes

1. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been calculated as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of selected goods which have been compiled as the means weighted by shares of purchases made by population in particular months.

2. The **price index of consumer commodities and services** are obtained on the basis of price observation of selected consumer commodities and services (about 1600 representatives in 2009) quoted in 209 districts of the country.

Price indices are based on the following weights system of annual structure expenditures (excluding subsistence consumption) of households for purchases of goods and services in the year preceding the one examined.

3. Data on **procurement prices** concern average annual prices (computed as a quotient of value and quantity of each product) paid by economic entities purchasing agricultural products directly from agricultural producers.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on market-places** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected 11 market-places. Until 2004 information on prices received by farmers was collected monthly from agricultural correspondents, whose reports also included prices of products traded between farms. Therefore data since 2005 are not fully comparable with data in previous years. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 /174/. **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100			
OGÓŁEM	102,2	104,4	103,5	TOTAL
w tym:				of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,3	105,7	103,6	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,4	107,0	110,2	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	93,1	86,9	91,0	Clothing and footwear
Mieszkanie	103,8	109,2	108,0	Dwelling
Zdrowie	103,2	104,2	103,5	Health
Transport	105,1	102,4	97,4	Transport
Rekreacja i kultura	99,9	100,0	101,8	Recreation and culture
Edukacja	103,3	103,6	104,8	Education

TABL. 2 /175/. **CENY DETALICZNE^a WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES^a OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż – za 1 kg	2,22	2,55	3,63	4,12	Rice – per kg
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,23	1,53	1,87	1,98	Wheat-rye bread – per 0,5 kg
Makaron jajeczny – za 400 g	3,16	4,22	3,44	3,43	Egg pasta – per 400 g
Mąka pszenna „Poznańska” – za 1 kg	1,53	1,52	1,98	1,79	Wheat flour „Poznańska” – per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) – za 1 kg	9,80	16,21	18,77	18,85	Beef meat, bone-in (roast beef) – per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	12,93	13,12	14,24	14,71	Pork meat, bone-in (centre loin) – per kg
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,68	5,56	6,09	6,75	Disembowelled chicken – per kg
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	17,99	19,91	22,80	24,10	Pork ham, boiled – per kg
Kielbasa „Toruńska” – za 1 kg	10,17	10,92	11,92	13,60	Sausage „Toruńska” – per kg
Filety z morskczuka mrożone – za 1 kg	12,84	13,12	14,71	18,95	Fillets of hake, frozen – per kg
Karp świeży – za 1 kg	9,78	11,70	14,47	13,76	Fresh carp – per kg
Śledź solony odgłowiony – za 1 kg	5,74	8,83	8,91	9,63	Salted herring, headless – per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,14	2,48	2,86	2,78	Cows' milk, fat content 3–3,5%, sterilized – per l
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% – za 200 ml	1,19	1,24	1,56	1,56	Sour cream, fat content 18% – per 200 ml
Ser twarogowy półtłusty – za 1 kg	9,52	9,76	11,60	12,12	Semi-fat cottage cheese – per kg
Ser dojrzewający „Gouda” – za 1 kg	16,61	16,38	19,13	16,01	Ripening „Gouda” cheese – per kg
Jaja kurze świeże – za 1 szt	0,32	0,32	0,37	0,40	Hen eggs, fresh – per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	2,91	3,18	3,17	3,09	Fresh butter, fat content 82,5% – per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l	4,05	4,51	5,87	6,15	Rape-oil, domestic production – per l
Pomarańcze – za 1 kg	3,79	4,71	4,81	5,28	Oranges – per kg
Jabłka ^b – za 1 kg	2,10	3,40	2,31	Apples ^b – per kg
Buraki ^b – za 1 kg	1,25	1,31	1,79	1,65	Beetroots ^b – per kg
Marchew ^b – za 1 kg	1,36	1,60	2,05	2,34	Carrots ^b – per kg
Ziemniaki ^b – za 1 kg	0,73	0,71	0,94	1,01	Potatoes ^b – per kg

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 221. ^b Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

^a See general notes, item 1 on page 221. ^b Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

TABL. 2 /175/. **CENY DETALICZNE^a WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES^a OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,96	3,06	2,67	3,02	White sugar, crystallized – per kg
Kawa naturalna mielona „Tchibo Family” – za 250 g	7,13	4,56	5,77	5,55	Natural coffee "Tchibo Family", ground – per 250 g
Herbata „Madras” – za 100 g	2,06	2,34	2,40	2,66	Tea "Madras" – per 100 g
Wódka czysta „Polonaise – Polish Vodka” 40% – za 0,5 l	18,85	17,53	18,41	Vodka pure „Polonaise – Polish Vodka” 40% – per 0,5 l
Papierosy „Mars” – za 20 szt	4,10	5,18	6,77	8,11	Cigarettes "Mars" – per 20 pcs
Ubranie męskie 2-częściowe, z elanowelny – za 1 kpl	413,42	406,51	439,03	463,71	Men's suit, polyester staple fibres and wool – per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	121,18	151,10	145,46	132,11	Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	109,62	128,80	133,33	129,31	Women's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę	21,21	26,76	29,64	30,74	Resoling men's shoes – per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej – za 1 m ³	1,35	2,09	2,36	2,63	Cold water by municipal water-system – per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) – za 1 kWh	0,29	0,40	0,47	0,55	Electricity for households (all-day tariff) – per kWh
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych ^b – za 1 m ³	0,90	1,49	2,26	2,44	Natural net-gas, high-methanated for households ^c – per m ³
Węgiel kamienny – za 1 t	354,08	434,41	576,90	664,88	Hard coal – per t
Ciepła woda – za 1 m ³	9,40	12,02	13,74	15,49	Hot water – per 1 m ³
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 300 l ^c	1877	1442	1211	1321	Fridge-freezer, capacity about 300 l ^c
Pralka automatyczna typu domowego, na 5 kg suchej bielizny	1427	1286	1137	1136	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzacz typu domowego	374,88	311,55	303,23	322,81	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	169,84	164,32	161,58	184,63	Iron with duschsystem
Benzyna silnikowa „Euro-Super” – za 1 l	3,12	4,01	4,37	4,19	Motor petrol "Euro-Super" – per l
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	1,38	1,82	1,95	2,10	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna – za 5 km	12,05	13,12	14,68	16,15	Taxi daily fare – for 5 km distance
Bilet normalny do kina	10,98	13,32	14,12	14,36	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	50,49	57,69	64,01	67,11	Women's cold wave
Ciągnik „Ursus 2812”	36399	61846	74638	75274	Tractor "Ursus 2812"
Kosiarka ciągnikowa rotacyjna	3109	5711	6181	5968	Tractor rotary mower
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg	13,70	23,72	35,21	31,17	Urea, nutritive content 46% N – per 25 kg
Badanie kliniczne krowy	14,27	18,09	18,73	24,99	Cow's clinical examination

^a Patrz uwagi ogólne. ust. 1 na str. 221. ^b Zawiera opłatę za gaz i usługę przesyłową (stałą i zmienną) oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 18,25 m³ gazu. ^c W 2000 r. – poj. ok. 280 l., w 2005 r. – ok. 320 l.

^a See general notes, item 1 on page 221. ^b Including charge for gas and gas transmitting (standing and variable) and subscription fee with the monthly use of 18,25 m³ of gas. ^c In 2000 – capacity about 280 l, in 2005 – capacity about 320 l.

TABL. 3 /176/. **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt:					Cereal grain consumer and for feeds – per dt:
pszenicy	50,22	35,71	67,33	47,56	wheat
żyta	36,38	27,08	51,82	33,71	rye
jęczmienia	50,18	40,01	66,24	41,28	barley
owsa i mieszanek zbożowych	37,93	31,76	54,29	27,55	oats and mixed cereal
pszenżyta	45,68	29,38	50,07	35,83	triticale
Ziemniaki – za 1 dt	24,93	43,84	47,76	49,77	Potatoes – per dt
w tym jadalne (bez wczesnych)	33,48	44,89	49,01	49,22	of which edible (excluding early kinds)
Buraki cukrowe – za 1 dt	9,83	17,83	10,40	11,38	Sugar beets – per dt
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	84,04	75,37	129,86	108,35	Industrial rape and agrimony – per dt
Liście tytoniu – za 1 dt	509,56	204,68	253,65	300,67	Raw tobacco – per dt
Chmiel surowy – za 1 dt	1244,81	835,02	1742,73	789,75	Raw hop – per dt
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					Animals for slaughter – per kg:
bydło (bez cieląt)	2,91	4,00	4,19	4,65	cattle (excluding calves)
cielęta	3,46	6,82	7,44	7,86	calves
trzoda chlewna	3,75	3,76	4,01	4,54	pigs
Mleko krowie – za 1 l	0,80	1,02	1,16	0,96	Cows' milk – per l
Jaja kurze spożywcze – za 1 szt	0,17	0,24	0,23	.	Hen eggs – per piece

TABL. 4 /177/. **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKET-PLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Ziemiopłody – za 1 dt					Crops – per dt
Ziarno zbóż: pszenicy	53,71	56,42	75,00	69,91	Cereal grain of: wheat
żyta	39,17	47,78	.	69,17	rye
jęczmienia	44,62	.	.	45,00	barley
owsa	38,38	26,67	.	.	oats
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych)	47,00	60,66	78,14	91,58	Potatoes (excluding edible early kinds)
Siano: łąkowe	19,59	.	.	.	Hay: meadow
koniczyny	24,99	.	.	.	clover
Słoma zbóż ozimych	10,18	.	.	.	Straw of winter cereals
Zwierzęta gospodarskie – za 1 szt					Livestock – per head
Krowa dojna	1574,28	.	.	.	Dairy cow
Jałówka 1-rocza	910,82	.	.	.	One-year heifer
Prosię na chów	80,27	128,78	91,93	181,67	Piglet
Maciora owcza na chów	146,58	.	.	.	Ewe
Koń roboczy	2811,32	.	.	.	Farm horse
Żrebię 1-rocze	1499,74	.	.	.	One-year colt
Żywiec rzeźny – za 1 kg					Animals for slaughter – per kg
Bydło (bez cieląt) ^b	2,08	.	.	.	Cattle (excluding calves) ^b
Cielęta	4,65	.	.	.	Calves
Trzoda chlewna	3,58	.	.	.	Pigs

a Dane nieporównywalne z danymi za lata 2005–2008 z powodu zmiany źródła informacji; patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 221.

b Średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

a Data are not comparable with 2005–2008 years due to a change in the source of information; see general notes, item 4 on page 221. b Average weighted price of cattle for slaughter calculated with the adoption of the structure of procurement quantity of young cattle and cows for slaughter.

DZIAŁ XV ROLNICTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Dział zawiera dane dotyczące: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich, produkcji zwierzęcej, skupu produktów rolnych oraz wyposażenia rolnictwa w środki produkcji.

2. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007, do której są zaliczane.

3. Dane grupowano według sektora publicznego i prywatnego.

Sektor publiczny obejmuje gospodarstwa:

- własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych),
- własności jednostek samorządu terytorialnego,
- własności mieszanej z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego.

Sektor prywatny obejmuje gospodarstwa:

- własności prywatnej krajowej,
- własności zagranicznej,
- własności mieszanej z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego.

4. **Gospodarstwo rolne** oznacza grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

5. **Gospodarstwa rolne** w użytkowaniu indywidualnym obejmują:

- 1) gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych, prowadzone przez rolników na gruntach własnych i niewłasnych;
- 2) gospodarstwa indywidualne o powierzchni do 1 ha użytków rolnych (działki rolne, w tym np. działki służbowe) użytkowane rolniczo przez osoby fizyczne oraz właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych.

6. Dane o **gruntach** wykazano według granic administracyjnych województwa oraz według siedziby użytkownika.

Dane o **powierzchni użytków rolnych** ogółem oraz według rodzajów użytków podaje się bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych.

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

CHAPTER XV AGRICULTURE AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. This chapter contains data on: land use, sown area, crop output, livestock population, animal output and procurement of agricultural products and means of production in farming.

2. The presented information was compiled using the **kind of activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the branch of the NACE rev. 2 in which they are included.

3. Data were given separately for public and private sector.

The public sector includes farms:

- state ownership (of the State Treasury and state legal persons),
- local self-government entity ownership,
- mixed ownership with a predominance of capital (property) of public sector entities.

The private sector includes farms:

- private domestic ownership,
- foreign ownership,
- mixed ownership with a predominance of capital (property) of private sector entities.

4. An **agricultural holding** is understood as an agricultural area, including forest land, buildings or their parts, equipment and stock if they constitute or may constitute an organized economic unit as well as rights and obligations related to running a holding.

5. **Agricultural holdings** in private use include:

- 1) private farms exceeding 1 ha of agricultural land, tended by farmers on their own or rented land;
- 2) private farms up to 1 ha of agricultural land (agricultural plots, of which e.g. company plots) used for agricultural purposes by natural persons as well as livestock owners who do not possess agricultural land.

6. Data on **land** are presented according to administrative borders within the voivodship and the official residence of the land user.

Data regarding the total **area of agricultural land** and area by type of agricultural land are presented excluding non-farm land.

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees and bushes and tree nurseries not smaller than 0,1 ha.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

Od 2007 r., zgodnie z metodologią EUROSTAT-u, prezentuje się grunty orne, sady, łąki i pastwiska w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 III 2007 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 46, poz. 306); dane nie są porównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

W pozycji „pozostałe grunty” zawarto również użytki rolne nieużytkowane rolniczo, tj. tereny budowlane, rekreacyjne itp.

7. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

8. Dane o **produkcji, plonach i skupie** zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszką, mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włókniстых (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorię). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasiennne (w tym wieloletnie, tj. konieczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

According to EUROSTAT methodology, since 2007 data on arable land, orchards, meadows and pastures concern area in good agricultural condition – maintained in accordance with norms defined in the regulation of Minister of Agricultural and Rural Development dated 12 III 2007 about minimal norms (Journal of Laws No. 46, item 306); data are not comparable with data published in previous editions of the Yearbook.

Item "other land" includes non-farm land, i.e. occupied by buildings, pleasure gardens.

7. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on market-places.

8. Data regarding the **production, yields and procurement** of pulses and oil-seeds plants as well as cereals concerns grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, unless otherwise stated do not include cereal mixed.

Pulses for grain include: edible pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oil-seeds crops (rape, turniprape, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet,

i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na pasze.

9. Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

10. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

11. Jako **jednostkę siły pociągowej** w rolnictwie przyjęto 1 konia roboczego. W danych o zasobach **żywej siły pociągowej** wykazano konie robocze, tj. konie 3-letnie i starsze. Przeliczeń **mechanicznej siły pociągowej** dokonano, przyjmując jako jednostkę siły pociągowej moc ciągnika na zaciepie równą 2,2 kW.

12. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

13. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

14. Do przeliczeń wyników i czynników produkcji na jednostkę powierzchni przyjęto użytki rolne rozliczane według siedziby użytkownika gospodarstwa – stan w czerwcu.

15. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2008/09 oznacza okres od 1 VII 2008 r. do 30 VI 2009 r.).

16. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika.

ratabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip and maize for feeds.

9. *Data regarding the production of animals for slaughter concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.*

10. *Data regarding agricultural tractors concern 4-wheeled and tracked tractors.*

11. *One draft horse was assumed as the unit of draft force in agriculture. Data regarding live draft force comprise draft horses, i.e., horses aged 3 and older. Calculations of mechanical draft force were carried out assuming 2,2 kW of tractor engine power as the unit of draft force.*

12. *Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.*

13. *Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.*

14. *Agricultural land calculated by the official residence of the land user was assumed for calculating results and production factors per area unit – as of June.*

15. *Farming years cover the period from 1 VII until 30 VI (e.g. the 2008/09 farming year covers the period from 1 VII 2008 to 30 VI 2009).*

16. *Data, unless otherwise stated, are presented by the official residence of the land user.*

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:
1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczysto przez:

- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
- jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
- jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych (do 15 VII 2003 r. – Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa),

b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);

Forestry

1. *Information within the scope of forestry concerns:*

1) **public forests** owned by:

a) *the State Treasury – managed and utilized temporarily or perpetually by:*

- *State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,*
- *nature protection units (national parks),*
- *organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency (until 15 VII 2003 – the Agricultural Property Agency of the State Treasury),*

b) *gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);*

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej,
- d) innych osób prawnych.

2. **Powierzchnia gruntów leśnych** obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, plazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 2 lat i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1–20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Plazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21–40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

2) **private forests** owned by:

- a) natural persons,
- b) land held in common by all or part of the residents of a village,
- c) agricultural production co-operatives,
- d) other legal persons.

2. **Forest land** includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 2 years and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 2 years as well as crops and greenwoods in the age I category (1–20 years), with plantings at less than 0,5 (full plantings at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21–40 years) with plantings of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III, or higher, age category (41 years or more) with plantings of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal and to be renewed classes.

Renewals are understood as new tree stands forming in place of removed stands:

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- 2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. Wskaźnik **lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące morskie wody wewnętrzne, powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454) – do powierzchni lądowej województwa zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

4. Dane o **pozyskaniu drewna** w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami oraz w oparciu o Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 IV 2004 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU) (Dz. U. Nr 89, poz. 844 z późniejszymi zmianami).

3. The **forest cover** indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

Share of forest land in land area of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the voivodship without lands under waters (i.e. internal marine water, surface flowing waters and surface standing waters). According to the regulation of the Ministry of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454) – since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.

4. Data on **removals** in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Norms and with respect of the Polish Classification of Products and Services introduced by the Council of Ministers Regulation of 6 IV 2004 on the Polish Classification of Goods and Services (Journal of Laws No. 89, item 844 with subsequent amendments).

Rolnictwo

Agriculture

TABL. 1 /178/. **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE**

TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Powierzchnia użytków rolnych ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	574,7	540,1	559,2	551,9	<i>Agricultural land area^a (as of June) in thous. ha</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	400,8	380,8	412,3	409,5	<i>of which private farms</i>
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) w %:					<i>Share in total sown area (as of June) in %:</i>
zbóż podstawowych	58,5	59,4	59,3	60,2	<i>basic cereals</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	61,2	44,0	61,6	62,1	<i>of which private farms</i>
ziemniaków	5,5	2,3	2,8	2,8	<i>potatoes</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	7,4	2,0	3,2	3,1	<i>of which private farms</i>
rzepaku i rzepiku	9,5	12,0	15,3	15,0	<i>rape and turnip rape</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	5,6	6,1	11,9	11,7	<i>of which private farms</i>
Plony z 1 ha w dt:					<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zbóż podstawowych	39,5	47,6	51,4	48,3	<i>of basic cereals</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	36,0	43,8	47,5	46,2	<i>of which private farms</i>
ziemniaków	219	213	233	215	<i>of potatoes</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	209	207	234	195	<i>of which private farms</i>
rzepaku i rzepiku	28,2	25,0	29,5	35,6	<i>of rape and turnip rape</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	24,7	21,5	27,4	35,3	<i>of which private farms</i>
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych	38,8	38,8	33,8	33,7	<i>Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June)^b per 100 ha of agricultural land</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	43,5	46,8	38,4	38,6	<i>of which private farms</i>
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) w %	41,6	42,8	40,8	40,4	<i>Share of cows in cattle stocks (as of June) in %</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	42,1	42,1	39,9	39,5	<i>of which private farms</i>
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) w %	8,9	9,4	8,9	9,4	<i>Share of sows in pig stocks (as of the end of July) in %</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	8,5	9,3	8,7	9,2	<i>of which private farms</i>
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^c na 1 ha użytków rolnych w kg	184,9	182,9	177,6	180,6	<i>Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)^c per 1 ha of agricultural land in kg</i>

a Według granic administracyjnych. b Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 241; Trzoda chlewna – stan w końcu lipca. c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; w wadze poubojowej ciepłej.

a By administrative borders. b See note to table 11 on page 241; Pigs – as of the end of July. c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and venison; in post-slaughter warm weight.

TABL. 1 /178/. **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE (dok.)***TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Produkcja mleka krowiego w l:					<i>Production of cows' milk in l:</i>
na 1 ha użytków rolnych	475	539	449	459	<i>per 1 ha of agricultural land</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	483	526	388	398	<i>of which private farms</i>
na 1 krowę	4414	5772	5179	5355	<i>per cow</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	4136	5415	4475	4600	<i>of which private farms</i>
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych w szt	7,7 ^a	7,6 ^a	8,3	8,4	<i>Agricultural tractors (as of June) per 100 ha of agricultural land in units</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	9,8	10,6	11,3	11,5	<i>of which private farms</i>
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^b na 1 ha użytków rolnych w kg	127,0	141,8	196,2	186,6	<i>Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient^b per 1 ha of agricultural land in kg</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	92,7	102,6	183,1	170,0	<i>of which private farms</i>

a Stan w dniu 31 XII. b Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 1999/2000, 2004/05, 2007/08, 2008/09

a As of 31 XII. b Concerns respectively the: 1999/2000, 2004/05, 2007/08 and 2008/09 farming years.

TABL. 2 /179/. **UŻYTKOWANIE GRUNTÓW^a WEDŁUG GRANIC ADMINISTRACYJNYCH**

Stan w czerwcu

LAND^a USE BY ADMINISTRATIVE BORDERS

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
	w ha in ha					
Powierzchnia ogólna	941247	941247	941167	941167	432358	Total area
Użytki rolne	574711	540130	559168	551875	409529	Agricultural land
grunty orne	491747	483136	500178	491807	359582	arable land
sady ^b	2889	911	898	899	885	orchards ^b
łąki	65531	46913	46100	49802	43176	meadows
pastwiska	14544	9170	7609	6622	4105	pastures
pozostałe	—	—	4384	2746	1782	others
Lasy ^c	251957	254903	255790	256474	7821	Forests ^c and forest land
Pozostałe grunty ^d	114579	146214	126209	132818	15008	Other land ^d

a Patrz uwagi ogólne, ust.6 na str. 225. b Łącznie ze szkółkami drzew i krzewów owocowych. c Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. d Pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki.

a See general notes, item 6 on page 225. b Including nurseries. c Including land connected with silviculture. d For buildings, courts, roads, waters and other usable land as well as wasteland.

TABL. 3 /180/. **UŻYTKOWANIE GRUNTÓW^a WEDŁUG SIEDZIBY UŻYTKOWNIKA**

Stan w czerwcu

LAND^a USE BY THE OFFICIAL RESIDENCE OF LAND USER

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor publiczny <i>Public sector</i>	Sektor prywatny <i>Private sector</i>		SPECIFICATION
				razem <i>total</i>	w tym gos- podarstwa in- dywidualne <i>of which private farms</i>	
		w ha		in ha		
Powierzchnia ogólna	2000	937805	357184	580621	431705	<i>Total area</i>
	2005	955384	365317	590067	402950	
	2008 ^b	951676	342658	609019	431981	
	2009 ^b	950932	344041	606892	430296	
Użytki rolne	2000	573893	47414	526479	401228	<i>Agricultural land</i>
	2005	553859	45732	508127	378406	
	2008	569325	39362	529963	409817	
	2009	561404	38229	523175	407029	
grunty orne	2000	491631	39056	452575	338376	<i>arable land</i>
	2005	491859	34836	457023	335239	
	2008	504896	29400	475496	361849	
	2009	495997	28730	467267	357203	
sady ^c	2000	2824	39	2785	2213	<i>orchards^c</i>
	2005	917	8	910	904	
	2008	889	8	881	877	
	2009	905	8	897	891	
łąki	2000	65255	6489	58766	51975	<i>meadows</i>
	2005	50810	8306	42505	37398	
	2008	49995	7387	42608	38827	
	2009	53614	7212	46402	42856	
pastwiska	2000	14183	1830	12353	8664	<i>pastures</i>
	2005	10273	2583	7690	4866	
	2008	8879	2143	6735	4954	
	2009	7815	2050	5765	4195	
pozostałe	2000	—	—	—	—	<i>others</i>
	2005	—	—	—	—	
	2008	4666	424	4242	3312	
	2009	3073	229	2844	1883	
Lasy ^d	2000	249547	237225	12322	9500	<i>Forests^d and forest land</i>
	2005	253134	241102	12032	9134	
	2008	253992	243898	10094	7463	
	2009	254687	244481	10206	7801	
Pozostałe grunty ^e	2000	114365	72545	41820	20977	<i>Other land^e</i>
	2005	148391	78483	69908	15410	
	2008	128359	59398	68961	14701	
	2009	134842	61331	73511	15466	

a Patrz uwagi ogólne, ust.6 na str. 225. b Łącznie z gruntami należącymi do Agencji Nieruchomości Rolnej położonymi na terenie województwa małopolskiego i śląskiego. c Łącznie ze szkółkami drzew i krzewów owocowych. d Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. e Pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki.

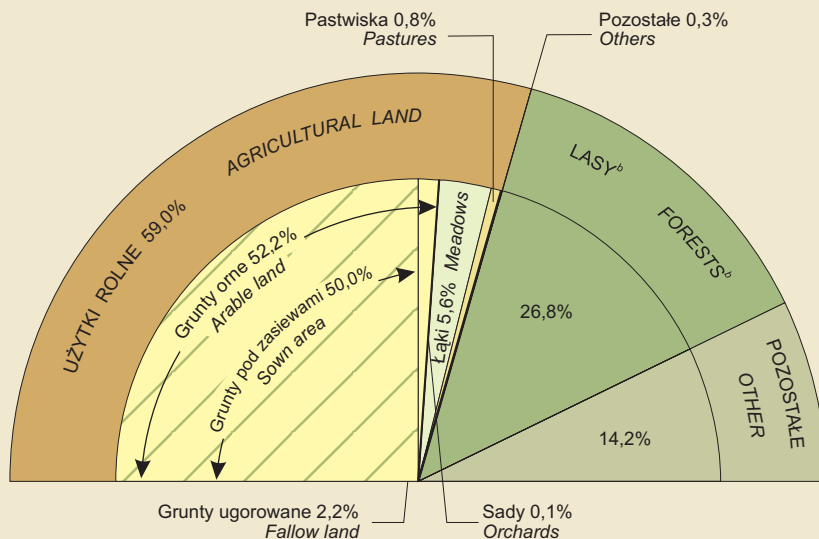
a See general notes, item 6 on page 225. b Including land of the Agricultural Market Agency located in Małopolskie Voivodship and Śląskie Voivodship. c Including nurseries. d Including land connected with silviculture. e For buildings, courts, roads, waters and other usable land as well as wasteland.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW^a W 2009 R.

Stan w czerwcu

LAND USE^a IN 2009

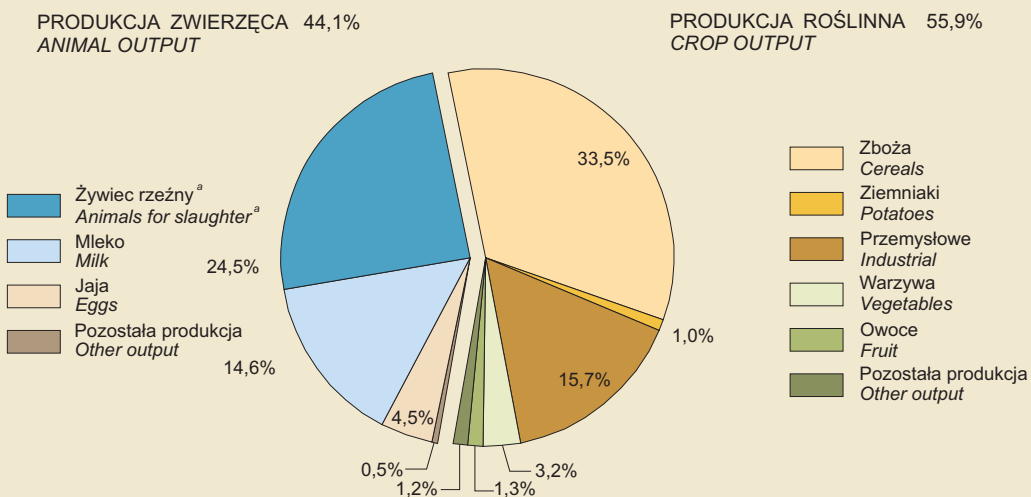
As of June

a Według siedziby użytkownika. b Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną.
a By the official residence of land user. b Including land connected with silviculture.

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2008 R.

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2008

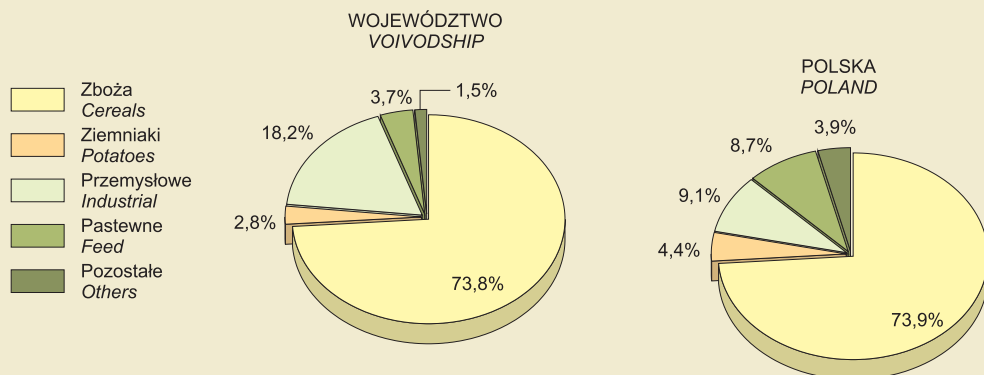
a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

STRUKTURA ZASIEWÓW W 2009 R.

Stan w czerwcu

STRUCTURE OF SOWN AREA IN 2009

As of June

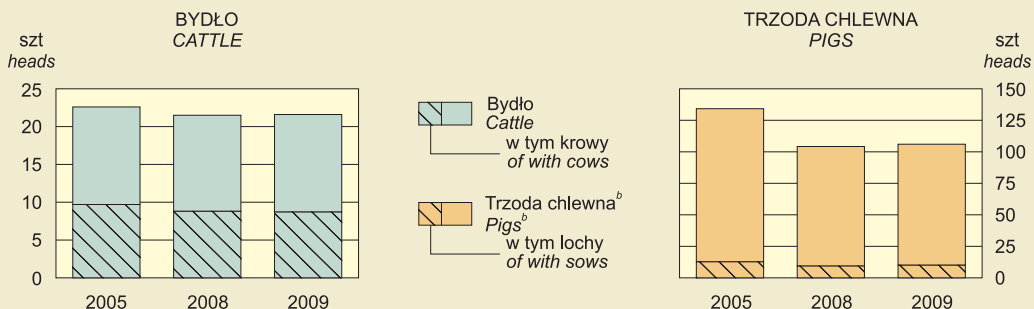

ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^a

Stan w czerwcu

LIVESTOCK PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND^a

As of June

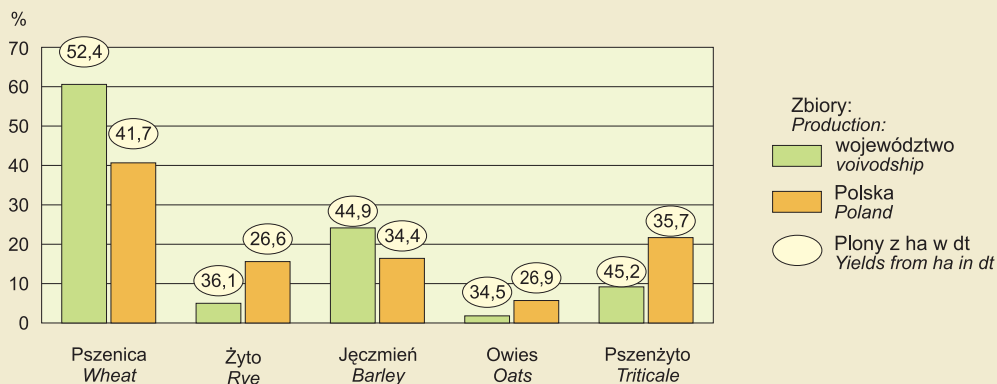

^a Bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^b Stan w końcu lipca.

^a Excluding non-farm land. ^b As of the end of July.

ZBIORY I PLONY ZBÓŻ PODSTAWOWYCH W 2009 R.

PRODUCTION AND YIELDS OF BASIC CEREALS IN 2009

TABL. 4 /181/. **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT
(constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
	rok poprzedni = 100				previous year = 100				
Produkcja globalna ...	101,2	101,3	97,0	100,5	99,5	104,0	94,9	101,5	Gross output
Roślinna	106,4	94,3	168,5	107,3	102,2	95,1	146,6	111,9	Crop
Zwierzęca	93,9	114,3	58,2	87,7	95,8	118,6	64,3	84,6	Animal
Produkcja końcowa	106,4	95,9	119,5	98,4	104,6	102,2	118,6	100,3	Final output
Roślinna	122,3	82,5	133,3	106,5	114,8	86,6	132,3	115,6	Crop
Zwierzęca	93,5	113,6	107,2	87,8	96,6	118,9	108,6	84,3	Animal
Produkcja towarowa	105,0	101,9	110,1	95,5	109,4	106,3	108,5	97,7	Market output
Roślinna	109,2	96,1	118,7	92,6	107,6	98,7	118,4	97,9	Crop
Zwierzęca	100,6	108,7	101,6	99,4	111,1	113,6	100,9	97,4	Animal

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 pkt 1) na str. 25.

a See general notes to the Yearbook, item 11, point 1) on page 25.

TABL. 5 /182/. **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	62,0	60,8	61,1	69,7	Crop output
Zboża	30,9	34,0	29,5	43,6	Cereals
w tym zboża podstawowe	24,6	27,1	23,3	35,4	of which basic cereals
w tym: pszenica	17,7	17,3	14,8	23,3	of which: wheat
żyto	1,2	0,9	0,8	1,6	rye
jęczmień	4,3	6,5	5,7	7,7	barley
Ziemniaki	6,2	2,7	3,4	3,3	Potatoes
Przemysłowe	11,0	12,8	15,8	10,4	Industrial
w tym buraki cukrowe	6,3	7,4	5,8	2,5	of which sugar beets
Warzywa	1,9	2,4	3,0	2,8	Vegetables
Owoce	2,1	0,8	1,4	1,2	Fruit
Siano łąkowe	1,9	1,3	1,6	1,4	Meadow hay
Pozostałe	8,0	6,8	6,4	9,8	Others

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 11 pkt 1) na str. 25.

a See general notes to the Yearbook, item 11, point 1) on page 25.

TABL. 5 /182/. **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w odsetkach		in percent		
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) GROSS OUTPUT (cont.)					
Produkcja zwierzęca	38,0	39,2	38,9	30,3	Animal output
Żywiec rzeźny ^a	23,1	22,1	21,7	17,0	Animals for slaughter ^a
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	2,6	2,0	2,9	2,5	cattle (excluding calves)
cielęta	0,3	0,1	0,2	0,2	calves
trzoda chlewna	14,5	14,4	13,4	9,3	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	5,6	5,5	5,1	5,1	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-2,8	0,9	1,1	-1,9	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	10,0	11,9	11,3	10,2	Cows' milk
Jaja kurze	6,1	2,8	3,7	3,7	Hen eggs
Obornik	1,3	1,3	0,8	0,9	Manure
Pozostałe	0,3	0,2	0,3	0,4	Others
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	53,1	51,2	53,8	55,9	Crop output
Zboża	32,0	27,9	25,4	33,5	Cereals
w tym zboża podstawowe	28,4	25,1	22,2	30,0	of which basic cereals
w tym: pszenica	23,1	18,1	16,0	20,7	of which: wheat
żyto	1,4	0,9	0,7	1,3	rye
jęczmień	3,7	6,0	5,3	7,8	barley
Ziemniaki	0,5	1,1	1,0	1,0	Potatoes
Przemysłowe	16,5	18,0	21,9	15,7	Industrial
w tym buraki cukrowe	9,4	10,1	8,0	3,8	of which sugar beets
Warzywa	1,6	2,6	3,1	3,2	Vegetables
Owoce	1,8	0,8	1,4	1,3	Fruit
Pozostałe	0,7	0,8	1,0	1,2	Others
Produkcja zwierzęca	46,9	48,8	46,2	44,1	Animal output
Żywiec rzeźny ^a	27,3	29,4	27,9	24,5	Animals for slaughter ^a
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	3,7	2,8	3,9	3,6	cattle (excluding calves)
cielęta	0,3	0,1	0,2	0,2	calves
trzoda chlewna	15,4	18,9	17,2	13,3	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	7,8	7,6	6,5	7,4	poultry
Mleko krowie	10,7	16,0	14,1	14,6	Cows' milk
Jaja kurze	8,7	3,2	3,9	4,5	Hen eggs
Pozostałe	0,2	0,2	0,3	0,5	Others

a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 /183/. **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**

Stan w czerwcu

SOWN AREA

As of June

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2008	2009			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodar- stwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
	w ha <i>in ha</i>						
OGÓŁEM	473298	458863	484881	475700	460531	350808	TOTAL
Zboża	345158	346231	359159	351140	342442	271826	Cereals
zboża podstawowe ...	276919	272654	287685	286153	278314	217681	basic cereals
pszenica	165065	152264	160305	158910	152619	113572	wheat
żyto	26167	15368	18773	18817	18691	16301	rye
jęczmień	61433	70202	75343	73201	72091	55517	barley
owies	7654	7644	7765	6917	6818	6087	oats
pszenżyto	16600	27176	25499	28308	28096	26204	triticale
mieszkanki zbożowe ...	35732	32901	32565	31100	31100	31031	cereal mixed
gryka i proso	47	147	393	246	246	246	buckwheat and millet
kukurydza na ziarno ..	32460	40530	38516	33641	32782	22868	maize for grain
Strączkowe	1821	2164	1811	1671	1666	1385	Pulses
konsumpcyjne	612	583	503	514	514	285	edible
pastewne ^a	1209	1581	1308	1157	1152	1100	feed ^a
Ziemniaki	26066	10705	13688	13249	13199	10962	Potatoes
Przemysłowe	68802	75719	86463	86671	82347	51084	Industrial
w tym:							of which:
buraki cukrowe	23775	19269	10757	13668	12436	9382	sugar beets
oleiste	44985	56092	75419	72811	69719	41629	oilseeds
w tym rzepak i rzepik	44960	55079	74193	71523	68431	40893	of which rape and turnip rape
Pastewne	23638	18210	17197	16507	14454	9850	Feed
w tym:							of which:
okopowe	4518	768	997	1036	1036	1007	root plants
kukurydza na paszę ...	10588	12081	11360	11081	9886	6860	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^b	7813	5834	6563	6462	6423	5701	Other crops ^b
w tym warzywa grun- towe	3388	2620	2783	2352	2349	2210	of which ground vege- tables

a Łącznie z mieszkankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. b Warzywa, truskawki, uprawy na nawozy zielone, wysadki okopowych itp.

a Including cereal and pulse mixed for grain. b Vegetables, strawberries, green fertilizer crops, root plant planting etc.

TABL. 7 /184/. **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2008	2009			CROPS
				ogółem grand total	w tym sektor prywatny of which private sector		
					razem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

Zboża	1402446	1681415	1861510	1720044	1660111	1264785	Cereals
w tym:							<i>of which:</i>
zboża podstawowe	1092736	1296742	1479276	1381469	1328510	1006580	basic cereals
pszenica	728549	802005	934909	833006	788165	568448	wheat
żyto	73253	51988	74332	67851	67303	57054	rye
jęczmień	213922	302416	330965	328735	322934	242417	barley
owies	21431	26907	27120	23879	23381	20757	oats
pszenżyto	55581	113427	111950	127999	126727	117905	triticale
mieszkanki zbożowe	105145	114985	114420	112671	112671	112477	cereal mixed
Ziemniaki	572032	227881	318601	284740	283661	213214	Potatoes
Buraki cukrowe	1128240	896769	646561	823843	759805	591028	Sugar beets
Rzepak i rzepik	126650	137859	218925	254558	241361	144270	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	290103	205454	237990	273836	272034	261622	Meadow hay

PLONY z 1 ha w dt
YIELDS per 1 ha in dt

Zboża	40,6	48,6	51,8	49,0	48,5	46,5	Cereals
w tym:							<i>of which:</i>
zboża podstawowe	39,5	47,6	51,4	48,3	47,7	46,2	basic cereals
pszenica	44,1	52,7	58,3	52,4	51,6	50,1	wheat
żyto	28,0	33,8	39,6	36,1	36,0	35,0	rye
jęczmień	34,8	43,1	43,9	44,9	44,8	43,7	barley
owies	28,0	35,2	34,9	34,5	34,3	34,1	oats
pszenżyto	33,5	41,7	43,9	45,2	45,1	45,0	triticale
mieszkanki zbożowe	29,4	34,9	35,1	36,2	36,2	36,2	cereal mixed
Ziemniaki	219	213	233	215	215	195	Potatoes
Buraki cukrowe	475	465	601	603	611	630	Sugar beets
Rzepak i rzepik	28,2	25,0	29,5	35,6	35,3	35,3	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	44,5	40,4	47,6	51,1	58,6	61,0	Meadow hay

TABL. 8 /185/. **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	ogółem <i>grand total</i>			w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
				razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu

AREA in ha – as of June

OGÓŁEM	3388	2620	2783	2352	2349	2210	TOTAL
Kapusta	148	350	277	271	271	271	Cabbages
Kalafior	61	99	67	66	66	66	Cauliflowers
Cebula	454	345	611	508	508	415	Onions
Marchew	459	448	333	311	311	309	Carrots
Buraki	228	239	175	182	182	171	Beetroots
Ogórki	347	354	297	277	277	276	Cucumbers
Pomidory	347	222	156	155	155	154	Tomatoes
Pozostałe ^a	1344	563	867	581	580	548	Others ^a

ZBIORY w t

PRODUCTION in t

OGÓŁEM	50446	52182	57089	52170	52121	49032	TOTAL
Kapusta	6640	11640	10349	10588	10587	10587	Cabbages
Kalafior	1220	1582	1547	1435	1435	1435	Cauliflowers
Cebula	8953	5694	14026	12256	12256	10668	Onions
Marchew	12263	10984	8802	6348	6334	6290	Carrots
Buraki	4588	5476	4724	5232	5225	4759	Beetroots
Ogórki	5899	5516	5370	4423	4419	4407	Cucumbers
Pomidory	6593	3504	2829	2861	2856	2838	Tomatoes
Pozostałe ^a	4291	7785	9442	9027	9008	8048	Others ^a

PLONY z 1 ha w dt

YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	449	332	374	391	391	391	Cabbages
Kalafior	200	160	230	216	216	216	Cauliflowers
Cebula	197	165	230	241	241	257	Onions
Marchew	267	245	264	204	204	204	Carrots
Buraki	201	229	270	287	287	278	Beetroots
Ogórki	170	156	181	159	159	160	Cucumbers
Pomidory	190	158	181	185	185	185	Tomatoes
Pozostałe ^a	32	138	109	155	155	147	Others ^a

^a Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, salata, rabarbar itp.

^a Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 9 /186/. **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	ogółem <i>grand total</i>			w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
				razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu
 AREA in ha – as of June

OGÓŁEM	3900	1381	1185	1140	1133	1128	TOTAL
Jabłonie	1591	587	460	412	406	405	<i>Apples</i>
Grusze	468	132	98	98	98	98	<i>Pears</i>
Śliwy	761	181	146	146	144	144	<i>Plums</i>
Wiśnie	625	220	197	199	199	195	<i>Cherries</i>
Czereśnie	342	140	105	107	107	107	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^a	114	121	178	178	178	178	<i>Others^a</i>

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	24605	9058	9859	12278	12243	12243	TOTAL
Jabłka	14022	5047	5893	6662	6633	6633	<i>Apples</i>
Gruszki	3903	836	710	1036	1036	1036	<i>Pears</i>
Śliwki	3145	966	917	1106	1101	1101	<i>Plums</i>
Wiśnie	2444	1247	1303	1817	1817	1816	<i>Cherries</i>
Czereśnie	942	596	579	654	654	654	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^a	149	365	458	1003	1003	1003	<i>Others^a</i>

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Jabłka	88	86	128	162	163	164	<i>Apples</i>
Gruszki	83	63	72	105	105	105	<i>Pears</i>
Śliwki	41	53	63	76	77	77	<i>Plums</i>
Wiśnie	39	57	66	92	92	93	<i>Cherries</i>
Czereśnie	28	43	55	61	61	61	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^a	13	30	26	56	56	56	<i>Others^a</i>

^a Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

^a *Peaches, apricots, walnuts.*

TABL. 10 /187/. **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF BERRY FRUIT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	ogółem <i>grand total</i>			w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
				razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu
 AREA in ha – as of June

OGÓŁEM	842	863	728	737	737	734	TOTAL
Truskawki	519	487	382	420	420	418	Strawberries
Maliny	35	60	39	31	31	31	Raspberries
Porzeczki	205	187	138	137	137	137	Currants
Agrest	79	52	70	50	50	50	Gooseberries
Pozostałe ^a	4	77	99	99	99	98	Others ^a

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	3432	3198	3373	3531	3531	3523	TOTAL
Truskawki	1838	1572	1894	1899	1899	1891	Strawberries
Maliny	88	105	72	55	55	55	Raspberries
Porzeczki	1063	1086	784	991	991	991	Currants
Agrest	371	246	377	289	289	289	Gooseberries
Pozostałe ^a	72	189	247	297	297	297	Others ^a

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Truskawki	35	32	50	45	45	45	Strawberries
Maliny	25	18	19	18	18	18	Raspberries
Porzeczki	52	58	57	72	72	72	Currants
Agrest	47	47	54	58	58	58	Gooseberries
Pozostałe ^a	180	25	25	30	30	30	Others ^a

^a Aronia, borówka wysoka i inne.

^a Aronia, highbush blueberry and others.

TABL. 11 /188/. **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym sektor prywatny <i>Of which private sector</i>		SPECIFICATION	
		razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>		
W SZTUKACH IN HEADS					
Bydło	2000	144530	121293	106976	Cattle
	2005	124910	114543	91122	
	2008	122336	111900	90234	
	2009	121441	111342	91551	
w tym krowy	2000	60055	50814	45048	of which cows
	2005	53459	48527	38388	
	2008	49898	45093	36086	
	2009	49088	44350	36150	
Trzoda chlewna ^a	2000	688075	644604	567302	Pigs ^a
	2005	743056	716771	674115	
	2008	598741	571763	538113	
	2009	595048	571021	542340	
w tym lochy	2000	60903	55627	48180	of which sows
	2005	70148	67125	62506	
	2008	53095	49703	46751	
	2009	56113	53126	50155	
Owce	2000	3357	2829	2714	Sheep
	2005	1927	1927	1868	
	2008	2607	2607	2588	
	2009	2035	2035	2018	
w tym maciorki	2000	2222	1921	1827	of which ewes
	2005	1250	1250	1219	
	2008	1479	1479	1460	
	2009	868	868	853	
Konie ^b	2000	3845	3610	3600	Horses ^b
	2005	3310	3160	2950	
	2008	4716	4537	4326	
	2009	2784	2592	2345	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2000	222949	197561	174493	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
	2005	214851	202464	177114	
	2008	192605	180030	157437	
	2009	189357	177482	157098	

a Stan w końcu lipca. b Dane szacunkowe.

a As of the end of July. b Estimated data.

TABL. 11 /188/. **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE (dok.)**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES (cont.)

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym sektor prywatny <i>Of which private sector</i>		SPECIFICATION
		razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
Bydło	2000 25,2	23,3	27,0	Cattle
	2005 22,6	22,5	24,1	
	2008 21,5	21,1	22,0	
	2009 21,6	21,3	22,5	
w tym krowy	2000 10,5	9,8	11,4	of which cows
	2005 9,7	9,6	10,1	
	2008 8,8	8,5	8,8	
	2009 8,7	8,5	8,9	
Trzoda chlewna ^a	2000 119,9	123,7	143,4	Pigs ^a
	2005 134,2	141,1	178,1	
	2008 105,2	107,9	131,3	
	2009 106,0	109,1	133,2	
w tym lochy	2000 10,6	10,7	12,2	of which sows
	2005 12,7	13,2	16,5	
	2008 9,3	9,4	11,4	
	2009 10,0	10,2	12,3	
Owce	2000 0,6	0,5	0,7	Sheep
	2005 0,3	0,4	0,5	
	2008 0,5	0,5	0,6	
	2009 0,4	0,4	0,5	
w tym maciorki	2000 0,4	0,4	0,5	of which ewes
	2005 0,2	0,2	0,3	
	2008 0,3	0,3	0,4	
	2009 0,2	0,2	0,2	
Konie ^b	2000 0,7	0,7	0,9	Horses ^b
	2005 0,6	0,6	0,8	
	2008 0,8	0,9	1,1	
	2009 0,5	0,5	0,6	
W przeliczeniowych sztukach	2000 38,8	37,9	44,1	In terms of large heads (cattle,
dużych (bydło, trzoda	2005 38,8	39,8	46,8	pigs, sheep and horses)
chlewna, owce i konie)	2008 33,8	34,0	38,4	
	2009 33,7	33,9	38,6	

^a Stan w końcu lipca. ^b Dane szacunkowe.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0.

^a As of the end of July. ^b Estimated data.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0.

TABL. 12 /189/. **DRÓB^a**
Stan w końcu roku
POULTRY^a
End of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008		2009		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
Kury w tys. szt	3687,9	3320,2	3338,5	2950,2	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski	1444,7	1130,1	1007,9	900,9	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt	72,1	72,1	50,1	50,1	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt	22,2	5,8	27,4	4,8	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^b w tys. szt	74,3	74,3	109,5	109,5	<i>Ducks^b in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt	647,8	810,2	594,7	724,8	<i>Hens per 100 ha of agricultural land in heads</i>
w tym nioski	253,8	275,8	179,5	221,3	<i>of which laying hens</i>

a W wieku powyżej 2 tygodni. b Łącznie z drobiem pozostałym.

a More than 2 weeks old. b Including other poultry.

TABL. 13 /190/. **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŹNEGO^a**
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSANDS HEADS					
Bydło (bez cieląt)	43,4	27,1	32,7	26,4	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	10,7	5,0	5,7	6,0	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	760,3	708,7	656,3	613,9	<i>Pigs</i>
Owce	2,5	1,4	1,7	3,5	<i>Sheep</i>
Konie	0,1	0,0	0,0	0,0	<i>Horses</i>
W TYSIĄCACH TON ŻYWEJ WAGI IN THOUSANDS TONNES OF LIVE WEIGHT					
Bydło (bez cieląt)	18,3	13,5	17,0	14,0	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	1,0	0,4	0,5	0,5	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	86,0	79,4	74,6	69,8	<i>Pigs</i>
Owce	0,1	0,1	0,0	0,0	<i>Sheep</i>
Konie	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>Horses</i>
Drób	32,7	37,8	39,8	47,8	<i>Poultry</i>
Kozy i króliki	0,2	0,1	0,1	0,1	<i>Goats and rabbits</i>

a Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targową oraz ubój gospodarczy.

a Data include purchase of animal for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market-place sales and farming slaughter.

TABL. 14 /191/. **PRODUKCYJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSANDS TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w prze- liczeniu na mięso (łącznie z tłusz- czami i podrobami)	106,1	101,3	101,1	101,4	<i>Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)</i>
mięso i tłuszcze	101,0	96,5	96,2	96,5	<i>meat and fats</i>
wołowe	9,5	7,0	8,9	7,3	<i>beef</i>
cielęce	0,6	0,2	0,3	0,3	<i>veal</i>
wieprzowe	67,1	62,0	58,2	54,5	<i>pork</i>
baranie	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>mutton</i>
końskie	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>horseflesh</i>
drobiowe	22,9	26,5	27,8	33,4	<i>poultry</i>
kozie i królicze ^b	0,9	0,8	0,9	0,9	<i>goat and rabbit^b</i>
podroby	5,2	4,7	4,9	4,9	<i>pluck</i>

NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w dt
 PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in dt

OGÓŁEM | **184,9** | **182,9** | **177,6** | **180,6** | **TOTAL**

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu) oraz ubój gospodarczy. ^b Łącznie z dziczyzną.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animal for slaughter (excluding animals selected for further breeding) and farming slaughter. ^b Including game.

TABL. 15 /192/. **PRODUKCYJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
Produkcja mleka:						<i>Milk production:</i>
w milionach litrów	272,6	298,7	255,4	257,8	162,0	<i>in million litres</i>
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	47,5	53,9	44,9	45,9	38,9	<i>per 100 ha of agricultural land in thous. l</i>
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	4414	5772	5179	5355	4600	<i>Average annual quantity of milk per cow in l</i>
Produkcja jaj w mln szt	400,0	218,4	329,1	303,7	260,3	<i>Egg production in mln units</i>
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury noski w szt	226	185	220	267	286	<i>Average annual number of eggs per laying hen in units</i>

TABL. 16 /193/. **MELIORACJE UŻYTKÓW ROLNYCH**
Stan w dniu 31 XII
DRAINAGE OF AGRICULTURAL LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Użytki rolne zmeliorowane:					<i>Drained agricultural land:</i>
w tysiącach hektarów	249	249	249	249	<i>in thousands hectares</i>
grunty orne	187	187	187	187	<i>arable land</i>
w tym: zdrenowane	132	132	132	132	<i>of which: drained</i>
nawadniane	1	1	1	1	<i>watered</i>
łąki i pastwiska	62	62	62	62	<i>meadows and pastures</i>
w tym: zdrenowane	15	15	15	15	<i>of which: drained</i>
nawadniane	5	4	4	4	<i>watered</i>
w % ogólnej powierzchni użyt- ków rolnych	43,4	44,9	43,7	44,3	<i>in % of total agricultural land</i>

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 17 /194/. **CIĄGNIKI ROLNICZE**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005 ^a	2008	2009	2000 ^a	2005 ^a	2008	2009	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
Ogółem w szt	43377	42080	46990	47319	41373	39963	46355	46683	<i>Total in units</i>
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha	12,9	13,2	12,1	11,9	9,5	9,5	8,8	8,7	<i>Agricultural land area per tractor in ha</i>

a Stan w dniu 31 XII.

a As of 31 XII.

TABL. 18 /195/. **ZASOBY SIŁY POCIĄGOWEJ**
Stan w czerwcu
DRAFT FORCE RESOURCES
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W tysiącach jednostek pociągowych	329,0	349,0	348,1	349,1	In thousands of draft units
siła pociągowa:					<i>draft force:</i>
Żywa	3,0	2,0	3,1	1,7	<i>Live</i>
Mechaniczna ^a	326,0	347,0	345,0	347,4	<i>Mechanical^a</i>
Na 100 ha użytków rolnych w jed- nostkach pociągowych	57,2	63,0	61,1	62,2	Per 100 ha of agricultural land in draft units
siła pociągowa:					<i>draft force:</i>
Żywa	0,5	0,4	0,6	0,3	<i>Live</i>
Mechaniczna ^a	56,7	62,6	60,6	61,9	<i>Mechanical^a</i>

a W 2000 i 2005 r. – stan w dniu 31 XII.

a In 2000 and 2005 – as of 31 XII.

TABL. 19 /196/. **ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999/2000	2004/05	2007/08	2008/09		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodar- stwa indywi- dualne of which private farms	

W TONACH
IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne^a	72903	78510	111719	104744	69194	Mineral^a or chemical ferti- lizers^a
Azotowe	39708	41734	57756	58643	38604	Nitrogenous
Fosforowe	12271	14124	24515	20432	14650	Phosphatic
Potasowe	20924	22652	29447	25668	15940	Potassic
Nawozy wapniowe^b	108515	112270	57139	55922	22781	Lime fertilizers^b

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg
PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne^a	127,1	141,8	196,2	186,6	170,0	Mineral^a or chemical ferti- lizers^a
Azotowe	69,2	75,4	101,4	104,5	94,8	Nitrogenous
Fosforowe	21,4	25,5	43,1	36,4	36,0	Phosphatic
Potasowe	36,5	40,9	51,7	45,7	39,2	Potassic
Nawozy wapniowe^b	189,1	202,7	100,4	99,6	56,0	Lime fertilizers^b

a Łącznie z wieloskładnikowymi. b Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

a Including mixed fertilizers. b Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

TABL. 20 /197/. **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym od gospo- darstw indywidu- alnych of which from priva- te farms	

W MILIONACH ZŁOTYCH
IN MILLIONS ZLOTYS

OGÓŁEM	894,0	1069,5	1357,2	1434,9	951,4	TOTAL
Produkty: roślinne	503,8	477,2	702,9	735,5	438,9	Products: crop
zwierzęce	390,2	592,3	654,3	681,4	512,5	animal

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w zł
PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in zł

OGÓŁEM	1558	1931	2384	2556	2337	TOTAL
Produkty: roślinne	878	862	1235	1342	1078	Products: crop
zwierzęce	680	1069	1149	1214	1259	animal

a Płacone dostawcom.

a Paid to suppliers.

TABL. 21 /198/. **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2008	2009		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym od gospo- darstw indywi- dualnych of which from private farms	
Zboża w t	580220	577576	512660	777529	478359	Cereals in t
w tym zboża podstawowe	476453	479256	414043	638253	403988	of which basic cereals
pszenica	416347	385296	315174	510931	330591	wheat
żyto	19683	16230	12729	21351	11892	rye
jęczmień	35450	69069	81008	93834	52296	barley
owies i mieszanki zbo- żowe	725	1872	373	1254	799	oats and cereal mixed
pszenżyto	4248	6789	4759	10883	8410	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	575954	577560	511536	776307	478132	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawo- we	472187	479240	412943	637033	403761	of which basic cereals
pszenica	412589	385286	314704	510246	330484	wheat
żyto	19651	16230	12666	21202	11892	rye
jęczmień	35055	69063	80527	93482	52210	barley
owies i mieszanki zbo- żowe	674	1872	348	1242	787	oats and cereal mixed
pszenżyto	4218	6789	4698	10861	8388	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	4	—	—	—	—	Edible pulses ^a in t
Ziemniaki w t	15118	39797	45347	44809	11080	Potatoes in t
Buraki cukrowe w t	1128239	840572	646561	823843	591028	Sugar beets in t
Rzepak i rzepik ^a w t	128531	137858	218927	258947	144270	Rape and turnip rape ^a in t
Warzywa w t	2812	1500	1011	1905	1522	Vegetables in t
Owoce w t	1075	37	103	393	385	Fruit in t
Żywiec rzeźny ^b w t	70462	91229	103026	110728	95053	Animals for slaughter ^b in t
bydło (bez cieląt)	8504	8482	9408	9704	5803	cattle (excluding calves)
cielęta	76	29	11	10	7	calves
trzoda chlewna	32657	48579	57273	56982	49079	pigs
owce	44	26	14	13	13	sheep
konie	22	5	5	2	2	horses
drób	29159	34108	36315	44017	40149	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t	50415	66238	75036	80350	69435	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in t
Mleko krowie w tys. l	153773	257739	216510	223410	133368	Cows' milk in thous. l
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt	114995	10122	12601	—	—	Consumer hens eggs in thous. units

a Bez materiału siewnego. b W wadze żywej. c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

a Excluding sowing. b In live weight. c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 22 /199/. **WARTOŚĆ SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2008	2009		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym od gospo- darstw indywi- dualnych of which from pri- vate farms	
w tys. zł In thous. zł						
Zboża	276987,5	203430,3	324054,5	353711,0	214267,9	Cereals
w tym zboża podstawowe ..	236705,4	172191,0	275670,1	293913,8	183216,3	of which basic cereals
pszenica	209489,8	137572,3	212475,5	243459,5	154708,9	wheat
żyto	7163,2	4395,6	6623,0	7235,6	3759,3	rye
jęczmień	17819,5	27634,2	53939,0	38961,3	21560,1	barley
owies i mieszanki zbo- żowe	286,0	594,6	222,0	355,4	236,7	oats and cereal mixed
pszenżyto	1947,0	1994,5	2410,6	3902,0	2951,2	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	274396,8	203422,3	322566,1	352419,2	214132,6	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawo- we	234114,7	172183,0	274351,3	292626,1	183081,0	of which basic cereals
pszenica	207194,4	137568,4	211903,7	242659,9	154643,5	wheat
żyto	7148,1	4395,6	6563,8	7147,3	3759,3	rye
jęczmień	17589,8	27630,1	53342,6	38585,3	21514,0	barley
owies i mieszanki zbo- żowe	255,7	594,6	188,9	342,2	223,5	oats and cereal mixed
pszenżyto	1926,7	1994,5	2352,3	3891,5	2940,7	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^b ..	15,5	—	—	—	—	Edible pulses ^b
Ziemniaki	3768,2	17447,6	21659,7	22301,2	4416,4	Potatoes
Buraki cukrowe	110900,0	149893,8	67238,4	93767,2	66786,2	Sugar beets
Rzepak i rzepik ^b	108014,7	103900,3	284308,8	280720,0	151944,7	Rape and turnip rape ^b
Warzywa	1127,4	740,5	518,4	1470,7	1022,5	Vegetables
Owoce	1147,8	54,6	173,4	234,4	220,3	Fruit
Żywiec rzeźny ^c	233787,0	311880,8	385400,9	454846,9	385232,2	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	24718,5	33926,5	39458,3	45102,8	27009,2	cattle (excluding calves)
cielęta	263,2	197,9	81,9	78,6	46,5	calves
trzoda chlewna	122521,1	182548,0	229871,9	258799,0	221807,0	pigs
owce	247,9	178,1	83,9	95,1	95,1	sheep
konie	98,0	32,5	18,2	4,5	4,5	horses
drób	85938,3	94997,8	115886,8	150767,0	136270,0	poultry
Mleko krowie	123772,1	263866,8	252111,7	215013,9	120452,1	Cows' milk
Jaja kurze konsumpcyjne	20053,9	2384,4	2932,1	—	—	Consumer hens eggs

a Płacone dostawcom. b Bez materiału siewnego. c W wadze żywej.

a Paid to suppliers. b Excluding sowing. c In live weight.

Leśnictwo

Forestry

TABL. 23 /200/. **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM w ha	252876	254859	256474	256298	TOTAL in ha
Lasy	246564	248053	249427	249259	Forests
Publiczne	236086	237110	244753	244765	Public
w tym zalesione	233396	234586	234938	234845	of which wooded
własność Skarbu Państwa	234586	235646	243233	243251	owned by the State Treasury
w tym zalesione	231952	233143	233477	233392	of which wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych ...	229199	230756	238463	238616	managed by State Forests
w tym zalesione	226596	228278	228780	228824	of which wooded
własność gmin ^a	1499	1465	1520	1514	gmina owned ^a
w tym zalesione	1444	1443	1461	1453	of which wooded
Prywatne	10478	10943	11720	11533	Private
w tym zalesione	10348	10809	11572	11331	of which wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	6312	6807	7047	7040	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	26,2	26,4	26,5	26,5	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	27,2	27,4	27,3	27,2	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF VOIVODSHIP in %

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 24 /201/. **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009			SPECIFICATION
				ogółem grand total	w tym lasy publiczne of which public forests		
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury	
	w ha in ha						
Powierzchnia produkcyj- na szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	124	99	97	87	87	87	Production area of forest nurseries (as of 31 XII)
Odnowienia i zalesienia	2469	1832	1859	1855	1793	1778	Renewals and afforesta- tions
sztuczne	2307	1718	1741	1778	1720	1705	artificial
zrębów ^a	1873	1509	1516	1624	1623	1613	felling sites ^a
halizn i płazowin	173	92	53	29	27	27	blanks and irregularly stocked open stands
użytków rolnych ^b i nieużytków	261	117	172	125	70	65	agricultural land ^b and wasteland
naturalne	162	113	119	77	73	73	natural

a Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. b Przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzen-
nego.

a Including renewals protected by tree stands. b Designated for afforestation in land development plan.

TABL. 24 /201/. **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE (dok.)**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009			SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	w tym lasy publiczne <i>of which public forests</i>		
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>	
	w ha <i>in ha</i>						
Poprawki i uzupełnienia ^a	710	305	228	188	186	184	Corrections and supplements ^a
Pielęgnowanie ^b	15640	12338	11531	10017	9846	9784	Tending ^b
w tym:							of which:
upraw	12296	8827	8423	7455	7316	7254	crops
młodników	3186	3475	3106	2529	2529	2529	greenwoods
wprowadzanie podszy- tów	142	1	—	—	—	—	introduction of under- growth ^c
Melioracje	2120	1717	1957	1835	1835	1835	Drainage

a Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. b Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. c Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinings. b Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. c Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 25 /202/. **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009			SPECIFICATION
				ogółem grand total	w tym lasy publiczne of which public forests		
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury	
OGÓŁEM w dam ³	922,1	987,3	1088,6	1117,2	1107,4	1103,6	TOTAL in dam ³
Grubizna	889,6	951,7	1055,2	1083,0	1073,3	1069,5	Timber
Grubizna iglasta	700,1	752,5	831,5	859,8	852,4	849,2	Coniferous
w tym drewno:							of which:
wielkowymiarowe	349,6	297,8	388,5	390,5	385,5	383,4	large-size wood
średniowymiarowe do prze- robu przemysłowego	269,3	375,5	357,6	393,0	391,7	390,9	medium-size wood for industrial uses
Grubizna liściasta	189,5	199,3	223,6	223,2	220,9	220,3	Non-coniferous
w tym drewno:							of which:
wielkowymiarowe	69,8	64,2	65,6	58,3	57,2	56,9	large-size wood
średniowymiarowe do prze- robu przemysłowego	84,3	84,3	104,3	108,6	108,0	107,9	medium-size wood for industrial uses
Drewno małowymiarowe ...	32,5	35,5	33,5	34,1	34,1	34,1	Slash
Do przerobu przemysłowego	4,6	2,8	0,9	0,1	0,1	0,1	Slash for industrial uses
Opałowe	28,1	32,7	32,6	34,0	34,0	34,0	Slash for fuel
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m ³	360,8	383,7	423,0	434,5	438,5	439,7	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m ³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; patrz tabl. 26/203/ na str. 250.

a Excluding logging (large timber) from plantings; see table 26/203/ on page 250.

TABL. 26 /203/. **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIEN**
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym na gruntach prywat- nych of which on priva- te land	
Powierzchnia produkcyjna szkółek zadrzewieniowych (stan w dniu 31 XII) w ha	2	–	–	–	–	Production area of nurseries (as of 31 XII) in ha
Sadzenie w tys. szt: drzew	105	35	115	106	8	Plantings in thous. units of: trees
krzewów	41	20	18	24	6	bushes
Pozyskanie drewna (grubizny) ^a w dam ³	10,9	15,0	18,9	21,2	9,8	Removals ^a in dam ³
grubizna iglasta	0,3	1,0	1,4	1,8	1,2	coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	0,2	0,5	0,7	0,9	0,7	of which large-size general purpose wood
grubizna liściasta	10,6	14,0	17,5	19,4	8,6	non-coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	3,5	4,6	6,3	5,0	3,0	of which large-size general purpose wood

a Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

a Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 27 /204/. **POŻARY LASÓW**
FOREST FIRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Liczba pożarów	272	244	116	205	Number of fires
w tym według przyczyn:					of which by causes:
podpalenie	133	138	53	100	arson
nieostrożność: nieletnich	5	2	1	4	carelessness: juveniles
dorosłych	45	45	30	30	adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	113	145	35	44	Area of forest burned in ha
w tym według przyczyn:					of which by causes:
podpalenie	51	88	17	19	arson
nieostrożność: nieletnich	1	1	0	1	carelessness: juveniles
dorosłych	33	32	11	2	adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,42	0,59	0,30	0,21	Average forest area burned by fire in ha

Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.

Source: data of the Main Office of the State Fire Department.

DZIAŁ XVI PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych, zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007), do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

W tabl. 1. uwzględniono także jednostki i zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji).

2. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6 na str. 23.

3. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 10 na str. 28.

Jako **cenę stałą** od 2006 r. przyjęto ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.).

4. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne – na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) – czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców

CHAPTER XVI INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

In table 1 were included budgetary entities and establishments and auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections).

2. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 23.

3. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;
- 3) lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 10 on page 28.

As **constant prices** since 2006 were adopted 2005 constant prices (2005 average current prices).

4. In data concerning production, the value of outwork is included.

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.:

własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiłkлина, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

5. Dane dotyczące zatrudnienia w przemyśle obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w przemyśle nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- 2) agentów;
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

2. Dane według grup PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6 na str. 23.

3. Produkcja budowlano-montażowa dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleciennym przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleciennodawców.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o budynkach oddanych do użytkowania (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków – budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków – budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym brutto dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.

5. Data concerning employment in industry include employees hired on the basis of employment contracts.

Employed in industry do not include:

- 1) apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training;
- 2) agents;
- 3) persons engaged in outwork.

Data concerning average paid employment and average wages and salaries are given after converting of part-time paid employees on full-time paid employees.

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the section “Construction”, employing more than 9 persons.

2. Data according to NACE Rev. 2 groups were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 23.

3. Construction and assembly production concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration – conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contract system for outside clients.

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Constructions (PKOB).

5. Data regarding buildings completed (by all investors) concern:

- within the scope of the number of buildings – newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings – newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

6. Data regarding average employment and average monthly gross wages and salaries concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion or selection) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Przemysł Industry

TABL. 1 /205/. **PODSTAWOWE DANE O PRZEMYSŁE**
BASIC DATA ON INDUSTRY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009	
					ogółem total	2008=100
Produkcja sprzedana (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production (current prices) in mln zł</i>	17251,3	18069,3	20505,3	22847,8	20721,8	91,7 ^a
Pracujący ^b <i>Employed persons^b</i>	73115	74216	78260	78920	74906	94,9
Przeciętne zatrudnienie ^c <i>Average paid employment^c</i>	65003	65811	65946	68076	63758	93,7
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł <i>Average monthly gross wages and sala- ries^c in zł</i>	2166,44	2277,34	2541,78	2798,97	2882,40	103,0

a Ceny stałe. b Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy. c Bez zatrudnionych za granicą.

a Constant prices. b As of 31 XII; by actual workplace. c Excluding persons employed abroad.

TABL. 2 /206/. **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
	w mln zł in mln zł				2008=100 (ceny stałe) (constant prices)	w odset- kach in percent	
OGÓŁEM TOTAL	16091,0	16828,2	19015,7	21488,5	19352,4	91,0	100,0
sektor publiczny <i>public sector</i>	6197,1	6427,4	6847,5	8445,5	6901,4	x	35,7
sektor prywatny <i>private sector</i>	9893,9	10400,8	12168,2	13043,0	12451,0	x	64,3
w tym: of which:							
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	13944,4	14562,2	16611,6	18875,6	16260,8	90,5	84,0
w tym: of which:							
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	2554,6	2425,7	2427,5	2535,4	2406,9	92,3	12,4
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of textiles</i>	76,0	70,7	82,5	72,6	42,4	58,3	0,2
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	71,7	65,5	64,5	62,8	49,5	73,8	0,3
Produkcja skór i wyrobów skórzanyc ^h <i>Processing of leather and related products</i>	62,1	72,6	73,1	71,8	75,8	102,1	0,4

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 /206/. **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
	w mln zł in mln zł				2008=100 (ceny stałe) (constant prices)	w odsetkach in percent	
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)							
w tym: of which:							
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	200,4	227,1	292,6	327,0	348,2	118,6	1,8
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>							
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	253,9	266,4	291,6	205,9	224,1	117,6	1,2
<i>Manufacture of paper and paper products</i>							
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	83,9	90,5	95,7	114,3	138,0	118,9	0,7
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>							
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2240,4	2397,4	2696,0	2617,9	2203,2	90,8	11,4
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>							
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	419,1	417,0	446,4	495,2	462,2	95,5	2,4
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>							
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	1323,4	1610,7	1958,9	2249,4	2036,7	93,4	10,5
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>							
Produkcja metali	272,8	308,1	382,3	455,3	389,6	81,4	2,0
<i>Manufacture of basic metals</i>							
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	931,4	1061,1	1444,9	1551,0	1491,7	104,9	7,7
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>							
Produkcja urządzeń elektrycznych	430,6	470,5	530,6	544,5	597,3	97,6	3,1
<i>Manufacture of electrical equipment</i>							
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	577,6	662,8	792,1	892,4	821,0	85,5	4,2
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>							
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	700,9	808,4	941,8	1107,6	1224,4	107,3	6,3
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>							
Produkcja mebli	516,1	532,4	559,6	540,9	493,5	92,6	2,5
<i>Manufacture of furniture</i>							
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	330,0	390,2	345,9	425,0	362,7	84,4	1,9
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>							
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	248,4	270,7	281,9	345,5	392,9	106,4	2,0
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
w tym: of which:							
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	138,0	147,0	154,3	164,2	179,8	99,8	0,9
<i>Water collection, treatment and supply</i>							
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ ...	81,3	95,0	95,7	146,6	174,8	114,8	0,9
<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>							

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 /207/. **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Podmioty o liczbie zatrudnionych Entities with following number of paid employees				
			49 i mniej and less	50–249	250–499	500–999	1000 i więcej and more
		w mln zł					in mln zł
OGÓŁEM	2005	16091,0	1672,5	4818,0	1692,3	2302,3	5606,0
TOTAL	2006	16828,2	1705,0	5097,9	1880,3	2433,2	5711,9
	2007	19015,7	1933,7	5591,6	2139,0	2625,5	6725,9
	2008	21488,5	2063,4	5837,9	2287,0	3149,4	8150,9
	2009	19352,4	1954,8	5105,7	2247,4	3577,4	6467,0
sektor publiczny		6901,4	67,8	317,7	157,7	293,3	6064,8
public sector							
sektor prywatny		12451,0	1887,0	4788,0	2089,7	3284,1	402,2
private sector							
w tym: of which:							
Przetwórstwo przemysłowe		16260,8	1790,9	4597,5	2133,7	3390,2	4348,5
Manufacturing							
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja		392,9	119,4	226,5	47,0	–	–
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities							

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 /208/. **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W PRZEMYSŁE^a W 2009 R.**
EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętne zatrudnienie Average paid employment	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto Average monthly gross wages and salaries
OGÓŁEM	58117	2983,13
TOTAL		
sektor publiczny	10841	3965,60
public sector		
sektor prywatny	47276	2757,84
private sector		
w tym: of which:		
Przetwórstwo przemysłowe	52010	2866,82
Manufacturing		
w tym: of which:		
Produkcja artykułów spożywczych	7490	2677,30
Manufacture of food products		
Produkcja wyrobów tekstylnych	614	1801,21
Manufacture of textiles		
Produkcja odzieży	936	1596,18
Manufacture of wearing apparel		
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	628	1693,44
Processing of leather and related products		
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	2036	2279,65
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ		
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	952	2809,09
Manufacture of paper and paper products		
Poliografia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	522	3417,96
Printing and reproduction of recorded media		

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4 /208/. **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W PRZEMYŚLE^a W 2009 R. (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętne zatrudnienie Average paid employment	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto Average monthly gross wages and salaries
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)		
w tym: of which:		
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2823	4452,67
Manufacture of chemicals and chemical products		
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1441	2479,74
Manufacture of rubber and plastic products		
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	3582	4097,23
Manufacture of other non-metallic mineral products		
Produkcja metali	2145	2489,46
Manufacture of basic metals		
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	6192	2933,15
Manufacture of metal products ^Δ		
Produkcja urządzeń elektrycznych	2622	2688,67
Manufacture of electrical equipment		
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	4268	2931,41
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.		
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	5227	1980,62
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers		
Produkcja mebli	4072	2077,14
Manufacture of furniture		
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1953	3955,83
Repair and installation of machinery and equipment		
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	2603	3046,39
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities		
w tym: of which:		
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	1387	3217,39
Water collection, treatment and supply		
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	918	2810,25
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery		

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo Construction

TABL. 5 /209/. **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł					
OGÓŁEM	1536,4	1545,2	2369,2	2628,9	2589,5	TOTAL
w tym podmioty o liczbie pracu- jących powyżej 9 osób	590,4	732,3	946,6	1276,0	1233,9	of which entities employing more than 9 persons
Budowa budynków ^Δ	229,9	247,5	374,1	480,4	489,9	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądo- wej i wodnej ^Δ	181,1	254,9	298,3	365,4	406,2	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	179,4	229,9	274,2	430,2	337,8	Specialised construction activities

a Zrealizowana systemem zleceńowym przez podmioty budowlane mające siedzibę na terenie województwa

a Realized on the basis of the contract system by construction entities with the head office in the voivodship.

TABL. 6 /210/. **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)****CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	Roboty o charakterze Works with a character		SPECIFICATION
			inwesty- cyjnym investment	remonto- wym renovation (restoration)	
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	2005	590,4	328,4	262,0	TOTAL
	2006	732,3	370,3	362,0	
	2007	946,6	535,8	410,8	
	2008	1276,0	696,5	579,5	
	2009	1233,9	734,6	499,3	
Budynki		555,6	377,5	178,1	Buildings
Budynki mieszkalne		163,2	116,1	47,1	<i>Residential buildings</i>
budynki: mieszkalne jednorodzinne ...		37,2	23,2	14,0	<i>buildings: one-dwelling</i>
o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe		81,2	55,3	25,9	<i>two- and more dwelling residences for communities</i>
zbiorowego zamieszkania ...		44,8	37,6	7,2	
Budynki niemieszkalne		392,4	261,4	131,0	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego		6,0	3,6	2,4	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki: biurowe		49,3	31,1	18,2	<i>office buildings</i>
handlowo-usługowe		67,4	34,7	32,7	<i>wholesale and retail trade</i>
transportu i łączności		0,2	–	0,2	<i>traffic and communication</i>
przemysłowe i magazynowe		138,8	104,2	34,6	<i>industrial and warehouse</i>
obiekty kulturalne, edukacyjne, kultury fizycznej, opieki medycznej, szpitale		101,6	76,7	24,9	<i>public entertainment, education, institutional care buildings, hospital</i>
pozostałe		29,1	11,1	18,0	<i>other</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej		678,3	357,1	321,2	Civil engineering works
Infrastruktura transportu		405,1	160,3	244,8	<i>Transport infrastructures</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe		350,3	138,0	212,3	<i>highways, streets and roads</i>
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych		2,1	#	#	<i>railways, suspension and elevated railways</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne		37,9	12,7	25,2	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne		14,7	#	#	<i>harbours, waterways, dams and other water works</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne		187,6	157,4	30,2	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe		36,6	26,6	10,0	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze		151,0	130,8	20,2	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych		50,9	15,5	35,4	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe		34,7	23,9	10,8	<i>Other civil engineering works</i>

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa opolskiego, siłami własnymi bez podwykonawców, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Realized by enterprises which have a seat of board in the opolskie voivodship, without subcontractors participation, entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 /211/. **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Budynki^a	920	1211	2028	1421	Buildings^a
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	466	783	1385	1029	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
miasta	488	566	753	577	<i>urban areas</i>
wieś	432	645	1275	844	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^b	800	1128	1854	1273	<i>Of which private buildings^b</i>
miasta	409	508	646	484	<i>urban areas</i>
wieś	391	620	1208	789	<i>rural areas</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	448	779	1368	992	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
niemieszkalne	352	349	486	281	<i>non-residential</i>
Kubatura^c w dam³	1128,5	1572,1	3069,5	3567,8	Cubic^c volume in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	469,9	609,9	1085,5	938,7	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
miasta	752,0	945,6	1818,3	2117,4	<i>urban areas</i>
wieś	376,5	626,5	1251,2	1450,4	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^b	579,1	954,8	1488,3	1812,5	<i>Of which private buildings^b</i>
miasta	317,9	443,7	523,3	859,4	<i>urban areas</i>
wieś	261,2	511,1	965,0	953,1	<i>rural areas</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	350,3	582,1	1031,5	730,4	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings</i>
niemieszkalne	228,8	372,7	456,8	1082,1	<i>non-residential</i>

a Nowo wybudowane. b Realizowane przez osoby fizyczne, kościoły i związki wyznaniowe. c Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a Newly built. b Realized by natural persons, churches and religious associations. c Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 8 /212/. **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
BUDYNKI ^a BUILDINGS ^a					
Budynki mieszkalne	468	783	1385	1029	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	466	783	1385	1029	<i>One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings</i>
w tym jednorodzinne	437	767	1346	987	<i>of which one-dwelling buildings</i>
Budynki zbiorowego zamieszkania	2	–	–	–	<i>Residences for communities</i>

a Nowo wybudowane.

a Newly built.

TABL. 8 /212/. **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (cd.)**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
<p style="text-align: center;">BUDYNKI^a (dok.) BUILDINGS^a (cont.)</p>					
Budynki niemieszkalne	452	428	643	392	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	17	7	5	3	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	10	6	16	19	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	102	56	79	73	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	29	–	3	–	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	180	186	240	69	Garage buildings
Budynki przemysłowe	13	28	40	31	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	11	35	74	42	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	1	1	1	1	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	–	2	2	1	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	5	4	8	4	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	6	6	11	15	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych	63	87	155	127	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	4	5	2	2	Buildings used as places of worship and for religious activities
<p style="text-align: center;">KUBATURA^b w dam³ CUBIC VOLUME^b in dam³</p>					
Budynki mieszkalne	471,0	609,9	1090,0	944,6	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	469,9	609,9	1085,5	938,8	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings
w tym jednorodzinne	330,7	561,5	989,4	706,6	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	1,1	–	4,5	5,8	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	657,4	962,1	1979,6	2623,3	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	15,0	25,1	22,1	34,4	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	60,7	24,4	68,4	74,4	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	136,6	147,2	867,0	633,0	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	0,1	–	13,6	–	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	32,0	23,7	78,7	23,9	Garage buildings

a Nowo wybudowane. b Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a Newly built. b Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 8 /212/. **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
KUBATURA ^a w dam ³ (dok.) CUBIC VOLUME ^a in dam ³ (cont.)					
Budynki niemieszkalne (dok.)					Non-residential buildings (cont.)
w tym:					of which:
Budynki przemysłowe	130,0	311,1	404,2	971,9	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	128,7	139,2	307,7	418,0	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	8,1	1,2	5,9	2,7	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	1,6	6,7	18,7	60,7	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	1,7	50,8	9,2	28,3	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	47,4	136,9	42,1	83,2	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych	78,2	85,2	137,0	280,6	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	13,0	7,8	2,9	1,5	Buildings used as places of worship and for religious activities

a Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 /213/. **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	6769	6847	7759	8501	8944	TOTAL
sektor publiczny	183	132	128	125	120	public sector
sektor prywatny	6586	6715	7631	8376	8824	private sector

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 10 /214/. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł					
OGÓŁEM	1774,41	2012,66	2376,99	2638,22	2554,37	TOTAL
sektor publiczny	2099,68	2454,61	2539,65	2795,00	2722,50	public sector
sektor prywatny	1765,37	2003,97	2374,27	2635,88	2552,09	private sector

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

DZIAŁ XVII TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości linii kolejowych eksploatowanych w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Drogi publiczne ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów Ustawy z dnia 21 III 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115) z późniejszymi zmianami na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i ciężarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym, niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

3. Informacje o pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych do 2001 r. prezentowane są według ewidencji prowadzonej przez wojewodów, od 2002 r. przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, a od 2004 r. do 2008 r. na podstawie danych organów rejestrujących pojazdy (tj. starostw powiatowych), ujętych w syste-

CHAPTER XVII TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII were established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and large gauge railway lines (data concerning the length of these lines are given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. On account of functions in a road network public roads are divided, according to the Law on Public Roads dated 21 III 1985 (unified text: Journal of Laws 2007 No. 19, item 115) with later amendments, into following categories: national, regional, district and communal roads.

National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the state road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Regional roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among state roads.

District roads include roads other than those mentioned above, which link district capital cities with commune capital cities and commune capital cities with other such cities.

Communal roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Urban roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-urban roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Until 2001, information on registered vehicles and tractors has been presented according to the evidence conducted by voivodes, while since 2002 according to the evidence conducted by starosts and mayors and since 2004–2008 on the base of data of the registering bodies (i.e. powiat starosta offices and district containing in "Pojazd"

mie „Pojazd”, natomiast w 2009 r. według centralnej ewidencji pojazdów, prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

4. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. Transport samochodowy zarobkowy zarówno w zakresie przewozu ładunków, jak i pasażerów, obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą; ponadto w zakresie przewozu pasażerów obejmuje również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy.

6. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

system, in 2009 according to central vehicle register maintained by the Ministry of Interior and Administration.

4. A bus line is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

5. Road transport for hire or reward in regard to transport of goods as well as transport of passengers includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity; moreover, in regard to transport of passengers includes also services for remuneration carried out by entities with basic economic other than road transport.

6. Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads, as a result of which death or injury occurred.

A road traffic accident fatality is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A road traffic accident injury is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej – sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: listy, kartki pocztowe, druki, druki bezadresowe, ankiety i pakietki nadawane jako przesyłki listowe w rozumieniu cenników za usługi pocztowe (w ruchu krajowym i zagranicznym).

3. Placówki pocztowe obejmują placówki pocztowe, agencje, pośrednictwa, oddziały i kioski, a do 2001 r. – uwzględniane były również placówki usług telekomunikacyjnych.

4. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej) oraz łącza w dostępnym ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

Communications

1. Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office as well as operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks – networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. Communication services include services paid for, free of charge and official.

Data concerning letters include: letters, post cards, forms, bulk mailings, questionnaires and small packets sent as letters in terms of the price rate for postal services (domestic and foreign mail).

3. Post offices include post offices, agencies, intermediaries, branches and kiosks as well, as until 2001 – telecommunication service offices.

4. Telephone main line includes standard main line (fixed line telephone subscribers) and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, faxes, data.

Transport

Transport

TABL. 1 /215/. **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w km		in km		
OGÓŁEM	896	851	868	869	TOTAL
Normalnotorowe	896	851	868	869	Standard gauge
w tym zelektryfikowane	462	481	496	497	of which electrified
jednotorowe	411	413	432	433	single track
dwu i więcej torowe	485	438	436	436	double and more track
Wąskotorowe	—	—	—	—	Narrow gauge
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	9,5	9,0	9,2	9,2	Per 100 km ² of total area

a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów będących zarządcami infrastruktury kolejowej, w 2000 r. – wyłącznie PKP.

a Data concern PKP network as well as other entities being administrators of railway infrastructure, while in 2000 concern PKP only.

TABL. 2 /216/. **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym o na- wierzchni ulepszonej <i>of which improved</i>	
w km <i>in km</i>						
OGÓŁEM	8460	8363	8406	8507	7716	TOTAL
Miejskie	1368	1425	1444	1495	1438	Urban
Zamiejskie	7092	6938	6962	7012	6278	Non-urban
Krajowe	767	800	781	781	781	National
Miejskie	156	172	150	154	154	Urban
Zamiejskie	611	628	631	627	627	Non-urban
Wojewódzkie	924	969	986	986	986	Regional
Miejskie	151	156	136	154	154	Urban
Zamiejskie	773	813	850	832	832	Non-urban
Powiatowe	3781	3763	3752	3743	3649	District
Miejskie	384	384	368	362	361	Urban
Zamiejskie	3397	3379	3384	3381	3288	Non-urban
Gminne	2988	2831	2887	2997	2300	Communal
Miejskie	677	713	790	825	769	Urban
Zamiejskie	2311	2118	2097	2172	1531	Non-urban

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

TABL. 3 /217/. **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	417916	481516	587365	603705	TOTAL
w tym:					of which:
Samochody osobowe	287059	374087	463352	472048	Passenger cars
Autobusy	2066	2058	2255	2330	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	42441	53645	62654	64701	Lorries and road tractors ^b
Ciągniki balastowe i rolnicze	33372	33729	36888	40393	Ballast and agricultural tractors
Motocykle	14281 ^c	15000	18533	20304	Motorcycles

a Patrz uwagi ogólne ust. 3 na str. 261. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. c Określone jako motocykle i skutery.

a See general notes item 3 on page 261. b Including vans. c Defined motorcycles and scooters.

TABL. 4 /218/. **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**

Stan w dniu 31 XII

REGULAR BUS TRANSPORT LINES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	830	781	767	805	National: number
długość w km	35102	35010	31627	28769	length in km
Dalekobieżne: liczba	15	23	22	8	Long distance: number
długość w km	5198	8037	6752	1930	length in km
Regionalne: liczba	107	91	67	98	Regional: number
długość w km	7786	7243	5674	6857	length in km
Podmiejskie: liczba	648	655	671	690	Suburban: number
długość w km	21633	19581	19080	19870	length in km
Miejskie: liczba	60	12	7	9	Urban: number
długość w km	485	149	121	112	length in km
Międzynarodowe: liczba	9	20	22	18	International: number
długość w km	3660	23639	30274	30571	length in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Data concerns enterprises employing more than 9 persons providing regular national and international connections; excluding municipal public services.

TABL. 5 /219/. **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa:					Domestic Communications:
Przewozy ładunków w tys. t	3423,1	2197,5	2399,1	3320,8	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	83	175	264	145	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób	32310,2	21655,7	17353,2	17193,0	Transport of passengers in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	27	29	38	31	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa:					International communication:
Przewozy ładunków w tys. t	342,1	1060,3	2488,6	2380,1	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	768	1098	1243	732	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób	186,7	449,3	433,6	596,3	Transport of passengers in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	1229	978	1546	1911	Average transport distance per passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Data concerns enterprises employing more than 9 persons; excluding municipal public transport services.

TABL. 6 /220/. **WYPADKI DROGOWE^a**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Wypadki	1632	1013	1044	906	Total accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	39,1	21,0	17,8	15,0	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	2363	1442	1423	1236	Road traffic casualties
Śmiertelne	167	148	141	114	Fatalities
Ranni	2196	1294	1282	1122	Injured

a Zarejestrowane przez Policję. b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu.

a Registered by the Police. b Vehicles as of 31 XII.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Opole.

Łączność

Communications

TABL. 7 /221/. **PODSTAWOWE USŁUGI POCZTOWE^a**
ELEMENTARY POSTAL SERVICES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Placówki pocztowe (stan w dniu 31 XII)	298 ^b	264	257	254	Post offices (as of 31 XII)
miasta	101	80	83	82	urban areas
wieś	197	184	174	172	rural areas
Przesyłki listowe polecone nadane ^c w tys.	6245,7	6599,9	7514,4	7659,1	Registered letters mailed ^c in thous.
Paczki i listy wartościowe nadane ^c w tys.	274,7	335,0	445,9	413,1	Parcels and insured letters mailed ^c in thous.
Przekazy pocztowe ^c zrealizowane w tys.	2492,4	1896,3	1615,7	1556,3	Postal transfers paid ^c in thous.
Wpłaty na rachunki bankowe w tys. ...	4483,7	4839,6	4427,6	4510,4	Payments to bank accounts in thous.

a Dane dotyczą operatora publicznego. b Łącznie z placówkami usług telekomunikacyjnych. c W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX.

a The data apply to the public operator. b Including telecommunication service offices. c In overturn within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system.

TABL. 8 /222/. **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a**
Stan w dniu 31 XII
TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	264,4	279,1	222,6	203,5	Telephone main line in thous.
w tym abonenci prywatni ^b	220,0	213,8	165,1	147,2	of which private subscribers ^b
miasta	177,0	229,0	180,4	164,8	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	142,2	169,7	128,9	114,3	of which private subscribers ^b
wieś	87,4	50,1	42,2	38,7	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	77,8	44,1	36,2	32,9	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej)	261,4	256,9	202,7	185,0	of which standard main lines (wire telephone subscribes)
miasta	174,3	209,3	162,6	148,2	urban areas
wieś	87,1	47,6	40,1	36,8	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samo- inkasujące	2469	1975	1243	1213	Public pay telephones
miasta	1675	1302	789	763	urban areas
wieś	794	673	454	450	rural areas

a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

a Data concerns operators of public system. b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
 - punktach sprzedaży detalicznej,
 - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj. urzędowi, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu

CHAPTER XVIII TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade activity or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE Rev.2 in the section "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motor-cycles.

2. Data concerning **retail sales** include:

- 1) the sale of consumer and non-consumer goods in:
 - retail sales outlets,
 - wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;
- 2) the sale of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

The sale of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis; non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agriculture production (agricultural machinery tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sale

(agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do pozostałych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Podziału sklepów dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do placówek gastronomicznych zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. Magazyny handlowe (hurtu i detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca persone-

realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of stores by organizational forms was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales floor from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hipermarkets are stores with a sales floor above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales floor from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales area up to 119 m².

The division of shops was made on the basis of the actual location of a shop.

6. Shops include public pharmacies.

7. Catering establishments include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Mobile retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. Trade warehouses (wholesale and retail) are the organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with

lem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów. Od 2007 r. badanie prowadzone jest w cyklu trzyletnim.

9. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej opracowano na podstawie danych ze sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

Informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób od 2004 r. dane uogólniane są w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

10. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

the personnel to service these means and, in addition, registering amount and the changes in stocks. Since 2007 the survey is conducted every three years.

9. *Data regarding trade and catering activity are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons, the data have been generalized on the basis of the results of sample a survey conducted on a 5% sample of these entities.*

Information regarding shops and petrol stations are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons from 2004 the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities.

10. Marketplaces *are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).*

Seasonal marketplaces *are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.*

TABL. 1 /223/. **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM: w mln zł	7701,1	8573,4	7574,0	TOTAL: in mln zł
na 1 mieszkańca w zł	7338	8286	7340	per capita in zł
W tym udział przedsiębiorstw handlowych ^a w %	10,5	16,4	13,6	Of which share of trade enterprises ^a in %

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 /224/. **STRUKTURA SPRZEDAŻY DETALICZNEJ TOWARÓW^a (ceny bieżące)**
STRUCTURE OF RETAIL SALES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLIONS ZLOTYS

OGÓŁEM | **2850,3** | **3581,9** | **3268,8** | **TOTAL**

W ODSETKACH
 IN PERCENT

OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Towary konsumpcyjne	61,6	61,0	56,8	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	21,0	18,1	19,9	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	3,4	3,2	3,0	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	37,2	39,7	33,9	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	38,4	39,0	43,2	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych) w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern trade enterprises (excluding catering establishments) and employing more than 9 persons.

TABL. 3 /225/. **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE SALES IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
 IN MILLIONS ZLOTYS

OGÓŁEM | **3884,6** | **6369,3** | **6444,4** | **TOTAL**

W ODSETKACH
 IN PERCENT

OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe	5,1	5,0	4,6	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	3,1	3,3	2,5	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	91,8	91,7	92,9	Non-foodstuffs goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 /226/. **SKLEPY I STACJE PALIW WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH**

Stan w dniu 31 XII

SHOPS AND PETROL STATIONS BY ORGANIZATIONAL FORM

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Sklepy	8913	8433	8357	Shops
Domy towarowe	1	1	1	Department stores
Domy handlowe	4	6	8	Trade stores
Supermarkety	82	143	135	Supermarkets
Hipermarkety	6	12	14	Hipermarkets
Sklepy powszechne	239	197	201	General shops
Sklepy wyspecjalizowane	441	640	689	Specialized shops
Inne sklepy ^a	8140	7434	7309	Other shops ^a
Stacje paliw	272	253	207	Petrol stations

a Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a Data concern economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 /227/. **GASTRONOMIA^a***CATERING^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	302	273	256	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	104	85	89	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	115709	136306	147986	Revenues from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:				of which:
produkcja gastronomiczna	61143	89311	99491	catering production
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	29145	24780	27753	alcoholic beverages and tobacco

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 /228/. **MAGAZYNY HANDLOWE^a**

Stan w dniu 31 XII

TRADE WAREHOUSES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2009	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:					Secured warehouses:
liczba	543	546	509	512	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	279,2	257,1	244,2	387,3	storage space in thous. m ²

a Hurtu i detalu; dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Wholesale and retail; data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 /228/. **MAGAZYNY HANDLOWE^a (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

TRADE WAREHOUSES^a (dok.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2009	SPECIFICATION
Magazyny zadaszone:					<i>Roofed warehouses:</i>
liczba	67	61	56	87	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	45,3	16,7	16,5	37,8	<i>storage space in thous. m²</i>
Place składowe:					<i>Storage sites:</i>
liczba	90	113	98	137	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	216,2	263,7	244,8	352,1	<i>storage space in thous. m²</i>
Silosy i zbiorniki:					<i>Siloes and reservoirs:</i>
liczba	222	231	195	245	<i>number</i>
pojemność w dam ³	27,2	33,4	32,3	65,6	<i>capacity in dam³</i>

a Hurtu i detalu; dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Wholesale and retail; data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 7/229/. **TARGOWISKA**

Stan w dniu 31 XII

MARKETPLACES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	52	50	58	53	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	48	49	51	46	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia targowisk w tys. m ²	138,5	152,0	212,7	164,0	<i>area of marketplaces in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	81,3	108,9	149,6	96,7	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	2330	2119	2163	2374	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	2005	1634	1637	1896	<i>of which at marketplaces opened daily</i>
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	15	17	299	463	<i>Seasonal marketplaces^a (during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	5621,2	6526,5	6412,1	6515,7	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223), z późniejszymi zmianami).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa) otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszt wytworzenia sprzedanych produktów powiększony o koszty sprzedaży

CHAPTER XIX FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises are adjusted to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223), with later amendments.

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- net revenues from sale of products (goods and services), including subsidies on products;
- net revenues from sale of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
- other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights) assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- the cost of products sold (goods and services), i.e., the manufacturing cost of products sold increased by selling cost (including excise tax)

(z podatkiem akcyzowym) i o koszty ogólnego zarządu (wariant kalkulacyjny) lub są to koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów (wariant porównawczy);

- wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług.

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

and by the cost of management and administration (calculation variant) or the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories (comparative variant);

- *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- *other operating costs, to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices, taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

7. The gross financial result (profit or loss) is the result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances on gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego, czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu**:
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej**:
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) oraz krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmują się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one kapitał (fundusz): podstawowy, zapasowy, rezerwowy z aktualizacji wyceny oraz pozostałe kapitały

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes:

- the current part, i.e. the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,
- the deferred part, i.e. a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. The reserve is created irrespective of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate**:
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of**:
 - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
 - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities excluding special funds,
 - **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues, short-term investments and short-term deferred expenditures) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Current assets include: stocks, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of their due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: core capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital

(fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, a także wynik finansowy netto roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach akcyjnych – kapitał akcyjny,
- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.) – kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych – fundusz założycielski,
- w spółdzielniach – fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, cywilnych – kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

Kapitał zagraniczny to kapitał wniesiony do przedsiębiorstwa przez podmiot zagraniczny. Podmiotem zagranicznym może być:

- osoba prawna z siedzibą za granicą,
- osoba fizyczna, mająca miejsce zamieszkania za granicą,
- niemająca osobowości prawnej spółka osób prawnych lub fizycznych, utworzona zgodnie z ustawodawstwem państw obcych.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

(fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years as well as net financial result of the turnover year. Core capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- share capital – in joint stock companies,
- initial capital – in limited liability companies,
- founders' capital – in state owned enterprises,
- participation fund – in co-operatives,
- owners' capital – in limited partnership, unlimited partnership and civil law partnership companies.

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

Foreign capital is capital transferred to an enterprise by a foreign entity. A foreign entity includes:

- a legal person with the head office located abroad,
- a natural person with a foreign place of residence,
- a company of legal or natural persons, without legal personality, established in accordance with regulations applicable in the foreign country.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans and are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 /230/. **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2008	2009		
			ogółem total	sektor	sector
				publiczny public	prywatny private
		w mln zł		in mln zł	
Przychody z całokształtu działalności	28179,6	39428,0	37696,4	8005,7	29690,7
Revenues from total activity					
w tym: of which:					
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wytrobów i usług)	19478,5	27098,5	25791,4	7229,2	18562,2
<i>Net revenues from sale of products (goods and services)</i>					
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	7708,5	10848,9	10240,5	345,5	9895,0
<i>Net revenues from sale of goods and materials</i>					
Przychody finansowe	469,4	872,7	690,7	97,0	593,7
<i>Financial revenues</i>					
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	26300,8	35628,9	35440,7	7482,2	27958,5
Costs of obtaining revenues from total activity					
w tym: of which:					
Koszt własny sprzedanych produktów (wytrobów i usług)	18619,8	25321,8	25375,8	6622,8	18753,0
<i>Cost of products sold (goods and services)</i>					
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	6556,7	9062,9	8567,9	350,6	8217,3
<i>Value of goods and materials sold</i>					
Koszty finansowe	670,1	649,1	771,3	190,9	580,4
<i>Financial costs</i>					
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	1878,8	3799,1	2255,7	523,4	1732,3
Financial result on economic activity					
Zyski nadzwyczajne	90,7	8,1	10,3	0,1	10,2
Extraordinary profits					
Straty nadzwyczajne	1,9	15,8	1,5	0,0	1,5
Extraordinary losses					
Wynik finansowy brutto	1967,6	3791,4	2264,5	523,5	1741,0
Gross financial result					
Zysk brutto	2138,7	4068,0	2602,6	646,2	1956,4
<i>Gross profit</i>					
Strata brutto	171,1	276,6	338,1	122,7	215,4
<i>Gross loss</i>					
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	391,2	693,4	405,8	117,2	288,6
Obligatory encumbrances on gross financial result					
W tym podatek dochodowy ^a	371,8	683,3	397,1	117,2	279,9
<i>Of which income tax^a</i>					
Wynik finansowy netto	1576,5	3098,1	1858,6	406,2	1452,4
Net financial result					
Zysk netto	1751,0	3367,1	2179,3	512,7	1666,6
<i>Net profit</i>					
Strata netto	174,5	269,0	320,7	106,5	214,2
<i>Net loss</i>					

a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 275.

a See general notes, item 9 on page 275.

TABL. 2 /231/. **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SELECTED SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finan- sowy brutto <i>Gross finan- cial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbrances on gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	28179,6	26300,8	1967,6	391,2	1576,5
TOTAL	2006	30044,3	28052,8	1993,0	359,1	1633,9
	2007	34913,3	31951,6	2968,0	516,3	2451,7
	2008	39428,0	35628,9	3791,4	693,4	3098,1
	2009	37696,4	35440,7	2264,5	405,8	1858,6
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		883,2	781,4	102,9	9,3	93,6
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł		21447,5	19916,1	1538,6	291,1	1247,5
<i>Industry</i>						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		18135,1	17016,8	1125,3	194,4	930,9
<i>manufacturing</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		354,2	338,0	16,2	3,4	12,7
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		2188,0	2057,5	130,6	25,4	105,2
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		8904,3	8536,0	368,6	56,8	311,9
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		1695,3	1642,9	52,6	10,1	42,5
<i>Transport and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		45,5	43,8	1,7	0,1	1,6
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		65,8	58,3	7,5	1,6	5,9
<i>Information and communication</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		364,6	355,7	8,9	1,7	7,3
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		258,1	247,8	10,4	2,0	8,4
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		1054,3	1025,5	28,8	4,9	23,9
<i>Administrative and support service activities</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		108,0	101,0	7,0	1,5	5,5
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		542,3	538,7	3,4	0,9	2,6
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						

TABL. 3 /232/. **PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH**
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przed- siębior- stwa ogółem <i>Total enter- prises</i>	Z wynikiem finansowym brutto <i>With gross financial result</i>			Z wynikiem finansowym netto <i>With net financial result</i>		
		dodatnim (zysk) <i>positive (profit)</i>	ujemnym (strata) <i>negative (loss)</i>	zerowym (0) <i>zero (0)</i>	dodatnim (zysk) <i>positive (profit)</i>	ujemnym (strata) <i>negative (loss)</i>	zerowym (0) <i>zero (0)</i>
		w % ogółu			in % of total		
OGÓŁEM 2005	1214	79,9	17,8	2,3	78,5	18,6	2,9
TOTAL 2006	1233	82,9	15,1	2,0	82,1	15,8	2,1
..... 2007	1247	86,9	11,7	1,4	85,7	12,1	2,2
..... 2008	1305	82,3	16,5	1,2	81,0	17,3	1,7
2009	1313	81,0	17,9	1,1	80,5	18,2	1,3
sektor publiczny <i>public sector</i>	85	82,4	17,6	x	80,0	20,0	x
sektor prywatny <i>private sector</i>	1228	81,0	17,9	1,1	80,5	18,1	1,4
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	139	93,5	6,5	x	92,1	7,9	x
Przemysł <i>Industry</i>	447	77,2	22,6	0,2	77,6	22,2	0,2
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	385	76,1	23,6	0,3	76,6	23,1	0,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywa- cja <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	40	87,5	12,5	x	87,5	12,5	x
Budownictwo <i>Construction</i>	135	81,5	18,5	x	80,8	18,5	0,7
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	342	86,0	13,7	0,3	85,4	14,3	0,3
Transport i gospodarka magazyno- wa <i>Transportation and storage</i>	84	77,4	22,6	x	76,2	23,8	x
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	16	31,2	68,8	x	31,2	68,8	x
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	9	100,0	x	x	100,0	x	x
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	35	57,1	8,6	34,3	48,6	11,4	40,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	30	86,7	13,3	x	86,7	13,3	x
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	40	72,5	27,5	x	72,5	27,5	x
Opieka zdrowotna i pomoc społecz- na <i>Human health and social work activities</i>	24	91,7	8,3	x	91,7	8,3	x
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	4	75,0	25,0	x	75,0	25,0	x

TABL. 4 /233/. **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>		Wskaźnik płynności finansowej <i>Financial liquidity ratio of the</i>		
			brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia <i>first degree</i>	II stopnia <i>second degree</i>	III stopnia <i>third degree</i>
		w %		in %			
OGÓŁEM	2005	93,3	7,0	5,6	47,5	113,5	159,8
TOTAL	2006	93,4	6,6	5,4	60,8	131,0	178,0
	2007	91,5	8,5	7,0	61,8	129,0	180,8
	2008	90,4	9,6	7,9	71,9	141,8	197,8
	2009	94,0	6,0	4,9	77,7	149,4	199,4
sektor publiczny		93,5	6,5	5,1	213,7	290,5	327,4
public sector							
sektor prywatny		94,2	5,9	4,9	32,4	102,5	156,8
private sector							
w tym:							
of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		88,5	11,6	10,6	29,4	113,7	244,3
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		92,9	7,2	5,8	104,8	176,6	220,4
Industry							
w tym:							
of which:							
przetwórstwo przemysłowe		93,8	6,2	5,1	116,4	186,5	231,7
manufacturing							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		95,4	4,6	3,6	73,2	126,7	142,6
water supply; sewerage, waste management and remediation activities							
Budownictwo		94,0	6,0	4,8	37,6	113,0	155,2
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		95,9	4,1	3,5	19,0	83,2	148,0
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		96,9	3,1	2,5	29,8	141,5	163,2
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		96,2	3,8	3,6	60,7	130,7	148,3
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		88,5	11,5	9,0	704,0	828,4	854,5
Information and communication							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		97,6	2,5	2,0	177,9	241,1	255,4
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		96,0	4,0	3,3	82,9	134,0	172,4
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		97,3	2,7	2,3	64,5	147,7	204,1
Administrative and support service activities							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		93,5	6,5	5,1	111,1	221,7	234,3
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		99,3	0,6	0,5	40,0	63,3	79,6
Arts, entertainment and recreation							

TABL. 5 /234/. **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Zapasy Inventories			
			razem total	w tym of which		
				materiały materials	półprodukty i produkty w toku semi-finished products and products in progress	produkty gotowe finished products
		w mln zł				
OGÓŁEM	2005	9964,5	2745,1	1055,0	272,0	730,3
TOTAL	2006	10781,8	2664,0	892,8	340,5	657,3
	2007	12147,3	3286,2	1118,0	476,0	723,2
	2008	14324,5	3814,2	1298,4	555,6	904,7
	2009	14251,4	3273,2	1164,2	407,5	638,6
sektor publiczny		5841,9	604,6	422,8	31,0	129,2
public sector						
sektor prywatny		8409,5	2668,6	741,4	376,5	509,4
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		530,4	279,2	42,8	35,1	192,5
Przemysł		9823,9	1802,4	1022,1	226,6	402,0
Industry						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		8323,1	1533,9	788,5	223,0	388,7
manufacturing						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities		141,6	9,9	6,2	2,1	1,4
Budownictwo		784,3	179,9	32,4	119,2	16,8
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		2265,5	966,5	49,4	15,5	26,3
Transport i gospodarka magazynowa		320,2	16,0	7,1	1,9	0,0
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		10,8	0,9	0,1	–	–
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		39,2	0,9	0,5	0,1	0,0
Information and communication						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		161,5	3,4	0,9	0,1	–
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i tech- niczna		80,8	16,7	6,7	8,5	0,9
Professional, scientific and technical activi- ties						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		174,2	4,6	1,8	0,1	0,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		21,7	0,9	0,4	–	–
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		17,1	0,1	0,0	–	–
Arts, entertainment and recreation						

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 275.

a See general notes, item 12 on page 275.

	Należności krótkoterminowe Short-term dues		Inwestycje krótkoter- minowe Short-term investments	Krótkotermi- nowe rozli- czenia międzyokre- sowe Short-term deferred expenditures	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION
towary goods	razem total	w tym z tytułu dos- taw i usług ^a of which from deliveries and services ^a			
in mln zł					
662,3	4109,4	3555,6	2963,9	146,0	2005 OGÓŁEM
740,4	4250,4	3670,4	3680,8	186,6	2006 TOTAL
939,2	4513,6	3880,6	4154,9	192,6	2007
1017,4	5059,8	4117,3	5209,7	240,8	2008
1022,0	5129,3	4089,8	5551,2	297,7	2009
15,6	1370,6	841,3	3812,6	54,2 sektor publiczny public sector
1006,4	3758,7	3248,5	1738,6	243,5 sektor prywatny private sector
					w tym: of which:
7,0	183,1	81,6	63,9	4,3	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing
133,8	3196,6	2474,4	4671,9	153,0 Przemysł Industry
					w tym: of which:
121,4	2517,6	2153,9	4181,2	90,4 przetwórstwo przemysłowe manufacturing
0,2	53,1	39,9	72,7	5,9	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities
7,6	380,9	322,3	190,0	33,5 Budownictwo Construction
858,6	982,2	887,8	291,4	25,4	Handel; naprawa pojazdów samochod- owych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ
6,8	219,2	188,9	58,4	26,5 Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage
0,8	5,1	1,1	4,4	0,3 Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ
0,3	5,7	4,5	32,3	0,3 Informacja i komunikacja Information and communication
2,4	40,0	34,2	112,5	5,6 Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities
0,6	24,0	21,6	38,9	1,3	Działalność profesjonalna, naukowa i tech- niczna Professional, scientific and technical activi- ties
2,1	71,0	58,4	55,1	43,6	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities
0,5	10,2	10,0	10,3	0,2 Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities
0,1	5,0	0,2	8,6	3,4	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation

TABL. 6 /235/. **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which			
			kapitał (fundusz) podstawowy core capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementa- ry capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
			w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	2005	11246,9	5091,5	3767,7	-720,5	1576,5
TOTAL	2006	12677,7	5358,1	4502,3	-527,3	1632,2
	2007	14332,3	5342,5	5194,0	-328,0	2453,7
	2008	16280,6	5455,6	6357,5	-311,0	3099,1
	2009	17251,1	5530,5	7820,8	34,0	1854,4
sektor publiczny		8112,2	1805,8	4676,2	245,4	406,2
public sector						
sektor prywatny		9138,9	3724,7	3144,6	-211,4	1448,2
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		827,6	218,7	350,9	-21,5	93,6
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł		12861,8	3721,6	6312,7	-19,8	1243,2
Industry						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		9610,5	2553,7	5302,9	-30,0	926,6
manufacturing						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		892,7	816,7	20,3	3,9	12,7
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo		463,0	114,1	201,4	30,6	105,2
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1496,3	504,3	499,8	56,0	311,9
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa		308,0	171,8	81,4	-12,2	42,5
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		17,6	20,3	3,1	-9,8	1,6
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		48,3	7,9	12,8	-0,5	5,9
Information and communication						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		975,0	659,7	286,7	14,9	7,3
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		90,2	56,6	22,1	-1,1	8,4
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		78,9	26,7	24,0	0,1	23,9
Administrative and support service activities						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		33,2	17,1	8,3	-0,3	5,5
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		30,7	9,6	2,2	-2,5	2,6
Arts, entertainment and recreation						

TABL. 7 /236/. **KAPITAŁ ZAKŁADOWY (AKCYJNY) PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

*INITIAL CAPITAL (JOINT STOCK) OF ENTERPRISES**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym mienie Of which estate			
			Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób praw- nych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
			w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	2005	3659,7	149,4	252,5	456,4	1053,7
TOTAL	2006	3862,1	111,7	228,0	399,8	1118,9
	2007	3961,9	93,1	235,4	514,5	1205,6
	2008	4184,8	101,7	294,5	520,6	1235,7
	2009	4293,4	98,2	273,5	494,8	1252,9
sektor publiczny		1774,2	85,5	168,9	23,9	—
public sector						
sektor prywatny		2519,2	12,7	104,6	470,9	1252,9
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybacz- two		147,8	31,5	27,0	13,3	17,3
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł		3549,1	51,0	230,6	267,3	1054,2
Industry						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		2382,0	48,4	227,8	259,0	1041,7
manufacturing						
dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja ^Δ		816,7	0,1	—	1,1	1,9
water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities						
Budownictwo		94,3	—	4,0	35,4	7,0
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		266,1	0,4	2,1	117,3	132,6
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa		100,6	14,7	3,1	24,3	8,3
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		19,9	—	6,3	2,5	0,1
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		7,9	0,6	—	4,2	1,6
Information and communication						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		28,8	—	—	1,9	—
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		26,8	—	0,3	1,3	24,2
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierają- ca ^Δ		23,4	—	0,0	16,1	6,2
Administrative and support service activities						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ...		17,0	—	0,1	5,6	—
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		9,6	—	—	4,4	1,3
Arts, entertainment and recreation						

TABL. 8 /237/. **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Grand total</i>	Długoterminowe <i>Long-term</i>		Krótkoterminowe <i>Short-term</i>		
			razem <i>total</i>	w tym kredyty i pożyczki <i>of which credits and loans</i>	razem <i>total</i>	<i>of which</i>	
						kredyty i pożyczki <i>credits and loans</i>	zobowią- zania z tytułu dostaw i usług ^a <i>liabilities from deli- veries and services^a</i>
		w mln zł		in mln zł			
OGÓŁEM	2005	10747,0	4386,7	3481,9	6360,3	1436,1	3148,0
TOTAL	2006	10119,2	3949,1	3144,5	6170,1	1310,8	3396,4
	2007	10184,4	3359,5	2579,6	6824,9	1447,7	3690,4
	2008	10460,0	3106,0	2299,7	7354,0	1559,7	4073,1
	2009	10375,3	3117,1	2253,1	7258,2	1482,5	4019,0
sektor publiczny		2929,0	1125,1	1079,6	1803,9	563,9	874,5
public sector							
sektor prywatny		7446,3	1992,0	1173,5	5454,3	918,6	3144,5
private sector							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		376,5	153,7	111,7	222,8	64,3	108,9
Przemysł		6838,0	2318,0	1704,6	4520,0	1014,1	2347,8
Industry							
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe		4924,9	1285,6	712,1	3639,3	519,4	2166,5
manufacturing							
dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja ^Δ		228,2	127,0	125,7	101,2	27,8	30,2
water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities							
Budownictwo		634,9	118,3	80,3	516,6	52,0	307,9
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		1808,1	270,6	157,2	1537,5	291,0	1012,1
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		248,3	50,2	29,6	198,1	23,3	119,3
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		29,3	22,0	6,4	7,3	0,5	3,8
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		5,6	0,5	0,5	5,1	0,3	1,8
Information and communication							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		230,6	155,5	145,7	75,1	5,8	44,4
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		57,2	9,0	4,9	48,2	8,5	27,6
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		100,0	7,9	2,1	92,1	15,6	33,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		19,5	10,1	9,3	9,4	0,6	4,9
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		22,3	0,6	0,6	21,7	6,2	4,9
Arts, entertainment and recreation							

a Patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 276.

a See general notes, item 14 on page 276.

DZIAŁ XX FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

Podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104) z późniejszymi zmianami, a w przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również: ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym, ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590–1592), z późniejszymi zmianami oraz ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966) z późniejszymi zmianami.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego określone są w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicz-

CHAPTER XX PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local self-government entities (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), contracting liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget.

The Law on Public Finances, dated 30 VI 2005 (Journal of Laws No. 249, item 2104) with later amendments, provides the legal basis defining the above mentioned processes, while with respect to the financial management of local self-governments, the legal basis is additionally provided by the Law on Gmina Self-government, dated 8 III 1990, the Law on Powiat Self-government, dated 5 VI 1998, the Law on Voivodship Self-government, dated 5 VI 1998 (uniform text, Journal of Laws 2001 No. 142, items 1590–1592, with later amendments), and the Law on Incomes of Local Self-government Entities, dated 13 XI 2003 (Journal of Laws No. 203, item 1966) with later amendments.

2. The presented data include information regarding revenue and expenditure the budgets of local self-government entities (i.e., of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. Revenue and expenditure of budgets of local self-government entities are determined in the budgetary act passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Act of Public Finances.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

4. Revenue and expenditure of the budgets of local self-governments are grouped in accordance with the provisions set forth in the Act on Public Finances, i.e. they are grouped into divi-

nych, tj. na działy i rozdziały — określające rodzaj działalności oraz paragrafy — określające rodzaj dochodu lub wydatku; prezentowane dane w podziale na działy i paragrafy opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 14 VI 2006 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (DZ. U. Nr 107, poz. 726, z późniejszymi zmianami).

5. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową,
 - c) dochody z majątku np. dochody z najmu i dzierżawy,
 - d) środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych;
- 2) dotacje celowe:
 - a) z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - b) otrzymane z funduszy celowych,
 - c) pozostałe dotacje;
- 3) dotacje rozwojowe;
- 4) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

6. Na wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) wydatki bieżące, do których zalicza się m.in.:
 - a) dotacje, w tym dotacje dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
 - b) świadczenia na rzecz osób fizycznych,
 - c) wydatki bieżące jednostek budżetowych, w tym: wynagrodzenia, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy, zakup materiałów i usług;
- 2) wydatki majątkowe, w tym inwestycyjne.

7. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

sions and chapters — defining types of activity, and into paragraphs — defining types of revenue or expenditure; the presented data, divided into divisions and paragraphs, were compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Finance, dated 14 VI 2006 on Detailed Classification of Revenues, Expenditures, Incomes and Expenses, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws No. 107, item 726, with later amendments).

5. Budget revenues of local self-government entities comprise:

- 1) own revenue, i.e.:
 - a) revenues from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
 - b) receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts of which the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, treasury fee,
 - c) revenue from property, e.g., revenues from renting and leasing,
 - d) funds for the additional financing own tasks from non-budgetary sources;
- 2) appropriated allocations:
 - a) from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies,
 - b) from appropriated funds,
 - c) other allocations;
- 3) development allocations;
- 4) general subsidy from the state budget, comprising: equalisation, educational, compensating, balancing, and regional parts.

6. Expenditure of local self-government entities budgets comprise:

- 1) current expenditure, such as:
 - a) allocations, of which allocations for organisational and legal units operating within local self-government entities budgets,
 - b) benefits for natural persons,
 - c) current expenditure of budgetary entities, of which: wages and salaries, contributions to compulsory social security and the Labour Fund, purchase of materials and services;
- 2) property expenditure including investment expenditure.

7. Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 /238/. **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasto na prawach powiatu <i>City with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Województwo <i>Voivodship</i>
		w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
OGÓŁEM	2000	1930904,4	1091837,3	301635,7	443710,1	93721,3
TOTAL	2005	2674905,9	1599608,4	375712,6	480274,7	219310,2
	2008	3596727,9	2090207,7	506320,8	602397,0	397802,4
	2009	3942125,4	2151597,4	483290,5	667942,1	639295,4
Dochody własne		1671109,2	1067545,4	288881,0	180301,7	134381,1
Own revenue						
w tym:						
of which:						
Udziały w podatku dochodowym		706431,4	355553,9	142406,3	96827,0	111644,2
<i>Share in income tax</i>						
od osób prawnych		147289,7	34228,5	12703,9	7132,4	93224,9
<i>corporate income tax</i>						
od osób fizycznych		559141,7	321325,4	129702,4	89694,6	18419,3
<i>personal income tax</i>						
Podatek:						
<i>Tax:</i>						
od nieruchomości		407888,1	345912,9	61975,2	—	—
<i>on real estate</i>						
rolny		64167,1	63765,9	401,2	—	—
<i>agricultural</i>						
od środków transportowych		18570,9	13636,5	4934,4	—	—
<i>on means of transport</i>						
od czynności cywilnoprawnych		26932,2	20248,1	6684,1	—	—
<i>on civil law transactions</i>						
Oplata skarbową		11590,5	8095,0	3495,5	—	—
<i>Treasury fee</i>						

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 /238/. **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)***REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasto na prawach powiatu City with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
Dochody własne (dok.) Own revenue (cont.)					
Dochody z majątku <i>Revenue from property</i>	149038,7	104663,7	31848,2	11849,9	676,9
w tym dochody z wynajmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze <i>of which income from renting and lea- sing as well as agreements with a similar character</i>	65008,7	38374,8	20337,3	5971,5	325,1
Środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych <i>Funds for additional financing own tasks from non-budgetary sources</i>	41444,1	19841,2	3953,3	6587,8	11061,8
Dotacje celowe Appropriated allocations	574488,5	334297,6	44960,8	144450,9	50779,2
Z budżetu państwa <i>From the state budget</i>	537103,5	316738,2	42134,6	131089,9	47140,8
na zadania: for tasks:					
z zakresu administracji rządowej <i>for government administration tasks</i>	380859,3	221116,5	32999,1	81837,5	44906,2
własne <i>own tasks</i>	154255,8	94878,0	8911,4	48461,8	2004,6
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej ... <i>realized on the basis of agreements with government administration bo- dies</i>	1988,4	743,7	224,1	790,6	230,0
Otrzymane z funduszy celowych <i>Received from appropriated funds</i>	19025,5	13330,6	–	2618,7	3076,2
Pozostałe dotacje celowe <i>Other appropriated allocations</i>	18359,7	4228,9	2826,1	10742,4	562,3
Dotacje rozwojowe Development allocations	454574,9	45796,9	21354,6	35028,6	352394,8
Subwencja ogólna z budżetu państwa General subsidy from the state budget	1241952,7	703957,5	128094,0	308160,9	101740,3
W tym oświatowa <i>Of which on educational tasks</i>	887177,1	511983,8	115810,5	245627,5	13755,3

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 2 /239/. **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasto na prawach powiatu <i>City with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Woje- wództwo <i>Voivodship</i>
		w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
OGÓŁEM	2000	1930904,4	1091837,3	301635,7	443710,1	93721,3
TOTAL	2005	2674905,9	1599608,4	375712,6	480274,7	219310,2
	2008	3596727,9	2090207,7	506320,8	602397,0	397802,4
	2009	3942125,4	2151597,4	483290,5	667942,1	639295,4
w tym: <i>of which:</i>						
Rolnictwo i łowiectwo		58288,2	34281,3	132,7	535,2	23339,0
<i>Agriculture and hunting</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę		3241,7	3241,7	–	–	–
<i>Electricity, gas and water supply</i>						
Transport i łączność		133641,2	53733,3	19469,4	29753,9	30684,6
<i>Transport and communication</i>						
Gospodarka mieszkaniowa		156688,3	112461,3	34456,7	9203,8	566,5
<i>Dwelling economy</i>						
Działalność usługowa		6652,0	1443,5	473,0	4654,5	81,0
<i>Service activity</i>						
Administracja publiczna		48131,3	18487,6	1909,3	22133,0	5601,4
<i>Public administration</i>						
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpo- żarowa		67575,0	1044,1	12094,6	54436,3	–
<i>Public safety and fire-fighting protection</i>						
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych <i>Corporate and personal income</i>		1291067,3	839518,6	236488,6	103415,9	111644,2
Różne rozliczenia		1608058,0	720402,2	129725,9	310715,3	447214,6
<i>Different settlements</i>						
Oświata i wychowanie		68412,8	39739,4	2915,1	23223,3	2535,0
<i>Education</i>						
Ochrona zdrowia		38065,3	12089,0	4002,5	21335,5	638,3
<i>Health care</i>						
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakre- sie polityki społecznej		372115,8	249933,0	29639,3	82214,4	10329,1
<i>Social assistance and other tasks in sphere of social policy</i>						
Edukacyjna opieka wychowawcza		12578,6	8574,9	391,2	3570,7	41,8
<i>Educational care</i>						
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska ...		24398,0	22854,9	915,1	19,7	608,3
<i>Municipal economy and environmental protection</i>						
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego		5723,9	2231,7	2573,1	28,3	890,8
<i>Culture and national heritage</i>						
Kultura fizyczna i sport		31946,6	24878,6	5418,1	1649,9	0,0
<i>Physical education and sport</i>						

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 /240/. **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW****EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasto na prawach powiatu City with powiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwo Voivodship
		w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM	2000	1971290,1	1126969,4	309493,4	441033,1	93794,2
TOTAL	2005	2676648,8	1567902,9	377495,8	487876,3	243373,8
	2008	3561746,5	2048474,8	538161,6	603189,4	371920,7
	2009	4235181,1	2312951,5	515779,8	714252,2	692197,6
Wydatki bieżące		3166057,9	1835966,1	421922,4	591040,9	317128,5
Current expenditure						
w tym: of which:						
Dotacje		376316,7	128644,3	46744,7	36363,8	164563,9
<i>Allocations</i>						
w tym dotacje dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków spe- cjalnych i funduszy celowych		19226,0	19226,0	—	—	—
<i>of which allocations for budgetary establish- ments, auxiliary units, special funds and appropriated funds</i>						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		330792,9	279151,1	24245,2	25023,4	2373,2
<i>Benefits for natural persons</i>						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		2413668,9	1408886,9	337784,7	524747,3	142250,0
<i>Current expenditure of budgetary entities</i>						
w tym: of which:						
wynagrodzenia		1302294,0	751904,9	180564,6	309160,4	60664,1
<i>wages and salaries</i>						
składki na obowiązkowe ubezpieczenia spo- łeczne i fundusz pracy		213326,6	129053,8	29016,9	45606,2	9649,7
<i>contributions to compulsory social security and the labour fund</i>						
zakup materiałów i usług		726622,4	431212,9	99767,3	129679,5	65962,7
<i>purchase of materials and services</i>						
Wydatki majątkowe		1069123,2	476985,4	93857,4	123211,3	375069,1
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^b		1037356,3	452332,3	88382,4	122077,5	374564,1
<i>Of which investment expenditure^b</i>						

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Including allocations for financing investment tasks of budgetary establishments, auxiliary units, special funds and appropriated funds.

TABL. 4 /241/. **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW****EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasto na prawach powiatu <i>City with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Woje- wództwo <i>Voivodship</i>
		w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
OGÓŁEM	2000	1971290,1	1126969,4	309493,4	441033,1	93794,2
TOTAL	2005	2676648,8	1567902,9	377495,8	487876,3	243373,8
	2008	3561746,5	2048474,8	538161,6	603189,4	371920,7
	2009	4235181,1	2312951,5	515779,8	714252,2	692197,6
w tym: of which:						
Rolnictwo i łowiectwo		96790,3	66819,6	271,2	615,5	29084,0
<i>Agriculture and hunting</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę		5752,0	5752,0	–	–	–
<i>Electricity, gas and water supply</i>						
Transport i łączność		608931,4	211660,1	73585,6	87654,6	236031,1
<i>Transport and communication</i>						
Gospodarka mieszkaniowa		128657,1	91991,9	29007,6	7349,3	308,3
<i>Dwelling economy</i>						
Działalność usługowa		20136,5	9557,5	5705,9	4657,1	216,0
<i>Service activity</i>						
Administracja publiczna		404599,5	242148,2	39412,5	78874,6	44164,2
<i>Public administration</i>						
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpo- żarowa		102394,4	28834,2	17962,2	55208,6	389,4
<i>Public safety and fire-fighting protection</i>						
Obsługa długu publicznego ^b		29378,9	11355,8	5155,6	4926,1	7941,4
<i>Public debt servicing^b</i>						
Różne rozliczenia		16429,8	8445,5	7984,3	–	–
<i>Different settlements</i>						
Oświata i wychowanie		1307535,5	851738,5	175920,4	245880,2	33996,4
<i>Education</i>						
Ochrona zdrowia		140732,7	17973,9	6239,7	49841,1	66678,0
<i>Health care</i>						
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej		594316,1	346591,2	56862,1	138000,5	52862,3
<i>Social assistance and other tasks in sphere of social policy</i>						
Edukacyjna opieka wychowawcza		78927,9	29161,5	14895,4	34365,0	506,0
<i>Educational care</i>						
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska ...		212098,5	167519,0	30770,9	30,4	13778,2
<i>Municipal economy and environmental protection</i>						
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego		163064,1	96388,4	25976,1	2387,1	38312,5
<i>Culture and national heritage</i>						
Kultura fizyczna i sport		147869,9	110304,7	17667,2	3234,0	16664,0
<i>Physical education and sport</i>						

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Includes public debt servicing and current expenditures of budgetary entities connected with this servicing.

DZIAŁ XXI INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentację projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – MSR, wprowadzone od 1 I 2005 r.).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Od 2005 r. nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa” (w poprzednich edycjach Rocznika wykazywane były w sekcji „Budownictwo”).

CHAPTER XXI INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to the recommendations of “European System of Accounts ESA 1995”.

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, among other, construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards – IAS, implemented since 1 I 2005 r.).

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Investment outlays on public roads, streets and squares were included in the section “Transport and storage” since 2005 (in previous editions of the Yearbook those outlays had been reported in the section “Construction”).

3. Od 2002 r. — w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223), z późniejszymi zmianami — nakłady inwestycyjne na niektóre przedmioty leasingu stanowiące środki trwałe podmiotów je użytkujących (leasingobiorców) zaliczono do nakładów tych podmiotów.

4. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartości nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne — ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa nieukończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobociami i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznawanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223), z późniejszymi zmianami.

2. **Wartość brutto środków trwałych** jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

3. *Since 2002 due to amendment of the Accounting Act, dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223), with later amendments investment outlays on some objects of lease being fixed assets of units using them (lessee) were included in investment outlays of those units.*

4. *The value of investment outlays incurred by:*

- *legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction, was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., do not include the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as fixed assets, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as rights of perpetual use of land regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223), with later amendments.

2. **The gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

Przez wartość brutto środków trwałych według stanu w dniu 31 XII w bieżących cenach ewidencyjnych należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

4. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności PKD 2007 – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

5. Od 2002 r. – w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223), z późniejszymi zmianami – nakłady inwestycyjne na niektóre przedmioty leasingu zaliczane są do środków trwałych podmiotów je użytkujących (leasingobiorców).

6. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,

The gross value of fixed assets as of 31 XII at current book-keeping prices is understood:

- *within the scope of fixed assets designated for exploitation:*
 - *before 1 I 1995 – the value at replacement prices of September 1994,*
 - *after 1 I 1995 – the purchase or manufacturing value at current prices,*
- *in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 – also revaluation according to fair value.*

The gross value at replacement prices was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. The value of consumption of fixed assets corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

The degree of consumption of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

4. Data by sections of the NACE Rev. 2 – unless otherwise indicated – were compiled using the enterprise method, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate activities”.

5. Since 2002 due to amendment of the Accounting Act, dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223), with later amendments investment – some objects of lease have been included into fixed assets of units using them (lessee).

6. The gross value of fixed assets:

- *of legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych – ustalono szacunkowo.

7. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

- *of legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations, and water structures – was estimated.*

7. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) *buildings and structures:*
 - a) *buildings and places; since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise as well as co-operative right to non-residential (utilitarian) premise,*
 - b) *civil engineering works (excluding detailed meliorations);*
- 2) *machinery, technical equipment and tools:*
 - a) *boilers and power industry machinery,*
 - b) *general usage machinery, equipment and apparatus,*
 - c) *special use machinery, equipment and apparatus,*
 - d) *technical equipment,*
 - e) *tools, instruments, moveable and endowments;*
- 3) *transport equipment;*
- 4) *other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).*

Inwestycje

Investments

TABL. 1 /242/. **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

SEKCJE SECTIONS	2008	2009		
		ogółem total	sektor sector	
			publiczny public	prywatny private
		w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	3909,3	4549,5	1724,0	2825,5
TOTAL				
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	156,8	169,0	23,2	145,8
Agriculture, forestry and fishing				
Przemysł	1584,9	2000,1	668,0	1332,1
Industry				
górnictwo i wydobywanie	17,7	25,2	–	25,2
mining and quarrying				
przetwórstwo przemysłowe	1185,4	1465,6	224,5	1241,1
manufacturing				
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	180,7	243,8	202,7	41,1
electricity, gas, steam and air conditioning supply				
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	201,1	265,5	240,8	24,7
water supply; sewerage, waste management and reme- diation activities				
Budownictwo	176,1	129,1	8,7	120,4
Construction				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	458,8	468,2	0,2	468,0
Trade; repair of motor vehicles ^Δ				
Transport i gospodarka magazynowa	446,2	543,2	475,9	67,3
Transport and storage				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	71,8	32,2	4,8	27,4
Accommodation and catering ^Δ				
Informacja i komunikacja	36,7	17,9	0,8	17,1
Information and communication				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	37,2	99,2	2,1	97,1
Financial and insurance activities				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	454,6	417,4	21,2	396,2
Real estate activities				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	19,3	42,1	4,3	37,8
Professional, scientific and technical activities				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	23,3	45,3	1,8	43,5
Administrative and support service activities				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	105,7	121,2	120,8	0,4
Public administration and defence; compulsory social secu- rity				
Edukacja	109,1	166,0	142,2	23,8
Education				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	90,1	145,6	126,0	19,6
Human health and social work activities				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	125,8	140,9	119,9	21,0
Arts, entertainment and recreation				

^a Według lokalizacji inwestycji.

^a By investments localization.

TABL. 2 /243/. **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)***INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY OWNERSHIP SECTORS (current prices)*

SEKCJE SECTIONS	2005	2006	2007	2008	2009		
					ogółem total	sektor	sector
						publiczny public	prywatny private
	w mln zł in mln zł						
OGÓŁEM	1633,7	1603,7	2231,1	2317,5	2717,1	821,4	1895,7
TOTAL							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	73,5	104,6	98,9	83,7	81,0	22,5	58,5
Przemysł	1130,5	1079,3	1601,6	1418,1	1857,4	573,8	1283,6
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie	11,6	15,5	20,2	17,5	25,1	–	25,1
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe	962,2	857,5	1277,4	1156,5	1424,5	224,6	1199,9
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	122,6	142,3	143,0	170,2	230,9	191,1	39,8
<i>electricity, gas, steam and air condition- ing supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja ^Δ	34,1	64,0	161,0	73,9	176,9	158,1	18,8
<i>water supply; sewerage, waste mana- gement and remediation activities</i>							
Budownictwo	18,2	37,7	53,3	117,2	74,3	0,5	73,8
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	136,5	119,6	206,6	332,8	297,3	0,2	297,1
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa	74,2	70,2	71,8	91,1	140,1	110,3	29,8
<i>Transport and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	9,7	2,5	19,7	60,0	19,9	0,1	19,8
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja	63,3	23,1	40,4	28,8	14,6	0,6	14,0
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	30,9	23,6	26,3	36,3	63,5	2,0	61,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	15,7	36,3	15,0	15,1	7,5	2,4	5,1
<i>Real estate activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activi- ties</i>	6,4	15,2	13,9	17,8	10,4	–	10,4
Edukacja	4,1	3,0	3,3	1,0	13,5	0,4	13,1
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	51,2	48,7	53,1	49,6	106,9	97,8	9,1
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	13,8	28,2	17,1	56,7	21,5	8,3	13,2
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investments localization.

TABL. 3 /244/. **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)***INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)*

SEKCJE SECTIONS		Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>		
			budynki i budowle <i>buildings and structures</i>	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia <i>machinery, technical equipment and tools</i>	środki transportu <i>transport equipment</i>
			w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	2005	1248,3	416,3	687,7	137,1
TOTAL	2006	1197,3	499,0	557,0	134,0
	2007	1718,7	669,4	881,8	163,1
	2008	1761,1*	738,1*	831,8*	169,2*
	2009	1894,5	737,8	946,2	195,4
w tym: <i>of which:</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		83,9	12,9	54,4	16,0
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł		1400,1	533,2	737,0	116,0
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie		30,4	15,8	12,7	1,8
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe		1075,2	349,5	605,6	106,4
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodę i gorącą wodę ^Δ		123,0	18,7	103,3	0,9
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i od- padami; rekultywacja ^Δ		171,5	149,2	15,4	6,9
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo		68,4	11,8	41,5	15,0
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		129,7	72,8	38,9	17,9
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		36,0	12,0	3,7	20,4
<i>Transport and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		10,5	8,2	2,0	0,2
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja		3,7	0,1	3,4	0,2
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		12,6	7,0	5,2	0,3
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		5,0	3,8	1,0	0,2
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		9,2	0,9	6,6	1,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		9,8	4,3	1,7	3,8
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja		0,7	0,2	0,3	0,2
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		104,2	64,2	37,0	3,0
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>		20,4	6,5	13,3	0,5

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 /245/. **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle <i>buildings and structures</i>	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia <i>machinery, technical equipment and tools</i>	środki transportu <i>transport equipment</i>
			w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	2005	719,9	655,5	42,5	20,7
TOTAL	2006	788,7	717,1	52,9	13,0
	2007	773,5	687,8	65,4	17,4
	2008	816,5	721,1	55,1	33,5
	2009	899,0	792,6	54,0	45,8
własność państwowa		170,7	149,9	13,4	6,6
<i>state ownership</i>					
własność jednostek samorządu terytorialnego		728,3	642,7	40,6	39,2
<i>local self-government entities ownership</i>					
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		3,5	2,8	0,7	0,1
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		128,5	126,4	0,2	1,8
<i>Transport and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1,2	0,6	0,4	0,1
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		7,0	6,6	0,2	0,2
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1,8	1,4	0,3	0,1
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		1,9	1,5	0,3	–
<i>Administrative and support service activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		647,5	567,9	31,2	42,1
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja		91,5	74,4	15,9	1,1
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		11,1	7,3	3,6	0,1
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		5,3	3,5	1,1	0,3
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 5 /246/. **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)**

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

SEKCJE SECTIONS	2008	2009		
		ogółem total	sektor	
			publiczny public	prywatny private
		w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	59139,7	62700,5	31931,1	30769,4
TOTAL				
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4370,7	4659,7	710,1	3949,6
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>				
Przemysł	24802,3	25656,6	14781,8	10874,9
<i>Industry</i>				
górnictwo i wydobywanie	170,1	333,1	5,2	327,9
<i>mining and quarrying</i>				
przetwórstwo przemysłowe	11857,7	12673,9	2519,6	10154,3
<i>manufacturing</i>				
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	10158,9	9937,9	9658,8	279,1
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>				
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	2615,6	2711,7	2598,1	113,6
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>				
Budownictwo	844,9	927,2	129,6	797,6
<i>Construction</i>				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2736,4	2995,2	229,7	2765,5
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>				
Transport i gospodarka magazynowa	10650,1	10860,6	10086,1	774,5
<i>Transport and storage</i>				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	283,6	319,8	24,6	295,2
<i>Accommodation and catering^Δ</i>				
Informacja i komunikacja	165,5	1635,7	26,6	1609,1
<i>Information and communication</i>				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	334,8	355,7	75,3	280,4
<i>Financial and insurance activities</i>				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	9558,0	9660,4	1118,9	8541,5
<i>Real estate activities</i>				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	315,0	316,1	71,7	244,4
<i>Professional, scientific and technical activities</i>				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	165,9	170,9	6,8	164,1
<i>Administrative and support service activities</i>				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1639,2	1562,9	1551,1	11,8
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>				
Edukacja	1540,4	1636,0	1583,7	52,3
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	985,9	1097,5	882,3	215,2
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	650,6	753,0	647,0	106,0
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				

^a Podziału środków trwałych dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.^a The division was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 6 /247/. **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)
 As of 31 XII

SEKCJE SECTIONS	2005	2006	2007	2008	2009		
					ogółem total	sektor	sector
						publiczny public	prywatny private
	w mln zł in mln zł						
OGÓŁEM TOTAL	27018,4	27570,9	30315,8	29694,0	32419,6	15257,2	17162,4
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i ry- bactwo Agriculture, forestry and fishing	770,2	826,6	913,2	973,3	1044,6	388,5	656,1
Przemysł Industry	19934,5	20693,3	21737,3	22670,1	23681,3	13345,0	10336,3
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	224,8	235,1	243,6	166,1	328,4	5,2	323,2
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	9211,2	9777,0	10240,5	11360,5	12193,4	2519,6	9673,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wo- dę i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air condi- tioning supply	9659,3	9743,7	10186,8	10100,2	9874,6	9628,2	246,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities	839,2	937,5	1066,4	1043,3	1284,9	1192,0	92,9
Budownictwo Construction	253,8	282,3	390,5	514,7	589,5	119,7	469,8
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	1085,6	1151,6	1375,7	1708,7	1954,9	217,7	1737,2
Transport i gospodarka magazynowa Transport and storage	439,5	460,7	446,4	696,1	552,8	88,0	464,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	99,5	104,8	337,5	138,2	155,2	6,2	149,0
Informacja i komunikacja Information and communication	1456,8	995,7	2131,3	82,8	1557,5	25,8	1531,7
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa Financial and insurance activities	259,2	259,8	285,1	282,5	295,0	75,3	219,7
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	1826,1	1834,3	1623,3	1467,6	1296,4	36,0	1260,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	94,3	109,8	107,9	109,9	96,1	38,5	57,6
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ Administrative and support service ac- tivities	64,9	69,9	87,4	92,4	91,7	–	91,7
Edukacja Education	26,1	27,0	26,5	28,5	28,4	7,4	21,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activi- ties	556,3	577,1	648,2	665,2	788,5	687,5	101,0
Działalność związana z kulturą, rozryw- ką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	146,0	170,3	197,9	248,2	284,0	221,7	62,3

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 7 /248/. **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (bieżące ceny ewidencyjne)**

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
			w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	2005	5950,6	5270,8	472,3	195,0
TOTAL	2006	6579,5	5829,0	532,1	205,6
	2007	7336,7	6505,3	593,1	226,4
	2008	8180,4	7201,2	711,5	257,9
	2009	8612,6	7541,6	744,3	312,4
własność państwowa		1081,5	659,8	297,8	119,6
state ownership					
własność jednostek samorządu terytorialnego		7531,1	6881,8	446,5	192,8
local self-government entities ownership					
w tym:					
of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		39,1	33,9	0,4	0,0
Agriculture, forestry and fishing					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodę i gorącą wodę ^Δ		30,6	29,0	1,6	–
Electricity, gas, steam and air conditioning supply					
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1406,2	1322,0	67,4	14,6
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Transport i gospodarka magazynowa		2241,9	2202,0	8,1	31,8
Transport and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		18,4	15,0	3,0	0,4
Accommodation and catering ^Δ					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1082,8	1069,8	8,8	4,1
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		33,2	20,7	6,0	6,6
Professional, scientific and technical activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		1551,1	966,1	349,0	231,0
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja		1576,4	1328,5	233,9	13,9
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		194,7	145,6	42,1	6,8
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		403,0	376,6	22,0	2,6
Arts, entertainment and recreation					

TABL. 8 /249/. **STOPIEŃ ZUŻYCIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
DEGREE OF CONSUMPTION OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
			w %	in %	
OGÓŁEM	2005	38,6	34,4	73,7	68,5
TOTAL	2006	41,5	37,6	73,6	70,6
	2007	42,2	38,2	75,3	71,6
	2008	40,8	36,9	71,8	66,1
	2009	41,5	37,6	75,2	58,2
własność państwowa		48,8	32,5	80,0	63,1
state ownership					
własność jednostek samorządu terytorialnego		40,5	38,0	72,0	55,2
local self-government entities ownership					
w tym:					
of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		30,7	28,0	73,5	23,8
Agriculture, forestry and fishing					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodę i gorącą wodę ^Δ		31,8	28,1	98,4	x
Electricity, gas, steam and air conditioning supply					
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i od- padami; rekultywacja ^Δ		36,2	35,0	51,6	76,1
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Transport i gospodarka magazynowa		27,5	26,7	72,4	73,5
Transport and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		63,1	62,0	70,8	49,4
Accommodation and catering ^Δ					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		61,2	61,1	76,5	56,8
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		47,2	27,9	87,6	71,0
Professional, scientific and technical activities					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne		57,0	51,6	75,6	52,8
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja		41,5	33,6	83,9	82,1
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		44,4	37,2	66,5	65,4
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekre- acją		25,6	23,1	65,8	68,3
Arts, entertainment and recreation					

DZIAŁ XXII RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych.

2. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

3. Wartość dodana brutto mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. Zużycie pośrednie obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

7. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpie-

CHAPTER XXII REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the European System of National and Regional Accounts (ESA 1995). The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector.

2. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices current prices from the year preceding reference year were adopted as constant prices.

3. Gross value added measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. Gross output includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. Intermediate consumption includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

7. Gross primary income in the households sector is comprised of gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e., wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employ-

czenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

9. Grupowanie danych według województw w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego sektora instytucjonalnego są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, związki zawodowe, stowarzyszenia, fundacje oraz organizacje wyznaniowe.

ment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

9. The grouping of data by voivodships and according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e., by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

10. Criteria of rating a given unit of the national economy among institutional sectors are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),
- 2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,
- 3) general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget,
- 4) households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,
- 5) non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and religious organizations.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy własności), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane dotyczące realnego wzrostu produktu krajowego brutto za 2007 rok zostały zweryfikowane w wyniku aktualizacji wskaźników cen na poziomie województw zastosowanych w przeliczeniach na ceny stałe.

Dane dotyczące nominalnych dochodów za lata 2005–2006 oraz realnych dochodów za lata 2005–2007 w sektorze gospodarstw domowych zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika. Zmiany wynikają z weryfikacji danych w rachunkach narodowych, m.in. aktualizacji składek na ubezpieczenia społeczne oraz różnych transferów bieżących.

Dane o nominalnych dochodach w sektorze gospodarstw domowych prezentowane w niniejszej edycji Rocznika są w pełni porównywalne.

13. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (zasady metodologiczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2008 r.”.

14. W dziale zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

11. *Estimation of “hidden economy” is included in regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (independently of the kind of ownership), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding co-operatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).*

12. *Data concerning real growth of gross domestic product for the year 2007 were verified as a result of updating price indices at voivodships' level, applied in the calculations at constant prices.*

Data concerning nominal income for the years 2005–2006 and real income for the years 2005–2007 in the households sector have been changed with reference to data published in previous editions of the Yearbook. Changes result from data verification in the national accounts including data on social contributions as well as other current transfers updating.

Data on nominal income in the households sector presented in this edition of the Yearbook, are fully comparable.

13. *Explanations concerning regional accounts (methodological principles, basic concepts) were placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2008”.*

14. *The chapter of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:*

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2004)
NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE – NACE Rev. 1.1

sekcje
sections

Handel i naprawy
Trade and repair

Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods

Obsługa nieruchomości i firm
x

Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej
Real estate, renting and business activities

Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne

x

Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne
Public administration and defence; compulsory social security

TABL. 1 /250/. **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO^a (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008		2005	2006	2007	2008
	w mln zł in mln zł				Polska =100 Poland =100	w odsetkach in percent			
OGÓŁEM TOTAL	22405	23338	26618	29363	2,3	x	x	x	x
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	19740	20501	23286	25703	2,3	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:									
przedsiębiorstw non-financial corporations	9034	9329	10921	12683	2,4	45,8	45,5	46,9	49,3
instytucji rządowych i samorządowych general government	3371	3543	3837	4191	2,6	17,1	17,3	16,5	16,3
gospodarstw domowych households	6666	6931	7746	8011	2,3	33,8	33,8	33,3	31,2
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybac- two Agriculture, hunting and forestry; fishing	1089	1078	1234	1107	2,7	5,5	5,3	5,3	4,3
Przemysł Industry	5785	5674	6804	7896	3,0	29,3	27,7	29,2	30,7
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	4614	4530	5443	6486	3,0	23,4	22,1	23,4	25,2
Budownictwo Construction	1123	1266	1645	1871	2,4	5,7	6,2	7,1	7,3
Handel i naprawy ^Δ ; hotele i restauracje; transport, gospodarka magazynowa i łączność Trade and repair ^Δ ; hotels and restau- rants; transport, storage and commu- nication	4699	5084	5467	6020	2,0	23,8	24,8	23,5	23,4
Pośrednictwo finansowe; obsługa nieru- chomości i firm ^Δ Financial intermediation; real estate, renting and business activities	2961	3078	3393	3659	1,7	15,0	15,0	14,6	14,2
Pozostała działalność usługowa Other service activities	4083	4321	4743	5150	2,4	20,7	21,1	20,4	20,0
NA 1 MIESZKAŃCA w zł PER CAPITA in zł	21347	22347	25609	28379	84,8	x	x	x	x

a Dane według rodzajów działalności prezentuje się w układzie PKD 2004, patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2 na str. 22.

a Data by kinds of activity are presented according to NACE Rev. 1.1., see general notes to the Yearbook, item 2 on page 22.

TABL. 2 /251/. **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)****BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				Polska= =100 Poland= =100	
Produkcja globalna	44211	47375	54693	61497	2,3	Gross output
Zużycie pośrednie	24471	26874	31406	35794	2,3	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	19740	20501	23286	25703	2,3	Gross value added
w tym koszty związane z za- trudnieniem	7615	8069	9091	10342	2,2	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	11956	12231	14089	15270	2,4	Gross operating surplus

TABL. 3 /252/. **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH^a****NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008		SPECIFICATION
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				Polska= =100 Poland= =100	
Dochody pierwotne brutto:						Gross primary income:
w milionach złotych	14835	15588	17470	18834	2,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	14135	14926	16807	18203	83,2	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:						Gross disposable income:
w milionach złotych	15147*	15932*	17482	18811	2,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	14432*	15256*	16819	18181	86,3	per capita in zł

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 307.ª See general notes, item 12 on page 307.

DZIAŁ XXIII PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

1. Proces prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych – z wyjątkiem byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej – prowadzony jest na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. Nr 118, poz. 561) z późniejszymi zmianami (zastąpiła ustawę z dnia 13 VII 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych) oraz:

- ustawy z dnia 25 IX 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1991 r. Nr 18, poz. 80) z późniejszymi zmianami,
- ustawy z dnia 30 IV 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. Nr 44, poz. 202) z późniejszymi zmianami.

Na podstawie wymienionych aktów prawnych stosuje się trzy zasadnicze metody postępowania z przedsiębiorstwami państwowymi:

- 1) **komercjalizację**, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:
 - a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:
 - prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
 - prywatyzacji poprzez obejmowanie akcji w podwyższonym kapitale zakładowym (od 2004 r.) polegającej na zbywaniu akcji w drodze subskrypcji prywatnej lub otwartej,
 - wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych (NFI),
 - innym,
 - b) do 30 IV 2004 r. w spółkę z udziałem wierzycieli powstałą w wyniku konwersji wierzytelności na udziały;
- 2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);
- 3) **likwidację** przedsiębiorstwa ze względów ekonomicznych.

2. Odrębnym procesom – w myśl ustawy z dnia 19 X 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (jednolity tekst Dz. U. z 2004 r. Nr 208, poz. 2128) z późniejszymi zmianami – podlega majątek byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączony do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP), którym dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych w celu restrukturyzacji i prywatyzacji.

CHAPTER XXIII PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

1. The process of privatizing of state owned enterprises – except of former state farms – is conducted on the basis of the Law on the Commercialization and Privatization, dated 30 VIII 1996 (Journal of Laws No. 118, item 561) with later amendments (it replaced the Law on the Privatizing of State Owned Enterprises, dated 13 VII 1990) as well as:

- the Law on State Owned Enterprises, dated 25 IX 1981 (Journal of Laws 1991 No. 18, item 80) with later amendments,
- the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 IV 1993 (Journal of Laws No. 44, item 202) with later amendments.

On the basis of the legal acts mentioned above three basic methods are used relatively to state owned enterprises:

- 1) **commercialization** i.e., the transformation of an enterprise:
 - a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:
 - indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
 - privatization by the taking up shares in higher founder's capital (since 2004) based on the disposal of shares on the way of private subscription or open,
 - the transfer of shares or holdings to the national investment funds (NFI),
 - other,
 - b) until 30 IV 2004 into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion on holdings;
- 2) **direct privatization** based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise (sale, transfer to a company, leasing);
- 3) **the liquidation of an enterprise due to economic reasons.**

2. Processes based on the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury, dated 19 X 1991 as well as changes in some laws (uniform text Journal of Laws 2004 No. 208, item 2128) with later amendments – consist in the assets of former state farms being incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury (APSS), which is administered by the Agricultural Property Agency for the purpose of restructuring and privatization.

Prywatyzacja

Privatization

TABL. 1 /253/. **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE WEDŁUG STANU PRAWNO-ORGANIZACYJNEGO W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII

STATE OWNED ENTERPRISES BY LEGAL AND ORGANIZATIONAL STATUS IN 2009
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which				
		w prywa- tyzacji bez- pośredniej in direct privatization	w likwidacji in liquidation	w upadłości in bankruptcy	w postę- powaniu naprawczym in sanitation procedure	bez zmian prawno- organi- zacyjnych without legal and organi- zational changes
OGÓŁEM TOTAL	3	–	1	1	–	1
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	2	–	–	1	–	1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	1	–	1	–	–	–

TABL. 2 /254/. **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE^a OBJĘTE PROCESEM PRYWATYZACJI
W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2009 R.**

**STATE OWNED ENTERPRISES^a INCLUDED IN THE PRIVATIZATION PROCESS
FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009**

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers	W odsetkach In percent	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL	190	100,0	
Skomercjalizowane	61	32,1	Commercialized
Objęte prywatyzacją bezpośrednią	68	35,8	Included in direct privatization
w tym sprywatyzowane	66	34,7	of which privatized
Poddane likwidacji	61	32,1	Subject to liquidation
w tym zlikwidowane	31	16,3	of which liquidated

^a Bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

^a Excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.

TABL. 3 /255/. **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE METODĄ BEZPOŚREDNIĄ W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2009 R.**
STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED BY THE DIRECT METHOD FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wyniku As a result of			
		sprzedaży majątku sale of assets	wniesienia ma- jątku do spółki transfer of assets to a company	oddania ma- jątku do od- płatnego ko- rzystania leasing	zastosowania mieszanych sposobów zby- cia majątku use of com- bined methods for disposal of assets
OGÓŁEM	66	7	6	48	5
w tym: of which:					
Przetwórstwo przemysłowe	23	1	3	15	4
<i>Manufacturing</i>					
Budownictwo	17	1	2	14	–
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	11	–	–	11	–
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa ...	5	4	1	–	–
<i>Transport and storage</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3	–	–	2	1
<i>Professional, scientific and technical ac- tivities</i>					

TABL. 4 /256/. **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE ZLIKWIDOWANE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2009 R.**
STATE OWNED ENTERPRISES LIQUIDATED FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
OGÓŁEM	31	TOTAL
w tym:		of which:
Przetwórstwo przemysłowe	7	<i>Manufacturing</i>
Budownictwo	9	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ...	5	<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	3	<i>Transport and storage</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2	<i>Professional, scientific and technical activities</i>

TABL. 5 /257/. **SPÓŁKI POWSTAŁE W WYNIKU KOMERCJALIZACJI PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH I ICH PRYWATYZACJA W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2009 R.**
COMPANIES ESTABLISHED AS A RESULT OF THE COMMERCIALIZATION OF STATE OWNED ENTERPRISES AND THEIR PRIVATIZATION FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009

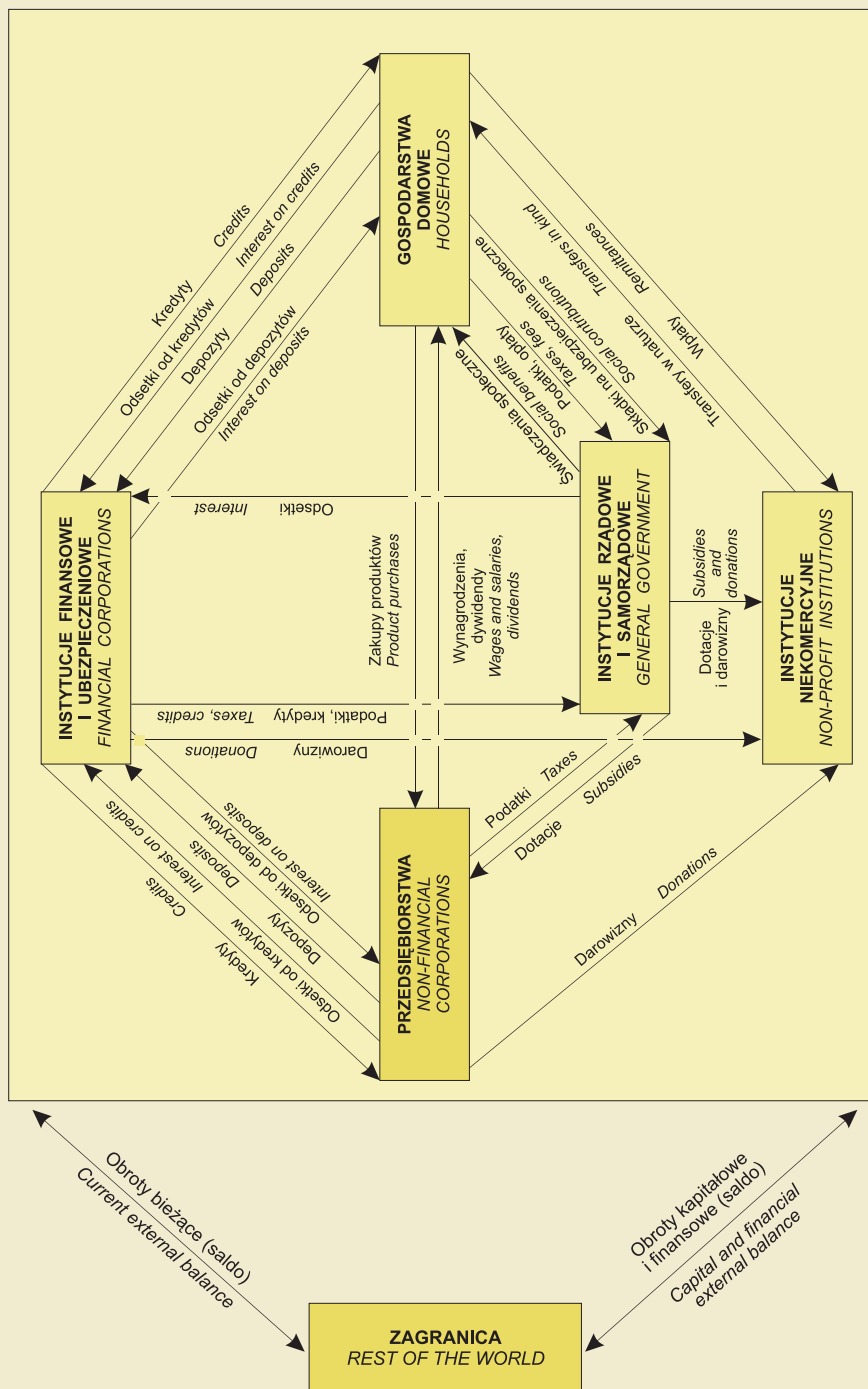
WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	57^a	TOTAL
powstałe w celu:		established for the purpose of:
prywatyzacji ^b	54	privatization ^b
innym	3	other
W tym sprywatyzowane pośrednio (kapitałowo)	12	Of which indirectly (capital) privatized
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	4	of which with foreign capital participation

a Jednoosobowe spółki Skarbu Państwa powstałe w celu innym niż prywatyzacja tworzone są w wielu przypadkach z przekształcenia dwóch lub więcej przedsiębiorstw państwowych, stąd liczba spółek jest mniejsza od liczby skomercjalizowanych przedsiębiorstw. b Pośredniej (kapitałowej) oraz wniesienia do NFI.

a Sole-shareholder companies of the State Treasury established for purposes other than privatization are created, in many cases, through the transformation of two or more state owned enterprises. Therefore the number of companies is smaller than the number of commercialized enterprises. b Indirect (capital) privatization and transfer to NIF.

SEKTORY INSTYTUCJONALNE I ICH WZAJEMNE POWIĄZANIA

INSTITUTIONAL SECTORS AND THEIR RELATIONSHIPS

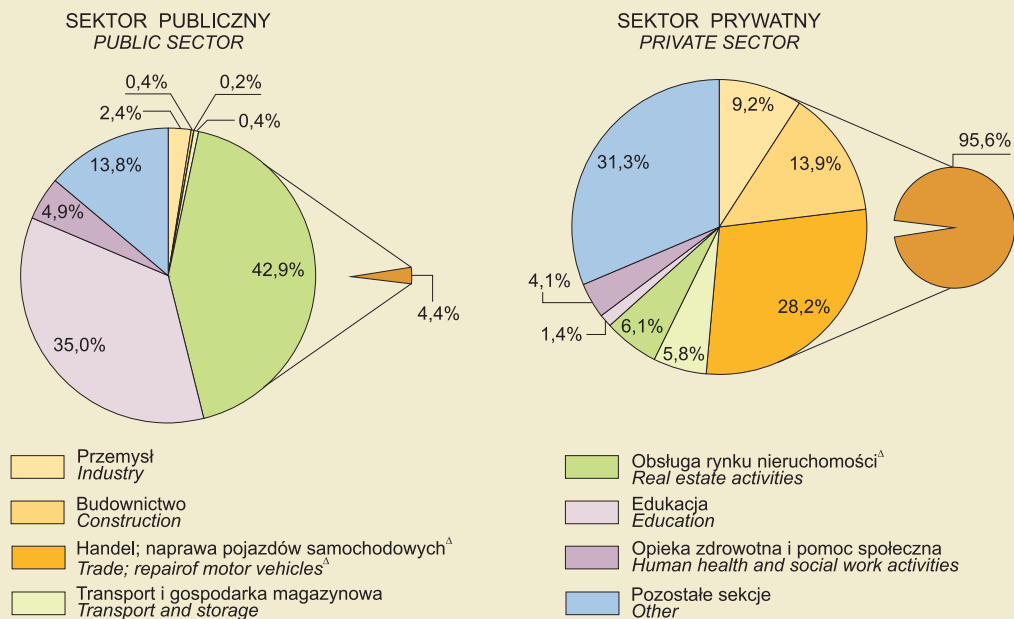

STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANYCH W REJESTRZE REGION WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I SEKCJI W 2009 R.

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a RECORDED IN THE REGION REGISTER BY OWNERSHIP SECTORS AND SECTIONS IN 2009

As of 31 XII

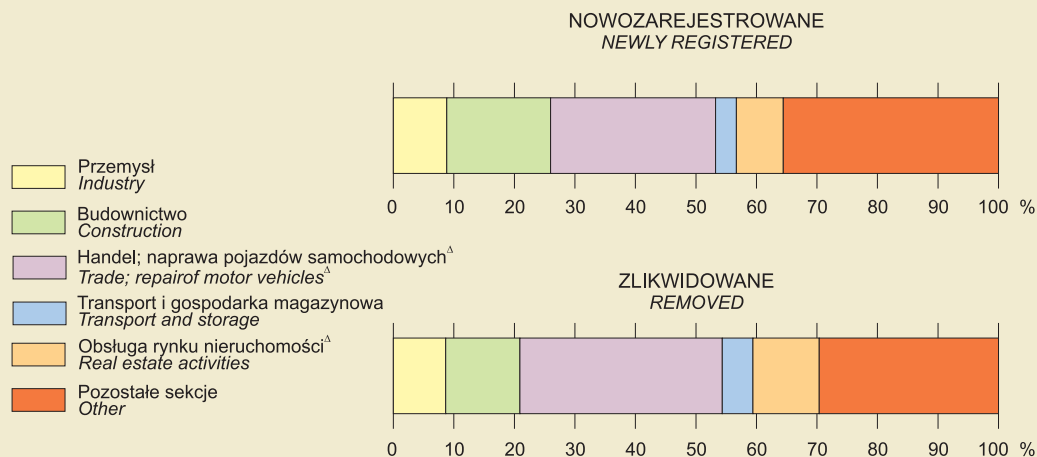

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private forms in agriculture.

STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a NOWOZAREJESTROWANYCH I ZLIKWIDOWANYCH WEDŁUG SEKCJI W 2009 R.

STRUCTURE OF NEWLY REGISTERED AND REMOVED ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a BY SECTIONS IN 2009

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private forms in agriculture.

TABL. 6 /258/. **SPÓŁKI POWSTAŁE NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH BEZPOŚREDNIO I ZLIKWIDOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2009 R.**

COMPANIES ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE ASSETS OF DIRECTLY PRIVATIZED AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	68	TOTAL
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe z wnie- sienia majątku przedsiębiorstw państwowych	9	<i>Companies with State Treasury participation estab- lished from the transfer of assets of state owned enterprises</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	2	<i>of which with foreign capital participation</i>
Spółki pracownicze ^a	59	<i>Employee companies^a</i>

a Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwi-
dowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

a *Limited liability and joint stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises
in which the majority of employees of those state owned enterprises participated.*

Podmioty gospodarki narodowej *Entities of the national economy*

TABL. 7 /259/. **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON**

Stan w dniu 31 XII

*ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON
REGISTER*

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	76898	90597	96246	95481	TOTAL
sektor publiczny	3946	5256	4730	4188	<i>public sector</i>
sektor prywatny	72952	85341	91516	91293	<i>private sector</i>
z liczby ogółem:					<i>of total number:</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Przedsiębiorstwa państwowe	44	13	4	4	<i>State owned enterprises</i>
Spółki	10047	10817	11351	11536	<i>Companies</i>
w tym:					<i>of which:</i>
handlowe	3108	4467	4917	5141	<i>commercial</i>
cywilne	6872	6286	6370	6331	<i>civil</i>
Spółdzielnie	556	539	493	489	<i>Co-operatives</i>
Fundacje	44	72	98	110	<i>Foundations</i>
Stowarzyszenia i organizacje spo- łeczne	1176	1901	2354	2486	<i>Associations and social organiza- tions</i>
Osoby fizyczne prowadzące działal- ność gospodarczą	58588	67918	72002	70783	<i>Natural persons conducting eco- nomic activity</i>

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a *Excluding persons tending private farms in agriculture.*

TABL. 8 /260/. **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Osoby prawne Legal persons							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity			
			razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which						spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives	
					spółki handlowe commercial companies			razem total	w tym of which				
					razem total	jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation						
OGÓŁEM 2005	90597	22679	13	4467	21	1190	6286	539	67918				
TOTAL 2006	92846	23384	7	4635	22	1259	6351	535	69462				
..... 2007	94933	23926	6	4827	23	1320	6416	533	71007				
..... 2008	96246	24244	4	4917	17	1333	6370	493	72002				
..... 2009	95481	24698	4	5141	17	1366	6331	489	70783				
w tym: of which:													
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3584	644	–	192	2	35	76	165	2940				
Agriculture, hunting and forestry													
Przemysł	8488	2078	2	1200	7	381	791	46	6410				
Industry													
w tym: of which:													
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	8130	1882	2	1058	6	345	770	44	6248				
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	252	134	–	89	–	20	14	–	118				
water supply; sewerage, waste management and remediation activities													
Budownictwo	12738	1383	1	682	1	191	666	27	11355				
Construction													
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	25786	4295	–	1579	–	378	2620	88	21491				
Trade; repair of motor vehicles ^Δ													
Transport i gospodarka magazynowa	5291	472	–	222	5	65	238	2	4819				
Transport and storage													
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2896	568	–	127	1	35	414	3	2328				
Accommodation and catering ^Δ													
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3502	214	–	82	–	6	99	26	3288				
Financial and insurance activities													
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	7384	6810	1	163	–	37	112	114	574				
Administration publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	889	885	–	2	–	–	–	–	4				
Public administration and defence; compulsory social security													
Edukacja	2779	1615	–	35	–	5	72	2	1164				
Education													
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3905	556	–	95	–	3	250	2	3349				
Human health and social work activities													
Pozostała działalność usługowa	5522	2680	–	29	–	8	119	1	2842				
Other service activities													

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 9 /261/. **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGION WEDŁUG LICZBY PRACUJĄCYCH**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGION REGISTER BY NUMBER OF EMPLOYED PERSONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Do 9 pracujących To 9 employed persons	10–49	50 pracują- cych i więcej 50 employed persons and more
OGÓŁEM 2005	90597	86429	3368	800
TOTAL 2006	92846	88679	3371	796
..... 2007	94933	90727	3403	803
..... 2008	96246	91896	3520	830
..... 2009	95481	91078	3570	833
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	3584	3359	198	27
Przemysł <i>Industry</i>	8488	7489	727	272
w tym: of which:				
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	8130	7224	674	232
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and re- mediation activities</i>	252	182	44	26
Budownictwo <i>Construction</i>	12738	12316	381	41
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	25786	25066	657	63
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transport and storage</i>	5291	5135	120	36
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>	2896	2776	116	4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	3502	3463	29	10
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	7384	7319	51	14
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowią- zkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	889	686	104	99
Edukacja <i>Education</i>	2779	2015	610	154
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	3905	3659	193	53
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	5522	5389	118	15

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 10 /262/. **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe Partnerships		
			razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością limited liability	razem total	w tym of which	
							jawne unlimited partnerships	komandytowe limited partnerships
OGÓŁEM	2005	4467	3879	126	3753	588	541	19
TOTAL	2006	4635	4004	119	3885	631	575	23
	2007	4827	4137	118	4019	690	622	29
	2008	4917	4200	107	4093	717	637	36
	2009	5141	4384	107	4277	757	673	40
w tym: of which:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		192	183	2	181	9	9	–
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		1200	1077	48	1029	123	121	2
<i>Industry</i>								
w tym: of which:								
przetwórstwo przemysłowe		1058	939	43	896	119	118	1
<i>manufacturing</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		89	88	–	88	1	1	–
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>								
Budownictwo		682	625	17	608	57	51	6
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1579	1221	10	1211	358	345	13
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa		222	190	4	186	32	28	3
<i>Transport and storage</i>								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		127	105	–	105	22	19	3
<i>Accommodation and catering^Δ</i>								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		82	65	3	62	17	13	3
<i>Financial and insurance activities</i>								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		163	146	6	140	17	15	2
<i>Real estate activities</i>								
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		2	2	–	2	–	–	–
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>								
Edukacja		35	28	–	28	7	7	–
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		95	62	4	58	33	11	–
<i>Human health and social work activities</i>								
Pozostała działalność usługowa		29	28	1	27	1	1	–
<i>Other service activities</i>								